DEN MESSIAS GEZOCHT EN GEVONDEN

REV. GERRIT J. HAAN, A.B.

Digitized by the Internet Archive
in 2026

https://archive.org/details/denmessiasgezoch0000gerr

DEN MESSIAS GEZOCHT EN GEVONDEN

KORTE TOELICHTING DER PROFETIEËN DES OUDEN TESTAMENTS, DIE BETREKKING HEBBEN OP DEN BELOOFDEN MESSIAS

"Philippus vond Nathanael en zeide tot hem: Wij hebben dien gevonden, van welken Mozes in de wet geschreven heeft, en de profeten, namelijk Jezus, den zoon van Jozef, van Nazareth" JOH. 1 : 46.

— DOOR —

GERRIT J. HAAN, A.B.

Dienaar des Woords bij de Chr. Geref. Kerk, te Englewood, Chicago, Ill.

HOLLAND PRINTING CO.—Printers, KALAMAZOO, MICH.

Copyright, 1913
by
G. J. HAAN,
Chicago, Ill.

VOORWOORD

"Onderzoekt de Schriften, want gij meent daarin het eeuwige leven te hebben; en die zijn het die van mij getuigen."

Joh. 5: 39.

De betrekkelijk korten tijd van onzen arbeid in de bediening des Evangelies heeft ons meer dan eens doen opmerken hoe oppervlakkig de kennis is, die men van den Christus, als de Zaligmaker, heeft. Velen volgen en belijden hem. Doch als men onderzoekt en vraagt: waarom men hem volgt, dan verneemt men, dat velen hiervan weinig rekenschap kunnen geven. 't Is waar, men antwoordt u wel op de vraag: "Waarom volgt ge Jezus?" ik volg hem omdat hij de Zaligmaker is. Doch als men dan vraagt: "Hoe weet gij dit?" blijft menigeen u het antwoord schuldig; of beantwoordt de vraag met te zeggen: "omdat de Bijbel dit leert" of "het staat in het Nieuwe Testament opgeteekend."

Wij gevoelden meer dan eens, dat er weinig bewustzijn is bij het volk, dat Christus de Zaligmaker *moet* zijn, omdat in hem, en in hem *alleen de profetieën des O. Testaments,* die op den Messias betrekking hebben, *vervuld zijn.* Deze profetieën zijn bij de meesten zelfs onbekend.

De onbekendheid met deze profetieën is oorzaak, dat men Christus, als de Zaligmaker, niet verdedigen kan tegenover den wereldling; ze is oorzaak, dat ons vertrouwen in Christus zoo lichtelijk geschokt wordt; ze is oorzaak, dat er zoo weinig over Christus gesproken wordt en zoo

weinig veerkracht van geestelijk leven wordt bespeurd; ze is oorzaak van lauwheid en donkerheid in het gemoed en van de zwakheid der hope des eeuwigen levens.

Hierbij komt nog, dat de stroom van het algemeen Christendom snel aanwast. Wij leven immers in een tijd waarin velen een christen willen heeten, zonder zich af te vragen wat tot het *wezen* des christendoms behoort. Door dien stroom kunnen wij lichtelijk meegevoerd worden. En ze is een gevaarlijke stroom, want deze stroom loopt uit op *zelfbedrog*. De Heiland heeft immers gezegd: niet een ieder die zeggen zal: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk Gods, maar die daar doet den wil des Vaders.

Deze zaken hebben ons bewogen om de profetieën des Ouden Testaments, die betrekking hebben op den Christus, *kortelijks* en *eenvoudig* voor *het volk* toe te lichten. Dat niet alle profetieën behandeld zijn wordt gereedelijk door ons toegestemd. Dit klein boekske liet dat niet toe. Bovendien zijn onderscheidene profetieën gelijkluidende. Wij hebben gezocht naar een reeks profetieën die elkander opvolgen, en wel zóó, dat ze ons het beeld van den Christus doen zien zooals hij in het Nieuwe Testament ons beschreven wordt, vanaf zijne vleeschwording tot zijne wederkomst.

Ons doel met dit schrijven was, om onder den zegen Gods: vooreerst, meer bewustheid bij de belijders van den Christus te verwekken inzake hun volgen van den Christus, en hun geloof in hem, als de Zaligmaker; vervolgens, om het vertrouwen in Christus, n.l. dergenen die in hem gelooven, hierdoor te versterken; en ten slotte, om het volk een wapen in de hand te geven tegen het Modernisme en den verleidelijken tijdgeest, die zich openbaart in den uitroep: "Ik ben toch een Christen!"

Daar wij het boekje schreven ten bate van het algemeene volk, hebben wij getracht in ons schrijven zoo een-

voudig mogelijk in *taal, stijl,* en *uitdrukkingen* te zijn. Wij spreken hierbij tevens uit dankbaar gebruik gemaakt te hebben van Calvijn, de Kantteekenaren, de Gereformeerde Theologen, alsook de hedendaagsche dogmatici: Bavinck, Kuyper en anderen.

Welbewust van de vele onvolmaaktheden die dit werkje aankleven is het nochtans onze bede, dat het den Heere behage Zijnen zegen te gebieden over dit eenvoudig werkje geschreven tot onderwijzing voor het volk, Hij die zelve zegt: "Onderzoekt de Schriften; want gij meent daarin het eeuwige leven te hebben, *en die zijn het, die van mij getuigen.*"

GERRIT J. HAAN, A. B.

Chicago, Ill., November 1912.

I.

Het Pad voor den Geloovige door Gods Woord Verlicht.

"Uw Woord is eene lamp voor mijnen voet en een licht op mijn pad."

Ps. 119: 105.

De zonde bracht duisternis; duisternis in onze ziel; duisternis op ons pad; duisternis over God en goddelijke zaken, zoodat de kennis van deze voor ons te loor gegaan is, zoo te loor gegaan, dat wij als vreemdelingen wegsterven, tenzij de Heere genadiglijk ons uit onze duisternis verlost.

Hoe de mensch in zijne duisternis zich God denkt, is duidelijk uit de producten der verbeelding die wij in de afgoden belichaamd vinden. En zedeleer en levens-praktijk regelen zich naar de over leggingen van het verduisterd verstand.

Hoe goed is de Heere, dat Hij in onze ellende ons te hulp wilde komen. Hij heeft licht in de duisternis ontstoken en dat licht doen schijnen in de harten van Zijn verkoren volk, zoodat het door Zijn Geest en Woord God en goddelijke zaken, zonde en genade, verlorenheid en verlossing, plicht en gelukzaligheid leert kennen naar behooren, en zoekt te betrachten naar den wille Gods.

En schijnt het licht van 's Heeren Woord op ons pad, dan begeert de verloste des Heeren daarin nimmer verandering, maar bestendig verlangt hij in dat licht te staan en te gaan; niet altoos met denzelfden aandrang en met de-

zelfde liefde tot dat onmisbaar licht, maar toch blijft de grondtoon des harten: "Uw Woord is een lamp voor mijnen voet en een licht op mijn pad." Geteekend wordt hier het heldere zonlicht, dat het pad verlicht en den wandelaar een blik gunt op berg en dal, vallei en landdouwe, het aangename zoowel als het onaangename, wat veilig is en gevaarlijk, *alles* wordt aan den pelgrim door dit heerlijk licht der natuur getoond. Ook het kunstlicht moet hier dienst doen, om de onmisbaarheid van Gods Woord te teekenen. Is ook al de fakkel niet genoegzaam om de gansche omgeving te verlichten, voor den weg, dien te betreden is, is de fakkel van grooten dienst. De steen des aanstoots, de kronkel- en zijpaden, het reine en onreine, enz. worden daardoor ontdekt en met gerustheid kan de wandelaar voortschrijden, de fakkel is 't licht voor *zijnen* voet op den weg dien hij betreed.

Zoo vindt de dichter, Gods Woord het licht te zijn voor zijn hooger leven. En hierin spreekt eene gulle bekentenis. Zou hij Gods Woord missen, dan miste hij alles. Hij zou dan geen God hebben voor zijn hart, geen troost in de droefenissen des levens, geen hoop op eene zalige eeuwigheid, geen regel voor zijn leven en gedragingen. Er is ook voor hem nergens anders licht te bekomen. Uit zijn verdorven rede kan hij het niet voortbrengen; noch Israël noch de volkeren kunnen hem in deze dienen. Uw Woord is een lamp voor mijnen voet, etc. en daarmee zegt hij ook dat dit een *eenig* licht is. Het is waar dat God zich ook in de Natuur heeft geopenbaard, maar het licht, dat daarin geboden wordt, hoe onfeilbaar op zichzelven ook, kan zonder de H. S. niet zuiver opgevangen noch gebruikt worden; maar als heilsopenbaring geeft de natuur toch niets. Van Gods verkiezende liefde, vergevende genade, wedergeboorte, roeping, bekeering, geloof, rechtvaardigmaking, heiligmaking en heerlijkmaking van verloren zondaren wordt

ons niets geleerd in de natuur. Het is Gods Woord, dat op heel dit terrein de lamp voor den voet en het licht op het pad moet zijn. De *noodzakelijkheid* van dat woord springt hiermee in het oog. Die het mist wandelt in de duisternis en vindt nooit den weg naar den verloren God en de verzondigde gelukzaligheid terug. Die het daarentegen bezit en geloovig gebruikt, ontvangt de macht een kind Gods genaamd te worden en is erfgenaam der eeuwige gelukzaligheid. En de weg tot de eeuwige gelukzaligheid wordt door dat woord steeds beschenen.

Hoe zou Gods kind anders de gevaren kennen, de zijpaden van den rechten weg kunnen onderscheiden? Alleen bij het licht van dat woord, weet hij, waarop zijn vertrouwen te stellen, wat zijn God behaagt en mishaagt, hoe hij in voor en in tegenspoed zich heeft te gedragen, hoe hij veilig is in het gezicht van dood en eeuwigheid.

Maar dan mag dat woord toch ook op onze volle waardeering rekenen. Die het erkent als een lamp voor den voet en een licht op het pad, die zal dat woord bepaald gelooven, van harte liefhebben, het onvoorwaardelijk gezag toekennen.

Nooit mogen wij dat woord afhankelijk maken van onze rede en nooit mogen wij in dat woord iets indragen, om het voor onze ideeën te kunnen gebruiken. Wat in het licht van dat woord niet gehandhaafd kan worden, moet vallen. Het is de Souvereine God, die daarin tot ons spreekt en zijn woord is wet. Biddend laten wij dat woord spreken tot de diepste roerselen onzer zielen en wij laten ons daardoor ontdekken aan de breuke van ons hart. Door dat woord laten wij ons leiden tot Christus, Die onze vergeving teweeg bracht door zijn bitter lijden en sterven en toepast door zijne verhooging aan 's Vaders rechterhand. Leiden laten wij ons door dat woord overal waar wij stilstaan bij de stadiën der Gods openbaring en met dat woord

gaan wij zelfs zoover terug dat wij een blik werpen in den eeuwigen Raad Gods, om zijne onbegrijpelijke liefde te bewonderen, diep voor zijn vrijmachtig bestel buigend en aanvaarden zonder aanmerking. "De Heere heeft *alles* gewrocht *om zijnszelfs wil.* Ja, ook de goddeloozen tot den dag des kwaads," en eindigen met: "Want alles is *uit* Hem en *door* Hem en *tot* Hem."

Dit licht en dit Woord willen wij thans gebruiken bij ons onderzoek of Jezus Christus *de* Messias, de Zaligmaker is.

II.

"Gij Zijt Mijn Zoon."

> "Ik zal van het besluit verhalen, de HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd."
>
> Ps. 2:7.

Deze psalm behoort mede tot de Messiaansche psalmen, dat wil zeggen, is een psalm die in zijn strekking betrekking heeft op den Christus. In het algemeen ziet deze psalm op het koningschap van Christus. De heilige zanger ziet, met den geest der profetie vervuld, de volken der aarde, met hunne koningen en vorsten aan 't hoofd, in eenen algemeenen opstand tegen den Heere en zijn Gezalfde. De dichter toch zegt: "De koningen der aarde stellen zich op en de vorsten beraadslagen te zamen tegen den HEERE en tegen Zijnen Gezalfde."

Doch de Heere belacht hun raad en Hij bespot hen. Waarom? Omdat hunne raadslagen indruischen tegen Gods wil en raadsplan en derhalve ijdelheden zijn. Gods Raad toch zal bestaan en Hij zal al zijn welbehagen doen. In dien Raad des Heeren nu was Christus als Koning

aangesteld, daarom zegt de dichter: "Ik toch heb mijnen Koning gezalfd over Zion, den berg Mijner heiligheid."

Die zalving van Christus tot Koning vindt haar vasten grond in Gods Raadsbesluit daarom gaat de dichter voort en zegt: "Ik zal van het besluit verhalen."

In het mededeelen van dit besluit vestigt de dichter onze aandacht het eerst op de Godheid van Christus, als hij zegt: "De Heere heeft tot mij gezegd: *Gij zijt mijn Zoon*".

De Persoon die hier spreekt is de Heere, dat is de Vader. En deze Heere heeft gesproken tot Christus, de Gezalfde; en Hij heeft tot hem, Christus, gezegd: "*Gij zijt mijn Zoon*". Nu zou deze uitdrukking, zonder een nadere bijvoeging, ons nog niet kunnen overtuigen dat Christus een Goddelijk Persoon is, want ook de geloovigen worden *Gods kinderen* genoemd. Daarom is er ook meer aan toegevoegd ,en wel dit: "*Heden heb Ik U gegenereerd.*"

Deze generatie nu heeft hier juist zooveel te beteekenen wijl deze generatie in betrekking tot God, het onderscheid aangeeft tusschen het Zoon zijn van Jezus en ons kindschap. Wij zijn kinderen door adoptie, aanneming. God heeft de geloovigen in Christus als zijne kinderen aangenomen. Door deze aanneming zijn zij nu wel kinderen Gods, maar hebben geen deel aan het Goddelijk Wezen, wijl zij niet uit het Wezen Gods gegenereerd zijn.

Met Christus is het anders gelegen. Hij is, zegt de dichter, door generatie uit het Goddelijk Wezen, Zoon van God, maar dan ook krachtens deze generatie eens wezens met den Vader en dies ook een Goddelijk Persoon.

Deze generatie van den Zoon is niet alleen een personeele eigenschap van God den Vader, maar tevens een eeuwige daad, dat wil zeggen, zij houdt nooit op. Nu staat

er wel in den tekst: *Heden*; doch men denke zich bij dit woord het verband van den tekst in. En dan zegt dit verband, dat wij met onze gedachten teruggevoerd zijn naar den tijd van Gods besluiten; want, zegt de Dichter "ik zal van het besluit verhalen". Dit besluit is het Raadsbesluit van God.

En in dat Raadsbesluit heeft de Vader tot den Zoon gezegd: "Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd."

Waar nu dit Raadsbesluit van God in de eeuwigheid genomen werd, leidt het verband van den tekst ons naar de eeuwigheid terug. En in die stille eeuwigheid zeide God "heden". Hoe kan dit? De oplossing daarvoor ligt hierin: Bij God is het alles een heden. Er is bij God geen begin geen vervolg van tijd en geen einde. Bij den Eeuwige is het alles een eeuwig heden. Gods Woord zegt dan ook: "Eén dag is bij den Heere als duizend jaren en duizend jaren als één dag."

Het *"Gij zijt mijn Zoon"* zegt dus niets minder dan dat Christus zelve God is en dies ook een Goddelijk Persoon.

Doch dit woord is een woord der profetie, dat ziet op den te komen Christus. Nu moeten wij derhalve in den Christus die ons gepredikt wordt deze profetie terug vinden; of hij kan de ware Messias niet zijn. Zien wij daarom nu even in het N. T., om op te merken, of dit ook van den ons gepredikten Christus medegedeeld wordt. Wij beluisteren daartoe de volgende Schriftverzen. Luk. 1:32, "Deze zal groot zijn en *de Zoon des Allerhoogsten* genaamd worden". Luk. 1:35, "En de engel antwoordende zeide tot haar: De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen. Daarom ook, dat Heilige, dat uit u geboren zal worden, zal *Gods Zoon genaamd worden.*" En bij den doop van Jezus getuigt God de Vader

van hem, Matth. 3:17, "Deze is *mijn Zoon,* mijn Geliefde, in denwelken Ik mijn welbehagen heb."

Uit deze aangehaalde teksten uit het N. T. blijkt ons dus duidelijk, dat wij het woord der profetie, in den 2den psalm gevonden, in den Christus des N. Testaments vervuld zien.

Hierop te wijzen is noodig. Om meer dan ééne reden.

Vooreerst toch om met een vast vertrouwen ons op het aangebrachte zoenoffer van Christus te verlaten. Dit offer wordt ons verkondigd als *het* offer waardoor God verzoend werd. Onder meer is dan vereischte, dat dit offer Goddelijke waardij hebbe, anders zou het door den Vader niet aangenomen kunnen worden. Zal nu het offer van Christus Goddelijke waardij kunnen bezitten, dan moest Christus zelve God zijn. Bovendien zij opgemerkt, dat Christus, indien hij bloot mensch geweest ware, niet bij machte geweest zou zijn om den toorn Gods tegen de zonde des ganschen menschelijken geslachts te dragen.

Verder is het noodig op deze Godheid van Christus te wijzen, wijl in onze dagen zijne Godheid geloochend wordt. Men wil Christus slechts erkennen als een voorbeeld der deugd, dat navolgenswaardig is. Christus leert ons, volgens de zoodanigen, hoe wij leven moeten en leven kunnen. Men wil Hem dan wel als een voorbeeld voor ons leven, doch niet als de Borg en Middelaar ter Verlossing erkennen. Gods Woord, zoo hebben wij thans gezien, leert ons anders. Dat Woord leert ons, dat Christus niet alleen mensch maar ook God is. En hieruit vloeit dan van zelf voort, dat zij die Christus niet als God willen erkennen Hem ook niet kennen. Maar die Christus niet kent, heeft ook geen deel aan Hem. Voor de zoodanigen is dan ook geen zaligheid weggelegd.

Ten slotte willen wij bij deze overdenking van de God-

heid van Christus er ook nog even op wijzen, dat dit de grond is voor zijne aanbidding. Ware Christus bloot mensch, wij zouden Hem evenmin mogen aanbidden als eenig ander mensch.

Kent gij, geachte lezer, den Christus die U gepredikt wordt als den Zone Gods? Hebt gij reeds tot Hem, met vol vertrouwen, de toevlucht genomen? Aanbidt gij Hem met uw gansche hart?—

III.

"En Men Noemt Zijnen Naam."

> "Want een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op zijnen schouder; en men noemt zijnen naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst."
> Jes. 9: 5.

Onder ons leven heeft de naam des menschen weinig of geene beteekenis meer. De eenige waarde die er nu nog in gevonden wordt is deze, om de eene van den andere te onderscheiden, om de familie naam in de geslachten te bewaren. Maar de naam der menschen drukt thans hun wezen niet meer uit, en geeft dus niet meer te kennen wie en wat ze naar hun wezen zijn. De oorzaak hiervan ligt in de zonde. De zonde is op elk terrein verwoestend werkzaam. Zij rukt uiteen elken band en samenhang. Zoo werd dan ook de naam en het wezen door de zonde aangetast. Oorspronkelijk zijn naam en wezen ten nauwsten saamverbonden, zoodat de naam het wezen der dingen uitdrukte.

Hieruit nu vloeit van zelve voort, dat op de heilige erve Gods, waar de zonde niet wordt gevonden, Naam en Wezen *één* is, dat wil zeggen, dat de naam het wezen der dingen

te kennen geeft. Duidelijk is dit dan ook te bespeuren in de naamverandering die wij op de heilige erve Gods aantreffen, denk slechts aan de verandering van Abram in Abraham; Sarai in Sara; Jacob in Israël enz.

In eenigen zin is dit waar van God en Christus. Gods Naam en Wezen zijn *één*. Daarom dat streng verbod dat men den naam des Heeren niet ijdel gebruiken mag; want die met den naam des Heeren speelt of spot, speelt en spot met God zelve.

En waar nu ook in Christus' namen uitgedrukt ligt wie hij is daar hebben die namen eene groote beteekenis. Ook de namen die hem gegeven worden in Jesaja 9:5.

In verband met het eerste gedeelte van dit vers: "Want een Kind is ons geboren een Zoon is ons gegeven" is duidelijk te zien, dat de namen, die in het laatste gedeelte van dit vers aan den Christus gegeven worden, ons wijzen op zijn Godheid. Het zijn dan ook werkelijk Goddelijke namen, die in tegenstelling staan met de woorden "Kind" en "Zoon".

Naar zijne menschheid draagt hij den naam "Kind" en is hij ons geboren; daarom luidde het woord des Engels in den kerstnacht, aan de herders "en gij zult het *Kindeke* vinden"; daarom draagt hij in het N. T. ook dien Naam als wij lezen in Matth. 2:13, "Sta op, en neem tot u dat *Kindeken* en zijne moeder en vlied naar Egypte" enz.; en in Hand. 4:30 "en dat teekenen en wonderen geschieden door den naam van uw heilig *Kind* Jezus."

Maar naar zijne menschheid draagt hij ook den naam "*Zoon*" en is hij ons gegeven. Hij was Zoon van God, 't is waar; doch hij was naar den vleesche ook een zoon van de maagd Maria. Daarom heet hij ook Zoon des menschen en wordt hij meer dan eens bij dezen naam genoemd.

De namen in het laatste gedeelte van den tekst geven

ons echter te zien, dat Christus niet alleen mensch was maar ook God, ja zelfs in eenigheid des persoons, want hij die een *Kind* en een *Zoon* wordt genoemd, draagt tevens de namen: *''Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst.'*

Men noemt zijnen naam *Wonderlijk*. Dit nu wil niet zeggen dat men Christus dien naam geeft, maar dat hij wonderlijk *is* en daarom dezen naam *draagt*. Zijn naam toch ziet zijn wezen.

Deze naam *Wonderlijk* ziet dus op zijn *wezen* en *werk*. Hij is wonderlijk en onbegrijpelijk dewijl hij God is, maar ook wijl hij van eeuwigheid is; daarom zeide Hij tot Manoach: ''Mijn naam is Wonderlijk.'' Merk dit wonderlijke ook op in de vereeniging der twee naturen, de goddelijke en menschelijke, in eenigheid des persoons. Ja wonderlijk is hij in heel zijn doen, in zijn geboorte, in zijn jeugd, in zijn leeren, in zijn priesterwerk, in zijn Koninklijk ambt! Maar al is hij wonderlijk, hij heeft zich toch geopenbaard. En door die openbaring kennen wij hem en weten wij dat hij is de Zaligmaker van zondaren.

Maar de profeet zegt nog meer waaruit wij weten dat het kind van Maria, de zoon des menschen, God is, want hij noemt een tweeden naam n.l. Raad, waarbij de *Kant* aanteekent ''of Raadsman, Raadgever, Raadsheer''.

Christus wordt hier dus geteekend als de Bron der wijsheid, die in zijne regeering geen raadslieden noodig heeft, maar zelven alles weet en tot een wijs doel besturen kan. In Spreuken 8 en 9 wordt hij dan ook als *''De Wijsheid''* en *''De Opperste Wijsheid''* voorgesteld.

Als Raadsman en Raadgever stort hij nu in zijne onderdanen wijsheid uit. Hiervan legt Gods Woord menigmaal getuigenis af als wij lezen in 1 Cor. 1:30, ''Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus die ons geworden is wijsheid van

God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing''; en in Ef. 1:17, ''Opdat de God van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den Geest der wijsheid en der openbaring, in zijne kennis'; en in Col. 2: 2, 3, ''Opdat hunne harten vertroost mogen worden en zij samengevoegd zijn in de liefde, en dat tot allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands, tot kennis der verborgenheid van God en den Vader en van Christus; in denwelken alle de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn'', enz.

Maar hij is ook de Sterke God en Vader der eeuwigheid.

Als kind en zoon des menschen is hij tevens tegelijk de Sterke God; daarom zegt de Engel: ''En dat heilige dat uit u geboren zal worden zal *Gods Zoon* genaamd worden.'' En Paulus zegt: ''in hem woont de volheid Gods lichamelijk,'' en elders ''God is geopenbaard in het vleesch''. Breng met deze laatste uitdrukking in verband hetgeen Joh. zegt: ''En het Woord is vleesch geworden en heeft onder ons gewoond'' (Joh. 1:14) en wij gevoelen terstond dat de uitdrukking ''Sterke God'' op Christus betrekking heeft.

Wonderlijk, dat kind dat in den beestenstal geboren is, die zoon die zegt: ''Vossen hebben holen'' enz. is ''*Sterke God*'' en ''*Vader der eeuwigheid*'' wiens heerschappij niet een tijdelijke maar een eeuwige, en tevens een vaderlijke is.

Begrijpen wij dit? Neen en toch de H. S. leert het ons. Jezus zegt: ''Eer Abraham was ben ik.'' Bij den doop luidt het: ''Deze is mijn Zoon''. Petrus belijdt: ''Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods''. En Thomas roept uit: ''Mijn Heer en mijn God.''

Alles wat aan dat Kind, dien Zoon, is, dat is wonderlijk tot zelfs den laatsten naam ''*Vredevorst*''.

Een Vredevorst, aldus wordt hij genoemd, en toch door zijn komst is de grootste vijandschap gekomen, zoo zegt gij, want pas is hij geboren en.... Bethlehem wordt een bloedbad; de Joden worden door hem in twee partijen gedeeld en de vijandige partij rustte niet totdat hij gedood was; des Heeren volgelingen worden altijd gescholden, veracht, vervolgd, gedood; terwijl Jezus zelve zegt: "Ik ben niet gekomen om vrede te brengen maar het zwaard."

Heeft Jesaja zich dan vergist, zijn de namen van den beloofden heilaanbrenger dan verkeerd?

Neen, o neen, Christus is in der waarheid wat van hem gezegd wordt. Al deze namen draagt hij met recht, maar... en dit moeten wij niet vergeten hij is de eenige Vredevorst, die geestelijke, waarachtig vrede schenkt, en daarom tot opstand voert tegen den koning der eeuw, die den mensch gevangen heeft onder de zonde.

Jezus Christus is gekomen om verzoening te brengen voor den mensch bij God. Om dat te kunnen doen moest hij de wonderlijke zijn, God en mensch in een persoon. En hoewel het doel zijner komst was en is om vrede te brengen kon hij dezen niet verwerven dan door eerst zelf en daarna zijne volgelingen in verzet te brengen tegen de zonde. Want zijn rijk dat hij stichtte is het Godsrijk, en dit rijk duldt in zich geen zonde. Vandaar dat Jezus als de Vredevorst vijandschap wekt bij Satan, in de wereld en in ons hart, en al zijne discipelen tot eene aanfluiting maakt in de wereld, welke in het kromme en verdraaide ligt en gebogen gaat onder den scepter van Satan den wederstrever Gods.

Maar een ieder die zich ootmoedig buigt *voor* en geloovig onderwerpt *aan* Jezus Christus, die leert hem kennen als *Vredevorst,* wijl zij door de onderwerping deel krijgen aan de verzoening door hem verworven en men God krijgt tot zijnen Vader.

IV.

"En in Uwen Zade."

"En in uwen zade zullen gezegend worden alle volken der aarde, naar dien gij mijner stemme gehoorzaam geweest zijt."
Gen. 22: 18.

Zeer terecht zegt een zeker schrijver: Tot aan Abrahams tijd stond het woord der belofte aangaande het vrouwenzaad, als een eenzame ster aan den hemel; maar met de geschiedenis van Abram wordt de verwachting opnieuw in het hart uitgestort; altijd heerlijker en duidelijker wordt het verlossingsplan des Heeren geopenbaard. De eerste wereld was door het vreeselijk Godsgericht, door den zondvloed, ten onder gegaan; de tweede begon in de voetstappen der eerste te wandelen en werd haar gelijkvormig. Toen moest de liefde Gods het genadeverbond ook meer tot openbaring brengen. Wel had de Heere reeds met Noach een verbond gemaakt, maar het had betrekking op de natuur en hare krachten.

De mensch had bescherming verkregen tegen een verderf door het water maar geene bescherming tegen de zonde. Integendeel, daar de natuur, om der menschen zonde, verkocht is onder ijdelheid en dood zoude zij den zondaar in haren zegen tot vloek, tot vervallen in bij- en ongeloof leiden; zelfs het geslacht van Sem werd lauw; zelfs in het geslacht van Terah, Abrahams vader, werd afgoderij geduld en gepleegd. Uit deze vreeselijke macht der zonde kan slechts de liefde Gods verlossen, door het zenden van zijnen Zoon in dienstknecht gestalte. Dit nu zoude in en door den zade Abrahams tot stand komen, daarom luidt het "En in uwen zade zullen gezegend worden."

Deze belofte aan Abraham gegeven in betrekking tot zijn zaad heeft zekerlijk ook een letterlijke beteekenis, d. w. z. ook betrekking op Izak en Israel, doch de volle beteekenis van deze belofte is daarmede niet uitgeput.

't Is waar Israel, het zaad Abrahams is tot een zegen geweest voor alle volken, doch hoofdzakelijk slechts hierin dat Israel de drager van Gods beloften was en dat uit en door Israel de zegeningen Gods en de blijde boodschap der verlossing in Christus Jezus tot de heidenen gekomen is. In zooverre hebben wij alles aan Israel als natie en drager van Gods beloften te danken. En in verband hiermee moet er dan ook onwillekeurig een zekere liefde tot dat volk uitgaan, te meer nog, dewijl dat volk door de verwerping van den Christus van de belofte is vervallen. Doch buiten deze zegening des verbonds, kunnen wij niet gewagen dat Israël tot een zegen voor de volkeren is geweest. Invloed toch op 't leven der volkeren of der koninkrijken heeft Israël niet gehad als natie. Een rol onder de wereld machten heeft Israël niet gespeeld en evenmin onder hen een plaats ingenomen. Dit bracht Israëls roeping mee. Het was een afgezonderd volk onder de volken en mocht zich met de andere volken niet vermengen. En toch zegt God tot Abraham: "En in uwen zade zullen gezegend worden alle volken der aarde."

De kracht en de volle beteekenis van dit woord vinden dan ook hare vervulling in Christus. Hij was in den vollen zin des Woords *het* zaad Abrahams. Hierop wijst dan ook de Apostel Paulus in Galaten 3:16, "Nu zoo zijn de beloftenissen tot Abraham en zijn zaad gesproken. Hij zegt niet: En den zaden; als van velen; maar als van éénen: En uwen zade *hetwelk is Christus.*"

Volgens deze uitspraak van den apostel, hetwelk een aanhaling is van de beloften Gods aan Abraham inzake

zijn zaad gegeven, ziet het dus bijzonder op den Christus.

En zal nu de Christus die ons gepredikt wordt waarlijk als de Christus aanvaard kunnen worden dan moet ook onder de kenmerken deze gevonden worden n.l. dat hij ook naar den vleesche Abrahams zaad is; want anders kan deze belofte niet op hem van toepassing zijn. Daarom heeft God er ook voor gezorgd dat wij de bewijzen er voor hebben. Mattheus en Lukas diepen het op uit de geslachtsregisters zie Matth. 1:1—17 en Lukas 3:23—38. Op grond van dit onderzoek noemt Mattheus Jezus dan ook den Zone Davids *den zone Abrahams* en getuigt Lukas: "Den zoon van Jacob, den zoon van Izak, *den zoon van Abraham*" enz.

Hebben wij thans bespeurd, dat deze belofte in eenigen zin ziet op den Christus; zoo willen wij ook nog opmerken, dat *de belofte* in Hem *vervuld is.*

"In uwen zade zullen gezegend worden *alle volken der aarde.*" De zegen Gods, dat is die der particuliere genade, strekt zich dus in Christus uit tot alle volken der aarde. Zij bepaalt zich niet alleen tot den Jood dat is dengene die naar den vleesche Abrahams zaad is; integendeel, in Christus zullen gezegend worden *alle volken der aarde,* daarom zijn de zegeningen des verbonds ook tot ons gekomen, hoewel wij naar den vleesche Abrahams zaad niet zijn. En hoe stemt hiermee nu weer overeen het bevel van Christus tot zijne discipelen: Gaat dan henen, onderwijst *alle de volkeren* hen doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes"—Doch vergeet hierbij niet het gezicht der verloste schare aan Johannes op Pathmos getoond, waarvan hij getuigt: "Na dezen zag ik, en zie, eene groote schare die niemand tellen kon, uit *alle natie* en *geslachten* en *volken* en *talen* staande voor den troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte kleederen,

en palmtakken waren in hunne handen." Openb. 7:9. Daar is dus geen volk of natie uitgesloten

---

De zegeningen kwamen ook tot onze natie, tot uw en mijn geslacht. De Christus wordt ons gepredikt; de weg der verlossing in Jezus ons toegeroepen. Maar denk daarbij niet dit is nu genoeg. Nu ben of word ik zalig. De belofte luidt: *In* uwen zade zullen gezegend worden. Let op dit klein doch veelzeggend woordje. *In* Christus zullen zij gezegend worden. Eerst dan dus als gij *in* Christus geplant zijt zullen u de zegeningen geworden. Wij moeten dus Christus deelachtig zijn zal het wel met ons wezen. Indien wij slechts *aan* Christus doch niet *in* hem gelooven zoo zullen zijne zegeningen de onze ook niet zijn.

En zullen wij Christus deelachtig worden dan moet er van ons getuigt kunnen worden, wat er van Abraham getuigd wordt: *"Naardien gij mijner stemme gehoorzaam geweest zijt."*

Abraham was de stemme Gods gehoorzaam. Dat moet dan ook bij ons zoo wezen. Wij moeten Christus gehoorzamen, willen wij in zijne zegeningen deelen. De eisch, waarmede Christus dan ook voor u optreedt, is deze: "Geef mij uw hart." Uw hart leeft van nature in de zonde en wereld. Maar dat hart moet Christus toebehooren zoo gij zijne zegeningen deelachtig wilt zijn. Eerst bij en door die overgave des harten kunt gij zeggen dat gij in Christus gelooft. Wordt dit bij u gevonden?

V.

"Aan David eene Rechtvaardige Spruite Verwekken."

I.

> "Zie de dagen komen spreekt de HEERE, dat ik aan David eene rechtvaardige SPRUITE zal verwekken, die zal Koning zijnde regeeren en voorspoedig zijn en recht en gerechtigheid doen op de aarde."
>
> Jer. 23: 5.

Gelijk God aan Abraham, den vader der geloovigen, vele beloften heeft gegeven voor hem en zijn zaad, evenzoo heeft de Heere aan David, den man naar Gods harte, vele beloften voor hem en zijn zaad geschonken. Maar gelijk de vele beloften Gods tot Abraham en zijn zaad gesproken ook in betrekking staan *tot* en de vervulling vinden *in Christus*; evenzoo moeten ook de beloften des Heeren tot David en zijn huis gesproken met Christus in verband gebracht worden.

Nu kunnen en mogen wij daarom, eenerzijds, die beloften Gods nooit los maken van de betrokkene personen; doch anderzijds, ook nooit bij die personen blijven staan, maar moeten wij die beloften dieper inblikken ,en met die beloften eindigen in den Christus.

Zoo heeft dan ook het woord in Jeremia 23: 5 betrekking en op David en op Christus; doch in eenigen zin ziet de belofte op Christus, in wien zij hare vervulling vindt. Hij is de *rechtvaardige Spruite,* die de Heere aan David verwekken zal.

Dit woord staat daarom, zêer zeker, ook in verband met de belofte opgeteekend in den 89sten psalm. Daar toch lezen

wij: "Ik heb eens gezworen bij mijne heiligheid: Zoo ik aan David liege! Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn en zijn troon zal voor Mij zijn gelijk de zon. Hij zal eeuwiglijk bevestigd worden, gelijk de maan, en de getuige in den hemel is getrouw." (Ps. 89:36—38).

Dat nu door de uitdrukkingen "Zijn Zaad" (Ps. 89) en "eene rechtvaardige Spruite" (Jer. 23) de Christus wordt bedoeld is duidelijk uit de beloften.

Van dat Zaad toch wordt gezegd dat het "in der eeuwigheid zal zijn." En op wien anders dan op Christus kan dit woord toegepast worden? Op niet één; want alreeds voor een 2000tal jaren is er niemand meer als het zaad van David aan te wijzen dan Christus. Maar *in Christus*, die waarlijk uit Davidshuis is voortgekomen, vindt de belofte hare *vervulling*; niet alleen omdat hij als het zaad Davids is aan te wijzen, maar ook omdat de vervulling der belofte "zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn" in Christus gevonden wordt. Christus, het zaad Davids, leeft. Hij leeft eeuwig, omdat hij zelve *het leven* is, dies zal ook dat zaad in der eeuwigheid zijn.

Door Jeremia wordt gezegd, dat hij eene *rechtvaardige* Spruite is. En ook dit kan op niemand anders dan op Christus toegepast worden. "Davids zaad" waren menschen kinderen, en van hen staat evenzoo opgeteekend: "Er is niemand rechtvaardig, ook niet één." (Rom. 3:10.) Christus alleen, ook als zaad van David, maakt hierop een uitzondering, wijl hij wel uit Maria, die uit het geslacht van David was, zijne menschelijke natuur heeft aangenomen, doch niet uit haar geboren is door den wil des mans, maar ontvangen is van den Heiligen Geest. Hierdoor is hij "het Heilige" dat uit haar geboren is maar dan ook tevens de rechtvaardige, waarvan de H. S. menigmaal getuigt.

Dat nu Christus waarlijk het "zaad Davids" is bewijst ons het N. T.

Wij willen eenige bewijzen aanhalen tot staving. Wij doen dit, omdat wij in Christus de vervulling van *alle* beloften moeten vinden, zullen wij hem als *den* Christus kunnen aanvaarden.

Wij wijzen daartoe dan op de volgende Schriftuurplaatsen:

Matth. 1:1, "Het boek des geslachts van Jezus Christus den Zone Davids, den Zone Abrahams." Luk. 1:32, "Deze"—n.l. Jezus—"zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden; en God de Heere zal hem den troon van zijnen Vader David geven." Hand. 13:22, 23, "En dezen afgezet hebbende, verwekte Hij hun David tot eenen Koning; denwelken Hij ook getuigenis gaf, en zeide: Ik heb gevonden David, den zoon van Jesse, eenen man naar mijn hart, die al mijnen wil zal doen. Van het zaad van dezen heeft God Israël, naar de belofte, verwekt den Zaligmaker Jezus."

Merk hierbij terstond op het woordje *Ik* als er staat "dat *Ik* aan David een rechtvaardige Spruite zal verwekken."

Dit *Ik* staat hier tegenover het menschelijke, dat in de uitdrukking "Davids Zaad" ligt opgesloten. *Ik, God,* want Hij is het die hier spreekt, zal die rechtvaardige Spruite verwekken.

Christus de Verlosser is dus niet het product van 's menschen denken of 's menschen werk. Integendeel, hij is ons van God gegeven. Van eeuwigheid door God den Vader gezalfd en daarmede als Verlosser aangesteld.

En toen de dagen gekomen waren, toen de volheid des tijds was aangebroken, heeft God hem gezonden; verwekt uit Maria, den verscholen wortel uit Davids huis. *Hij,* God, heeft dit gedaan, door de kracht des Heiligen Geestes. Het

was "*Gods werk;* dies is de Verlosser en het werk der verlossing niet een menschelijke maar een goddelijke. Daarom luidt het bij Jeremia: "Zie, de dagen komen, spreekt de Here, dat *Ik* aan David een rechtvaardige Spruite verwekken zal."

Werd deze Spruite ook voor U verwekt? Hebt ook gij deel aan dezen Verlosser, Christus Jezus? Moogt ook gij gerekend worden tot het zaad van dezen Zone Davids?

VI.

"Aan David eene Rechtvaardige Spruite Verwekken."

II.

> "Zie de dagen komen spreekt de HEERE, dat ik aan David eene rechtvaardige SPRUITE zal verwekken, die zal Koning zijnde regeeren en voorspoedig zijn en recht en gerechtigheid doen op de aarde."
>
> Jer. 23: 5.

Christus, het zaad Davids, wordt hier geteekend als eene *Spruite.*

Hierin ligt nu eenerzijds aangewezen, het verval waarin het huis van David gekomen zal zijn in de dagen van de komst van den Messias. Het uitschieten of te voorschijn komen van eene spruite doet immers denken aan eenen boom, wiens stam bij den wortel afgehouwen is.

Wordt Christus als Zone Davids nu voorgesteld als eene Spruite, dan wijst dit derhalve op een verval in Davids huis.

En zoo was het ook toen de Christus geboren werd. De

maagd Maria was uit het huis van David. Zij was dus eene koningsdochter, maar waar was haar pracht en praal? Geen kroon versierde haar hoofd, geen koninklijk kleed hing om hare schouders, geen troon was haar zetel en geen koninklijk paleis hare woning. Integendeel, het beroemde Bethlehem had plaats gemaakt voor het verachte Nazareth, het koninklijk paleis voor een nederige hut, de rijke kleederdracht voor een schamel kleedingstuk en de vorstelijke rijkdom voor groote armoede. De koningsdochter kende men slechts als de arme maagd te Nazareth. Het huis van David scheen verdwenen. En toch was het niet zoo. Het huis was er nog, maar de stam was afgehouwen en de wortel lag verscholen in de aarde.

Uit dezen wortel verwekte God nu eene Spruite.

Hoe gering wordt Christus hier in zijne menschelijke natuur geteekend. Bij zijn komst zou hij eene Spruite gelijk zijn, zwak, teeder, gering. En zoo was het dan ook toen hij te Bethlehem geboren werd. Als eene spruite, uit Maria voortgekomen, lag hij daar in de kribbe. De Engelen getuigen: "En gij zult het *kindeke* vinden." Denk aan dit woord "*Kindeke*" en beluister hierin de profetie die hem aankondigt als eene "spruite". Zie in dat "Kindeke" dat zwakke, teedere, geringe. Als een kindeke bij ons, moest hij door zijn ouders verzorgd, gedragen en getroeteld worden.

Als "Spruite" van David zou hij *verwekt worden.* Als zoodanig is hij dus niet eeuwig, dat wil zeggen, de menschelijke natuur heeft Christus niet eeuwig gehad en dus niet uit den hemel mede genomen. Die menschelijke natuur heeft hij aangenomen in de volheid des tijds, uit de maagd Maria. In de volheid des tijds, daarom zegt de profeet: "Zie, de dagen *komen.*" Die dagen waren dus ten tijde van den profeet Jeremia nog niet aangebroken. Maar zij kwamen. En op dat "komen" moest acht gegeven worden.

Daartoe wekt de profeet dan ook op door het woordje "*zie*". Ook wij moeten er aan denken, dat God zijn woord vervuld heeft, opdat wij tot dien Christus onze toevlucht nemen en ons door hem laten redden, want weet dit, er is geen anderen naam onder den hemel gegeven waardoor wij zalig kunnen worden.

Die Spruite zal eene *rechtvaardige* Spruite zijn. Al heeft hij dus zijn vleesch en bloed uit de maagd Maria aangenomen hij zal toch als een *rechtvaardige* Spruite verwekt worden.

Dit leert ons dat Chirstus dus zonder zonde zou wezen, en heilig ter wereld zou komen. Hierin maakt Christus een uitzondering op elk mensch, die door geboorte ter wereld is gekomen. Daarom zegt de apostel: "Hij is ons in alles gelijk geworden uitgenomen de zonde."

Deze uitzondering is voor Christus als de Borg der zijnen noodzakelijk. Ware hij zelve niet rechtvaardig, dan was het tegendeel van hem waar, namelijk, dat hij een onrechtvaardige was, maar dan zou hij ook schuldenaar zijn, en hieruit zou dan weer voortvloeien, dat Christus als een zelf schuldige voor anderen niet zou kunnen betalen. De rechtvaardigheid was dus noodig voor zijn Borgtocht. Als Borg was hij aangesteld. Als Borg trad Hij op in de plaats der zijnen om voor hen de schuld te betalen.

Als eene *Spruite* zou God hem verwekken. Zoo zou hij en is hij bij zijne geboorte verschenen, en aangekondigd door de Engelen in het woord "Kindeke", maar zoo is en zoo zou het niet blijven. De profeet zegt: "Die zal Koning zijnde regeeren en voorspoedig zijn, en recht en gerechtigheid doen op de aarde. De Spruite zal dus opwassen. Hij zal groeien. Hij zal groot en sterk zijn, ja machtig worden. Hij zal den troon vestigen tot in der eeuwigheid en zelf op

den troon zitten en als koning heerschen, want hij zal "regeeren". En zijne regeering zal zich kenmerken door recht en gerechtigheid.

Hoe heerlijk zien wij dit woord in Christus vervuld. Als een kindeke geboren, als eene Spruite te voorschijn gekomen in Bethlehem, zit hij thans als *de* Koning in den hemel aan des Vaders rechterhand. En hij regeert als Koning, want hem is gegeven "alle macht in hemel en op aarde." Hij regeert naar recht, naar het goddelijk recht; en naar dit recht zal hij ook eens een ieder mensch oordeelen. Die zijne verschijning lief gehad hebben zal hij vrijspreken, doch de anderen veroordeelen.

Wat zal deze Koning eens over u uitspreken?

VII.

"Totdat Silo Komt."

> "De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tusschen zijne voeten, totdat Silo komt, en hem zullen de volkeren gehoorzaam zijn."
>
> Gen. 49: 10.

Deze woorden verplaatsen ons met onze gedachten naar het sterfbed van den patriarch Jacob.

Een worstelend leven had Jacob achter zich. Vele wederwaardigheden waren over zijn hoofd gegaan. Vele bitterheden hadden druppelen van smart in zijnen drinkbeker gegoten. Vele donkere dagen waren doorleefd. Doch Jacob had te midden van dat alles het geloof behouden.

Met rasse schreden naderde hij nu den eindpaal zijns levens. Hij zelf gevoelde het. Krankheid had hem aangetast, (Gen. 49 : 1) en op zijn leger, dat zijn stervenssponde werd,

nedergeworpen. Nog een korten tijd en hij zou het tijdelijke voor 't eeuwige moeten inruilen. Doch Israël, de worstelaar met God, had in den strijd des geloofs overwonnen. Hij had geleerd door het geloof te leven. Hij zag dan ook op zijn stervenssponde, door het geloof, over dood en graf henen. Hij wist het sterven zou voor hem gewin zijn. Het sluiten zijner oogen op aarde zou het openen zijner oogen zijn in den hemel.

Daarom: "Zoo sterkte zich Israël en zat op het bed." (Gen. 49:2). Hij had nog iets tot zijne zonen te zeggen. 't Was de geest der profetie, die zich meester maakte van den stervenden vader, den patriarch Jacob.

Ook de boven afgeschreven woorden behooren tot de woorden der profetie, door Jacob uitgesproken in de laatste oogenblikken van zijn leven op aarde.

Het woord der profetie voorspelt aan Jacobs zonen hun toekomst. Het is echter Juda die den zegen der zegeningen wegdraagt, vooral in de woorden: "De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tusschen zijne voeten, totdat Silo komt, en hem zullen de volkeren gehoorzaam zijn."

Heel wat verklaringen vindt men van dezen tekst; er heel wat moeite hebben de bestrijders van Gods Woord zich gtroost om de messiaansche voorspelling uit dit woord te wrikken en te wringen. Hierbij stil te staan gunt ons de plaatsruimte en de tijd niet. Wij willen het ook niet; want *voor ons staat het vast* dat wij in dit woord van Jacob een ontwijfelbaar messiaansche voorspelling bezitten. Let slechts op het laatste gedeelte van dit vers; op de woorden: "en hem zullen de volkeren gehoorzaam zijn." Deze woorden toch kunnen, hoe men ze ook opvat, op niemand anders dan op den Messias toegepast worden; want noch Juda heeft zulk eene macht gehad noch Juda's stam heeft zulk

eene heerschappij uitgeoefend als in deze woorden wordt beschreven.

Wij vatten dit woord van Jacob als eene messiaansche voorspelling op; als een woord der profetie; als een woord, dat in Christus zijn volkomene vervulling vindt.

Jacob profeteert hier van den Christus, dien hij "Silo" noemt. Hij profeteert van hem als de *komende,* want hij zegt: "totdat hij *komt.*" In het komen van "Silo", waaraan Jacob niet twijfelt, maar waarin hij vast gelooft, ligt de rust opgesloten voor Jacob. Zelfs toen hij stond aan den oever van den Jordaan des doods, en voor de poort der eeuwigheid. Hij kent Christus als "Silo", dat is, als degene die ons rust geeft en den vrede aanbrengt. Immers "Silo" beteekent, "rust", "vrede".

Merk op hoe de naam "Silo", hier gebruikt, in verband staat met den persoonlijken toestand van Jacob. Jacob ligt op zijn uiterste, en waar het nu vooral op aankomt is dit, dat Jacob de *ware rust* in de ziel en *vrede* met God bezit door den Beloofde. En waar hij dit bezit, kondigt hij dien Beloofde aan als "Silo", "*rust*", "*vrede*". Dit leert ons, dat het niet om het even is, welke naam van God wij in ons gebed gebruiken. De naam des Heeren, die wij in het gebed gebruiken, moet in verband staan met de behoefte, die wij in het gebed God bekend maken. Dan zal die naam des Heeren ook in verband met onze behoefte tot onze ziel spreken.

Jacob profeteert hier van "Silo" als diegene in wien de macht van Juda voor eeuwig gevestigd zal zijn.

Dat hier van een *macht* gesproken wordt is duidelijk uit de beeldspraak. Jacob zegt: "De *scepter* zal van Juda niet wijken, noch de *wetgever* van tusschen zijne voeten."

Meer nog.

Hier is niet alleen sprake van *een* macht, noch van een *groote* macht, maar van een *wereld*macht, van een *alles omvattende* macht; ja, van *de* macht, die over heel de wereld erkend zal worden. Dit zal men terstond gevoelen als het laatste gedeelte van dit vers in verband gebracht wordt met het eerste gedeelte.

In het eerste gedeelte vinden wij de macht geteekend. In het laatste gedeelte zien wij de uitgestrektheid van die macht in de woorden: "*alle volkeren* zullen gehoorzamen", ons voor oogen gesteld.

Die alles omvattende macht wordt door Jacob toegeschreven aan hem, dien hij hier "Silo" noemt. En op wien is dit van toepassing? Op wien anders dan op Christus. Ja, op hem *alleen*. Maar op Christus *kan* deze profetie dan ook toegepast worden. Chirstus zelf heeft getuigd: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde." En de apostel Paulus getuigt, dat wij *allen* voor den *rechterstoel* van Christus gesteld zullen worden. En dat *alle knie* voor Hem *buigen* zal. (Rom. 14:10, 11.)

Jacob laat deze macht van Christus *uit Juda* opkomen; want hij ziet den scepter, het teeken der heerschappij, door Juda's hand omklemd, en den wetgever, d.i. den heerschersstaf, waarvan de bevelen uitgaan, in vrede rusten tusschen Juda's voeten. Aan *Juda* wordt die macht toegekend, omdat uit Juda's lendenen de Silo zal voortkomen. Die macht zal daarom van Juda niet wijken. Zij blijft in Juda verzekerd, totdat Silo komt, in wiens hand de scepter eeuwig blijft.

En ook dit zien wij in den Christus vervuld. De scepter, aan Juda toegekend, komt in de historie van Israël zoo duidelijk openbaar. Niet alleen vinden wij in de woestijn Juda aan het hoofd der stammen Israëls gelegerd; maar ook merken wij op dat Saul, de eerste Koning Israëls, omdat hij een Benjaminiet was, voor David, uit Juda's stam, de

plaats inruimen moest. En steeds staat van dien tijd aan, in Israëls geschiedenis, Juda aan het hoofd, totdat Silo kwam. Op hem, de Leeuw uit Juda's stam, ging nu de scepter over. In hem blijft die scepter eeuwig. De regeering is door God, den Vader, in zijne handen gegeven. Op zijn kleed en zijne dij staat dan ook geschreven: "Koning der koningen en Heere der heeren." (Openb. 19:16). En Jacob zegt: "Hem zullen de volkeren gehoorzaam zijn."

Ook deze profetie vindt hare vervulling in Christus, en dit roept ons toe, dat hij derhalve *de* Beloofde, *de* Messias moet zijn.

Hij wordt dan ook, naar het woord van Jacob, door de volkeren gehoorzaamd. En wel zij die hem gehoorzamen. Zijn scepter kussen. Zij zullen eens met hem heerschen in eeuwige heerlijkheid.

Wordt ook dit erkennen en gehoorzamen van Silo, den Christus, bij u gevonden?

VIII.

"Zeventig Weken tot op Messias den Vorst."

I.

> "Zeventig weken zijn bestemd over uw volk, en over uwe heilige stad, om de overtreding te sluiten, en om de zonden te verzegelen, en om de ongerechtigheid te verzoenen, en om eene eeuwige gerechtigheid aan te brengen, en om het gezicht en den profeet te verzegelen en om de heiligheid der heiligheden te zalven.
>
> "Weet dan, en versta: Van den uitgang des woords om te doen wederkeeren, en om Jeruzalem te bouwen, tot op Messias, den Vorst zijn zeven weken, en twee en zestig weken; destraten en de grachten zullen wederom gebouwd worden, doch in benauwdheid der tijden.
>
> "En na die twee en zestig weken zal de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor hem zelven zijn."
>
> Dan. 9: 24—26a.

De profeet Daniël is een ieder onzer bekend. Dat hij nauw en innig met zijn God leefde weten wij. En dat hij in de goddelijke openbaring belang stelde merken wij duidelijk op uit de eerste verzen van het 9de hoofdstuk. Lees ht maar. "In het eerste jaar van Darius, den zoon van Ahasveros, uit het zaad der Meden, die koning gemaakt was over het koninkrijk der Chaldeën; in het eerste jaar zijner regeering, *merkte ik*, Daniël, *in de boeken*, dat het getal der jaren, van dewelke het Woord des Heeren tot den profeet Jeremia geschied was, in het vervullen der verwoestingen van Jeruzalem, zeventig jaren was."

Daniël onderzocht het Woord des Heeren, ook in verband met Israëls toestand. Uit dat Woord, meer bepaald de profetiën van Jeremia, wist hij dat de ballingschap 70 jaren zou duren. Die tijd was bijna verstreken. En pleitende op de beloften verootmoedigt Daniël zich voor God. Hij bidt. Hij smeekt om de vervulling dier beloften (vs. 3—19) En.... God antwoordt.

Nauwelijks heeft Daniël immers zijn gebed geëindigd of de engel Gabriël ijlt, volgens het bevel van God, tot hem, om hem te openbaren wat er zal geschieden. En dan laat de engel hem in een tijdruimte van 70 jaarweken blikken, en zegt hem, wat Israël in die jaarweken te wachten staat. Meer nog. De woorden openbaren aan Daniël wanneer de Messias komen zal, want de engel zegt:

"Weet dan, en versta: *Van den uitgang des woords,* om te doen wederkeeren, en om Jeruzalem te bouwen, tot op Messias, den vorst *zijn zeven weken en twee en zestig weken".* (vs. 25.)

Onomwonden wordt aan Daniël medegedeeld wanneer Christus komen zou. Daniël moet tellen 70 weken. Deze weken zijn jaarweken, dat wil zeggen, elke week telt voor 7 jaren. De 70 jaarweken maken dus 70x7 is 490 jaren. Deze berekening van jaarweken was Israël eigen. In Lev. 25:8 vindt ge hiervan een voorbeeld. Daar lezen wij: "Gij zult u ook tellen zeven jaren; zoodat de dagen der zeven jaarweken u negen en veertig jaren zullen zijn."

Maar van welk tijdstip moet de telling beginnen? De engel zegt: "Van den uitgang des woords, om te doen wederkeeren en om Jeruzalem te bouwen."

Uit de woorden zelve en het verband van heel dit hoofdstuk blijkt, dat dit gezegde van den engel ziet op den terugkeer der Joden uit de Babylonische ballingschap. "Van den uitgang des Woords", d.i. als *het bevel* gegeven wordt aan

de Joden, "om weder te keeren en Jeruzalem te bouwen", zal de telling der jaarweken beginnen.

Het is dus duidelijk, dat de aanvang der jaarweken begint met den terugkeer der Joden uit Babel. Maar daar de geschiedenis na de ballingschap, volgens Ezra en Nehemia, zich splitst in twee groote tijdvakken, is het de vraag welke van die twee is bedoeld.

Het eerste tijdvak omvat het terugkeeren uit de ballingschap onder Jozua en Zerubbabel (Ezra 1 : 1; 6 : 22).

Het tweede tijdvak kenmerkt zich als de periode der herstelling van het volk en van de opbouwing der stad. (Ezra 7 : 1; Neh. 13 : 31).

Sommigen zijn er die de 70 jaarweken laten aanvangen met het eerste tijdvak; anderen met het tweede. Wij meenen dat de laatste opvatting meer in overeenstemming is met de uitdrukking in den tekst, en volgen daarom deze laatste.

De 70 jaarweken beginnen dan, volgens hetgeen wij lezen in Ezra 7 : 1, 7, 11, in het 7de jaar van den koning Arthasastha. Deze Arthasastha is dezelfde die in de ongewijde geschiedenis genoemd wordt: Artaxerxes Longimanus, (langhand).

Vanaf den tijd van dezen Arthasastha moet dus 490 jaren geteld worden, en dan zou, volgens de profetie, de Messias er zijn.

Laat ons zien of dit met de ongewijde geschiedenis overeenstemt.

Arthasastha begon de regeering in het jaar 465 voor Christus. In het 7de jaar zijner regeering had men den tweeden terugkeer der Joden uit de ballingschap, dus in het jaar 458 voor Christus. Volgens de profetie moesten er nu nog 490 jaren verloopen. Dit is dus 32 jaren meer dan

er waren voor de komst van Christus, wijl toen het jaar 1 onzer Christelijke jaartelling is begonnen.

Deze 32 jaren, die wij te veel hebben brengen ons dan tot het jaar 32 *na* Christus' geboorte. En waar wij weten, dat Jezus op zijn 33ste jaar gekruisigd werd, daar toonen ons deze cijfers aan dat de profetie juist uitkomt.

Volgens deze profetie en telling kan dus aangetoond dat Jezus, die ons verkondigd wordt als de beloofde Messias, op den juisten tijd gekomen is.

Doch wij willen nog meer zien. Ook uit de gegevens die wij in het N. T. vinden, willen wij zien of er eene overeenstemming is met de ongewijde geschiedenis.

In het N. T. wordt melding gemaakt van den Keizer Augustus. Deze was, volgens Luk. 2, aan de regeering toen Christus geboren werd. En dan komt ook dit weer overeen met de ongewijde geschiedenis, die de regeering van Augustus aangeeft van het jaar 31 *voor* Christus tot het jaar 14 *na* Christus.

En brengen wij nu ten overvloede ook nog de mededeeling van Christus kruisiging onder den rechter Pontius Pilatus in verband met de ongewijde geschiedenis, dan zal ons blijken dat ook hier eene overeenstemming heerscht. Volgens de ongewijde geschiedenis was Pilatus Procurator over Palestina van het jaar 25—35. En door hem werd Christus gekruisd in het jaar 33. Zelfs een Tacitus getuigt van deze veroordeeling van Christus onder de regeering van Pilatus als hij zegt: "Auctor niminis eius Christus, Tiberio imperitante, per Procuratorem Pontium Pilatum supplicio affectus est", hetwelk beteekent: "De autheur van den naam (of secte) was Christus, die de doodstraf onderging onder de regeering van Tiberius door Pontius Pilatus" (Tacit. Annal. XV:44.)

Heeft de engel *den tijd* van Christus komst aangewezen, zoo merke men op, dat hij ook den *dood* van den Messisas

aan Daniël heeft medegedeeld, als hij zegt: "En na die twee en zestig weken zal de Messias uitgeroeid worden." (vs. 26)

Doch hierover in het volgende artikel.

IX.

"Zeventig Weken tot op Messias den Vorst."

II.

> "En na die twee en zestig weken zal de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor hemzelven zijn."
>
> Dan. 9: 26a.

Na die twee en zestig weken, zou de Messias uitgeroeid worden. Welke weken worden hier bedoeld? Let op de verdeeling in vers 25 gegeven. Daar staat: "tot op Messias den Vorst, zijn zeven weken en twee en zestig weken."

Eerst worden er zeven weken, dat is, jaarweken aangegeven, en daarop volgen dan nog twee en zestig jaarweken. Twee tijdvakken worden dus door deze verdeeling aangegeven. Het eerste tijdvak omvat 49 jaren, het tweede 434 jaren.

Na die twee en zestig weken, aan het einde van het tweede tijdvak dus, zal volgens de profetie de Messias uitgeroeid worden. Duidelijk is het, dat deze uitdrukking ziet op *het sterven* van dien Messias. En van dat sterven wordt gezegd dat het een "uitroeien" is.

Nu wijst dit woord "uitroeien" wel niet den kruisdood aan, maar wat in het "uitroeien" opgesloten ligt, vinden wij in den kruisdood terug. Iets toch, dat men uitroeit heeft men veroordeeld en werpt men buiten den wijngaard. Met het uitwerpen houdt dan ook elke teedere handeling

op. Pas dit nu toe op Christus' dood en dan vindt ge dit alles in zijn kruisiging terug. De kruisdood was immers een vloekdood. Als een *vervloekte* werd Christus daarom buiten Jeruzalem, dat is, buiten de legerplaats en naar Golgotha gevoerd. Als een *verworpene* en *uitgeworpene* hing hij aan het hout. Christus droeg onzen vloek en droeg daarom den toorn Gods, die hem deed uitroepen: "Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij."

Maar ook de handeling des volks stond met dit "uitroeien" in het nauwste verband. Haat en vijandschap werden in den eisch van Christus' dood, van de zijde des volks, geopenbaard. Men eischte den smartelijken, smadelijken en schandelijken dood. Men wierp hem weg met den uitroep: "Weg met hem." Men wilde door zijnen dood zijn bestaan uitroeien.

Wordt er in Daniël 9 geen gewag gemaakt van het kruis, wij zien toch, bij het meerder licht dat wij bezitten, in het woord "uitroeien" den kruisdood geteekend.

Bij de teekening van Christus' sterven, gegeven in het woord "uitroeien", wordt echter nog een gewichtigen bijzin gevoegd, n.l. deze: *"Maar het zal niet voor hemzelven zijn."*

Deze woorden mogen wij niet over het hoofd zien. Als in eenen adem worden zij immers met het "uitroeien" van den Messias uitgesproken. Wij mogen die woorden niet vergeten, opdat wij het sterven van den Messias niet verkeerd opvatten. Hij zal, zegt de engel, een vreeselijken dood sterven. Men zal hem uitroeien. Is *hij* dan zulk een groot booswicht? Is dat sterven om de gruwelijkheid *zijner* zonden? En de engel antwoordt, neen! *"Het zal niet voor hem zelven zijn."*

De Messias sterft niet om *zijne* zonden en ongerechtigheden. Hij heeft nooit zonde gedaan. Hij was *de heilige en rechtvaardige.* Hij deed altijd den wil des Vaders. In hem

werd geen schuld gevonden. Tot viermalen toe getuigde Pilatus, de rechter, dit aan de schare.

''Het is niet voor hemzelven'', zegt de engel. Maar waarom dan? Omdat de Messias de Borg van zijn volk is. En als Borg kwam hij in de plaats der zijnen te staan; nam hij de schuld en straf van zijn volk over; moest hij de schuld van zijn volk betalen, d i., de wet volbrengen; en moest hij de straf dragen, d.i. lijden en sterven. Zijn dood was dus ''*niet* voor hem zelven''; want hij heeft niets gedaan dat des doods schuldig was, maar zijn dood was een sterven voor zijn volk om hen te verlossen van den dood.

Hoe heerlijk verzekert deze profetie ons, dat de Christus des N. T. de ware Messias is; want wat wij hier van hem geprofeteerd vinden, inzake den tijd zijner komst, de wijze van zijnen dood en het doel van zijn sterven, vinden wij in hem, Christus, vervuld.

Wij eindigen met de woorden van Spurgeon:

Geprezen zij zijn naam, daar was geen oorzaak in Hem. Noch erf- noch dadelijke zonde bezoedelde Hem. Daarom had de dood tegen hem geen eisch. Niemand had met eenig recht Hem het leven kunnen benemen, want niemand had Hij eenig onrecht aangedaan; evenmin had men Hem met geweld van het leven kunnen berooven, indien het Hem niet had behaagd Zichzelven in den dood te geven. Maar ziet, één zondigt en een ander lijdt! De gerechtigheid werd door ons beleedigd, maar vond hare voldoening in Hem. Beken van tranen, bergen van offeranden, oceanen vol stierenbloed en heuvelen van wierook konden niets baten tot wegneming der zonde, maar Jezus werd voor ons uitgeroeid en met Hem werd de oorzaak der wraak voor altijd verwijderd, omdat de zonde voor eeuwig weggenomen werd. Hierin is de wijsheid, dat in de plaatsbekleeding, de zekere en gewisse weg ter verzoening werd daargesteld. Hierin is

de nederbuigende liefde, die Messias, den Vorst eene doornenkroon deed dragen en sneven aan het vloekhout. Hierin is de liefde, die den Heiland zijn leven deed afleggen voor Zijne vijanden. Het is echter niet voldoende het schouwspel te bewonderen van den onschuldige voor schuldigen Zijn bloed vergietende, wij moeten ons verzekeren van ons deelgenootschap daaraan. Het bepaalde doel van des Messias' dood was het behoud Zijner gemeente. Hebben wij een lot en deel onder degenen voor wie Hij zijn leven ten rantsoen heeft gesteld? Stond Jezus daar als onze vertegenwoordiger? Zijn wij door Zijne striemen genezen?—Ontzettend zou het wezen, indien wij geen deel aan Zijne offerande hadden, beter ware het ons dan nooit geboren te zijn geweest.

X.

"Bethlehem Ephratha."

> "En gij Bethlehem Ephratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit U zal Mij voortkomen, die een Heerscher zal zijn in Israel, en wiens uitgangen zijn van ouds van de dagen der eeuwigheid."
>
> Micha 5: 1.

De profeet, sprekende in dit vers van den Messias, wijst ons de plaats zijner geboorte aan. Te Bethlehem zal hij, naar zijn menschelijke natuur, geboren worden.

Bethlehem droeg oudtijds den naam Ephrath. Dit blijkt uit Gen. 35: 19 waar geschreven staat: "Alzoo stierf Rachel; en zij werd begraven aan den weg naar Ephrath, dat is Bethlehem." Dat de profeet hier beide namen samenvoegt dient zekerlijk opdat er geen vergissing aangaande de plaats zou wezen. Meer nog. Als ware het niet genoeg

de namen samen te voegen, zoo omschrijft hij dit Bethlehem nog nader door de uitdrukking "Zijt gij klein om te wezen onder de duizenden *van Juda*". Het is dus Bethlehem in Juda en *niet* Bethlehem in den stam van *Zebulon*, waarop de profeet wijst.

Waarom deze nauwkeurige omschrijving? Waarom anders, dan omdat de Heilige Geest ons alle zekerheid wil geven aangaande den Christus die ons gepredikt wordt. Door deze aanwijzing der plaats zijner geboorte hebben wij weer een toetsteen te meer om te weten, dat Jezus Christus, die in Bethlehems beestenstal geboren is, de Beloofde is. Dat het noemen van den naam der plaats werkelijk deze beteekenis heeft, blijkt uit Matth. 2; want als Herodes de overpriesters en Schriftgeleerden des volks bijeenvergaderd had en hen vroeg waar de Christus geboren zou worden, antwoorden zij: "Te Bethlehem, in Judea gelegen, want alzoo is geschreven door den profeet: En gij Bethlehem, gij land Juda, zijt geenszins de minste onder de vorsten van Juda; want uit u zal de Leidsman voortkomen, die mijn volk Israël weiden zal." En evenzoo uit Joh. 7 : 42 waar geschreven staat: "Zegt de Schrift niet, dat de Christus komen zal uit den zade Davids, en van het vlek Bethlehem, waar David was."

Bethlehem was klein nochthans is het als geboorteplaats van groote mannen beroemd geworden. Joab, Abisai en Asahel zagen er het levenslicht. David's voorgeslacht leefde er, en hij zelf werd er geboren en opgevoed.

Bethledem was klein, maar niet te klein en te veracht voor den Heere. Hij kiest gewoonlijk het kleine en geringe, opdat alle eigen roem bij de menschen uitgesloten blijft. Hij brengt veelal door het kleine en geringe de groote daden Gods tot stand. Zoo werd ook het kleine Bethlehem door den Heere uitverkoren. Uit de duizenden van Juda viel des

Heeren welgevallen op Bethlehem. Klein, doch niet veracht van den Heere, werd dit stadje de aangewezen plaats, waar, in de volheid des tijds, Jezus geboren zou worden. Te Bethelhem, het broodhuis, zou Christus, die het levende brood is, verschijnen.

O, hoe troostvol is dit doen van God, als wij denken aan de kleinheid van Bethlehem en tevens opmerken hoe hoog dit plaatsje verheven werd. Hoe klein en gering zijn wij. Hoe nietig onze afkomst. En toch.... de Heere wil zich met ons inlaten; zich over ons ontfermen; ons aannemen als zijne kinderen; ons tot zijn beelddragers herstellen in den Zoon zijner liefde; ons waardig keuren om zijnen lof te verkondigen.

Te Bethlehem zou *de Messias* geboren worden. Uit Bethlehem zou hij voortkomen. En die Messias wordt hier voorgesteld als "een Heerscher in Israël" en als degene "wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid."

Christus zal een Heerscher zijn. Als een Koning wordt hij geteekend. Een koning, die een rijk bezit, en die over dat rijk zijn scepter zwaait. Hij zal heerschen, en zijne heerschappij zal geëerbiedigd worden. Zijne onderdanen en volgelingen zullen hem erkennen, zijne wetten en bevelen gehoorzamen.

Hij zal Heerscher zijn *in Israël*. Ook het volk van dezen Koning wordt genoemd. Israël is hij, die een worstelaar met God is geworden. *Niet een bestrijder*. Satan en zijne volgelingen bestrijden God. Een waar Israëliet is hij die met God geworsteld heeft om den zegen Gods. En om dezen zegen Gods zal hij eerst dan worstelen, wanneer hij in eigen oog zondaar is geworden. Dan, ja, dan kan die worsteling niet uitblijven; want de kennis zijner zonde roept hem tegelijk toe dat hij diep ellendig is. En deze ellende doet smachten naar de verlossing. En die verlossing is alleen bij

den Verlosser, de Messias, te verkrijgen. Te verkrijgen uit genade. Die genade wordt nu gezocht. Zij wordt van den Heere afgebeden. En al worstelende om de genade roept hij het Jacob na: "Ik zal U niet laten gaan tenzij dat Gij mij zegent." En dan.... heerscht Christus ook in het hart der zoodanige.

Die Heerscher zal uit Bethlehem *voortkomen,* en toch zegt de profeet, "dat zijne uitgangen zijn van ouds van de dagen der eeuwigheid."

Hier wordt dus een tegenstelling gemaakt tusschen de menschelijke en goddelijke natuur. Naar zijn menschelijke natuur zal hij uit Bethlehem voortkomen. Maar hij, die alzoo te Bethlehem geboren wordt, is niet bloot mensch; hij is meer, hij is tegelijk God; want "zijne uitgangen zijn van ouds van de dagen der eeuwigheid." Daarom getuigt ook Christus zelve hiervan, als hij zegt: "Voorwaar, voorwaar zeg ik U, eer Abraham was, ben ik."

En waar nu Christus zijne "uitgangen heeft van ouds van de dagen der eeuwigheid," daar zal hij ook als Heerscher *eeuwig voortleven* en zijne heerschappij *geen einde hebben.* Als "Heerscher" is hij uit Bethlehem voortgekomen, als Heerscher zit hij ook nu aan des Vaders rechterhand in den hemel, en als Heerscher zal hij ten jongsten dage weer verschijnen op de wolken des hemels, en alles zal dan aan zijn heerschappij onderworpen zijn. Die zich niet aan den Christus overgeven zullen dan gebonden worden en als een voetbank zijner voeten neergeworpen worden.

Als zijne vijanden neergeworpen zijn, zal hij als de Heerscher zijn voet op hun nek zetten; en als overwonnen vijanden zullen zij hem toch nog moeten erkennen, doch dan eeuwig ongelukkig.

Die echter hier voor zijne heerschappij willen bukken,

en zich geheel door dezen Heerscher laten beheerschen zullen dan met hem heerschen.

Zeg mij wie is uw Heerscher? Satan die zich daartoe wederrechtelijk heeft opgeworpen, of Christus, die van God gezonden is, en als een Heerscher in Israël uit Bethlehem is voortgekomen?

XI.

"Zie, eene Maagd zal eenen Zoon Baren."

I.

> "Daarom zal de Heere zelf ulieden een teeken geven: Zie, eene maagd zal zwanger worden, en zij zal eenen zoon baren, en zijnen naam Immanuel heeten."
>
> Jes. 7: 14.

Deze belofte, aangaande den Christus, werd in een zeer buitengewonen tijd, op last van den Heere, door Jesaja uitgesproken.

Uit 2 Kon. 16 en 2 Kron. 28 weten wij immers, dat Achaz een zeer goddeloos koning was, die zelfs zoo diep gezonken was, dat hij zijne zonen voor de afgoden door het vuur liet gaan en den tempel des Heeren beroofde. En God, die geen ledig aanschouwer van het kwaad is, kwam deze goddeloosheid te bezoeken, door Rezin, den koning van Syrië, en Pekah, den zoon van Remalja, den koning van Israël. Het waren bange dagen voor Achaz en Juda.

Hoewel God Achaz en Juda strafte om der zonden wil, zoo gedacht Hij nochtans ook aan zijn verbond, dat Hij met David, zijnen knecht, had opgericht. Daarom bemoedigde de Heere het vrome volk bij den aanvang der beroeringen, die over Juda kwamen, met een heerlijke belofte. Die be-

lofte moest door Jsaja uitgesproken worden. Die belofte had betrekking op den Verlosser, die de Heere verwekken zou; daarom zegt de profeet: "Zie eene maagd zal zwanger worden, en zij zal eenen zoon baren, en zijnen naam Immanuel heeten."

Deze belofte komt hier voor als een *teeken*, dat de Heere geven zal, wijl Achaz in ongeloof geen teeken van God heeft willen vragen. Door Jesaja was vanwege den Heere tot Achaz gezegd: "Eisch een teeken", als pand van des Heeren Woord, dat gij niet door de beide koningen Rezin en Pekah overwonnen zult worden. Doch Achaz had dezen eisch, in huichelachtig ongeloof van de hand gewezen, wijl hij, als dienaar der afgoden, gene hulp begeerde van God, noch door den Heere ondersteund wilde worden.

Tegenover deze versmading des Heeren, door Achaz, stelt de Heere nu zelven een teeken. Dit teeken wordt gesteld in de geboorte van een verlosser; geboren uit eene maagd, die tevens te gelijk God zoude zijn en daarom den naam Immanuel zou dragen.

De verlosser zou, naar zijn menschelijke natuur, geboren worden uit *eene maagd*. De beteekenis en de kracht van dit teeken schuilt dus hierin, dat deze maagd, uit wie de verlosser de menschelijke natuur zou aannemen, bij de geboorte van den verlosser *nog eene maagd* zou zijn, dat wil zeggen, nog ongehuwd zou wezen en dies nog geen man bekend zou hebben.

Nu weet ik wel, dat dit woord maagd, door de latere Joden, in *jonge vrouw* veranderd is. Doch dit is geschied uit pure vijandschap tegen Jezus Christus, onzen Heere. Deze wijziging in lezing of vertaling mogen wij nooit toegeven, want al mag ook de Hebreeuwsche taal deze wijziging toelaten, de H. S. nochtans verbiedt het ons, *èn* omdat dit woord in het N. T. is aangehaald als bewijs van Jezus'

geboorte uit eene maagd (zie Matth. 1:23), *èn* omdat dit woord in het O. T. nog zes malen voorkomt, doch overal in denzelfden zin wordt genomen als het in Jes. 7:14 voorkomt n.l. in den zin van eene maagd.

De geboorte uit eene maagd stelt Jesaja als een Godsdaad voor; als een daad van den Heere, die *niet uit* en *door* de natuur kan verklaard worden, maar waarvan een ieder zal moeten zeggen: Dit is Gods vinger, en hoewel wonderlijk in onze oogen nochtans is het door dien Heere gewrocht, bij wien niets te wonderlijk is.

Deze belofte betreffende den Messias, munt dus niet alleen uit in duidelijkheid, boven al de andere beloften, die reeds gegeven waren, maar wijst daarenboven ook op de almacht des Heeren, die mede uitkomt in den naam van dit kind. Men zal hem *Immanuel* heeten, d.i. God met ons.

Zal die Verlosser, waarvan de profetie hier spreekt geboren worden uit eene maagd, door de kracht Gods en niet door den wil eens mans, dan duidt deze profetie duidelijk aan, dat die Verlosser van 's menschen zijde geen vader mocht hebben, maar dat hij in den volstreksten zin van God spreken moest als zijn eigen Vader. Dit is dan ook een zaak die wij niet over het hoofd mogen zien, wijl daarin de mogelijkheid der verlossing ligt. Daarom getuigt de Vader van Christus: "Deze is mijn *geliefde Zoon*". Daarom getuigt Christus niet alleen, "Ik en de Vader zijn een", maar sprak hij ook aldus: "Vader, de ure is gekomen; verheerlijk uwen Zoon, opdat ook uw Zoon U verheerlijke", en elders, "*Vader* in uwe handen beveel ik mijnen geest."

Deze profetie staat hierom in waarde boven al de anderen, welke wij in de historische boeken en in de psalmen vinden. Immers, in de profetieën hebben wij wel bepalingen van Jesus Christus, dat hij profeet, priester en koning zal zijn; dat hij uit het zaad van Abraham en David zal voort-

komen; dat hij Gods Zoon is; maar nergens vinden wij het *wonder zijner geboorte* zoo juist omschreven als in deze woorden van Jesaja: "Zie, eene maagd zal zwanger worden, en zij zal eenen zoon baren."

Door deze profetie, betreffende den Christus, worden wij, als 't ware, te midden van het groote wonder Gods geplaatst, hetwelk wij *nooit* kunnen begrijpen of verklaren, maar waarvan wij in Mattheus I en Lukas I de vervulling lezen. En met Paulus roepen wij dan uit: De verborgenheid der godzaligheid is groot, God is geopenbaard in het vleesch!

En wat bovendien ook nog zeer opmerkelijk is in deze belofte, als teeken gegeven, is dit, dat zij zoo heerlijk terugwijst op Gen. 3:15. In die moederbelofte wordt aan het zaad *der vrouw* de overwinnig over Satan toegezegd. En hier treedt *de vrouw* en haar zaad voor het eerst weer op den voorgrond.

Achaz, wij gelooven het, hoorde dit spreken van Jesaja met een ongeloovig hart aan. Hij bekommerde zich over dit wonder der verlossing niet. Doch voor de vromen uit zijn tijd wordt het eenen rijken troost te midden van den strijd des levens en den afval van het huis van David.

En voor ons is dit woord van Jesaja een woord des levenden Gods, een belofte, waarop onze ziel ja en amen zegt, omdat wij uit de geschiedenis des N. T. weten dat geen tittel dezer belofte onvervuld gebleven is.

Wij zien in den Christus des Nieuwen Testaments dit woord vervuld. *Wij weten*, hoe de Heere den Engel Gabriël naar de vergetene maagd Maria zond, om haar de boodschap te brengen, dat zij de door God verkorene maagd was, uit wie deze zoon geboren zou worden, waarvan Jesaja gesproken heeft. *Wij weten*, hoe, op de kuische vraag van Maria, door den Engel gewezen werd op Gods wondere in-

werking, toen hij zeide: "De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen." *Wij weten dus,* ook wederom uit deze profetie, dat *Christus* de Verlosser en Zaligmaker *is.* Durft en moogt gij ook zeggen dat hij *de uwe is?*

XII.

"Immanuel."

II.

> "Daarom zal de Heere zelf ulieden een teeken geven: Zie, eene maagd zal zwanger worden, en zij zal eenen zoon baren, en zijnen naam Immanuel heeten."
>
> Jes. 7: 14.

Schijnbaar is dit woord van Jesaja in strijd met hetgeen wij lezen in Luk. 1:31. Daar toch lezen wij, dat de engel tot Maria zeide: "En zie gij zult bevrucht worden, en eenen zoon baren, en zult zijnen naam heeten *Jezus.*"

Schijnbaar staan deze twee schriftuurplaatsen met elkander in strijd, wijl de ééne plaats zegt, dat men hem, Christus, "Immanuel", en de andere plaats zegt, dat men hem "Jezus" heeten zal. Maar meer dan een tegenspraak *in schijn* hebben wij hier niet. En waarom niet? Omdat de eene naam den anderen niet opheft. Hij draagt zoowel den naam Immanuel als Jezus. En dat dit zoo is blijkt uit Matth. 1: 21—23. Toen God aan Jozef in den droom verscheen zeide de Heere tot hem: "En zij zal eenen zoon baren en gij zult zijnen naam heeten Jezus; want hij zal zijn volk zalig maken van hun zonden. En dit alles is geschied, op dat vervuld zoude worden, hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet, zeggende: "Zie, de maagd zal zwanger worden, en eenen zoon baren, en gij zult zijnen

naam heeten Emmanuël, hetwelk is, overgezet zijnde, God met ons."

Uit dit gedeelte van Gods Woord blijkt, dat er geen tegenstrijdigheid bestaat tusschen Jes. 7:14 en Luk. 1:31, wijl in Mattheus hem, Christus, *beide* namen worden toegekend.

Bovendien moeten wij niet vergeten, dat Jesaja in deze profetie niet alleen zeggen wil, dat het kind dier maagd verlossing aanbrengen zal, maar bovenal wijzen wil op de *mogelijkheid* dier verlossing, als gelegen zijnde in zijn *persoon,* waarvan de naam, die hij hem thans geeft, eene uitdrukking is.

In Gen. 3; in Deut. 18; in Ps. 110 en andere plaatsen was duidelijk omschreven, dat door den Verlosser de verlossing en de zaligheid zou worden aangebracht. Maar de *mogelijkheid* van die verlossing was in alle opzichten nog niet tot duidelijkheid gekomen. En dit toch was noodig. Daarom heeft het den Heiligen Geest goed gedacht dit hier door Jesaja te doen en wel door de omschrijving van den persoon des Verlossers in zijn naam "*Immanuel*".

Het woord Immanuel komt slechts drie malen voor in de H. S. Tweemaal bij Jesaja en éénmaal bij Mattheus. De *beteekenis* van dezen naam wordt echter op onderscheidene plaatsen in de H. S. gevonden.

Beteekent Immanuel: *God met ons*, in Christus krijgt die naam zijne volle beteekenis, en wijst in hem op de vereeniging der goddelijke en menschelijke natuur in eenigheid des persoons n.l. den Zoon van God, gelijk Johannes zegt: "Het Woord is vleesch geworden en heeft onder ons gewoond en wij hebben zijne heerlijkheid aanschouwd, eene heerlijkheid als des Eeniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid;" (Joh. 1:14) of gelijk Paulus het omschrijft als hij zegt: "En buiten allen twijfel de verborgen-

heid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vleesch." (1 Tim. 3:16a.)

Op deze waarheid wilde Jesaja in deze belofte, betreffende de komst van Christus, wijzen. Hij wilde hem omschrijven als den Godmensch, en dus als den Zone Gods, "wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid", maar die tegelijkertijd zich vernederde om in de gestalte van een dienstknecht op aarde te wandelen, doch in die dagen van nederigheid, met volle waarheid kon getuigen: "Ik en de Vader zijn één", en elders, "die mij gezien heeft, "die heeft den Vader gezien."

Het Godmenschelijke van den Verlosser treedt hier dus op den voorgrond. Daarin ligt de kracht die hij bezit ter verlossing. Daarin de grond der verzoening, die door hem teweeg gebracht zal worden. En daarin tegelijk de zekerheid der belofte, die Jesaja aan het huis van David doet.

"En zijnen naam Immanuel heeten." De profeet doet de naamgeving zóó voorkomen alsof de *maagd* haren zoon aldus noemen zal. De reden hiervoor is, dat de profeet den Vader van dezen zoon verzwijgt. Het N. T. toont ons echter overvloediglijk aan, dat de naamgeving van den Zone Gods uitging van den Heere, en alleen op last van Hem door Maria werd volvoerd.

En hoewel het schijnt dat dit van betrekkelijk weinig waarde is, toch is het niet zoo. Het is zelfs van groot belang te weten dat die naam aan den verlosser van God gegeven is. Nu ons dit bekend is weten wij ook, dat de naam Immanuel een naam is, die niet toevallig maar *opzettelijk* aan den Christus gegeven is door den Vader, n.l. om ons zekerheid te geven, dat Christus God en mensch in één persoon is, en daarom aan al de beloften kan voldoen en ons verzoenen kan met God.

En wat nu in Christus volmaakt geschiedt is, en door

den naam Immanuel omschreven wordt, dat zal door het geloof in den geloovige gewrocht worden, nademaal door Christus Jezus den weg gebaand is voor den zondaar om den Heiligen Geest te ontvangen, door welken wij niet alleen den Onzienlijke leeren aanschouwn, maar ook in Christus terug ontvangen als onzen Vader.

Er ligt dus in deze belofte een groote troost en ruime stof tot dankbaarheid. Immers, door deze belofte wordt ons beloofd redding uit den dood, vrede voor het onrustig hart, verzoening met God en een vaste hoop voor het eeuwig leven. En zonder deze hoop zou ons leven een aaneenschakeling van lijden en teleurstelling zijn, zou ons leven uitloopen op een eeuwig verderf, terwijl omgekeerd in dezen Immanuel blijdschap en godzaligheid verkregen wordt, benevens de verzekering der gelukzaligheid, nademaal Immanuel ons geworden is, wijsheid van God en rechtvaardigheid en heiligmaking en een volkomene verlossing.

Of schrijf ik te veel? Welnu, stap dan van de belofte op de vervulling over, die ge opgeteekend vindt in het N. T., en aanschouw het leven, het lijden en sterven van onzen *Heere Jezus Christus* en beluister de woorden door hem gesproken, en zie in hem *de vervulling van de besproken belofte* en gij zult niet langer ongeloovig zijn maar geloovig. Dan zult gij erkennen dat Jezus Christus de ware Zaligmaker is. Dan zult gij hem, de Immanuel, God met ons, niet langer verwerpen, maar voor hem nedervallen, hem aanbidden en u aan hem overgeven. En dan zult gij met Paulus kunnen getuigen: "Ik ben met Christus gekruisigd; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgene ik nu in het vleesch leef, dat leef ik door het geloof van den Zone Gods, die mij liefgehad heeft en zichzelven voor mij overgegeven heeft."

Kunt en moogt gij dit den apostel ook nazeggen, geachte lezer?

XIII.

"De Koningen zullen Geschenken Aanbrengen."

> "De koningen van Tharsis en de eilanden zullen geschenken aanbrengen de koningen van Scheba en Seba zullen vereeringen toevoeren."
>
> Ps. 72: 10.

Hoewel deze psalm een historischen grondslag heeft die ons wijst op Salomo, zijn rijk, zijne regeering en zijne vereering door de Koningin van Scheba, zoo is hij toch in zijn strekking een Messiaansche. Dit is wel door meer dan één schrijver betwist, doch het staat voor ons vast. Wij gronden onze opvatting, onder meer, vooral op den *inhoud* van dezen psalm. Vele zaken, die den inhoud van dezen psalm uitmaken, kunnen immers niet op Salomo toegepast worden. Men kan immers niet op Salomo toepassen wat in vers vijf staat: "Zij zullen U vreezen, zoolang de zon en de maan zullen zijn, van geslachte tot geslachte"; ook niet wat in vers 7 staat: "In zijne dagen zal de rechtvaardige bloeien, en de veelheid van vrede, *tot de maan niet meer zij*"; en evenmin wat wij in vers 8 opgeteekend vinden: "En hij zal heerschen van de zee tot aan de zee, en van de rivier *tot aan de einden der aarde.*" Het zou een dwaasheid zijn, zegt Schwartz, van een menschelijk en sterfelijk koning te beweren, dat alle volken en alle koningen zijnen scepter zullen huldigen. Buitendien brengen de koningen, niet alleen gelijk bij Salomo geschiedde, gaven der vriendschap, maar ook gaven, die teekenen zijn van gehoorzaamheid, van vereering en van *aanbidding.* En waardoor zijn zij overwonnen? *Niet*, zooals bij aardsche overwinnaars, *door de macht der wapenen,* maar door *gerechtig-*

heid en *barmhartigheid.* En dit zijn de wapenen van Koning Jezus.

Meerdere gronden, ter bevestiging van dezen psalm als een messiaansche, zouden door ons aangevoerd kunnen worden. Het is echter niet noodig. Wij zijn nu reeds overtuigd, dat de palm ons wijst op Christus, den Messias.

Christus wordt hier als een Koning voorgesteld, en zijn rijk als een vrederijk. Dit is echter niet de eenige plaats, dat aldus van Christus en zijn rijk gesproken wordt. Menigmaal worden wij hierop in de Heilige Schrift gewezen. In de Openbaring van Johannes wordt zelfs gezegd, dat op zijne dije geschreven staat: "Heer der heeren en Koning der koningen." En elders heet hij "Vredevorst".

Het eigenaardige, waarop wij hier juist wijzen willen, is de *vereering* en *aanbidding,* die Jezus als koning toegebracht zal worden. Dit toch is duidelijk omschreven in verzen 9 tot 11. In vers 9 is sprake van een "knielen voor zijn aangezicht", in vers 10 van "geschenken aanbrengen en vereeringen toevoeren", en in vers 11 van een "nederbuigen en dienen."

Het is juist het "anbrengen der geschenken en de toevoering van vereeringen", waarvan in vers 10 sprake is, waarop wij uwe aandacht willen vestigen in verband met Christus. Ook dit toch vinden wij in hem vervuld.

't Is waar, de historische grondslag voor dit vers is genomen uit Salomo's leven; want in 2 Kron. 9: 21—24 lezen wij: "Want des konings schepen voeren naar Tharsis, met de knechten van Huram. Eens in drie jaren kwamen de schepen van Tharsis in, brengende goud, en zilver, elpenbeen, en apen en pauwen. Alzoo werd de koning Salomo grooter dan alle koningen der aarde, in rijkdom en wijsheid. En alle koningen der aarde zochten Salomo's aangezicht, om zijne wijhesid te hooren, die God in zijn hart ge-

geven had. En zij brachten een ieder zijn *geschenk;* zilveren vaten, en gouden vaten, en kleederen, wapentuig, en specerijen, paarden en muilezelen, elk ding van jaar tot jaar''; maar vinden wij dit aanbrengen van geschenken en toevoeren van vereeringen ook niet bij Christus?

Denk slechts even aan de Wijzen uit het oosten. Het waren ''Wijzen'', magiërs, die wij bij Bethlehems kribbe, in den stillen kerstnacht, aantreffen. Wijzen, mannen van eer en aanzien onder het volk. Men had achting voor die lieden. 't Waren menschen, die een grooten invloed hadden onder hun volk. Zij reisden naar Jeruzalem om den Koning der Joden te zien, wiens ster zij in het firmanent hadden waargenomen. Zij kwamen te Bethlehem, op aanwijzen van den Joodschen Raad. Zij zagen het kindeke. Zij vielen voor hetzelve neder en aanbaden het. En zij vereerden het als de geboren Koning der Joden, want wij lezen in Matth. 2:11, ''en hunne schatten opengedaan hebbende, brachten zij hem geschenken, goud en wierook, en mirre.''

Het waren Wijzen uit het *Oosten.* Met zekerheid is dit Oosten niet aan te wijzen in betrekking tot eenig land. Maar komt ook dit niet overeen met hetgeen wij in Ps. 72:10 opgeteekend vinden.

De uitdrukking ''van Tharsis en de eilanden'' wijst, gelijk uit den naam Tharsis duidelijk is af te leiden, op hetgeen *ten westen* van Palestina lag; daartegenover wijst de uitdrukking ''van Scheba en Seba'' op hetgeen *ten oosten* van Palestina lag; want het is om het even of men door Scheba, Arabia, of Ethiopie, of Meroë verstaat, het ligt alles toch zoowat ten oosten van Kanaan. Ook de Wijzen, waarvan in Mattheus gesproken wordt, kwamen uit het Oosten en.... zij knielden neer, aanbaden en brachten geschenken tot Christus.

Ziet, hoe ook deze profetie in hem, Christus, vervuld is, die ons in het N. T. wordt verkondigd als *de Messias.*

Valt gij ook in aanbidding voor hem neer? Erkent gij hem ook als de Koning van God gegeven? Is hij uw Koning?

XIV.

"Een Klage, een zeer Bitter Geween."

> "Zoo zegt de Heere: Er is eene stemme gehoord in Rama, eene klage, een zeer bitter geween; Rachel weent over hare kinderen; zij weigert zich te laten troosten over hare kinderen, omdat zij niet zijn."
> Jer. 31: 15.

Da Costa schreef eens van de profetie: "De menschen door welke de profetie heengaat, kunnen sterven, maar niet de profetie; deze leeft altijd en eindigt in het eeuwig leven van Christus. De belofte van den Messias bracht in Juda, David, Salomo hare bloesems voort; doch bloesems vallen af, zoodra de vrucht gezet is. En de vrucht blijft. Al die menschen stierven, maar de belofte, de profetie bleef voortleven, totdat zij Christus bereikte en in hem voleindigd werd."

Dit woord nu is ook van toepassing op de hierboven afgeschreven schriftwoorden. Deze woorden behelzen ook een profetie, die betrekking heeft op den Christus; en in bijzonderen zin op den kindermoord, die te Bethlehem plaats had kort na Christus' geboorte. Ik weet wel dat dit door sommigen ontkend wordt; doch het woord van den evangelist Mattheus is te duidelijk, dan dat wij de profetie in dit woord zouden durven miskennen. Mattheus toch schrijft, als hij den kindermoord te Bethlehem beschreven heeft: "Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is

door den profeet Jeremia, zeggende: "Eene stem is in Rama gehoord, geklag, geween en veel gekerm; Rachel beweende hare kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat zij niet zijn."

Door Jeremia is het bloedbad van Bethlehems zuigelingen aangekondigd. Als een bang en bitter feit wordt het geteekend. In beeldspraak wordt het voorgesteld. Een beeldspraak ontleend aan de historie. De profeet denkt hierbij aan de weeklagen en het erbarmelijk geschrei, dat hij te Rama heeft gehoord. Ook Jeremia, als blijkt uit hoofdstuk 40:1, was toen te Rama toen Nebuzaradan aldaar de gevangenen van Jeruzalem en Juda vergaderd had. Een deel der Joden was gevallen door het zwaard der vijanden; een deel des volks, n.l. de vrouwen en de kinderkens en de armsten des lands, werd in het land achter gelaten; en het overige werd weggevoerd naar Babel. 't Was een bang oogenblik. Menigeen weende reeds vanwege het verlies van dierbaren in den strijd. En thans werden te Rama ook nog de overgeblevenen in den lande en uit den strijd van elkander gescheiden. De vrouwen zagen hare mannen wegvoeren. De moeders werden van hare zonen beroofd. De vaders werden aan de kinderen ontrukt. Daar togen ze henen. Ze werden weggedreven naar een vreemd land door de hand des vijands. Geen laatst vaarwel wordt elkander toegeroepen, maar "één klage en zeer bitter geween" werd gehoord. Men weigerde vertroost te worden. Het kon niet anders, want de harten waren doorboord en vaneen gereten.

Dit historisch feit wordt door den profeet op den kindermoord te Bethlehem toegepast. 't Is waar bij wijze van profetie, maar de profetie vindt immers hare vervulling in Christus.

De profeet spreekt, om wille van de profetie, van Rachel, en teekent haar als de weenende over hare kinderen.

Gij kent Rachel, de beminde vrouw van Jacob. Gij weet dat zij doodelijk bedroefd was, omdat zij geene kinderen kreeg. Gij weet echter ook, dat zij, later door God gezegend, de moeder werd van Jozef en Benjamin, dien zij Benomi—kind der smarten,—noemde en toen stierf.

Rachel kan dus als een juist beeld gebruikt worden van de over kinderen weenende en klagende moeders. En zij weent over hare kinderen "omdat zij niet meer zijn."

Rachel, in historischen zin, was de moeder van den stam van Benjamin, en de grootmoeder van den stam van Ephraim. Beide stammen waren met de wegvoering der rijken, Juda en Israël, weggevoerd. Hare kinderen "waren niet meer". Zij waren voor haar als dood. En daarom weende zij. En haar geween was groot; want "de klage en het zeer bitter geween" werd in Rama gehoord. Een plekje, ongeveer vier uren van de plaats waar Rachel begraven lag.

Te Bethlehem werd dit profetisch woord vervuld. Daar weenden op één dag vele Rachels, moeders, "over hare kinderen, omdat ze niet zijn." Het zwaard der beulen heeft, op Herodes' bevel, de kinderen te Bethlehm voor de oogen der moeders doorstoken. De levensdraad dier kinderen werd afgesneden. Het hart der moeders werd verscheurd. Daar lagen de zuigelingen ter aarde geveld in het stroomend bloed, dat uit de gapende wond vloeide. Daar stonden de moeders, of lagen geknield, over het gestorven wichtje heengebogen. Er was geklag, geween en veel gekerm. Het was een hart verscheurend treurtooneel. Niet één, maar alle zuigelingen beneden de twee jaren waren door dit gruwelijk bevel van Herodus in den dood gestort. Niet één, maar vele moeders hieven de stem des geweens aan.

Toen, zegt ons Mattheus, is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den profeet Jeremia. De kindermoord te Bethlehem, op last van den wreeden Herodes voltrokken,

was dus voorspeld. Waarom dit zijn moest? Wij weten het niet, wijl ons de algenoegzame redenen niet bekend zijn. Doch daarom bestaan zij wel voor God. Laten wij ons hierin niet verdiepen, maar ons afvragen: of wij ook uit de vervulling dezer profetie in Jezus zien *de Christus,* die komen zou om zondaren te redden en.... of hij ook onze Redder is, want buiten hem is er geen redding te vinden, wijl hij de *eenige Zaligmaker* is, als blijkt uit de vervulling dezer profetie in den kindermoord te Bethlehem, die op last van Herodes werd voltrokken; doch om wille van het kindeke Jezus, dat hij zocht te dooden.

XV.

"En Ik heb mijnen zoon uit Egypte geroepen."

"Als Israel een kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb mijnen zoon uit Egypte geroepen."
Hosea 11: 1.

Dit woord heeft in letterlijken zin, in de eerste plaats, betrekking op Israël. Doch Israël moet niet op zichzelven beschouwd worden, maar als drager van den Christus. Israëls geschiedenis, zoowel als de offeranden in Israëls godsdienst enz. zijn schaduwen van den Messias en zijn werk. Vele uitdrukkingen in de H. S. alsmede de vele namen die aan Israël door God worden gegeven moeten hieruit verklaard worden.

Zoo is het ook in Hosea 11 : 1, als God Israël zijnen zoon noemt. In eenigen zin kan God dit alleen van zijnen *Eeniggeboren Zoon,* onze Heere Jezus, zeggen.

Toch wordt Israël Gods zoon genoemd, maar in beeld en schaduw. En de grond voor dat beeld en die schaduw lag hierin, omdat in Israël *het zaad der vrouw verborgen lag.*

Uit Israël zou de Christus geboren worden. Heel Israëls geschiedenis en leiding Gods met Israël staan hiermee in verband. Israël was daarom een bijzonder volk onder de volken. Hij nam daarom ook onder de volken een bijzondere plaats in.

Israël had zijn bestaan niet aan zichzelven te danken. God had dit volk in het leven geroepen en geformeerd. Het was Zijn volk, daarom zorgde Hij voor dat volk en stelde Hij zich in een aandoenlijke betrekking tot dat volk.

Ook Hosea 11:1 geeft dit te kennen als de Heere bij monde van den profeet zegt: "Als Israël een kind was, toen heb Ik hem lief gehad." In het eerste begin van Israëls opkomst was Israël voor den Heere als een kind. En Hij heeft dit kind als een vader lief. En met vaderlijke trouw en liefde heeft Hij het gadegeslagen en verzorgd.

Niet uit eigen keus maar tengevolge van eene reeks der merkwaardigste leidingen trok Israël op bevel van God naar Egypte. Daardoor ontvluchtte hij aan een levensgevaar, door den grooten hongersnood aangebracht. Daardoor werd hij tot zijne bestemming voorbereid. En toen deze voorbereiding geëndigd was, werd hij, overeenkomstig de goddelijke beloften, naar Kanaan terug geroepen. Daarom zegt God van dat volk: "En Ik heb mijnen zoon uit Egypte geroepen."

Israël mag nooit op zich zelf beschouwd worden want in Israël lag een schaduw van den Messias. Daarom heeft ook Hosea 11:1 een *typisch-symbolische* beteekenis. Daarom past Mattheus dit op den Christus toe, inzake zijn verblijf in Egypte, als hij zegt in hoofdstuk 2:15, "En was aldaar tot den dood van Herodes, opdat vervuld zou worden hetgeen van den Heere gesproken is door den profeet zeggende: Uit Egypte heb Ik mijnen zoon geroepen."

Let er op, dat er in Mattheus staat: "*opdat vervuld zou worden* hetgeeen van *den Heere* gesproken is." De profetie was van den Heere; het woord der profetie was dus openbaring van Gods besluit, ook inzake het gaan van het Kindeke naar Egypte, en zijn terugroepen van daar. Christus is niet naar Egypte gebracht omdat de profetie er van sprak, maar omgekeerd, de profetie sprak aldus van den Christus, omdat dit voorval in zijn leven plaats grijpen zou, en wij nu weer uit de vervulling van dit profetisch woord een bewijs te meer zouden hebben, dat de Christus des N. T. waarlijk de Messias des O. T. is, dat is de *Beloofde*.

En werkelijk is de Zoon uit Egypte geroepen. Op Gods bevel heeft Jozef het kindeke en zijne moeder naar Egypte gevoerd. Langs dezen weg moest het kind Jezus aan het zwaard van Herodes onttrokken worden.

Wonderlijke leiding Gods merken wij ook hierin op. De vlucht naar Egypte was terstond na de komst van de Wijzen uit het Oosten. Deze moesten *eerst* komen. Zij moesten geschenken aanbrengen, opdat Jozef en Maria in staat zouden zijn naar Egypte te reizen, en aldaar te toeven tot God zijn Zoon uit Egypte zou terugroepen. Men vergete niet, dat Jozef en Maria arm waren.

Zoo zorgde God voor zijnen Zoon. Zoo wil Hij ook voor ons, in den Zoon zijner liefde, zorgen. Doch willen wij die zorge deelachtig zijn dan moeten wij ons aan God en Christus overgeven.

Die overgave moet geschieden op genade; want alles is verbeurd door de zonde. Maar uit genade wil God ons aannemen tot zijne kinderen en de vaderlijke liefde en zorg betoonen.

Hebt gij u reeds op genade over gegeven aan Christus, den Koning der koningen, opdat hij God met u verzoene?

Zoo moet het zijn zal het wel met u wezen, want hij alleen is de Zaligmaker gelijk wederom blijkt uit de vervulling dezer profetie in hem.

XVI.

"Zie, Ik zende mijnen Engel."

> "Zie, Ik zende mijnen engel, die voor mijn aangezicht den weg bereiden zal; en snellijk zal tot zijnen Tempel komen die Heere, dien gijlieden zoekt, te weten, de Engel des verbonds, aan denwelken gij lust hebt; zie, hij komt zegt de HEERE der heirscharen.'
>
> Mal. 3: 1.

Het is duidelijk dat de profeet in dit vers twee personen op het oog heeft. Hij spreekt van eenen engel, die gezonden wordt, en van den Heere, die snellijk tot zijnen Tempel komen zal. En opdat men dezen Heere niet verwarren zal met den engel, die de profeet aan het begin van dit vers genoemd heeft, zoo noemt hij den Heere, "den Engel des verbonds."

Doch er is nog iets waarop wij terstond letten moeten; en wel dit: van den engel wordt gezegd, dat hij *gezonden wordt*; en van den Heere, "de Engel des verbonds," wordt gezegd, dat Hij *komen* zal. Dit "zenden" en "komen" wijst reeds op een kenmerkend onderscheid tusschen deze twee personen. De eene wordt geteekend als een knecht, daarom wordt hij gezonden. De andere als een die macht bezit, als een vrije, daarom wordt er gezegd, dat hij komen zal. Geen wonder, Hij die komen zal is de Heere, de Engel des verbonds.

Twee personen stelt de profeet ons dus in dit vers voor. De eene is de Heere, de Engel des verbonds. En nu weten

wij uit de H. S., dat door den naam "Engel des verbonds" Christus wordt aangewezen. De eene is dus Christus. Maar wie is nu die andere? Wie is die engel, die *gezonden* wordt? Dit moet ons duidelijk worden uit de teekening in dit vers gegeven.

Van den Engel des verbonds, dat is Christus, wordt gezegd, dat hij komen zal. Er is hier dus duidelijk sprake van Christus' komst in het vleesch. De profeet ziet hier de vervulling der profetiën inzake het vrouwenzaad. In zijn gedachten leeft hij in den tijd der vervulling. De volheid des tijds is gekomen. En in die volheid des tijds is Christus verschenen in ons vleesch. Hij kwam als een *Koning,* want hij *is* een Koning; ja, de Koning der koningen, daarom heeft hij op zijn kleed en zijne dije geschreven: "Heer der heeren en Koningen der koningen." Christus werd niet eerst na zijne opstanding Koning. Geenszins. Hij was Koning, ook reeds bij zijne geboorte. Dit werd ook door de Wijzen uit het Oosten erkend, als zij vroegen: "Waar is de *geboren koning* der Joden."

Houd deze waarheid nu even voor uwe aandacht. Denk u, in verband met dit vers, den Christus bij zijne komst niet als een Kindeke, maar als een Koning, die tot zijn volk komt. Wat ware nu betamelijk? Wat anders dan dat er een wegbereider voor zijn aangezicht gezonden zou worden, om den weg voor den Koning te banen, en zijne komst aan zijne onderdanen bekend te maken.

Nu wordt u het gezegde van den profeet reeds duidelijk, als hij zegt: "Zie, Ik zende mijnen engel, die voor mijn aangezicht den weg bereiden zal."

Nu verstaat ge, dat wij door dezen "engel" *niet* denken moeten aan één der heilige wezens uit den hemel, maar aan een menschenkind, die de komst van den Christus vooraf gaat.

Een mensch zal er zijn, die ,als een heraut, de komst van den Christus zal aankondigen. Die mensch zal *eerst* komen. Hij zal voor Christus' aangezicht den weg bereiden. *Daarna* zal Christus komen. Hij zal komen langs den weg, die door dezen wegbereider gebaand zal wezen.

En van dezen mensch wordt gezegd, dat hij gezonden wordt. Hij komt dus niet op eigen gezag. Integendeel, hij is tot dit werk verkoren en geroepn, want hij is gezonden door den Koning. Er staat immers in dit vers: "Zie, *Ik zende* mijnen engel."

Duidelijk is het nu voor U ,wie die andere persoon is, die de profeet op het oog heeft. De eene is Christus en.... de andere kan niemand anders zijn dan Johannes de Dooper.

Hoe heerlijk zien wij ook deze profetie vervuld. Denk slechts even aan de geboorte en het werk van Johannes de Dooper, om u hiervan te overtuigen. Zacharias en Elizabeth waren kinderloos. Doch het zou zoo niet blijven. Uit hen zou dezen wegbereider des Heeren geboren worden. Nu moest het echter duidelijk worden dat hij door den Heere tot dit werk verkoren en uitgezonden was. Daartoe werd de engel Gabriël uitgezonden om de geboorte van dit kind aan te kondigen. Daartoe werd Johannes zes maanden eerder geboren dan Christus.

Hij werd eerder geboren dan Christus, want hij moest *voor* zijn aangezicht henengaan om den weg te bereiden.

Zes maanden, wat een korten tijd. 't Is waar, maar ook dit staat in verband met de profetie. Maleachi zegt: "en snellijk zal tot zijnen Tempel komen die Heere." De profetie getuigt dus reeds in dit woord "snellijk" van een korten tijd.

En heeft Johannes niet werkelijk als wegbereider gear-

beid? Predikte hij niet den weg der bekeering? Getuigde hij niet van dengene die na hem komen zou? Wees hij den Christus niet aan met de woorden: "Zie, het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt?"

Doch ook Christus kwam langs den weg, dien de wegbereider voor zijn aangezicht bereid had. Hij zocht Johannes op. Hij kwam tot den Dooper en liet zich van hem doopen. Hij kwam, aldus aan gewezen, tot zijn volk.

Ook deze vervulling getuigt dus dat Christus waarlijk degene is, die reeds in het paradijs beloofd was. Ook de vervulling dezer profetie roept ons toe, dat wij geen andere Verlosser te wachten hebben. Die derhalve dezen Christus verwerpt, verwerpt den Beloofde, maar dan ook met hem de beloften Gods.

Hebt gij dezen Christus reeds door het geloof aangenomen? Of twijfelt gij misschien nog aan de waarheid van dit geschreven woord? Hoor dan wat Jezus hiervan zegt: "Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een profeet? Ja, ik zeg u, ook veel meer dan een profeet. Want deze is het, van den welken geschreven staat: Zie, Ik zende mijnen engel voor uw aangezicht, die uwen weg bereiden zal voor u henen. Voorwaar zeg ik u, onder degenen, die van vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan meerder dan Johannes de Dooper. Doch wie de minste is in het koninkrijk der hemelen is meerder dan hij." (Matth. 11: 9—11.)

XVII.

"En op hem zal de Geest des HEEREN rusten."

I.

> "En op hem zal de Geest des HEEREN rusten; de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennisse en der vreeze des HEEREN."
>
> Jes. 11:2.

Wie zou hier door den profeet bedoeld zijn? Uit het eerste vers van dit hoofdstuk blijkt duidelijk, dat de profeet van Christus spreekt, als hij zegt: "Want er zal een rijsken voortkomen uit den afgehouwen tronk van Isai, en eene scheut uit zijne wortelen zal vrucht voortbrengen."

Hoe gering wordt Christus hier geteekend. Naar zijne menschheid zal hij voortkomen als een rijsken. Zoo gering, zwak en teeder als een twijg zal hij zich bij zijne komst in het vleesch openbaren. 't Is waar, ook de koninklijke afkomst van Christus gluurt door de woorden, want de profeet zegt, dat dit rijsken voortkomen zal uit den *tronk van Isai,* denzelfden tronk dus waaruit de koning David is voortgekomen ;doch men vergete niet, dat de profeet zegt: dat hij als een rijsken zou voortkomen.

En wordt nu Christus als een rijsken, ja, als een scheut uit de wortelen van dezen afgehouwen tronk voorgesteld, dan wordt door deze voorstelling aangeduid, dat de loopbaan van Christus in den vernederden staat zou aanvangen.

De scheut zal echter *vrucht* dragen. Hoe zwak en gering het aanzijn van Christus mag wezen bij zijne komst in het vleesch, hij zal niet wegsterven. Hij zal niet omkomen. In-

tegendeel, "de scheut zal vrucht voortbrengen." Christus zal zijn werk, waartoe hij kwam, volbrengen.

Tot dit werk moest Christus echter, naar zijne menschelijke natuur, bekwaamd worden. Die bekwaammaking lag in Christus' verordineering opgesloten. Zij kan echter geen betrekking hebben op de Godheid of op de goddelijke natuur van Christus, want deze zijn bekwaam. De bekwaammaking van Christus heeft dus alleen betrekking op zijn menschelijke natuur.

Op die *bekwaammaking* van den Chirstus, naar zijn menschelijke natuur, heeft dan ook de profeet in hoofdstuk 11:2 het oog als hij zegt: "En op hem zal de Geest des HEEREN rusten; de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennisse en der vreeze des HEEREN."

Door den Geest des Heeren zal die bekwaammaking geschieden, daarom is in dit tweede vers sprake van de zalving van Christus, in zijne menschelijke natuur, met den Heiligen Geest. En daaraan had Christus ook behoefte. In eenigen zin zelfs behoefte.

Christus toch kwam als de Borg voor zijn volk. Als Borg moest hij voor hen de schuld betalen en de straf dragen. Nu zou Christus voor de zijnen de schuld niet kunnen betalen indien hij zelf een schuldenaar ware geweest. Hij moest dus, zou hij als Borg kunnen optreden, zelve onzondig en dus *heilig* ter wereld komen. Maar hoe zou dit kunnen geschieden, waar Christus naar zijne menschelijke natuur uit eene vrouw geboren zou worden. Alle menschen waren door de zonde bedorven; en wie zou een reine geven uit eene onreine. Dit wonder vereischte reeds een wonderwerk Gods. En om dit wonderwerk Gods tot stand te brengen zou de Geest des HEEREN op hem rusten.

Wij meenen dan ook, dat men dit profetisch woord van

Jesaja reeds in zijne vervulling moet laten treden bij de ontvangenis van Jezus. De engel zegt dan ook tot Maria: "De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen." Van af Christus' ontvangenis is de Heilige Geest reeds ten nauwste met de menschelijke natuur van Christus verbonden geweest. Hij is toen reeds over dat Heilige, dat uit Maria geboren werd, gekomen.

Toch is hiermee niet alles gezegd wat Jesaja ons in dit vers te kennen wil geven. De profeet zegt met nadruk: dat die Geest op hem, Christus, *rusten* zal. Dit rusten wijst op een bestendig blijven, op een inwonen, op een tegenwoordig zijn met al Zijn bekwaammakende gaven.

De werkzaamheid des Heiligen Geestes, ten aanzien van de menschelijke natuur van Christus, is dus wel bij zijne ontvangenis begonnen maar niet geëindigd. Dr. Bavinck zegt in verband met deze waarheid het volgende: "Jezus moest naar zijne menschelijke natuur van het eerste oogenblik af aan door heel zijn leven heen tot in den staat der verhooging toe gevormd worden tot Messias, Christus, Zoon Gods des Allerhoogsten. Hij kon dit niet worden dan in den weg des vleesches, door geboorte uit eene vrouw, maar tegelijk, om dat te zijn kon hij niet wezen vrucht van den wil des mans of des vleesches. Wat uit vleesch geboren is, is vleesch. Jezus ware dan misschien geweest Davids zoon en erfgenaam van zijn aardsche rijk, maar niet Davids Heer, de Messias, de Zoon Gods, die tot Koning in het Godsrijk aangesteld is. En dat was hij toch."

XVIII.

"En op hem zal de Geest des HEEREN rusten."

II.

> "En op hem zal de Geest des HEEREN rusten; de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennisse en der vreeze des HEEREN."
>
> Jes. 11:2.

Jezus moest door heel zijn leven heen, naar zijne menschelijke natuur, gevormd worden. Hiertoe zou de Geest des Heeren op hem rusten. En die Geest zou hem ook naar zijne menschelijke natuur vervullen met wijsheid en verstand, met raad en sterkte, met kennisse en vreeze des HEEREN.

En dat deze werkzaamheid des Heiligen Geestes, ten aanzien van Christus' menschelijke natuur, noodzakelijk is, toont Dr. Bavinck ook zoo schoon aan in zijn dogmatiek als hij zegt: "In het algemeen kan de noodzakelijkheid dezer werkzaamheid reeds daaruit worden afgeleid, dat de Heilige Geest auteur is van alle leven in de schepselen en bepaald van het religieus-ethisch leven in den mensch. De ware mensch, die Gods beeld draagt, is geen oogenblik denkbaar zonder de inwoning des Heiligen Geestes. Voorts moest de menschelijke natuur bij Christus toebereid worden tot vereeniging met den persoon des Zoons, dat is tot eene eenheid en gemeenschap met God, als waartoe geen ander schepsel ooit verwaardigd is. Als de mensch in het algemeen reeds geen gemeenschap met God hebben kan dan door den Heiligen Geest, dan geldt dit in des te sterker mate van Christus' menschelijke natuur, welke op geheel eenige wijze met den Zoon vereenigd moest worden."

Dit *rusten* van den Heiligen Geest op Christus, waarvan de profeet spreekt, wijst dan ook op een bijzondere werkzaamheid van dien Geest. In zulk een mate en op zulk een wijze is niemand der menschen kinderen met dien Heiligen Geest vervuld, noch de kinderen Gods, noch de profeten, noch de apostelen.

Dit rusten van dien Geest des HEEREN op Christus is dan ook weer een kenmerk van den Messias. Als kenmerk waaraan de Christus gekend zou worden, was het dan ook aan Johannes de Dooper gegeven, want hij getuigde: "En ik kende hem niet; maar die mij gezonden heeft om te doopen met water, die had mij gezegd: Op welken gij den Geest zult zien nederdalen, en op hem blijven, deze is het die met den Heiligen Geest doopt."

Deze woorden geven dus wederom een kenmerk, waaraan wij den Christus kunnen kennen. Laten wij dan even opmerken hoe ook dit woord in den Christus des Nieuwen Testaments vervuld is, om te zien dat hij waarlijk de Messias is.

Het N. T. verhaalt ons, dat die Geest op Christus nederdaalde en op hem bleef; want Johannes de Dooper getuigde, zeggende: "Ik heb den Geeest zien nederdalen uit den hemel, gelijk eene duive, en *bleef* op hem" (Joh. 1:32.) Hij ontving dien Geest zonder mate, als blijkt uit Joh. 3:34, "Want dien God gezonden heeft, die spreekt de woorden Gods; want God heeft hem den Geest *niet met mate.*" Hij werd geheel en al vervuld met dien Geest in de woestijn geleid, gelijk wij lezen in Luk. 4:1, "En Jezus vol des Heiligen Geestes, keerde wederom van den Jordaan, en werd door den Geest geleid in de woestijn." Ja, het is zelfs door dien Geest dat Christus zichzelven Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, als blijkt uit Hebr. 9:14, "Hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die *door den eeuwigen*

Geest zichzelven Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uwe conscientie reinigen van doode werken, om den levenden God te dienen."

Het *bloed van Christus* moet ons reinigen, geliefde lezer, zal het wel zijn. En het is alleen het bloed van Christus dat ons reinigen kan, want hij alleen is de Messias, gelijk ook uit de vervulling van het profetisch woord, in Jes. 11 : 2 opgeteekend, gebleken is. Maar nu zal Christus' bloed ons niet reinigen tenzij wij Christus door het geloof aannemen. Gelooft gij ook in Jezus Christus?

XIX.

"Eenen Profeet, zal u de HEERE uw God verwekken."

I.

> "Eenen Profeet, uit het midden van u, uit uwe broederen, als mij, zal u de HEERE uw God verwekken; naar hem zult gij hooren."
> Deut. 18: 15.

Ternauwernood was de koning der schepping in het Paradijs van God afgevallen, en tegen Hem opgestaan, of God kwam, als een barmhartig God, hem tegemoet met de belofte van een Verlosser. Wel was hetgeen in de moederbelofte tot het eerste menschenpaar gesproken werd slechts een schemering in den duisteren nacht; wel een belofte, die door het eerste menschenpaar niet dadelijk in zijne diepte werd verstaan, gelijk ons blijkt uit de namen Kain, dat is, een man van den Heere verkregen, en Abel, dat is, ijdelheid; maar toch was de belofte van den Verlosser in die eerste belofte reeds gegeven.

Later ontwikkelde zich, in de heilsopenbaring, deze belofte meer en meer, en trad bij elke nadere aankondiging helderder en heerlijker te voorschijn, totdat eindelijk al de beloften gegeven waren, die in het vrouwenzaad vervuld moesten worden. En als men al die beloften samenvoegt zal men en moet men daarin het beeld van den Messias volkomen geteekend vinden.

Ook Mozes werd, onder de rij der profeten, verwaardigd om een steen bij te dragen aan het gebouw der blijde Messias-verwachting. Ook hem werd het vergund, den heilsdag, die aanbreken zou, met verhelderd oog te aanschouwen. Ook zijne hand zou eene schakel hechten aan die keten der beloften, die in het Paradijs haar aanvangspunt verkregen had en in Christus haar einde vond. Ook hij sprak van den Messias, en kondigde hem aan als *de* profeet, als hij zegt: "Eenen Profeet, uit het midden van u, uit uwe broederen, als mij, zal u de HEERE uw God verwekken; naar hem zult gij hooren."

Er is in dit vers sprake van een profeet. Dit is duidelijk. Doch niet een ieder past deze belofte op denzelfden persoon toe.

Sommigen, vooral onder de Joden, passen deze belofte toe op *Jozua*. Zij meenen, dat Mozes hier spreekt over zijn opvolger, die als leidsman des volks optreden zou. Doch de toepassing dezer belofte op Jozua is, zelfs ook wanneer men de zaak oppervlakkig beschouwd, onmogelijk. Wel is Jozua de wettige opvolger van Mozes geweest, doch dit geldt niet als een argument om Jozua als de bedoelde profeet op te vatten. Dit zal men terstond toestemmen als men er aan denkt, dat Jozua geen profeet was.

Anderen vatten dit woord "profeet" in collectieven zin op, en verstaan dan onder dit ééne woord *alle* profeten, die onder Israël waren opgestaan. Men grondt deze opvatting

vooral op hetgeen in de laatste drie verzen van hoofdstuk 18 opgeteekend staat. In die verzen vinden wij het volgende: "Maar de profeet die hoogmoediglijk zal handelen, sprekende een woord in mijnen naam, hetwelk Ik hem niet geboden heb te spreken, of die spreken zal in den naam van andere goden, dezelve profeet zal sterven. Zoo gij dan in uw hart zoudt mogen zeggen: Hoe zullen wij het woord kennen dat de HEERE niet gesproken heeft. Wanneer die profeet in den naam des Heeren zal hebben gesproken, en dat woord geschied niet, en komt niet; dat is het woord, dat de HEERE niet gesproken heeft; door trotschheid heeft die profeet dat gesproken; gij zult voor hem niet vreezen." Nu moeten wij toestaan, dat in deze verzen van meer dan één profeet sprake is, of althans, dat hier van de profeten in collectieven zin gesproken wordt; ja, zelfs van valsche profeten. Maar al is het nu waar dat toegegeven moet worden, dat in deze verzen over de profeten in algemeenen zin gesproken wordt toch gevoelen wij, dat dit in het 15de vers *niet* het geval is. In het 15de vers wordt gesproken van een anderen profeet, van een profeet die het hoofd der profeten zou zijn. Doch wat is nu het geval; dit, wijl Mozes hier spreekt over het profetisch ambt zoo gaat hij in de volgende verzen de kenmerken der ware en valsche profeten aan geven, alsook de straf aankondigen die de valsche profeten wacht. Hierom spreekt Mozes in de *laatste verzen* van de profeten in het algemeen, doch dit geeft ons geen recht om het ook alzoo op te vatten in het 15de vers.

Wij sluiten ons aan bij hen die het 15de vers toepassen op den Christus. Wij doen dit op de volgende gronden. Vooreerst, omdat in dit 15de vers duidelijk sprake is van *den* profeet, die als *het hoofd* der profeten zou optreden, en dit kan immers van niemand anders dan van Christus gezegd worden;—vervolgens, om dat er in dit 15de vers

niet in het meervoud van de profeten gesproken wordt, integendeel, met nadruk wordt er gesproken van "*eenen* Profeet."

Doch ook het N. T. leert duidelijk, dat wij dit 15de vers uit Deuternomium 18 op Christus moeten toepassen. Laat ons dit even nagaan.

De Joden, zelfs ten tijde van 's Heeren omwandeling op aarde, hebben deze belofte standvastig op den Messias toegepast. Duidelijk blijkt dit uit het gezegde van Philippus tot Nathanaël, toen hij Jezus had leeren kennen. Philippus zeide: "Wij hebben dien gevonden van welken *Mozes in de wet geschreven heeft,* en de profeten, namelijk Jezus, den zoon van Jozef, van Nazareth." Philippus sprak van de Wet van Mozes en bedoelde daarmede de vijf boeken van Mozes. En waar wordt er in de boeken van Mozes, behalve in Deut. 18, van dezen profeet gesproken? Immers nergens! Het was dan ook deze belofte die weer klank vond op den bodem van 't hart der natie; de belofte, die de natie met ongeduld de komst van dien Eenen, die edeler en grooter dan Mozes zou zijn, deed verbeiden.

Denk ook aan het woord door de Samaritaansche vrouw tot den Heiland gesproken en wel dit: "Ik weet dat de Messias komt, die genaamd wordt Christus, wanneer die zal gekomen zijn zoo zal hij ons alle dingen zeggen." (Joh. 4: 25.) Duidelijk zal deze plaats als bewijsplaats dienst doen voor de opvatting dat Deut. 18: 15 op den Christus toegepast moet worden wanneer wij opmerken, vooreerst, dat de Samaritaansche vrouw hier van den Messias spreekt als de *profeet,* want zij zegt: "Zoo zal hij ons *alle dingen* zeggen"; en vervolgens, dat de Samaritanen slechts de vijf boeken van Mozes als de waarheid erkenden. De kennis van deze vrouw, inzake de Messias, basseerde dus op de belofte van Mozes aangaande dien grooten profeet, die komen zou.

Meer nog. Uit Joh. 6:4 bespeuren wij, dat de menigte

na het wonder van de spijziging der vijf duizend, getuigde: "Deze is waarlijk *de* profeet die in de wereld komen *zou*."

En eindelijk staven wij onze opvatting over Deut. 18: 15 met de woorden van Petrus in Hand. 3: 22, "Want Mozes heeft tot de vaderen gezegd, de Heere uw God zal u een profeet verwekken uit uwe broederen, gelijk mij, dien zult gij hooren in alles wat hij tot u spreken zal."

Voeg hierbij ten slotte de woorden opgeteekend in Deut. 34: 10, "En er stond geen profeet meer op in Israël, gelijk Mozes' en gij zult erkennen dat Deut. 18: 15 ziet op Jezus Christus.

XX.

"Eenen Profeet, zal u de HEERE uw God verwekken."

II.

> "Eenen Profeet, uit het midden van u, uit uwe broederen, als mij, zal u de HEERE uw God verwekken; naar hem zult gij hooren."
> Deut. 18: 15.

Uit het vorige artikel is ons duidelijk geworden, dat Deut. 18: 15 een profetie is betreffende Jezus Christus.

En deze profetie leert ons, dat Christus een *profeet* zou zijn. Het werk der profeten was: verder zeggen wat zij van God gehoord hadden. Zij waren voortzeggers van het goddelijk woord, dat tot hen gesproken was. Zoo ook Christus. Als profeet deelt hij ons mede, wat hij in den raad des vredes aangaande de verlossing gehoord heeft; daarom getuigd Jezus: "Maar deze dingen spreek ik, gelijk mijn Va-

der mij geleerd heeft.'' (Joh. 8:28b) en elders, ''en het woord dat gijlieden hoort, is het mijne niet, maar des Vaders, die mij gezonden heeft.'' (Joh. 14:24b.)

Als profeet *leert* Christus ons. Hij leert ons den wil des Vaders en den weg der zaligheid kennen. Dit doet hij nog door zijn Woord en Geeest.

Als profeet zou Christus *verwekt* worden. Dit ''verwekken'' wijst aan, dat Christus op een bijzondere wijze voortkomen zou, maar ook, dat hij een *groot* profet zou zijn. Niet door 's menschen werk, noch door eigen vernuft zou hij een profeet worden; ook zal hij niet gelijk de andere profeten tot dat werk geroepen worden, maar op een bijzondere wijze zal dit geschieden. De *Heere* zal hem als profeet *verwekken*. En dat dit woord in Christus vervuld is beluisteren wij in de aankondiging van den engel tot Maria, als hij op de vraag van Maria, ''Hoe zal dat wezen'', antwoordt: ''De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen.'' God zal hem verwekken. Christus is dus een gave Gods. Een gift, die de Heere zijn volk schenkt.

Christus zou, volgens deze profetie, voortkomen uit het Israëlitisch volk; want Mozes, sprekende tot de Israëlieten, zegt: ''Uit het midden van u, uit uwe broederen.''

Hij zou dus, volgens dit woord, een mensch zijn. Hij zou tot de Joodsche natie behooren. Hij zou dus, al is het ook dat God hem op een wonderbare wijze verwekken zou, de menschelijke natuur aannemen.

Dit zou echter niet terstond geschieden. Zijn komst lag nog in de *toekomst*, daarom spreekt de profetie, ''uit uwe broederen.'' Eerst in de volheid des tijds, als God alles voor de komst van dezen profeet had voorbereid; als elke poging des menschen om zich zelven te redden gebleken was hooploos te zijn; als alles zuchten zou naar een verlosser,

eerst dan zou God den profeet zenden om ons den weg der zaligheid te leeren.

Nog een ander kenmerk wordt hier van den Christus gegeven. Mozes was een profeet, en als hij hier van Christus als de profeet spreekt, zegt hij van hem: "Eenen profeet *als mij.*" Nu is het waar, dat alle profeten typen zijn van Christus in zijn profetisch ambt, maar toch is Mozes ook in dezen, in eenigen zin, type van Christus.

Treffend is ook de overeenkomst tusschen de oude profeten en Christus. Het was de roeping der profeten om het volk Gods te onderwijzen ook Christus onderwijst zijn volk. De profeten spraken zonder aanzien des persoons, ook Christus sprak zonder aanzien des persoons als hij *en* de Farizeërs *en* de Schriftgeleerden *en* het volk bestraft. De profeten voorzeiden toekomende dingen, voor zooverre dit noodig was voor kerk en volk, ook Christus openbaart den geloovigen hunne toekomst.

Maar in geheel *eenigen zin* is Mozes type van Christus geweest, daarom zegt hij, "Eenen Profeet als mij". Hebr. 3 : 5 trekt reeds een lijn van overeenkomst, daarom wordt Mozes aldaar, zoowel als Christus, *de getrouwe* genoemd. "Mozes getrouw als een *dienaar*, in het getuigen der dingen die daarna gesproken zouden worden. Christus *als Zoon* in zijn eigen huis.

Doch Mozes heeft Christus ook afgebeeld in zijne bediening als Verlosser des volks. Gelijk Mozes door God gezonden werd om het volk te verlossen uit de wreede slavernij, zoo verlost Christus de zijnen uit de geestelijke slavernij van Satan en zonde.

Meer nog. Mozes beelde de Christus ook af als de voorspraak en de middelaar. Mozes stond immers tusschen het Israëlitisch volk en God. Hij was telkens de voorbidder voor dat volk bij God. Hij was hun voorspraak, pleitende op de belofte door den Heere aan de vaderen gedaan. Zoo

treed Christus, doch in geheel eenigen zin, op bij God den Vader als Middelaar en Voorspraak voor zijn volk. En hij zit nu aan des Vaders rechterhand, waar hij steeds zijn offerande bij den Vader in gedachtenis houdt en voor zijn volk bidt.

Maar hoewel Mozes een type van Christus was, toch vergete men nooit dat Christus boven Mozes staat en Mozes slechts een *type* was. Er is daarom ook een tegenstelling tusschen deze twee op te merken. Reeds komt die tegenstelling uit in de verlossing. Mozes leidde de Israëlieten wel uit Egypte maar *niet in* Kanaan, het land der belofte. Christus, daarentegen, verlaat de zijnen nooit. Hij voert ons niet alleen tot aan, maar ook *binnen* het hemelsch Kanaan. Verder. Mozes eischte de volkomene gerechtigheid der wet, Jezus toont aan hoe de zelve gevonden kan worden. Mozes was een harde en strenge tuchtmeester, Jezus een leermeester en broeder. Mozes had zelf een Middelaar noodig om voor God te kunnen verschijnen, Jezus was de Middelaar, door God daartoe verordineerd. Mozes en Jezus zijn dus niet te vereenzelvigen en mogen nooit vereenzelvigd worden. Daarom vermaant de profetie ons ook met de volgende woorden: "naar hem", dat is Christus, "zult gij hooren."

Luistert ook gij naar dezen Profeet, van God gezonden? Hij alleen kan u den weg der zaligheid leeren. Velen luisteren niet naar hem, en zijn het Woord Gods ongehoorzaam, dat ons zegt: "Hoort hem". Het lot der zoodanigen zal vreeselijk zijn, want de vervulling ook dezer profetie in hem, Christus, zegt dat hij de Zaligmaker is.

XXI.

"Gij zijt Priester in Eeuwigheid."

I.

"De Heere heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek."
Ps. 110: 4.

Christus is naar den Woorde Gods profeet, priester en koning. Op zijn profetisch ambt hebben wij in het voorgaande artikel reeds gewezen. Hij zou een profeet zijn als Mozes. Uit het zaad van Abraham, zooveel het vleesch aangaat, voortkomen. Naar hem moet men hooren, want hij zal als *de* profeet ons den *vollen* raad God verkondigen. Den weg der verlossing zal hij openbaren. Dit zal hij doen door zijn Woord en Geest. Zulks heeft hij gedaan. Zelf predikende heeft hij tevens door zijnen Geest de harten wederbaard en alzoo geopend voor zijn Woord, opdat het daarin dalen zou. Zoo doet hij nog. Wederbaart door zijn Geest en leert door zijn Woord.

Doch het is niet genoeg voor den gevallen mensch, dat Christus als profeet voor hem optreedt. De mensch is door de zonde niet alleen verduisterd in het verstand, ja zelfs geestelijk blind, maar ook is de mensch om der zonde wil schuldenaar geworden bij God. Die schuld moet betaald. En er moet verzoening aangebracht worden bij God voor den mensch. En die verzoening kon alleen worden aangebracht zoo er aan Gods gerechtigheid genoegdoening gegeven werd. Dit was het offer der verzoening. En dit offer te brengen was het werk eens priesters. Waar nu Christus dit offer brengen zou, en ook gebracht heeft, werd hij ook als priester verordineerd.

Van dit priesterwerk van Christus wordt ook in het O. T. gesproken, afgedacht van heel den tempeldienst en zijne offeranden. Zekerlijk, ook de offeranden en de priesterdienst wezen typisch op den eenigen Hoogepriester, Jezus Christus, en zijn offer dat hij ter verzoening aanbrengen zou; maar er is ook een *nadrukkelijk* gesproken woord, een *profetisch woord,* dat op Christus als den Hoogepriester wijst. Onder meer, zie Zacharias 6 : 13, vinden wij dit ook in den 110en psalm, als de dichter zingt: "De Heere heeft gezworen en het zal hem niet berouwen: Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek."

David aanbidt in dezen Messiaanschen Psalm niet slechts den waren Koning als zijn Heer, maar hij huldigt hem ook als den eeuwigen Priester naar de ordening van Melchizedek; en hij wijst hem daarmede ook aan het Aaronitisch priesterschap en aan het historisch Israël aan als den *waren* Priester, die Koning is, de Koning uit Davids huis, Davids zoon en Davids Heer.

Christus' priesterschap wordt hier voorgesteld naar de *ordening van Melchizedek*. Dit is juist het merkwaardige in dit profetisch woord. Niet de ordening van Aäron maar van Melchizedek. Ook in Israël was een priesterschap. Het was zelfs door God ingesteld. Het nam een zeer gewichtige plaats in het leven van Israël in. Het was iets groots voor den vromen Israëliet. En toch wordt in den geest der profetie het priesterschap van Christus *niet* gesteld naar de ordening van Aäron, maar naar de ordening van Melchizedek.

Er moet dus iets bijzonders zijn in het priesterschap van Melchizedek, dat in het priesterschap van Aäron niet gevonden wordt. En het is juist dit bijzondere in de ordening van Melchizedeks priesterschap, die het priesterschap van Christus kenmerkt, en waarin wij wederom een toets-

steen bezitten om den Christus, die ons gepredikt wordt, te toetsen en te leeren kennen als de *ware* Christus.

Op die bijzonderheid willen wij dan ook even wijzen, en zien of wij haar in Christus terug vinden.

Wat is dat bijzondere bij Melchizedek? Reeds dat plotseling, onverwacht, en bijzonder optreden van Melchizedek in de geschiedenis laat u gevoelen, dat er werkelijk iets bijzonders is. Niet in zijn persoon als zoodanig, d.w.z. niet dat hij Sem, den zoon van Noach, of dat hij den Engel des Verbonds in menschelijke gestalte zou geweest zijn. Deze en dergelijke gedachten zijn vroeger geopperd en werden door velen geloofd. Doch een nauwkeurige lezing van Hebreën 7 wijst zulke gedachten beslist van de hand. Wij gaan hierop dan ook niet verder in.

Al die gissingen zijn voor ons van alle waardij ontbloot. Wij houden ons aan de Heilige Schrift. En uit de Heilige Schrift weten wij alleen het volgende betreffende zijn persoon: "dat hij Melchizedek heette; dat hij koning van Salem was; dat hij in Abrahams dagen leefde, en hem tegemoet toog, toen hij in zegetocht wederkeerde van het verslaan der koningen en toen aan Abraham wijn en brood bood en Abraham zegende; dat hij tevens priester was en alzoo het priesterschap en het koningschap in *een* persoon in zich vereenigde; en dat hij geen heidensch priester was, maar een priester van den *Allerhoogsten God.*"

En toch is er iets bijzonders in het optreden van Melchizedek. Wij hebben immers van hem voor zijne ontmoeting met Abraham nooit iets in de historie gehoord, en wij vernemen na zijne ontmoeting met Abraham ook niets meer van hem dan alleen een terugwijzen, bij latere schrijvers, naar deze ontmoeting. Hij komt zoo plotseling en onverwachts in de geschiedenis voor, maar verdwijnt ook even vlug van het tafereel. Ik zeg, dit optreden van Melchizedek,

alsook zijne handeling tegenover Abraham, en van Abraham tegenover hem, geeft u terstond den indruk, dat ge hier iets bijzonders, in den priester des Allerhoogsten Gods, aantreft.

XXII.

"Gij zijt Priester in Eeuwigheid."

II.

> "De Heere heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek."
> Ps. 110:4

In het priesterschap van Melchizedek lag iets bijzonders waardoor het meerder was dan het Aäronitisch priesterschap; want anders ware het niet juist om Christus priesterschap voor te stellen naar de ordening van Melchizedek. Wat was dit bijzondere dan?

Vooreerst, dat Melchizedeks priesterschap een *algemeen menschelijk* priesterschap was, dat sedert de schepping met en in de menschheid bestaat. Het priesterschap is niet pas door de zonde gekomen; integendeel, het oorspronkelijke, volle, priesterschap grondde zich in de schepping en is in des menschen aanleg en schepping ingeplant. Adam was dan ook voor den val priester, zoowel als de gezaligden in den hemel eeuwig priester blijven. Dit priesterschap is het "zichzelven Gode tot een levend dankoffer opofferen." Het is de offerande des lofs en der aanbidding. Dit werk behoort tot het priesterlijk werk. Is het werk van het oorspronkelijk priesterschap. Hiertoe worden de geloovigen weer gebracht in en door Christus. Nu is er ook in het priesterschap de bediening der verzoening; doch dit is er later in-

gekomen om der zonde wil, maar behoorde niet tot het oorspronkelijke priesterschap.

Nu gevoelen wij, dat in het Aäronitisch priesterschap juist die *bediening der verzoening* op den voorgrond treedt, en bij Melchizedek het *oorspronkelijk* priesterschap; want eerst later wordt het priesterschap van Aäron ingesteld.

Dit oorspronkelijk priesterschap, dat zich van Adam over Abel, Henoch, Noach, Sem en Melchizedek voortzet, werd door de zonde vervalscht; zou te niet loopen; en vertoont zich in Melchizedek voor 't laatst. Toch zal de Heere dit oorspronkelijk priesterschap niet te niet doen. Integendeel, het wordt op den Middelaar gelegd, aan den Middelaar voor eeuwig verbonden. En hij zal in den weg der verzoening dit oorspronkelijk priesterschap herstellen in de uitverkorenen. Dit oorspronkelijk priesterschap, dat door het Aäronitisch priesterschap *tijdelijk* opgeheven was, zou dus in Christus, den Middelaar terugkeeren en *eeuwig* blijven, daarom luidt het in den 110den psalm: "Gij zijt Priester in *eeuwigheid* naar de ordening van Melchizedek."

De tweede bijzonderheid in het priesterschap van Melchizedek is deze, dat zijn priesterschap *niet afhangt van de afstamming uit een bepaald geslacht.* Daarom ontbreekt bij Melchizedek de mededeeling van de geslachtstafel. Hierop zinspeelt de apostel in Hebr. 7 als hij zegt: "Zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsrekening."

Dit was met het priesterschap van Aaron niet zoo. Niemand mocht in dat priesterschap tot de priesterorde treden of hij moest uit priesterlijke ouders geboren zijn, en uit de priesterlijke familie voortkomen. Bij Melchizedek was dit anders. Hij behoefde om priester te zijn niet te bewijzen, dat hij uit een vader geboren was die ook priester geweest was, noch ook, dat hij afstamde uit een aparte priesterlijke familie.

De derde bijzonderheid is deze, dat het priesterschap van Melchizedek met het koningschap *een* was. Hij was immers tegelijk *koning van Salem* (Gen. 14:18). En ook uit psalm 110 merken wij op dat dit koningschap met het priesterschap verbonden is. Dit was tijdens het Aaronitisch priesterschap niet zoo. Toen waren die twee streng van elkander gescheiden.

In het oorspronkelijk priesterschap, zoo zeiden wij, lag de bediening der verzoening niet opgesloten. Dit kon er niet in opgesloten liggen, wijl de mensch in den staat der rechtheid niet in een onverzoenden toestand met God leefde. Er behoefde toen geen verzoening te geschieden. Er was geen zonde. Eerst *door de zonde* is Gods toorn over den mensch ontstoken. En eerst *na de zonde* kon er sprake zijn van een verzoening bij God voor den mensch. Die verzoening kon de mensch niet aanbrengen. Dit zou door den Borg, Jezus Christus, aangebracht worden. Dit zou hij doen als de Hoogepriester van zijn volk. Daarom vinden wij in Christus' priesterschap ook de bediening der verzoening. Daarom is Christus' offer, aan het kruis volbracht, het offer der verzoening. Maar Christus herstelt de zijnen niet alleen als koningen en profeten, maar ook als priesters. Petrus zegt immers "Zoo wordt gij ook zelve, als levende steenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een *heilig Priesterdom*, om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus." En wat priesterschap is dit? Wat offerande offert de geloovige dan? Niet het offer der verzoening; want God is met hem verzoend door de offerande der verzoening van Jezus Christus. Het is de offerande *des lofs* en der aanbidding. Het priesterschap dat in de geloovigen hersteld wordt is dus het oorspronkelijke priesterschap hierboven vermeld.

Blikken wij nu in het N. T. dan bemerken wij niet alleen dat in Hebreën 7 op dit onderscheid tusschen Melchizedek en Aäron wordt gewezen, maar dan merken wij ook op, dat dit profetisch woord in Christus is vervuld.

Christus' priesterschap strekt zich immers niet alleen uit tot den Jood, maar tot *alle volken,* want de Heere heeft Christus, den Middelaar, verordineerd en gezalfd, niet enkel om de Joden te redden, maar om uit *alle volken,* die Hem aanroepen, zijn kerk te verzamelen. Christus' offer is voor een *ieder* die in hem gelooft, hetzij Jood of Griek, Barbar of Scyth, rijk of arm.

Verder, Christus ontvangt zijn priesterschap niet omdat hij uit het geslacht van Levi voortkwam of uit Aäron stamde; hij erfde zijn priesterschap ook niet van zijn pleegvader noch van zijn moeder; hij ontving het ook niet op een bepaalden leeftijd of door een bepaalde ceremonie; hij verloor het ook niet door zijn dood; maar hij behoudt het eeuwiglijk. Dus was Christus' priesterschap ook in dezen *niet* naar de ordening van Aäron, maar wel naar die van Melchizedek.

Meer nog. Christus was niet alleen priester maar ook tegelijk koning; want hij was de Spruite uit het huis van David, die eeuwiglijk op zijn troon zal zitten. Ook dit koning en priester zijn tegelijk vindt ge in Melchizedek doch niet in Aäron.

Zoo zien wij dus dat de Christus des Nieuwen Testaments waarlijk priester was naar de ordening van Melchizedek en dus de *ware* Christus moet zijn.

En door zijn eenige offerande heeft deze Christus God met den mensch *verzoend,* maar ook tevens het oorspronkelijke, *volle priesterschap* in al Gods kinderen *hersteld.* Moogt gij gelooven dat dit priesterschap ook in en door Christus in u hersteld is? Dit kan alleen het geval zijn in dien Christus, die de eenige ware Hoogepriester is, ook

uw Redder is. En dit kan en zal hij voor U niet zijn, tenzij gij voor hem nedervalt en u aan hem overgeeft, om door hem, den Hoogepriester, gereinigd en met God verzoend te worden.

En oefent gij, die in en door Jezus Christus waarachtige geloovigen zijt, dit priesterschap ook uit, waartoe gij geroepen zijt, gelijk Johannes ons leert als hij zegt: "En die ons gemaakt heeft tot koningen en *priesters* Gode en zijnen Vader." (Openb. 1:6a). Vergeet niet dat gij daartoe van God geroepen zijt.

XXIII.

"Die zal Koning zijnde Regeeren."

I.

> "Zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik aan David een rechtvaardige SPRUITE zal verwekken; die zal Koning zijnde regeeren, en voorspoedig zijn, en recht en gerechtigheid doen op de aarde."
>
> Jer. 23: 5.

In onze voorgaande overdenkingen hebben wij reeds opgemerkt, dat de Messias in het Oude Testament aangekondigd is als profeet en priester. Uit de beloften blijkt echter ook nog, dat de Messias ons aangekondigd wordt als Koning. Een drievoudig ambt vinden wij dus in den Verlosser aangewezen. Deze ambten zijn in den Messias *even groot*. Dat wij het ééne ambt voor het andere noemen en bespreken is dieshalve niet omdat het eene ambt meerder is dan het andere, maar omdat wij niet bij machte zijn ze alle drie in eens uit te spreken. En dat wij eerst het oog vestigden op het profetisch, daarna op het priesterlijk, en

eindelijk op het koninklijk ambt, vindt zijn grond in de historische orde, waarin de Messias zich in zijn ambten openbaren zou.

't Is waar, telkens werden de drie ambten van Christus openbaar, toen hij hier op aarde rondwandelde; ook zijn Koninklijk ambt. Denk slechts even aan de opwekking van den jongeling te Nain. Een ieder merkt toch bij 't lezen van dit wonder terstond op, dat het de Koning des levens is, die de Vorst der duisternis in de poort tegemoet treedt, en dat Jezus als de Levensvorst aan Satan de prooi ontneemt. Doch dit alles neemt niet weg, dat bij het eerste optreden van Christus vooral zijn profetisch ambt op den voorgrond dringt als hij het land doorgaat leerende en goeddoende; dat aan het einde van zijn leven hier op aarde vooral het priesterlijk ambt in het oog springt, denk slechts aan Gethsemané, Gabatha en Golgotha; en dat na de opstanding wij vooral bij zijn koninklijk ambt bepaald worden, denk slechts aan zijn triomphtocht naar den hemel en aan de heerlijke woorden: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde."

Jeremia kondigt in dit hoofdstuk den Verlosser Israëls aan, en hij doet hem in verband met de verlossing, die hij voorspelt, optreden in zijn koninklijke waardigheid.

In tegenstelling met de valsche leeraren, en in verband met het wederkeeren van de overgeblevene schapen van het huis Israëls, als ook in verband met de herders, die God over deze schapen stellen zou, onderscheidt hij dezen *éénen* Verlosser van alle anderen.

Vooreerst zegt de profeet, dat deze Verlosser eene SPRUITE zijn zal. Bij Jeremia luidt het: eene SPRUITE die Ik aan David verwekken zal; en bij Jesaja lezen wij: Uit den wortel van Isai. Hoe schoon is dit gezegd. Het huis

van Isai had eens den troon ontvangen, het was een boom geworden onder welken zich volken vergaderden. En toen die boom bijna zijne takken over het aardrijk kon uitspreiden toen hieuw God opeens dien boom om en bij den wortel af.

Doch uit dien wortel, die verscholen en onzichtbaar geworden was, die men als 't ware niet meer vinden kon, komt eene SPRUITE te voorschijn.

De Koning zal dus in zijn komst zwak en teeder zijn. Er zou weinig aanzien wezen, gelijk Jesaja ons laat gevoelen, als hij zegt: "Want hij is als een rijsje voor zijn aangezicht opgeschoten en als een wortel uit de dorre aarde; hij had geene gedaante noch heerlijkheid; als wij hem aanzagen, zoo was er geene gestalte dat wij hem zouden begeerd hebben." (Jes. 53 vs. 2.) Maar gelijk eene spruit vlugger en krachtiger groeit dan een tak omdat hij *alle* sappen uit den wortel verkrijgt, zoo zal ook de SPRUITE, waarvan Jeremia spreekt, opwassen om den boom te zijn, die zijne takken over de gansche aarde zal verspreiden. Onopgemerkt kan het dan ook niet blijven, dat de Verlosser wel aangekondigd wordt als eene *spruite* maar niet als een *tak,* wel als de *wijnstok,* maar niet als een *rank.* De reden is, omdat een tak nooit een boom, dat is de stam, worden kan tenzij die tak overgeplant wordt; en eene spruit daarentegen wordt bij het opwassen weder de boom. Zoo ook deze SPRUITE, waarvan Jeremia spreekt. Deze SPRUITE zal de tweede Adam zijn. Eene spruite die niet komt uit den wortel, maar door den wortel uit God, zoodat hij als de tweede Adam staat tegenover den eersten Adam.

Hij wordt verder genoemd eene *rechtvaardige* SPRUITE. De Verlosser wordt door dit woord dus nader omschreven en geplaatst tegenover alle andere afstammelingen Davids. Er waren onder de afstammelingen Davids

vele verbondbrekers, en zij hadden daardoor den toorn Gods over het volk gebracht. Doch deze SPRUITE zou de rechtvaardigheid, die te zoek was, herstellen.

Ook zegt Jeremia dat deze SPRUITE eene koninklijke spruite zal zijn, want hij zegt: "aan David zal eene rechtvaardige SPRUITE verwekt worden." En waarom juist aan David? Niet omdat David koning was, want David was koning om den Christus in zijn koninklijk ambt af te beelden, maar omdat de Heere aan David beloofd had, dat het zaad der vrouw uit zijn huis zou voortkomen. De Heere had tot hem gezegd: "Doch uw huis zal bestendig zijn en uw koninkrijk tot in eeuwigheid voor uw aangezicht, uw stoel zal vast zijn tot in eeuwigheid." (2 Sam. 7:16.) En dit *eeuwig zijn* kon alleen in Christus vervuld worden, omdat hij van eeuwigheid gezalfd is geweest.

Weet dan dat deze SPRUITE de boom is. En tenzij wij dezen boom ingeplant zijn, missen wij het leven.

XXIV.

"Die zal Koning zijnde Regeeren."

II.

> "Zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik aan David een rechtvaardige SPRUITE zal verwekken; die zal Koning zijnde regeeren, en voorspoedig zijn, en recht en gerechtigheid doen op de aarde."
>
> Jer. 23:5.

Die SPRUITE zal Koning zijn, want Jeremia zegt: "die zal *Koning zijnde* regeeren". Die Verlosser zal dus reeds bij zijne komst in het vleesch Koning zijn. Hoewel hij niet in het koninklijk paleis te Jeruzalem geboren is,

maar in Bethlehem, dat achter de nevelen der bergen schuil lag, het kleine Bethlehem, dat misschien bij weinigen bekend was, was de Verlosser toch reeds bij zijne geboorte Koning.

En als Koning zijnde zal hij regeeren. Hij wordt dus niet bloot aangekondigd als een Koning die bij zijne geboorte reeds Koning was, maar tevens als een Koning die *regeeren zal* en een koninkrijk zal hebben.

En deze bijvoeging was ook ten opzichte van de belofte noodig.

De koning Jojakim toch was verbannen, en met hem het gansche koninklijke huis. De kroon was ter neder geworpen en met voeten vertreden. Er was, naar het scheen, voor het volk geen hoop op uitkomst meer. Doch ziet, in dit hachelijk oogenblik belooft de Heere wederom de oprichting van den troon. Maar, merk op, waar de Heere deze belofte doet, daar zet *Hij zelf* een koning op dien troon. Een Koning, die niet alleen *in naam* of *door afkomst* koning zou zijn, maar ook *werkelijk* regeeren zou.

Eindelijk zegt Jeremia nog, dat het eene *verwekte* SPRUITE zal zijn van *den Heere*. God zal dus zelf de stichter van dit koninkrijk en de Gever van dien Koning der koningen zijn.

Reeds was in het Paradijs de overwinning aangekondigd en van dien Messias geprofeteerd, maar de arme mensch hoorde het niet; begreep, verstond het niet. Het licht der profetie scheen wel als het licht in een duistere plaats, maar er was bijna niemand die zich in den glans van dat licht verheugde. Er was niemand die naar God vroeg. Er was niemand die God zocht, ook niet één. En toch, de ellende was binnen gedrongen; de ellende bleef; en de onrust woelde voort in des menschen hart. Een wanklank werd in het diepst van des menschen ziel gehoord.

En de mensch zelf trachtte nu aan dat leed, aan die smart een einde te maken. Telkens stonden er en staan er nog helden op, die het lijdend menschdom willen redden, en die de smart willen wegnemen. De eene beweert het in dit stelsel, de andere in die theorie gevonden te hebben. Elke eeuw waant op haar beurt het groote redmiddel te hebben gevonden, en dan roepen allen mede uit; ja, dien weg moet het op; en een ieder meent reeds, eer er verlichting wordt gevonden in het menschelijk hart, dat er verlichting is. dat het kruis reeds verbroken en als brandhout in het vuur geworpen is.

Doch met al die rustelooze pogingen is men na eeuwen inspanning nog niets gevorderd.

Ook in Israël werd op alles gehoopt, werd alles aangegrepen. Maar tegenover dit werk der menschen treedt het scherpe woord van den profeet op: "*Ik* zal het verwekken spreekt de Heere." Niet door 's menschen vernuft, noch door 's menschen verstand, noch door 's menschen kracht zal het bewerkstelligd worden. Neen, God zal hem verwekken. Daarom ook *niet* uit den wortel, maar *door* den wortel *uit* God. En terwijl al de machtige wijzen in Athene en Rome onrustig en woelig zijn, zien wij in het stille, rustige Nazareth dit woord bewaarheid, als straks de engel Gabriël afdaalt tot een vergeten maagd, een stamgenoot van David, en tot haar zegt: "De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen." Ja, dan hooren wij in die boodschap aan Maria de stem van den profeet weerklinken: "*Ik* zal eene SPRUITE verwekken spreekt de Heere."

Hebt gij, geachte lezer, in dien Jezus van Nazareth dit woord van den profeet reeds terug gevonden. Eerst dan zult gij voor hem met uw harte buigen en begeeren om dien Christus ingeplant te worden. En dan eerst is het wel met U.

XXV.

"Die zal Koning zijnde Regeeren."

III.

> "Zie, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat Ik aan David een rechtvaardige SPRUITE zal verwekken; die zal Koning zijnde regeeren, en voorspoedig zijn, en recht en gerechtigheid doen op de aarde."
>
> Jer. 23: 5.

Nadat de profeet in weinige woorden gezegd heeft wie de Verlosser is, gaat hij voort om de regeering van die SPRUITE te omschrijven, als hij zegt dat die Verlosser *recht* doen zal.

Door dit eene woord wordt Christus, de SPRUITE, gesteld tegenover al de andere koningen Israëls, vooral die der laatste dagen. Er was geen recht meer in Israël te vinden. Het recht was te zoek geraakt. Een ieder deed dat goed was in zijne oogen. Maar zoo zal het niet zijn onder de regeering van dezen Verlosser. *Hij zal recht doen. Het recht Gods* zal hij handhaven en zal in zijn koninkrijk de grondslag zijn.

Christus wordt hier voorgesteld als een koning. Dikwijls wordt hij vergeleken bij aardsche koningen of zelf voorgesteld onder het beeld van een aardsch koning, in wien wij hem dan afgebeeld zien mogen. Waar echter Christus alle beelden in volmaaktheid overtreft, daar mogen die beelden slechts dienen als afschaduwingen, opdat wij van de aardsche beelden tot Christus zouden opklimmen. Zoo is het ook met het recht der aardsche Koningen en het recht van Christus.

Het verschil tusschen het recht dat door Christus en door de aardsche koningen uitgeoefend wordt is zeer groot.

De aardsche koningen, die wel en goed regeeren, kunnen niet anders recht en gerechtigheid uitoefenen dan door aan een ieder te geven wat hem toekomt; het booze tegen te gaan; en de goede burgers in het rijk te beschermen. Het recht en de gerechtigheid van Christus daarentegen is van gansch anderen aard. Waar de Koningen mistasten kunnen is Christus *onfeilbaar*. Tevens is Christus wijs, zoodat hij doet wat recht en goed is, niet op 'n zeker misschien maar op grond van zijne wijsheid; daarbij vervult hij ook zijn volk met wijsheid en kennis. Hij handhaaft recht en gerechtigheid, niet alleen omdat hij, gelijk de aardsche koningen, de onschuldigen verdedigt, de verdrukten ondersteunt, de zwakken hulp verleent, en de goddeloozen tegenstaat, maar ook omdat hij ons door zijnen Geest wederbaart en Satan met al zijne ongerechtigheden uitwerpt.

Zijne regeering zal ook *heilzaam* zijn, want er staat: "hij zal Koning zijnde regeeren en *voorspoedig zijn.*" Calvijn leest hier "*hij zal wijselijk handelen*" en zegt: In de eerste plaats is wijsheid noodzakelijk want braafheid alleen zou niet voldoende zijn in een koning. In een privaat persoon is het inderdaad van geen kleine waarde, maar braafheid in een koning zonder wijsheid zou weinig baten.

Dit "voorspoedig zijn" staat dus mede als een karaktertrek van den Christus, in zijne regeering, tegenover de aardsche koningen. Zie het maar in de geschiedenis van Israël. De bedreigingen van den profeet waren te vergeefs geweest. Door gewaande wijsheid hadden de koningen, hoewel de gewaande wijsheid dwaasheid was, Gods toorn door hunne handelwijze ontstoken; voorspoed uit het land verbannen; welvaart gestuit; den kroon zien verbreken; den troon zien verbrijzelen; en de oordeelen Gods over land en volk gebracht. Dat is de voorspoed, die elken aardschen koning aanbrengt indien God naar recht wil

handelen. Doch bij Christus is dit anders. Recht en gerechtigheid zal hij doen. Vrede en rust zullen in zijn rijk heerschen. Voorspoed en de gunst van God zullen zijn rijk vergezellen. Hij *zelf* heeft dit in zijn macht, want de belofte zegt: dat hij verlossen zal en zeker zal doen wonen.

Wat nu hier van den Messias als Koning gezegd wordt vinden wij in Christus terug. Als Koning werd hij geboren, in de ster aangekondigd, en door de Wijzen uit het Oosten erkend.

Als de rechtvaardige staat hij bekend; en de rechter Pilatus getuigt herhaaldelijk: Ik vind geen schuld in hem. En aan het kruis bidt Jezus niet als een eigenschuldige: "Vader vergeef *mij*," maar "Vader vergeef *hun*, want zij weten niet wat zij doen."

En dat zijn regeering voorspoedig is zien wij duidelijk in de historie. Op den Pinksterdag werden er drie duizend op eenen dag bekeerd. Paulus plantte het vaandel van Christus in Azië en Europa. En nog breidt zich zijn koninkrijk uit totdat hij regeeren zal van zee tot zee en van de rivieren tot aan het einde der aarde.

En hij zal recht doen. Eens zal hij weer komen met de wolken, dan zal hij oordeelen en recht doen.

Denk hieraan! Geef er acht op, geachte lezer! De Heere wil dat wij er acht op geven, daarom vinden wij het woordje "*zie*" bijna telken male de beloften van den Christus voorafgaan. Ook is het zoo in den hierboven afgeschreven tekst.

Geeft gij er acht op? Is deze Koning van God gegeven en aangesteld ook uw Koning? Moogt gij waarlijk gelooven dat gij een onderdaan van zijn rijk zijt? Indien niet, val dan voor dien Koning neder eer het te laat is om door hem gered te worden, en bid uwen Rechter om genade.

XXVI.

"De HEERE heeft mij gezalfd om eene blijde boodschap te brengen."

> "De Geest des Heeren HEEREN is op mij, omdat de HEERE mij gezalfd heeft, om eene blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen. Hij heeft mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van harte, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenisse; om uit te roepen het jaar van het welbehagen des HEEREN, en den dag der wrake onzes Gods; om alle treurigen te vertroosten."
>
> Jes. 61: 1, 2.

Dat deze woorden niet zien op den profeet Jesaja maar op den Messias, Jezus Christus, is uit de verzen duidelijk af te leiden. De profeet spreekt hier immers van de zending van iemand, om te doen, om uit te roepen, om te beschikken, om te geven, wat niemand anders dan de *Messias* doen, uitroepen, beschikken, en geven kan.

Bovendien is er sprake van een zijn van den Geest des HEEREN op dezen persoon. Vergelijken wij nu deze uitdrukking met Jes. 42: 1 waar staat: "Zie, mijn knecht dien Ik ondersteun, mijn uitverkorene, in denwelken mijne ziele een welbehagen heeft. Ik heb mijnen Geest op hem gegeven; hij zal het recht den heidenen voortbrengen," dan twijfelen wij er niet meer aan, dat het gezegde in Jes. 61 op den Messias betrekking heeft.

Staat dit nu voor ons vast, dan merken wij verder uit deze woorden op, dat hier van des Messias' profetisch ambt gesproken wordt.

Er wordt immers gezegd, dat de Messias gezalfd is om een blijde boodschap te brengen, om vrijheid uit te roe-

pen, en om uit te roepen, het jaar van het welbehagen des HEEREN. Vatten wij dit alles te zamen in één woord, dan zouden wij zeggen: de Messias werd uitgezonden om *te leeren.* Het leeraarsambt van den Messias wordt ons hier dus omschreven; en wel, dat hij dit openbaar uitoefenen zou. En ook dat behoorde tot het profetisch werk van den Messias.

In een vorig artikel hebben wij er reeds op gewezen, dat de Messias een profeet zou zijn. En als profeet moet hij leeren. Hij moet zijn volk onderwijzen. Hij moet zegt Jesaja: "eene blijde boodschap brengen", en dit zou hij *uitroepen.* De boodschap zou dus *openbaar* verkondigd worden. Hij zal dus als profeet in het openbaar optreden, en in het openbaar leeren. Het oorspronkelijke woord geeft dit dan ook reeds te kennen. Het Hebreeuwsche woord voor een profeet is het woord Nabi, en dit komt van het Hebreeuwsche werkwoord naba, hetwelk opborrelen beteekent. Het woord is ontleend aan de werking van een fontein. Een fontein brengt door opborreling het water naar de oppervlakte der aarde. Zoo ook bracht de profeet door zijne woorden ter kennis van het volk wat God hem geopenbaard had, en leerde het volk den geopenbaarden wil van God kennen.

Zoo zou ook de Messias als profeet werkzaam zijn. Hij zou zijn volk den wil des Vaders inzake de verlossing des menschen, en alles wat daarmede in verband staat, openbaren. Ja, hij zal dit uitroepen; hij zal zijn volk den wil des Vaders leeren; hij zal ze den weg der verlossing onderwijzen. Dit zal en kan de Messias op een eenige wijze doen. Hij toch was van eeuwigheid bij den Vader geweest. En wat hij van den Vader gehoord heeft zal hij ons verkondigen, dat zal hij ons openbaren. Hij zal dit *openbaar* doen. Meer nog. Hij zal niet alleen de verborgenheden Gods

openbaren, maar ook zijn volk *leeren,* door zijn Geest en Woord, om die verborgenheden Gods te verstaan en op den weg der verlossing te wandelen.

Ook hierin is ons weer een kenmerk gegeven, dat wij in Christus, als de Beloofde, vervuld moeten zien.

Gaan wij nu de Evangelisten na, dan bespeuren wij, dat Jezus dit gedaan heeft. Toen hij dertig jaren oud was, trad hij in het openbaar als leeraar in Israël op. Meer dan één bewijs is hiervoor uit het N. T. aan te halen. Wij wijzen u slechts op een enkele, om u te laten zien, dat ook dit woord in Jezus vervuld is geworden, opdat gij steeds meer overtuigd moogt zijn, dat *hij* waarlijk de *Messias* is.

Wij wijzen u allereerst op Luk. 4: 15—19 waar geschreven staat: "En hij leerde in hunne synagogen en werd van allen geprezen. En hij kwam te Nazareth, waar hij opgevoed was, en ging naar zijne gewoonte op den dag des Sabbaths in de Synagoge; en stond op om te lezen. En hem werd gegeven het Boek van den profeet Jesaja; en als hij het boek opengedaan had, vond hij de plaats waar geschreven was: De Geest des Heeren is op mij, daarom heeft Hij mij gezalfd; Hij heeft mij gezonden, om den armen het Evangelie te verkondigen; om te genezen, die gebroken zijn van harte; om den gevangenen te prediken loslating, en den blinden het gezicht; om de verslagenen henen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren." Het is duidelijk dat het Jes. 61 geweest is dat Jezus voorlas. En hiervan zegt Jezus zelf, als blijkt uit vs. 21: "Heden is deze Schrift in uwe ooren vervuld."

Verder wijzen wij u op Luk. 4: 44 waar staat: "En hij predikte in de Synagogen van Galilea." Op hetgeen Nicodemus getuigt: "Rabbi, wij weten, dat gij zijt een leeraar van God gekomen." (Joh. 3: 2.) Op hetgeen Jezus

getuigt voor den hoogepriester: "Ik heb vrij uit gesproken tot de wereld; ik heb allen tijd geleerd in de synagoge en in den Tempel, waar de Joden van alle plaatsen samenkomen; en in het verborgen heb ik niets gesproken." (Joh. 18:20.)

Denk ten overvloede nog aan de vele leerredenen en gelijkenissen door den Heiland uitgesproken, alsmede aan de schare die hem volgde en gij zijt overtuigd dat ook het woord van Jes. 61 in Christus is vervuld geworden, en dat Hij *de Beloofde* moet zijn.

Hij trad als leeraar op. Hij leert *nog* altijd zijn volk door zijn Geest en Woord. Is Christus ook uw leermeester? Heeft hij ook reeds aan u de verborgenheden Gods geopenbaard, en u geleerd den weg der zaligheid te betreden?

XXVII.

"Aan Galilea der Heidenen."

> "Maar het land, dat beangstigd was, zal niet gansch verduisterd worden; gelijk als Hij het in den eersten tijd verachtelijk gemaakt heeft, naar het land van Zebulon aan, en naar het land van Naphthali aan, alzoo heeft Hij het in het laatste heerlijk gemaakt, naar den weg zeewaarts aan gelegen, over den Jordaan, aan Galilea der heidenen."
>
> Jes. 8:23.

Wanneer wij dit achtste hoofdstuk van Jesaja lezen, dan bespeuren wij weldra, dat de profeet ons te kennen geeft de bange en angstige dagen, die over het Israëlitisch volk komen zouden en ook werkelijk gekomen zijn.

Israël was eens een volk, dat grootelijks door God beweldadigd was. De zegeningen bestonden niet alleen daarin

dat God aan dat volk een land gegeven had vloeiende van melk en honig, maar ook, en in bijzonderen zin, lag de zegening daarin dat God aan dit volk de bijzondere openbaring had gegeven. Terwijl de andere volkeren in duisternis verkeerden, scheen in Israël het licht der openbaring. Terwijl de andere volkeren voor de afgoden knielden, kende en aanbad Israël den eenigen waren God. En terwijl de andere volkeren rusteloos woelden om de vrede des harten te vinden, mocht Israël die vrede genieten in den dienst des Heeren.

Maar het is niet altijd zoo onder Israël gebleven. Er kwamen donkere en angstige dagen voor Israël. Er kwam een tijd dat God zijn aangezicht voor Israël verborg. De oorzaak hiervoor lag bij Israël. Israël werd ontrouw. Hij verliet God en zijn verbond. Hij begon de afgoden te dienen. Wel zond de Heere zijne profeten om Israël te vermanen en te waarschuwen, maar Israël nam het niet ter harte. Israël ging voort op den ingeslagen weg en..... Gods straffen daalden neer op dit volk. De koningen Pull, Tiglath Pilesar, en Salmanaser werden door den Heere gebruikt om Israël te tuchtigen. De tempel werd verwoest. Een groot deel van het volk werd weggevoerd naar een vreemd land. En de stem der profeten werd niet meer gehoord. Er was benauwdheid en duisternis!

"Maar het land dat beangstigd was, zal niet *gansch* verduisterd worden," zegt de profeet. God zou zich dus weer over zijn volk ontfermen. Hij zal dit doen, omdat Hij met dit volk een *eeuwig* verbond opgericht had. En omdat de Heere een getrouw God is, zal Hij zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig zijn verbond gedenken. Door de tuchtiging des Heeren zou Israël weer leeren om tot den Heere de toevlucht te nemen. Dan zou de Heere zich weer over zijn volk ontfermen. Hij zal ze dan wederom

verlossen uit de hand des vijands, en terug voeren in het land, dat Hij aan hunne vaderen gegeven had. Hij zal weer tot zijn volk naderen; onder hen wonen; en zij zullen wederom den Heere dienen. En zoo is het ook werkelijk geschied. Denk aan het terugkeeren der Joden onder de regeering van Cores en in de dagen van Ezra en Nehemia. Denk aan den herbouw van Jeruzalem en den tempel. 't Is waar, het ging met veel moeite, vijandschap, en strijd gepaard, maar het kwam toch tot stand. God zou dit volk nog eens heerlijk maken!

Dit doen des Heeren moet u niet verwonderen. God had immers een doel met dit Israëlitisch volk. Dat doel was, dat Israël als volk de drager zou zijn van Gods beloften, en dat Hij door dit volk en volksleven heen Zijne beloften tot stand zou brengen. Al die beloften liepen uit en zouden vervuld worden in den Messias. *In hem* zou God zich op het heerlijkst openbaren. Die Messias was nog niet gekomen, maar zou weldra verschijnen. En in de komst en verschijning van dien Messias, uit dit volk, zou God dit volk nog eenmaal verheerlijken.

"Gelijk als Hij het in den eersten tijd verachtelijk gemaakt heeft, alzoo heeft Hij het in het laatst heerlijk gemaakt", zegt Jesaja.

Wij treffen hier een vergelijking aan, en wel dit, dat de verheerlijking groot wezen zal naarmate de vernedering geweest is. Ja meer nog, dat die heerlijkmaking komen zal over hen *die het eerst* de verachting ondergaan hadden. Hebben wij uit het bovenstaande vernomen, dat die verachting bestond in het overgeven van dit volk in de hand der vijanden, en wel der heidenen; zoo worden wij hier door den profeet er opgewezen, dat die verachting het

eerst kwam over de landpalen van Zebulon en Naphthali, over het Galilea der heidenen. En gelijk de Heere deze deelen des lands het eerst aan de verachting prijs gegeven heeft, alzoo zal de Heere ook *deze deelen* des lands in het laatst heerlijk maken.

Ziet deze heerlijk making op de verschijning van den Messias onder Israël, toch kan zij niet toegepast worden op zijn geboorteplaats, want daartoe was Bethlehem *in Juda* aangewezen, maar moet toegepast worden op zijn openbaar optreden.

De profetie wijst ons zelfs de plaats aan waar de Messias het eerst optreden zal als leeraar. Het zal zijn in de landpalen van *Zebulon* en *Naphthali*, in het *Galilea* der heidenen. En dat deze profetie werkelijk ziet op den Christus, en in hem vervuld is, blijkt duidelijk uit de Evangeliën, en wordt ons zelfs nadrukkelijk door Mattheus medegedeeld als hij zegt: "Als nu Jezus gehoord had, dat Johannes overgeleverd was, is hij wedergekeerd naar Galilea; en is, Nazareth verlaten hebbende, komen wonen in Capernaum, gelegen aan de zee, in de landpalen van Zabulon en Nephthalim; opdat vervuld zoude worden, hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende: Het land Zabulon en het land Nephthalim, aan den weg der zee, over den Jordaan, Galilea der volkeren." (Matth. 4:12-15)

Twijfelt gij er nog aan of Jezus de Messias is? Onderzoek dan de Schriften, en ziet, dat in hem de beloften vervuld zijn, opdat gij in hem gelooven moogt en u aan hem overgeeft om door hem uit de duisternis verlost te worden; opdat gij tot hem de toevlucht neemt eer het voor eeuwig te laat zou zijn.

XXVIII.

"Der blinden oogen opengedaan."

> "Alsdan zullen der blinden oogen opengedaan worden, en der dooven ooren zullen geopend worden. Alsdan zal de kreupele springen als een hert en de tong des stommen zal juichen."
>
> Jes. 35: 5, 6a.

Wanneer wij Gods Woord met aandacht lezen merken wij spoedig op, dat er in die Godsopenbaring gedurig een scherpe gedachtenwending wordt aangetroffen. Een wending die geweldig maar ook weldadig aandoet. Reeds in het boek Genesis worden zij gevonden. Een enkele stellen wij voor uw aandacht.

Genesis twee verplaatst u met uwe gedachten in het Paradijs. Niet alleen het schoone maar ook het gelukkige leven, dat in den staat der rechtheid werd gevonden, ademt u tegen uit dit hoofdstuk, en ziet, in eens verplaatst u het derde hoofdstuk in de diepte der ellende door de zonde veroorzaakt.

Het begin van het zesde hoofdstuk van Genesis wikkelt uwe gedachten in den geheelen verdorven toestand der wereld, zoo ontzaglijk uitgedrukt in de woorden: "En de Heere zag, dat de boosheid des menschen vermenigvuldigd was op de aarde, en al het gedichtsel der gedachten zijns harten ten allen dage *alleenlijk boos* was." En op eens wordt ge met uwe gedachten bepaald bij Noach, de man die genade vond in de oogen des Heeren en met God wandelde. (Gen. (6: 9a.)

Genesis negen geeft u alweer een wending in uwe gedachten, wanneer ge n.l. in dit hoofdstuk, in de oprichting van het Noachitisch verbond, de genade Gods opmerkt, en gevoelt hoe ge door deze genade daad ontslagen

wordt van de angstige gedachte over Gods toorn, waarbij ge bepaald werd in de mededeeling van den zondvloed.

En alweer treft ge een wending in den gedachten gang aan als ge hoofdstuk elf en twaalf van Genesis aandachtig leest. Hoofdstuk elf bepaalt u bij den torenbouw van Babel. Den opstand tegen God. — Is er dan niemand meer die naar God vraagt? — En ziet, opeens verandert het tafereel. Ge wordt bekend gemaakt en ingeleid in het leven van Abraham, den vader der geloovigen.

Zoo kunt ge voortgaan in Gods Woord. Zoo is het ook menigmaal in het boek van Jesaja. Zoo is het ook weer het geval met dit 35ste hoofdstuk van dit profetisch boek van Jesaja.

Hoofdstuk 34 bepaalt ons bij de vreeselijke oordeelen Gods. Er wordt gesproken over de verbolgenheid des Heeren, over de verslagenen, over de doode lichamen, over het toerollen der hemelen, over het zwaard dat ten oordeel nederdalen zal, en over de wrake des Heeren. En tegenover deze bange tijden teekent het 35ste hoofdstuk van Jesaja u de zegeningen des Heeren die geschonken zullen worden, en wijst een tijd aan die op bijzondere wijze Gods genade openbaren zal.

Wanneer zal die gezegende tijd aanbreken? Er staat in vers 5 "*alsdan*". Deze uitdrukking wijst terug op het 4de vers. In dat vers is sprake, dat God *wederkomen zal,* en dan tevens Zijn volk *zal verlossen.* Nu zijn er die dit laten slaan op den terugkeer der Joden uit Babel. Anderen vatten dit op als ziende op den tijd van Christus' omwandeling op aarde.

Wij zijn de laatste gedachte toegedaan. En wij meenen, dat deze gedachte de juiste is. Wij gronden onze meening op Jesaja 42:7 waar geschreven staat: "Om te openen de blinde oogen, om de gebondenen uit te voeren

uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis, die in duisternis zitten.''

Nu is het duidelijk dat in Jesaja 42 van den Christus gesproken wordt. En waar er nu in den hierboven afgeschreven tekst ook gezegd wordt, als de Heere komen zal en Zijn volk zal verlossen ''alsdan der blinden oogen opengedaan zullen worden'' enz. dan is het duidelijk, dat dit heenwijst naar den Christus.

De woorden dezer profetie wijzen ons echter in bijzonderen zin op de *wonder werken* des Heeren. Christus zal op aarde zijnde *wonderen* verrichten. En onder die wonderen zullen ook deze wonderen zijn, zegt Jesaja, dat ''der blinden oogen opengedaan zullen worden, en der dooven ooren geopend zullen worden, en de kreupele springen zal als een hert en de tong des stommen zal juichen.''

En mocht er nu iemand onder onze lezers zijn, die er aan twijfelt of deze opvatting juist is, die leze Matth. 11: 1—11. En dan bespeuren wij uit die verzen, dat Johannes de Dooper twee van zijne discipelen tot Jezus zendt met de vraag: ''Zijt gij degene die komen zoude, of verwachten wij eenen anderen?'' En wat antwoord geeft Jezus? Hij wijst op zijne wonderwerken en zeide: ''Gaat henen en boodschapt Johannes weder, hetgene gij hoort en ziet: De blinden worden ziende, en de kreupelen wandelen; de melaatschen worden gereinigd, en de dooven hooren; de dooden worden opgewekt en den armen wordt het evangelie verkondigd.''

Jezus zelf wijst op deze wonderen. Hij wijst er op als een teeken, hetwelk aanduidt dat hij de Messias is. En het wijzen op die wonderen had juist daarom zooveel beteekenis, omdat zij van den Messias voorzegd waren. Als hij komen zou om zijn volk te verlossen, zegt Jesaja, ''alsdan zullen der blinden oogen opengedaan worden,'' enz. Christus' woorden zijn dan ook duidelijk een aanhaling van deze

profetie. En dat deze wonderen door Christus verricht zijn blijkt duidelijk uit de feiten die in het N. T. opgeteekend staan.

In Christus Jezus, die ook u gepredikt wordt, is deze profetie vervuld. Zij roept u toe en bewijst u, dat hij waarlijk de Christus is. Gelooft gij in hem? Hebt gij u waarlijk reeds aan hem overgegeven? — Maar hoe zult gij dit kunnen of willen. Van nature een vijand van God, zijt gij dit ook van Christus; want hij is ook waarachtig God, wijl hij Gods Zoon is. Een vijand van God zijnde wilt gij ook tot Christus de toevlucht niet nemen. O, was hij maar een bloot mensch! Maar nu hij ook waarlijk God is, nu zoekt gij hem te dooden, gelijk de Joden weleer.

't Is waar, hij roept; doch gij hoort hem niet, want gij zijt geestelijk doof. 't Is waar, al wat aan Hem is, is gansch begeerlijk; maar gij ziet het niet, want gij zijt geestelijk blind. Doch Gode zij dank de profeet zegt: "*Hij* zal komen en ulieden verlossen: *Hij* zal het doen. *Hij* zal door zijn Geest u de ooren doorboren en de oogen openen. En dan.... dan zal hij u doen springen als een hert, en van vreugde doen juichen.

Kent gij die vreugde, wijl uwe oogen geopend zijn om den Christus der Schriften te zien en uwe ooren doorboord zijn om zijn roepstem te hooren? Zoo ja, spring dan van vreugde en laat de stem des juichens hooren te midden van een tijd waarin de Christus verworpen wordt. Ik herhaal het, spring van vreugde en juich, want God heeft u welgedaan!

Kent ge hem niet. Ziet ge in hem niet wat de H. S. zegt dat ge in hem zien moet; roep dan, gelijk de blinden op den weg naar Jericho riepen toen Jezus dien weg langs kwam: "Gij, Zone Davids, ontferm u mijner!"

XXIX.

"Rijdende op eenen Ezel."

> "Verheug u zeer, gij dochter Sions, juich, gij dochter Jeruzalems. Zie uw Koning zal u komen rechtvaardig en hij is een Heiland; arm en rijdende op eenen ezel, en op eenen veulen, een jong der ezelinnen."
>
> Zach. 9:9.

Hier is sprake van een koning. De vraag is, wie is hier bedoeld en op welken Koning moet dit profetisch woord toegepast worden. Onzes inziens is er maar *eene* mogelijkheid. Het zou toch een dwaasheid zijn om dit woord toe te passen op *één* der koningen, die over Juda of Israël geregeerd hebben. Die koningen waren allen reeds gestorven, toen dit woord door Zacharia gesproken werd. Zacharia profeteerde immers in het tweede jaar van Darius, als blijkt uit hoofdstuk 1:1, en dus tijdens de babylonische ballingschap.

Ook kan dit woord niet toegepast worden op Zerubbabel, de vorst die over Juda regeerde na de Babylonische ballingschap, want deze Zerubbabel was er reeds toen dit woord door Zacharia gesproken werd. En nu profeteert Zacharia niet betreffende een Koning die er *is*, maar die nog *te komen stond*. Hij zegt: "Zie uw Koning *zal komen*." De profetie ziet dus in de toekomst. Maar, zegt ge, er is geen vorst, geen Koning meer uit de Joden opgestaan, die na Zerubbabel als Koning over Israël regeerde. En uwe opmerking is juist, indien gij aan een aardschen koning denkt; en indien gij Jezus Christus niet erkent als de Koning der Joden. De H. S. wijst echter Jezus Christus aan als de Koning der Joden, die tevens *de* Koning der koningen is. *De Koning*, die God over Sion, den berg zijner hei-

ligheid gezalfd heeft. Die Koning was nog niet verschenen in de dagen van Zacharia. Hij zou echter komen. Hij *moest* komen, volgens de beloften Gods. Hij zou *weldra* komen. De tijd zijner komst *naderde* in Zacharia's dagen met rassche schreden, daarom zegt hij: "Zie, uw Koning *zal komen.*"

Dat dit woord op Jezus Christus ziet, blijkt vervolgens uit hetgeen verder van dezen Koning gezegd wordt n.l.: "hij is een *Heiland*". Ook dit kan, in den volsten zin des woords, op niet een koning onder Israël toegepast worden. Het is alleen Jezus, die een Heiland is, een verlosser, een redder uit nooden. Hij alleen haalt ons uit de angsten en zet ons in de ruimte. Hij alleen is de heil-aanbrenger.

Staat het nu vast voor ons, dat de uitdrukking "uw Koning" op niemand anders toegepast kan worden dan op Jezus Christus, dan worde hierbij opgemerkt, dat de profetie ons twee zaken voor oogen stelt, die met zijn komst als Koning gepaard zullen gaan. Het *ééne*, waarop de profeet wijst is, dat hij rijden zal op eenen ezel, en wel op *een veulen,* dat is een jong eener ezelin. Hij zou niet zitten, bij zijn intocht, op een paard of een muilezel, gelijk de vorsten in die dagen deden. Hij zou zitten op een jong eener ezelin. Zacharia noemt hier echter beide èn de ezel, èn het veulen.

Waarom Christus juist op een ezel zou rijden en niet op een paard wordt verschillend opgevat. Sommigen meenen, dat het een beeld is van zijne vredelievendheid; anderen meenen, dat het een beeld van zijne geringheid en ootmoed is. Wij meenen, dat geen van beide gedachten hier uitgesloten kunnen worden. Het woord "arm" beteekent, volgens het Hebr. woord "ani", eigenlijk "ellendig, nederig, lijden", en wijst op de geringheid. Doch men vergete niet dat Matth. vooral op het zachtmoedige in dit feit wijst.

Het is echter ons doel om te zien wat de profetie van den Messias zegt, en om aan te toonen, dat de profetie in Christus is vervuld, opdat wij overtuigd zijn en erkennen dat Jezus Christus *waarlijk* de Messias is, en *moet* zijn. Wij wijzen daarom thans slechts op het feit. Hij zal als Koning komen, "arm, en rijdende op eenen ezel".

Een andere zaak waarop wij ook wijzen is dit, dat de profeet de dochter Sions opwekt om zeer verheugd te zijn en te juichen. De *blijde stemming en de jubelkreten,* die bij het komen van dien Koning vernomen zullen worden, worden ons hier geteekend. Zijn rijden op een ezel zal niet ongemerkt voorbijgaan. Integendeel, men zal daarin het *komen* van den Koning zien; men zal het erkennen; men zal het uitroepen; men zal in de ziel verheugd zijn; men zal bij die gelegenheid juichen.

Bladeren wij nu door het N. T. dan bespeuren wij, dat ook dit feit in Christus vervuld is. (Zie Matth. 21:2—10; Mark. 11:2—10; 30:38; Joh. 12:12—16). Op de laatste reis naar Jeruzalem richtte Jezus zijn intocht in deze stad dan ook zoo in, dat deze voorzegging onmiskenbaar vervuld werd. Uit de Evangelisten wenschen wij u dit even aan te toonen.

Spreekt Zacharia van een ezel en zijn veulen. Mattheus geeft ons te zien hoe nauwkeurig de vervulling met de profetie overeenstemt. Hij deelt ons mede, dat de discipelen op het bevel des Heeren heengingen om de ezelin met haar veulen te ontbinden, en dat ze beiden tot den Heere brachten, want we lezen in Matth. 21:6 en 7: "En de discipelen, henengegaan zijnde, en gedaan hebbende gelijk Jezus hun bevolen had, brachten *de ezelin en het veulen,* en leiden hunne kleederen op deze, en zetten hem daarop". Is het niet onduidelijk uit dit gezegde dat men Jezus op het veulen zette, de andere Evangelisten zeggen ons nadrukkelijk

dat de discipelen hunne kleederen op het *veulen* wierpen en Jezus daarop zat.

Ook de verheuging en de juichtonen, waarop Zacharia wijst, worden ons door de Evangelisten medegedeeld. Zelfs de erkenning van Jezus als Koning werd in de jubelkreten gehoord. Vergelijken wij de Evangelisten, dan stellen wij ons de zaak in zijn verloop aldus voor: Het paaschfeest der Joden was aanstaande. Als naar gewoonte, en volgens de instelling Gods, gaat Jezus op naar Jeruzalem. Op dit paaschfeest zou hij als het paaschlam geslacht worden. Het was nog zes dagen voor het feest, toen Jezus reeds te Jeruzalem kwam. Op een van deze zes dagen greep de koninklijke intocht in Jeruzalem plaats. De feestgenooten te Jeruzalem hoorden dat Jezus opkwam naar Jeruzalem en gingen uit hem tegemoet. (Joh. 12:12, 13.) Intusschen had Jezus, die nabij Bethpage en Bethanië was, twee van zijne discipelen uitgezonden om het veulen in een dier vlekken te ontbinden en tot hem te brengen. (Matth. 21:1, 2; Mark. 11:1, 2.) Dit was geschied, en Jezus zittende op het veulen reed nu naar Jeruzalem, terwijl de discipelen, en de schare, die aanwezig was, hun kleederen onder hem op den weg spreidden. (Luk. 19:36.) Zoo reisde men voort tot dat men kwam aan den afgang van den Olijfberg. Op dit punt ontmoet, naar onze voorstelling, de schare, die volgens Johannes uit Jeruzalem gegaan was om Jezus te ontmoeten, den Heiland.

En toen de groote schare hem daar zag, gezeten op het veulen, en opmerkten, dat men de kleederen onder hem op den weg uitspreidde, werd zij in haar binnenste geroerd en riep zij: "Hosanna! Gezegend is hij, die komt in den naam des Heeren, hij die is de Koning Israëls." (Joh. 12:13.) Door dezen jubelkreet ontwaakt nu de gansche me-

nigte die bij Jezus is. Zij begonnen zich te verblijden en God te loven; want zoo lezen wij in Luk. 19:37, 38: "En als hij nu genaakte aan den afgang des Olijfbergs begon al de menigte der discipelen zich te verblijden en God te loven met luider stem, vanwege alle krachtige daden die zij gezien hadden, zeggende: Gezegend is de Koning, die daar komt in den naam des Heeren; vrede zij in den hemel en heerlijkheid in de hoogste plaatsen." En van nu aan spreidde men niet alleen kleederen op den weg maar anderen hieuwen takken van de boomen en spreidden ze op den weg. En die voorgingen en die volgden riepen, zeggende: "Hossana! Gezegend is hij, die komt in den naam des Heeren; gezegend zij het koninkrijk van onzen vader David, hetwelk komt in den naam des Heeren; Hosanna in de hoogste hemelen! Hosanna den Zone Davids! Gezegend is hij, die komt in den naam des Heeren. Hosanna in de hoogste hemelen!" (Matth. 21:8, 9; Mark. 11:8—10.) En zoo kwam men al zingende, juichende en jubelende van vreugde binnen Jeruzalem. (Mark. 11:11.)

Heerlijke vervulling! En toch hoevelen zijn er, die dezen Jezus niet willen erkennen als degene die komt in den naam des Heeren. Als een deugdzaam man, als een wijze in zijne dagen, prijst men hem, maar menigeen wil hem niet erkennen als de Koning van God gezonden, als de Heiland van God gegeven. En toch er blijft geen twijfel over of hij de gezondene is. De vervulling der profetiën in hem roept het ons luide toe: *Hij is de Messias.* Die hem niet wil erkennen blijft dan ook voor eeuwig ongelukkig, want er is geen anderen Zaligmaker van God gegeven, dies is er ook niemand anders die ons zaligmaken kan.

Is die Koning, Jezus, geachte lezer, ook uw Koning? Staat gij onder zijne hoede en bescherming. Erkent gij zijn

Koningschap? Zoo ja, komt gij dan als onderdaan van Koning Jezus ook op voor zijn *eer* en zijn *koninkrijk?* Dat is uw *plicht* als onderdaan!!

XXX.

"Hij zal niet schreeuwen, noch zijne stemme verheffen."

> "Hij zal niet schreeuwen, noch zijne stem verheffen, noch zijne stemme op de straat hooren laten.
> "Het gekrookte riet zal hij niet verbreken, en de rookende vlaswiek, die zal hij niet uitblusschen; met waarheid zal hij het recht voortbrengen."
>
> Jes. 42: 2, 3.

Dat deze verzen op Christus betrekking hebben, is duidelijk uit het eerste vers af te leiden. Van niemand anders dan van Jezus kan gezegd worden: "Zie, mijn knecht, dien ik ondersteun, mijn uitverkorene, in denwelken mijne ziele een welbehagen heeft. Ik heb mijn Geest op hem gegeven; hij zal het recht den heidenen voortbrengen." Bovendien verzekeren andere schriftuurplaatsen ons, dat deze uitspraak op niemand anders dan op Christus kan toegepast worden. Staat het nu eenmaal vast dat het eerste vers van dit 42ste hoofdstuk van Jesaja op Christus ziet, dan is het ook zeker, volgens het verband, dat het 2de en 3de vers ons iets betreffende den Christus mededeelen.

En wat is het dat wij in deze verzen aantreffen? Een mededeeling van een drietal karaktertrekken, die in den Messias gevonden zullen worden. Deze drie zijn: *zachtmoedigheid, teederheid, en ontferming.*

Er is in deze verzen sprake van Christus' optreden on-

der het volk, in zijne omwandeling op aarde. Dit optreden zal zijne *zachtmoedigheid* openbaren, want "hij zal niet schreeuwen noch zijne stemme verheffen". Hij zal dus bij zijn optreden niet veel rumoer maken. Hij zal spreken, doch zijn spreken zal niet een pochen zijn van zijn persoon of leer. Hij zal niet met een getier, of met een grooten ophef het volk bij elkander vergaderen. Hij zal niet door allerlei kunstmiddelen het volk opwinden, gelijk door zoovele sprekers, en ook predikers en niet het minst door de "revival meetings" gedaan wordt. Hij zal niet door eene overdreve hartstochtelijkheid, of iets dergelijks, de buurt bij elkander roepen, en zóó een groote schare bijeen brengen. Zijn leeren zal niet zijn om opzien bij de menschen te wekken. De profeet zegt: "Hij zal niet schreeuwen, noch zijne stemme verheffen." Zekerlijk, hij zal het volk leeren. Hij zal prediken. Hij zal het volk den wil Zijns Vaders, die in de hemelen is, bekend maken. Maar hij zal dit op een *zachtmoedige* wijze doen. Hij zal als een ootmoedige leeraar in de synagogen prediken en evenzoo op de straten zijne stem laten hooren. Ja, hij zal ook op de straten der stad leeren, doch niet met trom en trompet en andere muziekinstrumenten begeleid om eerst een menigte bijeen te brengen. Zijn leeren op de straat zal zijn gelijk hij in den tempel, en in de synagogen en in de huizen leerde met de grootste rustigheid en waardigheid.

Bij die zachtmoedigheid zal hij zijn *teederheid* en *ontferming* paren. Hierop worden wij vooral gewezen in het derde vers, als de profeet zegt: "Het gekrookte riet zal hij niet verbreken, en de rookende valswiek, die zal hij niet uitblusschen."

Dit vers wijst ons op teedere toestanden. Het riet is op zichzelf reeds iets dat zwak en teeder is. Er is heel weinig kracht noodig om een rietstok te verbreken. En nu is hier niet eens sprake van rechtop staand riet, maar van het

riet dat reeds *geknakt* is. Doch nog iets dat *kleiner* en zwakker is wordt genoemd. Het is de vlaswiek. Zeer waarschijnlijk wordt hier bedoeld de wiek eener lamp, die bijna uitgebrand is en geen schijnsel meer geeft.

Wij worden in dit vers bepaald bij het kleine, geringe, zwakke, nietige. En nu wordt er gezegd, dat Christus tegen het zoodanige niet met geweld zal optreden. Hij zal het niet verachten noch verwerpen. Integendeel, hij zal zijn teederheid en ontferming openbaren.

Dat deze woorden ons bepalen bij de ellendigen naar ziel en lichaam, bij die kleine en zwakke uitingen en openbaringen van geestelijk leven, is buiten twijfel. Christus zal dus het gebroken en verslagen hart niet verachten. Hij zal het *hongeren* en *dorsten* naar den Christus niet te klein achten. Hij zal dezulken, bij welken een beginsel van leven, van warmte, van vuur aanwezig is — dat door den Heiligen Geest in en door de wedergeboorte verwekt is — maar nog niet tot een vlam uitgebroken is; of die een vlam geweest zijn, maar bij wie door den storm der aanvechting de vlam uitgewaaid is en wij nu slechts rook zien, niet versmaden. Hij zal zijne ooren niet toestoppen, omdat het onaanzienlijken en armen zijn, die tot hem roepen om hulp en ontferming. Integendeel, hij zal het gekrookte oprichten, en het rookende zal hij door zijnen Geest aanblazen, dat het opvlamt en als een helder licht openbaar wordt.

En dat wij dit in Jezus werkelijk terug vinden, is duidelijk uit hetgeen de Evangelisten ons aangaande hem mededeelen. Blikken wij dan even op enkele zaken ter overtuiging. Denk aan de genezing der melaatschen. Een melaatsche was toch wel een zeer gekrookt riet en een zeer rookende vlaswiek; niemand zou hem willen aanraken, maar Christus raakt hem aan en genas hem. Denkt aan de boetvaardige zondares. Zij was zekerlijk een gekrookt riet. Niemand wilde haar een goed woord toespreken, maar Chris-

tus sprak haar vriendelijk toe en gaf haar zijnen vrede. Denk aan de tollenaren. Zij waren onder de Joden zeer veracht; niemand wilde met hen te doen hebben, maar Christus at en dronk met hen, en nam een uit hen tot zijn Apostel en Evangelist. Denk aan den moordenaar aan het kruis. Een moordenaar wordt door een ieder verafschuwd, niemand wil met een zoodanige in gemeenschap treden. Christus echter ontfermt zich ook over de zoodanigen. De moordenaar aan het kruis ontving op zijn bede het heerlijk antwoord: "Heden zult gij met mij in het Paradijs zijn!" En al deze gunstbewijzen bewees Christus zonder eenig ophef. Hij liet ze niet uitbazuinen.

In bijzonderen zin zijn het de ellendigen naar de ziel, de verlatenen en verworpenen der wereld, de hongerenden en dorstenden naar de gerechtigheid, die het gekrookte riet en de rookende vlaswiek zijn. De zoodanigen hebben dan ook geen andere ontferming dan die, waarmede God zich over hen ontfermt. Daarom is het Evangelie ook alleen voor dezulken. Voor hen is het woord Gods een blijde boodschap. Aan hun betoont Christus zijne barmhartigheid en ontferming als hij hun toespreekt: "Wees welgemoed uwe zonden zijn u vergeven."

Doch hoor ook eenige letterlijke uitspraken der Heilige Schrift. De Heiland roept zeggende: "Komt herwaarts tot mij, allen die vermoeid en belast zijt, en ik zal u ruste geven. Neemt mijn juk op u, en leert van mij, dat ik *zachtmoedig* ben en nederig van harte; en gij zult ruste vinden voor uwe zielen." Herhaaldelijk worden wij op de ontferming van Jezus gewezen als blijkt uit de volgende teksten: "En hij, de schare ziende, werd innerlijk met *ontferming* bewogen over hen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, gelijk schapen die geenen herder hebben." (Matth. 9:36.) "En Jezus, uitgaande, zag eene groote

schare, en werd innerlijk met *ontferming* over hen bewogen en genas hunne kranken." (Matth. 14:14.) "En Jezus, *innerlijk bewogen* zijnde met *barmhartigheid,* raakte hunne oogen aan; en terstond werden hunne oogen ziende; en zij volgden hem." (Matth. 20:34; zie ook Mark. 6:34; Luk. 19:41; Luk. 22:27; Hand. 10:38; Hebr. 4:15.)

En dat de woorden in Jesaja 42:2, 3 werkelijk op Jezus zien blijkt ten volle uit hetgeen Mattheus ons mededeelt in hoofdstuk 12:15—20, waar geschreven staat: "Maar Jezus, dat wetende, vertrok van daar; en vele scharen volgden hem en hij genas ze allen; opdat vervuld zoude worden hetgeen gesproken is door Jesaja, den profeet, zeggende: Zie, mijn knecht, welke Ik verkoren heb, mijn beminde, in welken mijne ziel een welbehagen heeft. Ik zal mijnen Geest op hem leggen en hij zal het oordeel der heidenen verkondigen. Hij zal niet twisten, noch roepen, en er zal niemand zijne stemme op de straten hooren. Het gekrookte riet zal hij niet verbreken, en het rookende lemmet zal hij niet uitblusschen, totdat hij 't oordeel zal uitbrengen tot overwinning."

In Christus vinden wij dus werkelijk de vervulling van de profetieën. In hem vinden wij vervuld wat van den Beloofde is aangekondigd, dies moet Jezus Christus de Verlosser zijn. Het woord van den moderne, dat Jezus slechts een voorbeeldig mensch was, en ons leert hoe wij moeten en kunnen leven, is *enkel bedrog.* Jezus is de *Messias,* de Zaligmaker. En die hem aldus niet wil erkennen en aannemen blijft eeuwig buiten de zaligheid staan. *Hij* moet zich over u ontfermen, mijne lezer, zal het wel met u wezen. Val *hem* dan te voet met een verbroken hart en een verslagen geest, en bid tot hem, *den Verlosser*: "Gij Zone Gods ontferm U mijner."

XXXI.

"De ijver van uw huis heeft mij verteerd."

"Want de ijver van uw huis heeft mij verteerd; en de smaadheden dergenen, die U smaden, zijn op mij gevallen."

Ps. 69: 10.

Deze psalm door David gedicht mag ontleend zijn aan een toestand uit Davids leven, gelijk men algemeen beweert en aanneemt, maar de inhoud van dezen psalm kan in al zijne bijzonderheden niet op David toegepast worden. Zijn lijden was niet plaatsbekleedend, gelijk het in dezen psalm wordt voorgesteld. En nimmer is David van een ieder verlaten geweest. Hij had altijd vrienden en vertroosters, zelfs toen hij voor Absalom vluchten moest.

Deze psalm draagt onzes inziens een typisch profetisch karakter. En wij staan geen oogenblik in bedenking om dezen psalm onder de Messiaansche psalmen te rangschikken, en om den inhoud van dezen psalm *op den Messias* en zijn borgtochtelijk lijden toe te passen. Het kan toch niet ontkend worden, dat wij in dezen psalm zeer vele bijzonderheden ontmoeten, die den Messias duidelijk teekenen. Bovendien wordt deze psalm in het Nieuwe Testament aangehaald als een voorzegging van 's Heilands borgtochtelijk lijden. En dat is een afdoend bewijs.

Wij willen tot overtuiging dan ook even op enkele plaatsen in 't Nieuwe Testament wijzen. Johannes verzekert ons b.v. dat het 22ste vers in dezen psalm—"Ja zij hebben mij gal tot mijne spijze gegeven", in Christus zijne vervulling vond toen hij aan het kruis uitriep, "Mij dorst"; want Johannes zegt in zijn Evangelie, hoofdstuk 19: 28, "Hierna Jezus, wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zoude vervuld worden, zeide: Mij dorst." En dit kan op niets anders zien dan op Psalm 69: 22.

En zoo ook vinden wij den hierboven afgeschreven tekst in het Nieuwe Testament aangehaald en op Christus toegepast. Het eerste gedeelte van Psalm 69 : 10 vindt ge aangehaald in Joh. 2 : 17 alwaar geschreven staat: "En zijne discipelen werden indachtig, dat er geschreven is: De ijver van uw huis heeft mij verslonden." Het laatste gedeelte van psalm 69 : 10 wordt door Paulus aangehaald in Rom. 15 :3, en op Christus toegepast, als hij zegt: "Want ook Christus heeft zichzelven niet behaagt, maar, gelijk geschreven is: De smadingen dergenen die U smaden, zijn op mij gevallen."

Het staat dus vast en zeker voor ons dat Psalm 69, en daarmede ook het 10de vers, op Christus ziet.

En wat wordt in het eerste gedeelte van het 10de vers medegedeeld? Dat heilige liefde tot het huis Gods een eigenschap van den Messias is, die hij zal openbaren. Die liefde zou groot, zeer groot zijn, daarom is er in den Psalm sprake van "*ijver*". Nu geeft dit woord te kennen een hevig gevoel voor iets, het vurig streven naar iets, en een sterke drift. Bij den Christus vloeide die "ijver" voort uit *heilige liefde*, en zou dus die "ijver" zijn een *heilige* aandrift, een *heilig* streven, die zich sterk en vurig zou openbaren. Ja, zoo sterk zou die "ijver" zijn, dat hij hem verteerde. In zijn binnenste zou die "ijver" ontgloeien als een verterend vuur.

Die ijver der liefde zou niet uitgaan tot de handhaving van zijn eigen leer, maar tot de handhaving van de eere zijns Vaders. De Psalmist zegt: "De ijver van Uw huis heeft mij verteerd."

Door dit huis is bedoeld de tempel. Dat was het huis van God. In dat huis woonde God te midden van zijn volk Israël. Dat huis was den Heere gewijd. Dat huis, die tempel, was heilig. Zoo heeft God geen huis meer onder ons. Onze

kerken zijn geen tempels; geen heilige gebouwen. Wel vergadert God met zijne gemeente, wanneer die gemeente in het kerkgebouw vergaderd is; maar als de gemeente uiteengaat, blijft God niet op een bijzondere wijze in dat kerkgebouw achter. Dat was wel zoo in den tempel onder Israël. In dien tempel woonde God dag en nacht op een bijzondere wijze onder zijn volk. Wij moeten daarom ook niet meer spreken van een *kerk inwijden*. Dat is Roomsch, doch niet Bijbelsch. De Apostel Paulus zegt van de geloovigen: "Want wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk; Gods gebouw zijt gij." (1 Cor. 3:9.)

De tempel was, als het huis van God, *heilig* En dat gebouw moest derhalve heilig gehouden worden. Schond men de heiligheid van dat gebouw, dan tastte men daardoor de *eere Gods* aan. Dat mocht niet.

Nu zou de Messias branden van liefde voor de eere Gods, die zijn Vader is. Hij zou daarom ook sterk ijveren voor de heilig houding van den tempel, want dat was het huis zijns Vaders. De liefde van Christus voor zijnen Vader zou daarom niet gedoogen, dat men dien tempel verontreinigde. Hij zou ijveren voor dat huis. Hij zou voor de heilighouding van den tempel in heilige geestdrift ontvlammen.

In dit profetisch woord van den dichter wordt ons dus weer een kenmerk gegeven, waaraan wij den Christus des Nieuwen Testaments kunnen toetsen. Jezus wordt ons voorgehouden en gepredikt als de Messias. Vinden wij ook deze woorden van den psalmist in hem vervuld? Wie twijfelt er aan! Wie ziet niet in Jezus Christus deze woorden vervuld, als hij er aan denkt, hoe Jezus den tempel reinigde! Of wijzen de Evangelisten, als om strijd, ons niet op deze daad van Christus? Zeker, ook gij, geachte lezer, denkt aan dit feit. Gij ziet in uwe gedachten al diegenen die ossen

en schapen en duiven verkochten met hun vee den tempel binnengedrongen. Gij ziet daar de geldwisselaars in den tempel gezeten. Gij ziet hoe men daar den tempel heeft veranderd in een huis van koophandel. Gij erkent het, men heeft den tempel verontreinigd. Ook uw Jezus ziet het. Hij ontsteekt in heiligen toorn. De ijver tot het Huis zijns Vaders ontsteekt in zijn binnenste. Die ijver verteert hem. Hij grijpt naar en touw. Hij maakt er een geesel uit. En met heilige geestdrift treedt hij den tempel binnen en "hij dreef ze allen uit den Tempel, ook de schapen en de runderen; en het geld der wisselaren stortte hij uit, en keerde de tafelen om; en hij zeide tot degenen die de duiven verkochten: "Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het Huis mijns Vaders tot een huis van koophandel."

En Johannes voegt hieraantoe: "En zijne discipelen werden indachtig, *dat er geschreven is*: De ijver van uw huis heeft mij verslonden." (Joh. 2:15—17.)

De discipelen zagen ook in deze daad van Jezus de vervulling der profetie in hem. Ziet gij ook in hem de vervulling van Gods beloften? Erkent gij hem ook als *de Messias?* Mocht ook dit woord u daartoe brengen indien gij hem als zoodanig nog niet erkent; of, indien gij hem reeds als zoodanig door Gods genade erkend en aangenomen hebt, u in uw geloof in hem als *de Messias* sterken.

XXXII.

"En de Smaadheden zijn op Mij Gevallen."

I.

> "Want de ijver van uw huis heeft mij verteerd, en de smaadheden dergenen, die U smaden zijn op mij gevallen."
>
> Ps. 69: 10.

In ons vorig artikel hebben wij aangetoond, dat deze psalm behoort tot de Messiaansche Psalmen. Dit behoeft nu niet weer betoogd. Wij gaan derhalve in onze overdenking van die vaste waarheid uit.

De woorden in het laatste gedeelte van Psalm 69:10 hebben dus betrekking op Christus. Zij voorspellen *den smaad,* die den Messias zou worden aangedaan. En over dezen smaad wordt niet alleen in onderscheidene verzen van dezen psalm gesproken, maar ook in Psalm 22 en in de profetie van Jesaja.

In Psalm 69 lezen wij van dien smaad het volgende: "Want om uwentwille draag ik versmaadheid." (vs. 8a.) "En de smaadheden dergenen, die U smaden zijn op mij gevallen." (vs. 10b.) "Gij weet mijne versmaadheid." (vs. 20a.) "De versmaadheid heeft mijn hart gebroken, en ik ben zeer zwak; en ik heb gewacht naar medelijden, maar er is geen; en naar vertroosters, maar heb ze niet gevonden." (vs. 21.) En in Psalm 22:7 luidt het: "Een smaad van menschen en veracht van het volk." En Jesaja getuigt er aldus van: "Alzoo zegt de Heere, de Verlosser Israëls, zijn Heilige, tot de verachte ziel, tot dien aan welke het volk een gruwel heeft, tot den knecht dergenen, die heerschen." (49:7a.) "Hij was veracht en de onwaardigste onder de menschen, een man van smarten, en verzocht in

krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor hem. Hij was veracht, en wij hebben hem niet geacht." (53:3.)

De smaadheden zouden op den Messias vallen. Hoewel hij de Verlosser was, toch zou men hem niet beminnen; en hoewel hij de Koning der koningen was, toch zou men hem niet eeren. Integendeel, de smaadheid zou op hem zijn. Men zal hem verachten en minachten; men zal hem hoonen en beleedigen; men zal op hem smalen en schelden. En dit zou op hem vallen, omdat hij tegen de zonden zou getuigen, den wil zijns Vaders zou handhaven, en den dienst van God in hooge eere zou houden. Als een *heilige* onder de zondaren zouden de goddeloozen hem niet kunnen dulden. Meer nog, waar zijne werken zouden getuigen, dat hij meer was dan een gewoon en deugdzaam mensch; waar zijne werken zouden getuigen, dat hij God was, en dit door hem werd bevestigd als hij zeide: "Ik en de Vader zijn een," daar zou de haat die men God toedroeg op hem vallen. "De smaadheden dergenen, *die u smaden,* zijn op mij gevallen." Zoo getuigt de dichter van dien smaad. De spot en bespotting, waarmede de spotters des Heeren hun God en Maker bespotten, zouden op den Messias vallen. De wraakzucht, die men God toedroeg, zou men aan den Messias, den Zone Gods, die in ons vleesch verschenen was, bekoelen. Vreeselijk iets! En toch voor het wraakzuchtig hart, dat vol is van vijandschap tegen God, was dit een aanlokkelijke zaak.

Men smaadde hem niet, en men kon hem niet smaden om zijn *slecht gedrag;* om een *zondig leven;* omdat hij als *een booswicht* zich openbaarde, voor wien men zeer te vreezen had, en van wien een ieder een schrik had; want hij had nooit eenig onrecht gepleegd, en de rechter had geen schuld in hem gevonden. Zijn leven getuigde *niet tegen* maar *voor* hem. Zijn weg lag bezaaid met weldaden, en zijne

voetstappen druipten van vettigheid. Hij was het land doorgegaan goeddoende en genezende alle ziekten en kwalen. Hij had de hongerende en dorstende zielen naar de gerechtigheid willen voeden en laven. Neen, niet omdat hij een zondaar was, maar omdat hij *God* was is de versmaadheid op hem gevallen!

De smaadheden, die den Messias zouden worden aangedaan, zouden zijn: "Een smaad van menschen, en veracht van het volk." (Ps. 22:7.) De smaad zou Christus aangedaan worden door de creaturen. Zijn Vader, die in de hemelen was, heeft hem nooit gesmaad. Zelfs toen hij als Borg de schuld van zijn volk op zich nam, en hun vloek op zich laadde was en bleef hij toch voor den Vader de Zoon des welbehagens, in wien de Vader al zijn welbehagen had.

Menschen zouden hem smaden. *Het volk* zou hem verachten. Doch niet *alle* menschen. Er zouden er ook zijn die hem beminnen zouden. Daarom zegt de dichter in Psalm 22:7 niet: "een smaad van alle menschen," maar "een smaad van menschen." Zou niet een *ieder* hem versmaden het zal toch *de groote menigte* zijn, die hem smaadheden zal aandoen, want hij zal veracht worden van *het volk*. De smaad en de verachting zullen dus *algemeen* zijn. Verre weg *de meesten* zullen dus, volgens het woord der profetie, den Messias versmaden; hem verwerpen en van zich stooten inplaats dat men hem aanneemt als Borg en Zaligmaker van God gegeven.

En die smaad zou een bitterheid zijn voor den Messias. Het zou hem aangrijpen, want de dichter zegt in vers 21: "De versmaadheid heeft mijn hart gebroken." De snijdende en de sarcastische woorden, die men in het smaden zou gebruiken, en de gruwelijke daden, die men zou plegen, zouden werkelijk een vleesch verscheuring zijn. Het *hart*

zou gewond, ja, gebroken worden. En men zal het op dat verbreken des harten toeleggen. Van medelijden zal men niet weten. In het lijden van den Messias zal men zich verheugen. Zijn smart zal der spotters blijdschap wezen. Men zal hem beschouwen en behandelen als de onwaardigste onder de menschen. Men zal zelfs het aangezicht voor hem verbergen, om daarmede te kennen te geven hoe grootelijks men hem, den Messias, versmaadt. Men wilde hem niet kennen, noch erkennen, hoewel men wist wie hij was. En dat is zeker een van de grootste versmadingen die men iemand kan aandoen. Jesaja drukt dit dan ook zoo roerend uit als hij zegt: "Hij was veracht en de onwaardigste onder de menschen, een man van smarten en verzocht in krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht van hem. Hij was veracht en wij hebben hem niet geacht."

Dat ook dit woord in Jezus zijn vervulling vindt hopen wij in een volgend artikel aan te toonen.

Welke plaats neemt Jezus in uw hart in, geachte lezer?

XXXIII.

"En de Smaadheden zijn op Mij Gevallen."

II.

> "Want de ijver van uw huis heeft mij verteerd, en de smaadheden dergenen, die U smaden zijn op mij gevallen."
>
> Ps. 69: 10.

Uit het voorgaande artikel is ons duidelijk geworden, dat volgens het profetisch woord in de versmading wederom een kenmerk wordt aangegeven, waaraan wij den Messias kunnen toetsen. Waar nu in het Nieuwe Testament *Jezus* als *de Christus,* dat is als de Messias, wordt aangewe-

zen, daar willen wij zien of dit profetisch woord ook in *hem* zijne vervulling vindt.

In het naspeuren van de vervulling van dit profetisch woord in Jezus Christus zouden wij kunnen aanvangen bij *Bethlehem,* en wij zouden kunnen aantoonen, dat *daar* reeds de versmading op te merken is. Of is het geen versmading, als de Koning der koningen geen plaats vond in de herberg, en verwezen werd naar een beestenstal? Wij zouden ook stil kunnen staan bij de gruwelijke daad van Herodes. Of was het geen versmading van het Kindeke, als Herodes dat Kindeke zocht te dooden? Al mag vrees voor dat Kindeke, als de Koning der Joden, ook de drijfveer tot den kindermoord zijn geweest. Doch wij *stippen* dit slechts aan, wijl men denken kan, dat deze beschouwing dier feiten afhangt van het gezichtspunt dat men inneemt. En wijl het niet ons doel is om te twisten, daar gaan wij deze feiten, als 't ware, stilzwijgend voorbij, en vestigen onzen blik op het overige leven van Jezus. Ga dat leven eens na, en zie, hoe men Hem versmaad heeft.

Te Nazareth wilde men hem van de steilte des bergs afwerpen. Als hij goed deed op den Sabbath, en op dien dag kranken genas, hield men hem voor een sabbath-schender, inplaats dat men God voor die weldaden prees. Als hij aan ellendigen barmhartigheid bewees, en met de armen en verachten in hunne nederige woningen aan den disch aanzat, schold men hem voor een vraat en wijnzuiper en voor een vriend van tollenaren en zondaren. (Matth. 11 : 19.) Als hij de bezetenen van de macht des duivels verloste, verklaarde men hem voor een bondgenoot van den Vorst der duisternis door te zeggen: "Hij werpt duivelen uit door den overste der duivelen." Inderdaad, men verachtte hem. En die verachting ging ver, zoo ver zelfs, dat men niet al-

leen hem, maar ook zijn familie, zijn landstreek en zijn volgelingen verachtte. Mattheus laat ons dit duidelijk gevoelen, als hij zegt: "En gekomen zijnde in zijn vaderland, leerde hij ze in hunne synagoge, zoodat zij zich ontzetten, en zeiden: Vanwaar komt deze die wijsheid en die krachten? Is deze niet de zoon des timmermans? En is zijn moeder niet genaamd Maria, en zijne broeders Jacobus en Joses, en Simon en Judas? En zijn zusters, zijn zij niet allen bij ons? Vanwaar komt dan dezen dit alles? En zij werden aan hem geërgerd. Maar Jezus zeide tot hen: Een profeet is niet ongeëerd, dan in zijn vaderland en in zijn huis." (Matth. 13: 54—57.)

En hoe verder ge de Evangelisten in de geschiedenis volgt, en hoe nader ge komt aan de beschrijving van Jezus' lijden en sterven, hoe meer ge die verachting en versmading ziet.

Hij werd schier van een ieder versmaad, zoowel onder de overheden als onder het volk. Hij werd op de laagste wijze bespot. Denk slechts aan de kinnebakslagen, die hem toegebracht werden in Kajafas' zaal, en denk aan de sarcastische vraag, die daarbij gevoegd werd: Profeteer ons wie heeft u geslagen? En als ware dat alles niet snijdend genoeg voor de ziel van uwen Jezus, zoo spuwde men ook nog in zijn aangezicht. Dat spuwen was vooral bij den Jood een teeken der grootste verachting.

Doch ga dat lijden in uwe gedachten nog verder na. En dan denkt ge ook nog aan de bespotting, die hem werd aangedaan, toen men hem kleedde in dat versleten purperen kleed; den rietstok in zijne hand gaf; en den doornenkroon op zijne slapen drukte. Het *volk* bespotte hem in deze daad, maar ook *Pilatus* smaadde hem bij deze gelegenheid in de woorden: "Zie, den mensch."

Christus heeft de smaadheden gedragen. Hij heeft ze gedragen door geheel zijn vernederend leven. Hij heeft ze gedragen in zijne omwandeling. Hij heeft ze gedragen in Kajafas' zaal. Hij heeft ze gedragen in de rechtzaal. Hij heeft ze gedragen, en dat niet het minst, op Golgotha, toen hij ontkleed werd, den schandelijken dood der slaven stierf, en door het volk op gruwzame wijze werd bespot. "Die voorbijgingen lasterden hem, schuddende hunne hoofden en zeggende: Gij, die den Tempel afbreekt, en in drie dagen opbouwt, verlos uzelven; indien gij de Zone Gods zijt, zoo kom af van het kruis. En desgelijks ook de overpriesters met de Schriftgeleerden, en ouderlingen, en Pharizeën, hem bespottende, zeiden: anderen heeft hij verlost, hij kan zichzelven niet verlossen. Indien hij de Koning Israëls is, dat hij nu afkome van het kruis, en wij zullen hem gelooven. Hij heeft op God betrouwd; dat Hij hem nu verlosse, indien Hij hem wil; want hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon. En ook de krijgsknechten tot hem komende, bespotten hem, en brachten hem edik, en zeiden: Indien gij de Koning der Joden zijt, zoo verlos uzelven."

Versmaad werd Christus, hoewel hij de Redder en Verlosser is. Versmaad! Zóó versmaad, dat het volk met een groot geroep uitriep: Kruis hem! Kruis hem!

En *nog* vallen de smaadheden op Jezus Christus. Men veracht en bespot hem nog, door zijne namen lasterlijk te gebruiken, door zijn volk te minachten, en door zijn werken te verwerpen. Een glimlach der spot kan de menigte zelfs niet onderdrukken, als zij van Jezus hoort spreken als de Zaligmaker van zondaren. En toch is er buiten Jezus *geen zaligheid* te verkrijgen, wijl er geen andere Verlosser van God gegeven is.

Ook dit woord der profetie, de versmading van den Mes-

sias, roept het ons toe: *Jezus is de Messias;* want in hem is ook deze profetie in al zijne breedte en diepte vervuld.

Hoe staat gij, geachte lezer, tegenover Jezus?

XXXIV.

"De gordel zijner lendenen."

> "Want gerechtigheid zal de gordel zijner lendenen zijn; ook zal de waarheid de gordel zijner lendenen zijn."
>
> Jes. 11: 5.

De gordel was van veel beteekenis in de geschiedenis der huiselijke zeden en gewoonten der oude volkeren; en hij neemt nog een gewichtige plaats in bij de tegenwoordige Oosterlingen. Hij was vooral bij de Perzen en de Israëlieten in hooge achting. Hij werd gedragen door mannen, vrouwen, priesters en staatsdienaren. Hij was een voornaam gedeelte der toerusting van den krijgsknecht en van den veldheer, zoodat de gordel soms alleen voor de geheele wapenrusting genoemd werd.

De gordel wordt in de Heilige Schrift menigmaal genoemd. Hij komt voor in onderscheidene beteekenis. Ook wordt er van den gordel in figuurlijken zin gesproken. En waar er in den hierboven afgeschreven tekst ook van een gordel sprake is, doen wij ons allereerst de vraag, wat hier door den gordel bedoeld wordt.

De profeet zegt: "Gerechtigheid en waarheid zullen *de gordel* zijn." De gerechtigheid en waarheid worden dus voorgesteld als eigenschappen van een persoon, die ten nauwste en zeer innig met dien persoon verbonden zijn. Die eigenschappen worden immers onder het beeld van den gordel voorgesteld. Die eigenschappen "gerechtigheid en waar-

heid'' kleven den persoon aan, ja, *zóó vast* kleven ze aan hem als de gordel om het lichaam kleeft. Wat meer zegt, gelijk de gordel het noodzakelijk bestanddeel is der Oostersche kleeding, en de tunica samenbindt, zoo zijn deze eigenschappen, ''gerechtigheid en waarheid,'' eigenschappen *die tot den persoon,* waarvan in den tekst gesproken wordt, behooren; zij zijn de *samenbinding* van al zijne hoedanigheden en werkzaamheden. Ze zijn niet alleen innig maar *onafscheidelijk* met zijn persoon verbonden.

Waar er nu in dit hoofdstuk gesproken wordt van den Messias, als duidelijk blijkt uit het eerste vers: ''Want er zal een rijsken voortkomen uit den afgehouwen tronk van Isai, en eene scheut uit zijne wortelen zal vrucht voortbrengen'', daar leert het 5de vers dat ''gerechtigheid en waarheid'' tot *zijne* persoonlijkheid behooren, en zoo nauw met *zijne* persoonlijkheid verbonden zijn dat ze van *hem* niet af te scheiden zijn.

Deze eigenschappen worden hier, in beeldspraak, genoemd: ''de gordel zijner lendenen.'' De gordel, zoo merkten wij reeds op, diende bij den Oosterling om zijne kleederen op te binden en om het lijf te houden, vooral bij snelle bewegingen van het lichaam, of bij het dienen der gasten. De gordel wijst dus ook op een samenbinding, een samenhouden. Zoo nu, zegt de profeet, zullen deze eigenschappen van den Messias, de samenbinding, ja de grondslag zijner werken zijn. Die werken zullen op recht en waarheid gegrond zijn. *Al* wat hij doet zal in gerechtigheid stoelen en in de waarheid gegrond zijn.

De Messias zal *gerechtigheid* bezitten, dat is, hij zal in een goede verhouding tegenover het recht staan. Hij zal geen schuldenaar der wet zijn gelijk wij, die de wet vertreden hebben en nu, schuldig zijnde, geene gerechtigheid bezitten. Zoo zal het bij den Messias *niet* zijn. De gor-

del zijner lendenen zal *gerechtigheid* zijn. Die gerechtigheid was ook in den Messias noodig. Hij toch kwam om zondaren zalig te maken. Daartoe was noodig, dat hij verzoening voor de schuld aanbracht. Dit kon alleen geschieden zoo de schuld betaald werd. En om die schuld te betalen moest de Messias zich, door zijne menschwording, *onder* de wet plaatsen. Dit deed hij. Doch nu was er ook maar eene mogelijkheid om voor de zijnen de schuld te betalen, en die eene mogelijkheid was, dat hij zelve geen schuld had, maar de gerechtigheid bezat, daarom zegt de profeet: "Want gerechtigheid zal de gordel zijner lendenen zijn."

Ook op de "waarheid" als de gordel zijner lendenen, worden wij gewezen. Wijst de "gerechtigheid" in bijzonderen zin op de betrekking tot den goddelijken wil, daar wijst het woord "waarheid" op de onwankelbare betrekking waarin de Messias staat tot de beloften Gods, en wel zoo, dat zij in den Messias de samenbinding en de samenvatting heeft van al die beloften, want ze zijn de gordel zijner lendenen. In den Messias zelve moeten die beloften *zoo* vervuld worden, dat de vervulling hem aanwijst als de *ware* Messias; ja zoo, dat hij waarlijk "de Waarheid" is.

En dat dit in Christus werkelijk vervuld is kunnen wij in het N. T. zoo duidelijk zien. Niemand kon hem van iets beschuldigen. De getuigen brachten niets dan *valsche* getuigenissen tegen hem in. Ook de rechter Pontius Pilatus vond in hem niets des doods waardig. Herhaaldelijk getuigt hij van den Christus: Ik vind geen schuld in hem. Al wat de Schrift van den Messias profeteert vinden wij in Christus vervuld. Zelfs zijn spreken getuigt van de Waarheid. En hij zelve getuigt: Ik ben de weg, *de Waarheid,* en het leven."

Hoe menigeen verwerpt hem nog. Weet echter, dat *gerechtigheid* de gordel zijner lendenen is, en dat hij, als de

Koning der koningen, ook eens dat recht Gods handhaven zal tegenover allen die de verschijning van den Heere Jezus Christus niet lief gehad hebben.

En wilt gij weten of deze waarheid werkelijk in Jezus vervuld is, hoor dan wat daarvan in het Nieuwe Testament getuigd wordt: "Als nu Pilatus zag, dat hij niet vorderde, maar veel meer dat er oproer werd, nam hij water en wiesch de handen voor de schare, zeggende: Ik ben onschuldig aan het bloed dezes Rechtvaardigen; gijlieden moogt toezien." (Matth. 27:24.) "Maar gij hebt den Heilige en Rechtvaardige verloochend, en hebt begeerd, dat u een man, die een doodslager was zou gschonken worden." (Hand. 3:4.) "En geen oorzaak des doods vindende, hebben zij van Pilatus begeerd, dat hij zou gedood worden." (Hand. 13:28.) "Want dien die geene zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in hem." (2 Cor. 5:21.) "Die geene zonde gedaan heeft, en er is geen bedrog in zijnen mond gevonden." (1 Petrus 2:22.) "Want Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat hij ons tot God zou brengen." (1 Petrus 3:18a.)

Geachte lezer, hongert en dorst gij ook naar die gerechtigheid van Christus, die u alleen behouden kan voor den toekomenden toorn Gods?—Die waarlijk tot Christus de toevlucht neemt en op hem vertrouwt zal niet beschaamd uitkomen, want hij die de waarheid als de gordel zijner lendenen heeft, heeft gezegd: "In het huis mijns Vaders zijn vele woningen: *anderszins* zou ik het u gezegd hebben; ik ga heen om u plaats te bereiden." (Joh. 14:2.)

XXXV.

"Mijnen Broederen Vreemd Geworden."

"Ik ben mijnen broederen vreemd geworden, en onbekend aan mijner moeders kinderen."
Ps. 69:9.

In ons vorig artikel hebben wij er op gewezen, dat in dezen Messiaanschen Psalm gewezen wordt op den smaad en de versmading, die Christus ondergaan zou; en op den ijver, die hij voor het huis zijns Vaders openbaren zou.

Deze smaad is een gevaarlijke toestand voor de ziel; want indien men dien smaad en die versmading niet ernstig en biddend bestrijdt, zullen zij noodwendig, de ziel vervoeren en leiden tot een verwijdering en een haten. En is de haat eenmaal binnengedrongen, dan staat doodslag ook voor de deur. De haat toch is niet rustig, voordat hij zijn slachtoffer ziet vallen en door den dood getroffen weet; tenzij de haat zelve gedood wordt, door de genade Gods, en plaats maakt voor de liefde.

Duidelijk zien wij dit in de geschiedenis van Kain en Abel. Toen Kain zijnen broeder Abel versmaadde, omdat Abel genade bij God ontvangen had, bande hij Abel uit zijne gemeenschap. Hij wilde niets met hem te doen hebben. En waar Kain dit kwaad, in zijn hart, niet bestreed begon hij zijnen broeder te haten met een volkomen haat, en.... de haat bracht hem er toe, dat hij zijne hand aan zijnen broeder sloeg en als een offer voor den haat ter aarde velde.

Ernstig worden wij dan ook tegen den haat gewaarschuwd, als de Heiland zegt: Die zijnen broeder haat is een doodslager.

Zoo nu zou het ook met den Messias gaan, naar luid der profetie. Spreken verzen 8, 10 en 21 van Psalm 69 van

den smaad en de versmading, die op den Messias zouden vallen; vers 9 wijst op de *verwijdering* uit de gemeenschap des levens. De dichter toch zegt: "Ik ben mijner broederen vreemd geworden, en onbekend aan mijner moeders kinderen."

Dit "*vreemd* worden" waarvan in dit 9de vers sprake is, wil zeggen ver van zich doen, verwijderen, doen alsof het ons onbekend is, voor ons niet bestaat. In verband met het leven wil het dan van een persoon zeggen, dat men hem in de gemeenschap van ons leven niet wil opnemen; door ons niet gewild is, daarom doen alsof wij zulk een persoon niet kennen, en dies *ver buiten* de gemeenschap onzes levens bannen en hem verwijderen uit onze levenskringen.

Let er op, er is sprake van een vreemd *worden*. Dit verondersteld, dat er voor den persoon *eerst wel* een plaats in de levens gemeenschap was, dat er *eerst wel* omgang met den persoon was, en dat dus de verwijdering en uitsluiting langzamerhand gekomen is.

Verder wordt er gezegd "*mijnen broederen* vreemd geworden." Dit mijnen broederen wijst op een betrekking, zelfs op een nauwe betrekking, waarin de persoon staat, die men uit het leven der gemeenschap verwijderd, tot de personen die hem verwijderen en niets van hem willen weten. Niet de vreemdelingen, maar zijne *broederen* bannen hem uit. Het zijn familiebetrekkingen uit een en hetzelfde huis, uit hetzelfde geslacht; familiebetrekkingen, die door de nauwste bloedbanden aan elkander verbonden waren.

Zoo zal men met den Messias handelen. Men zal hem allengskens, als een vreemde, verwijderen en buiten het leven sluiten; als een die niet gewild is uit de gemeenschap bannen.

Dit zal hem aangedaan worden van zijne *broederen*, dat is zijn volk, de Joden. "Hij is tot het zijne gekomen, en de

zijnen hebben hem niet aangenomen." (Joh. 1:11.) Het Joodsche volk was, als 't ware, eene groote familie, die in Abraham haar stamvader had. Daar was werkelijk bij Israël een *band* van bloedverwantschap. Een *nauwe* band. Een *duidelijke* band. Abraham, de stamvader van dit volk, had slechts één zoon, die uit de vrije geboren was. Uit dezen zoon, Izaak, werden *twee* zonen geboren, 't is waar, doch slechts één van de twee, Jacob, werd vader van het Israëlitisch volk. Uit Jacob verkrijgen wij de twaalf stammen, die steeds als broeders van *een huisgezin* te Kanaan, onder het volk, en de indeeling des volks en des lands, hun plaats innamen. Het familieleven voelen wij dan ook door heel Israels volksleven, en zijne geschiedenis, als een stroom zich voortbewegen. Uit den aard dezer zaak is het ook, dat de psalmist zegt, dat de Messias, die naar zijne menschelijke natuur uit dit volk is gesproten, "zijnen *broederen* vreemd geworden is."

Hij is hun vreemd *geworden*. De uitbanning, uitsluiting, en verwijdering van den Messias uit de gemeenschap van het leven dezes volks, was dus niet een daad, die terstond bij zijn optreden plaats grijpen zou; integendeel, het zou volgens het woord der profetie van lieverlede zoo worden.

Brengen wij nu met dit woord ook nog in verband de woorden die in Psalm 118:22 opgeteekend staan:—"De steen, dien de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoek geworden"—dan wordt ons duidelijk, dat dit "vreemd worden" uitloopen zou in een verwerping van den Messias. En verder, dat deze verwerping niet alleen een daad des volks, maar ook van de oversten des volks, de Pharizeën, Sadduceën en Schriftgeleerden zou zijn.

Blikken wij nu in het N. Testament dan zien wij, dat ook deze profetie in *Jezus* zijne vervulling vindt.

Toen Jezus eerst optrad verwonderde een ieder zich over

zijne leer. Zijn naam zweefde op aller lippen. Men prees en roemde hem. Men noemde hem "goed", "Meester", "een groot profeet". Een groote schare volgde hem. Men luisterde met gespannen aandacht naar zijne onderwijzing. Men riep zijne hulp in over de kranken. Doch het is zoo niet gebleven! De oversten des volks begonnen zich al heel spoedig aan hem te ergeren. Men begon hem te verachten. Daarna te smaden. En eindelijk verwierp men hem.

Ook bij het volk kwam een kentering. Ook bij het volk kwam ergernis. En weldra verliet men hem, zoodat Jezus ook zijne jongeren de vraag deed: "En wilt gijlieden ook niet heengaan."

En dit alles liep uit op een *verwerpen* van den Christus. en een *uitbannen* van den Koning uit het leven en de gemeenschap der natie. Voor Kajafas en de rechtzaal van Pilatus spanden het volk en de oversten samen. Zij wilden van hem niet weten. Zij wilden niets weten van een erkenning van Jezus als de Koning der Joden. Zij verwierpen hem en eischten een uitwerping door den eisch "Kruis hem! Kruis hem!"

Doch luister ook naar het Woord des Heeren, dat ons ook met nadruk hierop wijst. "En als degenen die hem bestonden, dit hoorden, gingen zij uit, om hem vast te houden; want zij zeiden: Hij is buiten zijne zinnen. En de Schriftgeleerden, die van Jeruzalem afgekomen waren zeiden: Hij heeft Beëlzebul, en door den overste der duivelen werpt hij de duivelen uit." (Mark. 3:21, 22.) "Want ook zijne broeders geloofden niet in hem." (Joh. 7:5.) "Heeft iemand uit de oversten in hem geloofd, of uit de Pharizeën?" (Joh. 7:48.) "Wij weten, dat God tot Mozes gesproken heeft; maar dezen weten wij niet, van waar hij is." (Joh. 9:29). "Deze is de steen, die van u, de bouwlieden, veracht is, welke tot een hoofd des hoeks geworden is."

(Hand. 4:11.) "Welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft, want indien zij ze gekend hadden, zoo zouden zij *den Heer der heerlijkheid niet gekruisigd hebben.*" (I Cor. 2:8).

En hoe is het nu? Op het Jodendom kan letterlijk toegepast worden hetgeen in het laatste gedeelte van Psalm 69:9 opgeteekend staat: "en onbekend aan mijner moeders kinderen." Jezus wordt niet alleen door den Jood onzer dagen veracht en verworpen; maar ook aan zeer vele Joodsche kinderen is Jezus geheel onbekend. Doch het is niet alleen de Jood die hem verwerpt. Ook menig ander is hij vreemd geworden, hoewel hij hun gepredikt werd als *de* Christus. Hoe is het met u, geachte lezer? Is hij u ook nog vreemd? Hebt gij hem ook uit uw leven verwijderd? Uit uw huis en gezinsleven? Uit de school uwer kinderen? Hebt gij hem ook verworpen? Ziet toe, dan is er geen heil of zaligheid voor u weggelegd; want er is geen anderen naam gegeven waardoor wij zalig moeten of kunnen worden. Wend u dan tot Christus eer het voor eeuwig te laat zou zijn.

XXXVI.

"Zonder Oorzaak Haten."

"Die mij zonder oorzaak haten, zijn meer dan de haren mijns hoofds."

Ps. 69: 5a.

Wij hebben er reeds op gewezen, dat het smaden van een persoon ons brengt tot het verwerpen en uitbannen van zulk een persoon uit onze kringen en uit onze levensgemeenschap, ja, dat dit smaden ons eindelijk vervoeren zal om zulk een persoon te haten. Wij hebben er ook reeds op-

gewezen, dat de H. Schrift ons leert, dat ook Christus gesmaad en verworpen zal worden. En wij hebben aangetoond, dat ook deze profetie in Christus vervuld is. Thans willen wij ook nog even letten op *den haat*.

Ook van den haat tegen den Christus wordt in de profetie gewag gemaakt. Ook op dien haat tegen den Christus worden wij gewezen, als een kenmerk waarop wij te letten hebben, als wij naar den *waren* Christus zoeken.

Den waren Christus, zegt ge. Is er dan ook een *valsche* Christus? Zeer zeker! Meer dan een! Christus zelve zegt hiervan: "Alsdan, zoo iemand tot ulieden zal zeggen: Ziet, hier is de Christus, of daar, gelooft het niet. Want er zullen valsche Christussen en valsche profeten opstaan, en zullen groote teekenen en wonderheden doen, alzoo dat zij (indien het mogelijk ware) ook de uitverkorenen zouden verleiden."

Op de kenmerken van den waren Christus te letten is dus niet overbodig, opdat wij den waren Christus mogen leeren kennen, of ook, zoo wij hem kennen, door het zien der vervulling dezer kenmerken in hem, vaster op hem vertrouwen.

Onder deze kenmerken wordt ook *de haat* genoemd, want de dichter zegt: "Die mij zonder oorzaak haten." Men zal den Christus haten. Men zal met een gevoel van diepen afkeer tegen den Christus vervuld zijn. Men zal hem nijd en wrok toedragen.

Reeds was dit door God in het Paradijs, in de moederbelofte, geopenbaard. De Heere toch sprak daar reeds van een *vijandschap,* die Hij zetten zou tusschen de slang, dat is Satan, en het vrouwenzaad, dat is Christus. Meer nog. Die vijandschap zou niet alleen bestaan tusschen Satan en Christus, maar ook tusschen het zaad der slang en het zaad der vrouw. Ook het slangenzaad, dat is, de menschen die

Satan zouden dienen en blijven dienen, zou met vijandschap tegen den Christus vervuld zijn.

En hier spreekt de dichter het, door den Geest der profetie, in dezen Messiaanschen psalm, onverholen uit, als hij zegt: "Die mij zonder oorzaak *haten.*"

Men zal Christus *zonder* oorzaak haten. Oorzaak wil zeggen, de zaak waaruit een andere zaak ontstaat, of de reden waarom iets bestaat of is geschied, of ook de grond, de beweegreden, de aanleiding tot iets. Aangaande den haat tegen Jezus, wordt hier door den dichter gezegd, dat hij *zonder* oorzaak is. Men haat en zal hem haten, doch er zijn geen reden, geen gronden, geen beweegreden, geen aanleidingen die dezen haat wettigen. Hij bestaat er en hij zal er zijn tegen den Christus, maar hij zal zonder oorzaak zijn. Christus heeft niets gedaan waarom men hem haten zou. Integendeel, hij ging het land door goeddoende. Hij heeft niemand iets ontvreemd, maar wel de ellendigen en hulpbehoevenden gezegend en wel gedaan. Meer nog. Hij openbaarde zijne *groote liefde* in zijne overgave tot den dood, ja, tot den dood des kruises; opdat de arme en ellendige zondaren barmhartigheid mochten verkrijgen, en van de eeuwige ellende verlost konden worden. Werkelijk, er is geen oorzaak om den Christus te haten!

Wel is het waar, dat de haat tegen Christus uit onze verdorvenheid voortkomt. Maar deze heeft geen rechtsbestaan voor God. De Heere heeft ons niet aldus geschapen. Hij schiep den mensch *goed* en naar Zijn evenbeeld.

En die Christus zonder oorzaak haten zijn vele, *zeer* vele zelfs. De dichter zegt: zij zijn meer dan de haren mijns hoofds. 't Is waar, de schare dergenen, die Jezus volgen, is een ontelbare schare. De menigte, die Jezus liefhebben kan niet door cijfers worden aangegeven. En toch in vergelijking met degenen die Jezus haten is het een kleine scha-

re, een kleine kudde zegt ons de H. Schrift. Velen wandelen op den breeden weg, die ten verderve leidt, en slechts weinigen zijn het die op den nauwen weg, die ten leven leidt, wandelen.

Zoo was het tijdens Christus' omwandeling op aarde, en zoo is het nog hedendaags. Slechts enkelen zochten Chirstus' gezelschap; slechts enkelen hebben hem aangenomen en dienden hem. Verreweg de grootste menigte, ja, de massa haatte, verachtte, en verwierp hem. En ook *nu* zijn de schijven nog niet omgekeerd. Ook *nu*, in onze dagen, is het nog duidelijk te zien, dat slechts een klein getal hem volgt, aanhangt en dient, en dat de massa hem verwerpt, minacht, ja haat. En waarom haat men hem? Wat kwaad heeft hij deze haters aangedaan? Niets geen kwaad, in niet een opzicht! En toch haten zij hem. Nog eens waarom haten zij hem dan? Doch de haters van Christus zwijgen. Zij geven geen antwoord. Zij kunnen geen antwoord geven; want zij hebben geen oorzaak om hem te haten. De Schrift zegt: "Die mij *zonder* oorzaak haten."

En dat dit woord in Christus werkelijk vervuld is, kunnen wij duidelijk in het Nieuwe Testament lezen. Hoor slechts wat wij hiervan bij de Evangelisten opgeteekend vinden. En overtuig uzelven van de waarheid door den psalmist verkondigd.

In Matth. 27:17, 18 lezen wij: "Als zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen: Welken wilt gij, dat ik u zal loslaten, Barabas of Jezus, die genaamd wordt Christus? Want hij wist, dat zij hem door *nijdigheid* overgeleverd hadden." Markus zegt dit in hoofdstuk 15:9, 10 bijna met dezelfde woorden. Hij laat de nadruk echter meer vallen op de overpriesters als hij zegt: "Want hij wist, dat hem de *overpriesters* door *nijd* overgeleverd hadden. En Johannes beschrijft in zijn evangelie, hoofdstuk 15:18, 24 en 25, aangaande deze zaak, wat Jezus zelf van den haat tegen

hem zegt, met deze woorden: "Indien u de wereld haat, zoo weet, dat zij mij eer dan u gehaat heeft." — "Indien ik de werken onder hen niet had gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij ze gezien, en beiden mij en mijnen Vader *gehaat.*" — "Maar (dit geschiedt) opdat het woord vervuld worde, dat in hunne wet geschreven is: Zij hebben mij zonder *oorzaak gehaat.*"

Hoe is uwe verhouding tegenover den Christus? Hebt gij hem lief? Waarlijk lief? Kunt gij en durft gij met Petrus zeggen: "Heere, gij weet alle dingen, gij weet, dat ik u lief heb?" Of is het nog zoo met u gesteld, dat gij hem haat? Misschien dit wel niet uitspreekt, maar toch in uw hart gevoelt, dat gij hem haat, en dus een afkeer van hem hebt, niets van hem wilt weten. Gedenk dan aan het woord des apostels: "Indien iemand den Heere Jezus Christus *niet liefheeft,* die zij eene vervloeking, Maranatha."

Van nature haten wij Christus. En deze haat moet plaats maken voor een liefde tot Christus, zal het wel met ons zijn. Bezit gij die liefde tot hem nog niet, haast u dan eer het te laat is om haar deelachtig te worden. Nu is het nog mogelijk, want hij staat met uitgebreide handen, om zondaren te ontvangen; en hij roept nog steeds met dringende stem: Wend u naar mij henen en wordt behouden.

XXXVII.

"Tot eenen steen des Aanstoots."

> "Dan zal Hij ulieden tot een heiligdom zijn; maar tot eenen steen des aanstoots en tot eenen rotssteen der struikelingen den twee huizen Israels, tot eenen strik en tot een net den inwoners te Jeruzalem."
>
> Jes. 8: 14.

Over wie spreekt Jesaja hier, als hij zegt: "maar hij zal tot eenen steen des aanstoots zijn?" Hoewel deze woorden, ten opzichte van de dagen van Jesaja, op God toegepast kunnen worden, toch meenen en gelooven wij, dat zij in eenigen zin op den Christus betrekking hebben.

Wij gronden onze opvatting, vooreerst, op die teksten des O. Testaments, waarin de Heiland "*een steen*" genoemd wordt, als in Jes. 28: 16; Zach. 3: 9; Ps. 118: 22. Duidelijk komt dit vooral uit in Daniël 2: 34, 35, 44 en 45. In verzen 34 en 35 is sprake van een steen, die zonder handen afgehouwen werd, het beeld van Nebucadnezar vermaalde, en tot eenen grooten berg werd, alzoo dat hij de geheele aarde vervulde. Wie moeten wij door dien steen verstaan? Verzen 44 en 45 geven ons het antwoord. Hoor wat in deze verzen opgeteekend staat: "Doch in de dagen van die koningen zal de God des hemels een koninkrijk verwekken, dat in der eeuwigheid niet zal verstoord worden; en dat koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden; het zal alle die koninkrijken vermalen, en te niet doen, maar zelf zal het in alle eeuwigheid bestaan. Daarom hebt gij gezien, dat uit den berg een steen zonder handen afgehouwen is geworden, die het ijzer, koper, leem, zilver en goud vermaalde."

Nu kan er van geen ander dan van Christus' koninkrijk

gezegd worden, dat het van *"de God des hemels verwekt"*, *"dat het in der eeuwigheid niet zal verstoord worden"*, *"en dat het in alle eeuwigheid bestaat."* Vervolgens, gronden we onze meening op de leer der Schrift, die ons leert, dat al Gods beloften in Christus ja en amen zijn! En ten laatste, doch niet het minst, gronden we onze meening op het N. Testament. Ook in het N. T. worden deze schriftuurplaatsen aangehaald en tevens op den Christus toegepast. Zelfs Jesaja 8:14 en Jesaja 28:16 worden als in eenen adem aangehaald en op Christus toegepast in I Petrus 2:6, 7, alwaar wij lezen: "Daarom is ook vervat in de Schrift: Zie, Ik leg in Sion eenen uitersten hoeksteen, die uitverkoren en dierbaar is; en: Die in hem gelooft, zal niet beschaamd worden. U dan, die gelooft, is hij dierbaar, maar den ongehoorzamen (wordt gezegd): De steen die de bouwlieden verworpen hebben, deze is geworden tot een steen des aanstoots, en eene rots der ergernis." (Zie ook Rom. 9:33) Mark 12:10—12; Luk. 20:7—19.)

Christus zou een steen des aanstoots zijn. Hierdoor verstaan wij, een steen op den weg des wandelaars, die hem, indien hij er met den voet tegen aanstoot, smart en pijn veroorzaakt, ja zelfs verminken kan. De wet verbood dan ook, onder Israël, voor het aangezicht des blinden eenen aanstoot te zetten. (Lev. 19:14.)

Sterker wordt deze uitdrukking in de volgende zinsneden: "en tot eenen *rotssteen der struikeling*". Deze uitdrukking wil niet zeggen, dat Christus slechts een *struikelblok* zou zijn, want een struikelblok kan men nog uit den weg ruimen of mijden. De uitdrukking, dat Christus eenen *rotssteen* der struikeling zal zijn zegt meer. Zij zegt, dat Christus niet door den mensch uit den weg geruimd kan worden, ja zelfs, voor den natuurlijken mensch, een *onoverkomenlijke* struikeling is. Meer nog; gelijk een mensch

die zich geweldig tegen eenen rotssteen aanstoot terugstuit of verbrijzeld wordt, alzoo zal ook Christus tot een val en ten verderve zijn voor een iegelijk, die tegen hem aanstoot als "eenen steen des aanstoots en als eenen rotssteen der struikeling."

Christus zou een ergernis zijn. Hij zou eenen aanstoot voor de menschen wezen. Hij zou eene struikeling op des menschen weg zijn. Hij zou een oorzaak zijn tot een val van velen in Israël, en hij zal een teeken zijn, dat wedersproken zal worden.

Christus is een steen des aanstoots voor vele menschen. Waarom? Omdat hij de weg is ter zaligheid; de poort is waardoor wij in het koninkrijk Gods moeten ingaan; de eenige naam is waardoor wij zalig moeten worden. Dit wil de natuurlijke mensch, de onwedergeborene, niet. Hij wil wel zalig worden. Hij wil wel gelukkig wezen na den dood. Hij wil wel het eeuwig leven deelachtig zijn. Maar de onwedergeboren mensch *wil niet uit genade* zalig worden. De genade doet de werken te niet. En de onwedergeborene heeft de werken zoo lief. Hij wil door de werken, door *eigen* werk, zalig worden, opdat hij zou kunnen zeggen: zie hier, Heere, het leven dat *ik* verdiend heb.

Christus' komst in het vleesch roept den zondaar luidde toe, dat de mensch door eigen kracht, door eigen verdienste *niet* zalig kan worden. "Niemand kan tot den Vader komen dan door mij," zegt Christus. Zijn naam getuigt tegen de begeerte van den natuurlijken mensch, om door eigen kracht verlost te worden, en tegen al de krachtsinspanning der menschelijke wijsheid en der ijdele philosophie om een weg of een theorie uit te denken om het lijdend menschdom te redden en uit de ellende te verlossen. Zijn naam is Jezus, dat is *Zaligmaker*. Er is dus geen zaligheid, geen redding, geen verlossing mogelijk zonder dezen

Christus? Ziedaar de reden waarom hij eenen steen des aanstoots en eenen rotssteen der struikeling is.

"Christus eenen steen des aanstoots." Werkelijk, ook dit woord zien wij in *Jezus* vervuld. Sla slechts uwen bijbel open en ge zult zien, hoe Jezus eenen rotssteen der struikeling is. Wij wijzen u slechts op *enkele* Schriftuurplaatsen, die gij zelve nog vermeerderen kunt. "En de overpriesters en de Schriftgeleerden zochten te dierzelver ure de handen aan hem te slaan, maar zij vreesden het volk; want zij verstonden dat hij deze gelijkenis tegen hen gesproken had. En zij namen hem waar en zonden verspieders uit, die zichzelven veinsden rechtvaardig te zijn; opdat zij hem in zijne rede vangen mochten om hem aan de heerschappij en de macht des stadhouders over te leveren." (Luk. 20:19, 20.) "De Joden dan murmureerden over hem, omdat hij gezegd had: Ik ben het brood, dat uit den hemel nedergedaald is. En zij zeiden: Is deze niet Jezus, de zoon van Jozef, wiens vader en moeder wij kennen? Hoe zegt deze dan: "Ik ben uit den hemel nedergedaald." (Joh. 6:41, 42.) "En er werd dan tweedracht onder de schare, om zijnentwille. En sommigen van hen wilden hem grijpen maar niemand sloeg de handen aan hem. De dienaars dan kwamen tot de overpriesters en Pharizeën, en die zeiden tot hen: Waarom hebt gij hem niet gebracht? De dienaars antwoordden: Nooit heeft een mensch alzoo gesproken, gelijk deze mensch. De Pharizeën dan antwoordden hun: Zijt ook gijlieden verleid? Heeft iemand uit de oversten in hem geloofd of uit de Pharizeën?" (Joh. 7:43—48.) "En als het Sabbath geworden was begon hij in de Synagoge te leeren: en velen die hem hoorden, ontzetten zich, zeggende: Vanwaar komen deze dingen; en wat wijsheid is dit die hem gegeven is, dat ook zulke krachten door zijne handen geschieden? Is deze niet de timmerman, de

zoon van Maria, en de broeder van Jacobus en Joses, en Judas en Simon: en zijn zijne zusters niet hier bij ons? En zij werden aan hem *geërgerd?''* (Mark. 5:2, 3.) ''Toen kwamen zijne discipelen tot hem, en zeiden tot hem: Weet gij wel dat de Pharizeën, deze rede hoorende, *geërgerd* zijn geweest?'' (Matth. 15:12.)

En die ergernis ging zoo ver, dat Christus, die de steen des aanstoots is, uitgeworpen werd. Hij moet uit het leven weggenomen worden. Hij was de steen des aanstoots, dus verwierp men hem, en riep ten slotte: Weg met hem! Weg met hem! Kruis hem! Kruis hem!

En nog is Christus de steen des aanstoots, nog de rotssteen der struikelingen. Ook nu nog, zoekt de natuurlijke mensch de zaligheid buiten Christus. Ook nu nog, wil men van hem als Zaligmaker niets weten. Wat baat ons een mensch, zoo redeneert men, die voor bijna twee duizend jaren geleefd heeft, doch gestorven is. Hij is ook nu nog, een steen des aanstoots, die pijn en smart aan het hart veroorzaakt, omdat hij van des menschen verdorvenheid en onmacht getuigt. Hij is een steen des aanstoots en daarom moet hij uit het leven weggenomen worden, daarom trekt men tegen hem als Zaligmaker te velde door woord en geschrift; daarom moet hij uit het leven, uit de scholen, uit de prediking gebannen worden. Weg met hem, weg met hem! Is ook de kreet van het tegenwoordige Athene, en de toon niet alleen der Modernen maar ook de toon der wereldsche wetenschap.

Geachte lezer, hoe staat gij tegenover Christus? Is hij u ''eenen steen der struikelingen''? — Of hebt gij hem lief als *de Zaligmaker, als uw Zaligmaker?*

XXXVIII.

"En de Vorsten Beraadslagen te Zamen."

"De koningen der aarde stellen zich op, en de vorsten beraadslagen te zamen, tegen den HEERE en tegen zijnen Gezalfde."
Ps. 2: 2.

Hoewel niet een ieder dezen Psalm als een Messiaanschen Psalm erkent, meenen wij toch, dat in dezen Psalm werkelijk en in eenigen zin van den Christus, den grooten Koning, die uit David naar het vleesch zou voortkomen en die niet alleen over Israël, maar ook over alle geslachten des aardbodems heerschen zou, gesproken wordt. Vele bijzonderheden, die in deze Psalm voorkomen, worden dan ook in het Nieuwe Testament op den Heere Christus toegepast als blijkt uit Hand. 4: 25; 13: 33; Hebr. 1: 5; 5: 5; Openb. 2: 27. En onderscheidene uitdrukkingen in dezen Psalm zijn veel te sterk, om ze in alle opzichten op David toe te passen. De heerlijke en oneindige verhevenheid, die, volgens verzen 2, 11, en 12, aan den Koning, die in dezen Psalm beschreven wordt, toegekend wordt kan men bij David niet terugvinden. Zij zou zelfs eerder passen bij zijnen zoon Salomo. En de woorden in vers 8 kunnen ook onmogelijk op David zien; want met al de overwinningen die David behaalde, was zijn rijk toch op verre na niet zoo uitgebreid als in dit vers aangegeven wordt. Ook de uitdrukkingen in het 9de vers zijn veel te sterk voor een aardschen Koning. En in vers 12 wordt een hulde geëischt, die noch door David, noch door den machtigsten koning der aarde kan of mag geëischt worden.

Het tweede vers teekent ons den bitteren strijd, die tegen den Messias gestreden zal worden door de koningen en de vorsten der aarde.

Niet alleen de heidenen zouden woeden en de volken ijdelheid tegen den Messias bedenken, (vs. 1) maar ook de *koningen* en de *vorsten* zouden in den strijd tegen en de verachting van den Messias hun aandeel hebben. Deze machtigen der aarde zouden zelfs de *aanvoerders* van dezen woedenden hoop zijn, en zich wapenen, als iemand, die tegen een geweldigen en sterken vijand uittrekt. Zij zullen tot een openbare vijandschap zich opmaken.

En die strijd tegen den Messias zou met vol besef gestreden worden. Men zal weten wat men doet. Het zou niet slechts een opgewondenheid des gemoeds zijn: het zou niet een strijd wezen waartoe men verleid werd; het zou geen strijd wezen die men ondoordacht begonnen was, integendeel, het zou een strijd zijn waartoe men zich voorbereid had; een strijd, die men overwogen had, die men met elkander besproken, ingedacht en van alle kanten bezien had; want de dichter zegt, dat de vorsten er over *beraadslaagd* hebben.

Meer nog. Er zou in dezen strijd, tegen den Messias, bij de vorsten en de Koningen een samen spannen wezen. De vorsten beraadslagen *te zamen*. Ze waren het in dezen strijd met elkander eens. Ze zoeken elkander. Ze helpen elkander. Ze geven elkander in deze daad de hand der gemeenschap. *Een* streven, *een* begeerte, *een* doel drijft hen. En dat *eene* is: zich tegen den Gezalfde des Heeren te stellen; tegen dien Koning, van God gegeven, gezamenlijk den strijd aanbinden om hem te dooden en zijn rijk te verwoesten.

De psalmist teekent hier niet alleen een strijd, die tegen den Messias gevoerd zal worden, maar in bijzonderen zin een strijd, die door de *Koningen* en de *vorsten* der aarde tegen hem gevoerd zal worden. Hierop moet in dit woord vooral gelet worden; want dit wordt hier aangege-

ven als een *kenmerk,* die wij in Christus' leven terug moeten vinden.

Dat die strijd voortvloeide uit haat en nijd des harten behoeven wij zekerlijk niet te betoogen. Reeds de strijd zelve geeft dit te kennen. En Gods Woord geeft ons duidelijk te kennen, dat de natuurlijke mensch met haat en vijandschap vervuld is tegen God en Christus.

En is dit woord van Psalm 2 ook in Christus vervuld? Blik daartoe op hetgeen ons in het Nieuwe Testament aangaande dezen strijd wordt medegedeeld. Duidelijk is in het N. T. de vervulling van dit woord op te merken.

Denk aan de Pharizeën en Schriftgeleerden, aan die oversten van het Joodsche volk; aan het Sanhedrin, dien grooten Joodschen Raad. Roep voor uwe aandacht den bitteren haat en den nijd, waarmede de Oversten van het Joodsche volk tegen Jezus vervuld waren; merk op, hoe zij te zamen vergaderden en beraadslaagden, hoe zij hem dooden zouden. Ziet, hoe zij eindelijk hun boos plan ten uitvoer brachten; hoe zij met een gewapende bende Jezus gevangen namen; hoe zij gedreven werden door *een* begeerte, *een* doel; hoe zij het eens waren in zijne veroordeeling, in zijn vonnis, in zijne uitwerping. 't Is waar, men vond niets dan valsche getuigen en toch.... was men het eens, dat hij, Christus, sterven moest.

Men stelde zich reeds tegen Jezus toen hij nog een Kindeke was. De kindermoord te Bethlehem, het bloedbad in dat stadje aangericht door koning Herodus, was niets anders dan een strijd tegen Koning Jezus. God zelve geeft het aan Jozef te kennen in den droom met deze woorden: "want Herodus zal het kindeken zoeken, om het te dooden."

En ook Pilatus, hoewel uit vreeze voor de Joden, spande eindelijk mede *tegen* Jezus. Hij gaf hem over aan den eisch en den wil des volks. Hij deed mee, want hij gaf

hem, Christus, over om gekruisigd te worden, hoewel hij wist, overtuigd was, erkende, en beleed dat Jezus *onschuldig* was.

De vorsten beraadslagen te zamen. Dikwerf staan de vorsten tegenover elkaar. Meestal gaan de vorsten elk hun eigen gang, doch in den strijd tegen den Christus, legt men alle haat en vijandschap tegen elkander af. Dan reiken de vorsten elkander de broederhand. Dan zoeken ze elkanders hulp. Hoe duidelijk, hoe juist, ziet ge dit vervuld in de vriendschap, die er ontstond tusschen Pilatus en Herodus Antipas. Deze twee leefden in haat en vijandschap. Doch op den dag van Christus veroordeeling werden zij vrienden, want Lukas deelt ons mede: "En op denzelfden dag werden Pilatus en Herodus vrienden met malkanderen; want zij waren te voren in vijandschap de een tegen den ander."

Denk ten slotte nog aan hetgeen in Hand. 4:25—27 opgeteekend staat: "Die door den mond van David, uwen knecht, gezegd hebt: Waarom woeden de heidenen, en hebben de volken ijdele dingen bedacht? De Koningen der aarde zijn te zamen opgestaan, en de vorsten zijn bijeen vergaderd, tegen den Heere, en tegen zijnen Gezalfde. Want in der waarheid zijn vergaderd tegen uw heilig kind Jezus, welken Gij gezalfd hebt, beiden Herodus en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volken Israëls." En bij het lezen dezer woorden zult gij ten volle overtuigd zijn dat de woorden der profetie, in Psalm 2:2 opgeteekend, in *Christus* werkelijk vervuld zijn, en hij dies ook de *ware* Zaligmaker moet wezen. Gelooft gij dat ook, geachte lezer? — Menigeen zegt, dat hij dit gelooft, en betoont toch in zijn leven, dat hij *niet* gelooft, dat n.l. Jezus de Zaligmaker is. Die het *waarlijk* gelooft heeft zich ook aan Christus *overgegeven*. Die van *geen overgave* aan Christus weten wil, mag met zijn mond belijden dat Christus de Zaligmaker is, doch de zoodanige *gelooft het met zijn hart niet*.

XXXIX.

"De verzenen tegen mij grootelijks verheven."

> "Zelfs de man mijns vredes, op welken ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft de verzenen tegen mij grootelijks verheven."
> Ps. 41: 10.

Deze woorden zien naar alle waarschijnlijkheid op de handelwijze van Achitofel tegenover David, toen hij vluchtende was voor het aangezicht van zijnen zoon Absalom.

Achitofel was een van de twee raadsheeren, die de Koning David aan zijn hof had. Met Achitofel, zoowel als met Husai, overlegde David zijne raadsplannen. Hij was in de dagen toen David vrede genoot zijn vriend. Er was tusschen hem en David een vertrouwelijken omgang. Hij werd toegelaten en opgenomen in den nauwsten vriendenkring van den koning. En Achitofel deed zich voor als een getrouw, ja, als de getrouwste vriend van David. Hij wordt dan ook genoemd *"de man mijns vredes"*. En David van zijne zijde schonk hem het volle vertrouwen.

Deze omgang van David met Achitofel had tengevolge, dat David aan Achitofel wel deed. Als raadsman en vriend nam David hem niet alleen op onder zijn huisgenooten, maar was hij ook een dischgenoot aan des konings tafel; want de dichter zegt, van dezen man des vredes, *"die mijn brood at"*.

Let er op, dat deze uitdrukking, "die mijn brood at", niet alleen zegt, dat Achitofel door David met liefde bewijzen overladen werd, maar ook aan *des Konings tafel* at. En op dit laatste moet vooral de aandacht gevestigd worden. Met iemand aan de tafel te eten had bij den Oosterling zeer groote beteekenis. Hierdoor sprak men uit *het*

grootste vertrouwen in zulk een persoon te stellen. Het te zamen aan eene tafel eten was bewijs van *innige vriendschap.*

En wat gebeurt er? Deze raadsman, deze tafelvriend verheft de verzenen tegen zijnen weldoener. Al de liefde en trouw, en al het vertrouwen, door David aan Achitofel bewezen, werden met ontrouw en hoogverraad vergolden.

Toen Absalom tegen zijnen vader David opstond, hem van den troon stootte, en zijn ziel zocht te dooden, verliet Achitofel den koning David, zijn weldoener, en verbond zich met Absalom, des konings vijand. Hij verhief de verzenen. Hij sloeg achteruit, als een wild en onstuimig paard. Hij verwierp de vriendschap van David. Hij sloeg den koning in het aangezicht. Hij stond tegen hem op. Hij misbruikte het vertrouwen, dat de koning in hem gesteld had. Hij maakte nu van dat vertrouwen gebruik ten voordeele van des konings vijand. Hij maakte van de kennis, die hij van den koning had, gebruik om den vijand van David behulpzaam te zijn om David gevangen te nemen en de vijanden Davids te doen zegevieren. Deze daad is in Davids oogen zoo gruwelijk, dat hij zegt: "hij heeft de verzenen tegen mij *grootelijks* verheven."

En werkelijk, deze daad was een gruwelijke daad.

Slaan wij nu Johannes 13:18 op, dan bespeuren wij dat Jezus, toen hij met zijne discipelen in de paasch zaal was, deze woorden toepast op *zichzelven* en de daad die *een* zijner discipelen tegen Jezus bedrijven zou.

Dit woord in den mond van David was dus tevens een woord, dat ons aanzegt, wat er door een van Christus' discipelen gedaan zal worden. *Hoogverraad,* dat door een der discipelen tegen Jezus gepleegd zal worden, moet dus ook een kenmerk zijn, dat in het leven van den Messias gevonden moet worden.

En werpen wij nu een blik in het Nieuwe Testament, dan zien wij in het verraad door Judas Iscarioth gepleegd dit woord, in Psalm 41:10 opgeteekend, vervuld. Judas was door Jezus in den discipelenkring opgenomen. Hij genoot zelfs in dien discipelenkring het volle vertrouwen der discipelen. Men gaf hem de beurs. Hij werd toegelaten tot al de vertrouwelijke gesprekken, die Jezus met de discipelen had. Hij werd door den Heiland medegenomen, werwaarts de Meester zijne leerlingen met zich nam. Hij had toegang waar Jezus toegang vond. In één woord, hij wist de huizen waar Jezus welkom was; de plaatsen die hem aantrokken; hij kende de vrienden die hem beminden en de toestanden waarin Jezus zich bevond.

Zoolang nu het volk veel van Jezus dacht, en zoolang een groote menigte Jezus volgde, had Judas de verwachting, dat Jezus het koninkrijk aan Israël weder oprichten zou. En zoolang Judas, naar zijn inzicht, die verwachting koesteren kon, hield hij zich bij degenen die Jezus volgden. Hij hoopte op een eereplaats in dat koninkrijk. Maar toen Judas zag, dat het volk Christus den rug toekeerde, dat zijne verwachting van een aardsch koninkrijk een ijdele verwachting was, verloor hij alle liefde voor Jezus. Hij was alleen op eigen eer en welzijn bedacht. Nu de verwachting van een aardsch koninkrijk vervloog, taste hij in de hem toebetrouwde beurs. En toen de Meester hem op zijn misdaad wees, ontvlamde de bitterste haat in zijn hart. Hij had met Christus het brood gegeten. Hij had met Jezus aan den disch gezeten. Hij had in het vertrouwen gedeeld, dat Jezus zijne discipelen geschonken had, maar toen de vijanden van Jezus meer en meer kwamen opdagen, liep Judas tot de vijanden over. Hij pleegt hoogverraad. Hij speelt en levert zijn Meester in de handen der vijanden. Hij verkoopt hem niet alleen, maar beraadslaagt met de vijanden; maakt aan hen bekend waar hij zich ophoudt en

hoe zij hem vangen kunnen. Vreeselijk, niet waar! Afschuwelijk is de daad! En toch, hoe vreeselijk en afschuwelijk deze daad van Judas is, wij zijn dankbaar dat God ze ons liet opteekenen, want ook hierin zien wij, dat Jezus *waarlijk* de Christus is, omdat in hem de schriftwoorden vervuld zijn, die van den Messias opgeteekend staan als zoovele kenmerken, die in hem de vervulling moeten vinden.

Hebt gij Jezus ook reeds als *de* Christus leeren kennen? —Dan eerst is er vrede met God en vrede in het hart.

XL.

"Sla Dien Herder."

I.

> "Zwaard, ontwaakt tegen mijnen herder, en tegen den man, die mijn metgezel is, spreekt de HEERE der heirscharen; sla dien herder en de schapen zullen verstrooid worden; maar Ik zal mijne hand tot de kleinen wenden."
>
> Zach. 13:7.

Niet alleen uit het verband, waarin dit hoofdstuk staat met de beide voorgaande hoofdstukken, is het duidelijk, dat de profeet hier spreekt van den Verlosser, Jezus Christus; maar ook het eerste vers van dit hoofdstuk toont aan dat door dezen herder de Messias bedoeld wordt.

In het eerste vers is sprake van eene fontein, die geopend zal zijn tegen de zonden en tegen de onreinigheid. Deze fontein kan niemand anders zijn dan Christus Jezus, want het is alleen Christus' bloed dat van alle zonden reinigt. En nu is er in dit eerste vers juist sprake van de *zonde;* van een *reinigen* van de zonde; van een verlossen van de *ongerechtigheid.* En dat vermag een mensch niet te

doen. Dat is in bijzonderen zin het werk van *Christus,* hetwelk hij door den Heiligen Geest tot stand brengt, gelijk hij ons ook door dien Heiligen Geest wederbaart. Christus zelve zegt: "Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaren tot bekeering." (Luk. 5:32.) *Hij* is de fontein, die geopend zal zijn.

Bovendien is het ook uit dit 7de vers zelve duidelijk, dat Christus bedoeld wordt door den herder. Dit blijkt uit twee zaken. Vooreerst, omdat die herder "*man*" genoemd wordt; ten andere, omdat hij "*metgezel*" van den HEERE der heirscharen heet. Die herder is nu als "man" ons, menschen, gelijk. In dit woord "man" wordt hij ons immers als een mensch geteekend en voorgesteld. Doch die herder is niet bloot mensch. Hij is meer dan mensch. Hij is tegelijk God; want hij is een metgezel, niet des menschen, maar van den HEERE, Jehova, zelve. Als metgezel van Jehova, moet die "man" zelve ook God zijn, anders kan hij geen "*metgezel*" van den HEERE wezen. Die herder wordt hier dus geteekend als *God en mensch* tegelijk in een persoon. En dit is alleen bewaarheid in Jezus Christus. *Hij* was, gelijk wij uit Gods Woord weten, tegelijk God en mensch. *Hij* had die twee naturen in eenigheid des persoons.

Deze herder zal geslagen worden. Als *herder* houdt hij de wacht over de kudde. Als eenen *goeden* herder stelt hij zijn leven voor de schapen. Hij doet niet als de huurling, die de vlucht neemt wanneer het gevaar nadert. Maar toch zal de herder vallen door de hand zijner vijanden. Hij zal geslagen worden.

De overhand der vijanden, over hem, den herder, zal geen overrompeling zijn. Veel minder zal het zwaard toevallig tegen hem ontwaken. Integendeel, het zwaard ontwaakt *op bevel,* en de vijand draagt het zwaard *op bevel,*

en het zwaard treft hem naar *het bevel,* en hij valt volgens *dit bevel.* De uitdrukking "zwaard ontwaakt" is immers een oproeping. En de woorden *"sla dien herder"* zijn woorden die een bevel inhouden. De oproeping geschiedt tot het zwaard. En aan dat zwaard wordt bevel gegeven om den herder te slaan. En iemand met het zwaard slaan, wil zeggen, hem door het zwaard dooden. Het bevel woord in Zacharia 13:7 gaat dus over het *sterven, het dooden,* van den herder.

En dit bevelwoord gaat uit van *God zelve.* Het vers zegt, dat dit door den HEERE der heirscharen gesproken wordt.

Waar nu die herder de Zone Gods is, daar is het duidelijk, dat dit bevelwoord door den Vader gesproken zou worden. En dit verwondere u niet. De Zoon toch was Borg voor zijn volk geworden. En als Borg heeft hij de schuld en straf der zijnen op zich genomen. Als Borg moet hij voor de zijnen in het gericht komen. En in dat gericht staat de Vader tegenover dezen Borg. In dit gericht komt de Vader voor als de vertegenwoordiger van de Heilige Drieëenheid, die, door den zondaar en zijne zonden, in hare rechten werd aangetast. Die rechten handhaaft de Vader, als vertegenwoordiger der Drieëenheid, tegenover Jezus Christus, de herder, die in dat gericht als de Borg verschijnt. Als de met de zonden zijns volks beladene Borg, treft hem de gerechtigheid Gods. De toorn door de zonde ontstoken daalt op hem neder. De straf der zonde, n.l. de dood, valt hem ten deel. En daarom spreekt de HEERE der heirscharen tot het zwaard: "Zwaard ontwaakt tegen mijnen herder en tegen den man, die mijn metgezel is: sla dien herder."

Zoo geeft dit woord der profetie ons te kennen, dat Christus eens sterven moest. Meer nog, dat dit sterven naar *Gods bevel,* naar 's Heeren *raadsbesluit* is. Ook dit moeten

wij als een kenmerk in Christus' sterven terug vinden, zoo hij de *ware* Messias is. De Messias mag niet den dood eens martelaars sterven, en nog veel minder als een zelfmoordenaar. Hij moet sterven als de herder op zijn post; getroffen door het zwaard der gerechtigheid; door het vonnis van den Rechter van hemel en aarde.

En wat nu hier van Christus' sterven, als een kenmerk gegeven wordt, vinden wij in Jezus vervuld.

Hij wist dat hij sterven moest. Hij wist dat het zwaard tegen hem ontwaken zou. En toen dat woord uitgesproken werd, gaf Christus het zijne jongeren te kennen. Denk aan dien laatsten nacht van zijn leven hier op aarde. Lees Johannes 14 en hoor hoe hij er van getuigt aan zijne discipelen. Hij stierf als de herder, die geslagen werd. Als herder hoort gij hem bidden voor de kudde, als blijkt uit Johannes 17. Als herder ziet ge hem met het elftal in Gethsemané. Als herder stierf hij daar op zijn post. De bende, met stokken en zwaarden gewapend, kwam om den herder te slaan. Hij had kunnen vluchten, toen de bende, in den hof, op zijn antwoord: "Ik ben het" ter aarde viel. Maar hij vluchtte niet. Hij liet zich binden. Hij verzocht alleen vrijlating voor de jongeren, als hij zeide: "Indien gij dan *mij* zoekt, zoo laat *dezen* heengaan."

En dat wij in deze gevangenneming en al wat daarop volgde werkelijk het zwaard zien dat de HEERE der heirscharen opgeroepen had, blijkt ten overvloede nog *en* uit hetgeen Christus tot de Emmaus gangers zeide: "*Moest* de Christus niet deze dingen lijden, en alzoo in zijne heerlijkheid ingaan?" *en* uit hetgeen Petrus op den pinksterdag, toen hij vol des Heiligen Geestes zijnde van Jezus' sterven zeide: "Dezen, *door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde,* hebt gij genomen en door de

handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood."

Die herder werd geslagen. Hij viel door het zwaard des HEEREN getroffen, omdat hij de *ware* Messias, de ware Zaligmaker is.

De herder werd geslagen. Hij droeg de straf der zijnen, om hen te verlossen. Moogt gij ook gelooven, geachte lezer, dat hij dit voor *U* ondergaan heeft. Niet voor een iedeŕ mensch heeft Christus dit geleden. Hij heeft zijn leven als herder alleen voor zijne *kudde,* voor zijne *schapen,* afgelegd. En zij alleen zijn de schapen van Christus, die in hem, als de *ware* Zaligmaker, gelooven, en zich, als een arme en verlorene, aan hem hebben overgegeven. Zij hebben hun leven in zijne hand gelegd: en hij heeft zijn leven voor hen afgelegd, opdat zij door hem in het leven behouden zouden worden. Voor hen is er geen nood. Maar ook voor hen *alleen.*

XLI.

"De Schapen Zullen Verstrooid Worden."

> "Zwaard, ontwaakt tegen mijnen herder, en tegen den man, die mijn metgezel is, spreekt de HEERE der heirscharen; sla dien herder en de schapen zullen verstrooid worden; maar Ik zal mijne hand tot de kleinen wenden."
> Zach. 13: 7.

In ons vorig artikel hebben wij reeds gezien, dat in dit vers over Jezus Christus wordt gesproken. Wij hebben opgemerkt, dat Christus' sterven niet bij geval over hem zou komen, maar een treffen was door *het zwaard der gerechtigheid.*

We worden in dit vers ook gewezen op de schapen, want de profeet zegt wat gevolgen het slaan van den herder zal

hebben op de schapen. Hij zegt: "De schapen zullen verstrooid worden."

De strijd zal door Christus gestreden worden. Door hem *alleen*. Hij zal den dood ondergaan. En de schapen zullen zich tegen het slaan van den herder niet verzetten. Integendeel, zij zullen de vlucht nemen, den herder verlaten, hem alleen laten staan.

Geen weerstand zal van de zijde der schapen geboden worden om den herder hulpe te bieden. Dit weerstand bieden zou ook in strijd zijn met de natuur en den aard van het schaap. Het schaap is een zachtzinnig dier, en heeft van God geen verdedigings wapenen ontvangen, gelijk vele andere dieren. Het paard b.v. weet zijn vijand weerstand te bieden met de kracht in zijn achterpooten. De koe wacht haar vijand op de punt der hoornen op. De struisvogel weet den vijand met den sterken slag zijner vleugelen te weren. Doch het schaap is weerloos. Als het den vijand ziet beeft het reeds en blikt angstig in het rond. En als de vijand nadert zoekt het schaap in de vlucht zijn behoud. De kudde stuift dan uiteen. De schapen blijven niet eens bij elkaar. Ze worden verstrooid.

Zoo nu, zegt de profeet, zal het ook zijn in de ure als het zwaard tegen den herder, Jezus Christus, ontwaakt, en als het zwaard hem slaan, treffen en dooden zal. Dan zullen in die ure de schapen, dat wil zeggen de discipelen van Jezus, verstrooid worden. Zij zullen de vlucht nemen. Zij zullen in de vlucht hun behoud zoeken. Zij zullen den herder alleen, geheel alleen achter laten. Zij zullen verstrooid worden. De eene zal deze en een ander der discipelen weer een anderen kant uitloopen. De een zal zich niet om den ander bekommeren. Men zal dan alleen op het behoud van *eigen* leven bedacht zijn.

In deze woorden wijst de profetie er dus op, hoedanig

het gedrag der discipelen zal zijn als de herder wordt geslagen; en welke gevolgen dit slaan van den herder hebben zal op de discipelen. En dat dit nu weer in verband staat met Christus' offer gevoelen wij terstond. Christus moest immers geheel alleen dat offer brengen; de drinkbeker des lijdens drinken. De verlossing is een goddelijk werk, daarom moest al wat van des menschen zijde ingedragen kon worden buiten gesloten worden. De roemtaal der verlosten kan, zal, en mag niet anders klinken dan door den dichter van ouds werd aangeheven: "Door U door U alleen om 't eeuwig welbehagen." En zooals Johannes op Patmos het hoorde uit den mond der verlosten voor Gods troon: "De zaligheid zij onzen God, die op den troon zit, en het Lam." (Openb. 7:10.) En zoo moet het zijn! En zal het zoo zijn, dan moet alle menschelijke hulp buiten gesloten. Gods zwaard, dat den herder treft, zal daarom ook zulk een verschrikking op de schapen werpen, dat zij zullen vluchten en in die ure zullen worden verstrooid.

De verstrooiing der kudde wordt, in verband met Christus' gevangenneming en sterven, dus ook weer, door de profetie, als een kenmerk ons gegeven; opdat wij zien zullen of hij die stierf werkelijk *de herder* is, die ons van God beloofd was. Of hij, met andere woorden, werkelijk *de* Christus, *de* Verlosser is, die God zenden zou. Zoo geeft ons de Heilige Schrift de kenmerken, zelfs tot in de bijzonderheden, opdat wij aangaande Jezus, zijn persoon en zijn werk niet in het duister behoeven te leven, maar volkomen verzekerd kunnen zijn, dat hij *de* Zaligmaker is; opdat wij met een vast vertrouwen ons aan Christus kunnen vastklemmen en toevertrouwen.

En dat ook dit woord in Christus werkelijk zijne vervulling heeft gevonden toont ons het Nieuwe Testament zoo duidelijk. Toen de schare van Christus afliet, en de een na

den ander terug keerde, vroeg Jezus zijne discipelen: "Wilt gijlieden ook niet weggaan?" (Joh. 6:67.) Doch neen, er was *toen* bij de discipelen geen gedachte om den herder te verlaten. Zij zochten het leven. En dat leven was alleen in en door Christus te verkrijgen. Daarom antwoordde Simon Petrus: "Heer tot wien zullen wij gaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens; en wij hebben geloofd en bekend, dat gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods." (Joh. 6:68,69.)

En toch, hoe vast beraden de discipelen toen ook waren; hoe beslist ook in hun hart; de tijd zou, naar het woord der profetie, komen, dat zij Christus zouden verlaten; dat zij verstrooid zouden worden; dat zij in de vlucht het behoud huns levens zouden zoeken. In Gethsemané zou dit woord zijne vervulling vinden. En werkelijk, toen is het vervuld. Toen de bende in dien bangen nacht den herder opzocht, en in den hof vond, en aldaar den herder sloeg, toen werden de schapen verstrooid. 't Is waar, eerst dreef de liefde en de verontwaardiging een der discipelen aan tot verzet. Hij zette zich tot een verdediging van den herder. Hij greep met drift naar het zwaard en sloeg op die bende in. En het was werkelijk ook wel gemeend. De slag was gericht op den schedel van den eerste die Jezus zoude naderen. En had de Heere den slag niet afgewend, hij zou zekerlijk Malchus de hoofdschedel gekliefd hebben. Doch de Heere wendde den slag af en.... het zwaard gleed langs het aangezicht van den dienstknecht des hoogepriesters en hieuw hem slechts het oor af.

Doch de rollen wisselden weldra. Toen Jezus werkelijk gegrepen en gebonden werd, maakte angst en schrik zich van de discipelen meester en.... *ze vloden;* want Mattheus zegt ons: "Toen vluchtten al de discipelen, hem verlatende." (Matth. 26:56, zie ook Mark 14:50.)

"En de schapen zullen verstrooid worden." Aldus

sprak het profetisch woord. En hoe eenvoudig wordt ons de vervulling in het N. T. medegedeeld. Zelden denken wij hieraan bij het lezen dezer woorden en toch moeten wij dit niet over het hoofd zien; want wij moeten in Christus de vervulling der profetieën vinden, zullen wij met ons hart in *hem* gelooven en met een vast vertrouwen belijden: "Gij zijt *de* Christus, de Zoon des levenden Gods."

XLII.

"Dertig Zilverlingen."

> "Want ik had tot henlieden gezegd: Indien het goed is in uwe oogen, brengt mijn loon, en zoo niet, laat het na. En zijn hebben mijn loon gewogen, dertig zilverlingen. Doch de HEERE zeide tot mij: Werp ze henen voor den pottenbakker, eenen heerlijken prijs, welken ik waard geacht ben geweest van hen. En ik nam die dertig zilverlingen en wierp ze in het Huis des HEEREN, voor den pottenbakker."
>
> Zach. 11: 12, 13.

Dit hoofdstuk is moeilijk te verklaren, en dubbel moeilijk de verzen 12 en 13, vooral als wij daarbij letten op de vervulling; en dan *alles*, elk woord, maar ook de vorm, de wijze van doen, en de personen, die hier handelen, in verband met de vervulling willen verklaren. Wij willen daartoe gaarne onze onmacht bekennen. 't Is ons te diep. Er ligt voor ons veel verborgens in, dat wij niet bevredigend kunnen oplossen. Maar zouden wij daarom dit woord verwerpen? Of voor ongerijmd en onwaar verklaren? Of als strijdig met de vervulling en als ongoddelijk stempelen, omdat wij het met ons kortzichtig verstand niet in alles

kunnen uitleggen? — Geenszins! — Wij buigen veel eerder ons hoofd en hart om met aanbidding te getuigen: "O diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennisse Gods! Hoe ondoorgrondelijk zijn zijne oordeelen en onnaspeurlijk zijne wegen."

Is het zeer moeilijk om dit hoofdstuk, en deze verzen, in al *de deelen* en op *alle punten* te verklaren, de *algemeene* strekking en beteekenis is niet onduidelijk. De waarheid in dit hoofdstuk ons voorgehouden geeft ons in elk geval te zien, wat er eens met den Messias voorvallen zal. Zij geeft ons ook een duidelijk kenmerk tot verzekering dat Jezus Christus de *ware* Messias is en *moet* zijn.

De algemeene beteekenis van dit hoofdstuk, alsmede van verzen 12 en 13, is niet onduidelijk.

De profeet toont aan, hoe dat het Israëlietisch volk zich schuldig maakte aan groote ondankbaarheid jegens den waren Herder. Door deze ondankbaarheid haalde het volk zich een geheele verwerping op den hals. Het land zou verwoest worden, het volksbestaan opgelost, en het volk onder andere natiën verstrooid worden.

Dit gericht wordt eerst, in 't kort, in verzen 1 tot 3 mede gedeeld, en daarna wordt een meer volle omschrijving van de geheele zaak gegeven. In 't kort komt dit op het volgende neer.

Israël werd gewezen op de zegeningen en de weldaden Gods. De Heere had zich vele bemoeienissen met dit volk getroost. Ook nog na de terugkeer uit de Babylonische ballingschap. Hij was begonnen als een goed Herder zijn volk in trouwe zorg te weiden en te beschermen. Maar alles werd door Israël versmaad. Het volk wilde van de zorg niets weten, en nog veel minder zich laten weiden. Den Heere wilde men niet erkennen. Steeds onverschilliger werd het volk jegens Hem en zijne liefde. De maat werd vol. En de herder

trad voor het volk op om zijn loon te vragen. Hierop had hij het volste recht. Wilde het volk hem niet als herder erkennen, dan wilde hij den herderstaf verbreken, dan wilde hij niet langer zijn herder zijn. Hij wil een gewillig volk!

Hij vroeg om zijn loon. Dat was het volk verplicht te geven. En het loon, dat door dezen herder gevraagd werd, was geloof, gehoorzaamheid, en liefde. De vruchten der bekeering dus.

Het vragen om het loon was, als 't ware, de laatste beproeving, die de herder ondernam, om te zien of het volk hem werkelijk als herder verwierp. Hij had besloten, dat volk weer aan de heidenen over te geven, omdat ze hem niet wilden erkennen. Doch ziet, eer hij ze overgaf zou hij ze nog eens beproeven. Daarom vroeg hij om zijn herdersloon.

Het volk was verplicht dit loon den herder te geven. Zelfs een huurling zou op dit loon aanspraak hebben. Maar het volk behandelde hem nog minder dan een huurling. Inplaats dat men hem het loon des geloofs, der gehoorzaamheid en der liefde schonk, woog men hem dertig zilverlingen uit.

In dit loon sprak zich uit bittere haat, verachting, en verwerping. Het was immers een slavenloon, dat men hem uitwoog.

Door deze daad was de maat der ongerechtigheid vol geworden. De toorn des Heeren ontstak. Dat loon kon niet aanvaard worden. Het was een *schandelijk* loon en de Heere sprak met verontwaardiging: "Werp ze henen voor den pottenbakker", en spottenderwijze voegt Hij er aan toe: "een heerlijke prijs dien Ik waard geacht ben geweest van hen!"

En wat ons in deze profetie medegedeeld wordt, vinden wij, vooral wat verzen 12 en 13 betreft, in Christus vervuld.

Christus heeft zichzelf voorgesteld en genoemd, *de goede Herder*. En dat was hij ook. Hij heeft over zijn volk steeds een wakend oog gehouden. Hij leidde en weidde het in de grazige woorden en beloften Gods. Hij sprak tot zijn volk van zijne zending; van de verlossing en van de redding die hij aanbrengen zou; van de verzoening die door hem teweeg gebracht zou worden. Hij openbaarde zijn liefde en trouw. Hij gaf zijn leven voor de schapen. Hij zou *zijn* leven afleggen, opdat de schapen het leven zouden ontvangen. Hij heeft zijn volk door de profeten laten bearbeiden, onderwijzen, en waarschuwen. Eindelijk is hij *zelf* tot zijn volk gekomen. Hij predikte en zocht het verlorene op. Hij ging het land door goed doende. Hij bevestigde zijne leer en zijne zending door zijn wonderen. Maar de zijnen hebben hem niet aangenomen. Zijn trouw werd met ontrouw, zijne liefde met haat, en zijn roepen met een verwerpen bantwoord. "Maar Mijn volk wou niet naar mijn stemme hooren; Israël verliet Mij en Mijn geboon; 't heeft zich and're goon, naar zijn lust, verkoren. (Ps. 81 : 13.)

En nu vroeg de herder om zijn loon. Hij eischte bekeering. Dat was een rechtvaardig loon. Hij zocht en vroeg liefde, geloof, en gehoorzaamheid. Doch ziet, toen hij dit loon vroeg, en hierop aandrong, toen.... toen kwam het openbaar, dat het volk van dien herder *niets* wilde weten, dat het hem *verwierp*.

Hetgeen ons van Judas Iscarioth opgeteekend staat in het Nieuwe Testament, predikt ons de vervulling zoo duidelijk.

Ge ziet in uwe gedachten Judas Bethanië verlaten. Ge volgt hem op den weg naar Jeruzalem. Ge ziet hem in de raadzaal van het Sanhedrin binnentreden en.... ge beluistert wat daar gesproken wordt. 't Gaat over den koop en verkoop van uwen Jezus, uw Heiland, de goede Herder.

''Wat wilt gij mij geven en ik zal hem u overleveren?'' was de vraag van Judas. ''En zij hebben hem toegelegd dertig zilveren penningen.'' (Matth. 26:15.)

Maar ook wat in Zacharia 11:13 staat is vervuld. De profeet zegt, de penningen werden in het Huis des HEEREN, dat is den tempel, geworpen voor den pottenbakker. En dit is geschied met de kooppenningen die Judas voor den Christus ontvangen heeft. Slechts één dag waren de penningen in het bezit van den verrader. Op Vrijdagmorgen brandde hem het geld reeds in den zak, want de H. S. zegt ons: ''Toen heeft Judas, die hem verraden had, ziende dat hij veroordeeld was, berouw gehad en heeft de dertig zilveren penningen den overpriesters en den ouderlingen wedergebracht, zeggende: Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed. Maar zij zeiden: Wat gaat ons dat aan? Gij moogt toezien. En als hij de zilveren penningen in den Tempel geworpen had, vertrok hij en henengaande verworgde zichzelven. En de overpriesters, de zilveren penningen nemende, zeiden: Het is niet geoorloofd, deze in de offerkist te leggen, dewijl het een prijs des bloeds is. En te zamen raad genomen hebbende, kochten zij daarmede den akker des pottenbakkers, tot eene begrafenis voor de vreemdelingen.'' (Matth. 27:3—7.)

Wat loon biedt gij Jezus aan, geachte lezer? — Uw leven moet hem gewijd zal het wel met u wezen.

XLIII.

"Een Man van Smarten."

> "Hij was veracht, en de onwaardigste onder de menschen, een man van smarten en verzocht in krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor hem. Hij was veracht, en wij hebben hem niet geacht."
>
> Jes. 53: 3.

Duidelijk is het voor elke geloovige, dat Jesaja 53 spreekt over Jezus Christus; en in bijzonderen zin over zijn lijden en sterven. Duidelijk is dit vooral wanneer men gedenkt aan de geschiedenis van den Moorman en Philippus, opgeteekend in Hand. 8: 36—40. Doch ook Jesaja 53 wijst ons duidelijk aan, dat hier gesproken wordt van den Messias. Het tweede vers wijst zonder eenig wijfelen aan, dat hier gesproken wordt van het beloofde zaad Davids.

'k Weet wel, dat men den Christus verwerpt; dat men van Jezus, als Zaligmaker van zondaren, niets wil weten; dat Jezus, als *de* Verlosser, ergerlijk is voor de wijsheid der wereld en men daarom van hem niets wil weten.

'k Weet wel, dat de zoodanigen, die voor Jezus de knie niet willen buigen, daarom ook van Jesaja 53 als een profetisch woord betreffende Jezus' lijden niets willen weten, en het willen verklaren voor droombeelden en droomgezichten van den profeet. Doch dat doet de waarheid van dit profetisch woord en van deze profetie niet te niet. Integendeel, bij dit ongeloof denken wij aan den aanhef van dit hoofdstuk als Jesaja uitroept: "Wie heeft onze prediking geloofd? En aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard?"

Jesaja teekent ons het lijden van den Messias. Hij spreekt er van alsof het reeds geschied is; alsof het alles

reeds doorworsteld is; en alsof hij het alles mee doorleefd heeft. En toch, het is een profetisch woord. Het ziet in de toekomst. Het moest nog vervuld worden in hem die in de volheid des tijds in ons vleesch verschijnen zou.

De profeet spreekt van hem, en teekent hem, de Messias, in dit hoofdstuk als "de man der smarten". En dan wordt die smart ons door onderscheidene woorden voor oogen gesteld. De profeet wil echter hiermede niet telkens en telkens weer hetzelfde denkbeeld *herhalen*. Geenszins, al doet ook elk woord ons met onze gedachten stil staan bij de smart die Jezus heeft ondervonden. De onderscheidene woorden wijzen op onderscheidene zaken. Ze wijzen aan *hoe* hem die smart werd aangedaan. Op wat *wijze* die smart werd veroorzaakt. *Waarin* die smart bestond. En tevens geven deze onderscheidene woorden te kennen, dat de Messias die smart *en* in het lichaam *en* in de ziel zou ondervinden. Reeds het meervoud "*smarten*" wijst op een *opvolging* van de eene smart na de andere.

En welke smarten zou hij verdurén? De profeet spreekt in dit hoofdstuk van: verachting, miskenning, verwonding, verbrijzeling, strafdragen, geeseling, verdrukking, sterven.

Het lichaam zou dus vreeselijk gefolterd worden. Het zou een vreeselijk, een bang, en een angstig lijden zijn. Een *lichaamslijden*. Maar ook een *zielesmart* zou de Messias moeten verduren. Ook in de ziel zou het lijden doorworsteld worden. Daarom spreekt de profeet er van, dat hij "zijne ziel tot een schuldoffer zou stellen", en wordt er gesproken van "den arbeid zijner ziel", en wordt er op gewezen dat "hij zijne ziel uitgestort heeft in den dood".

De profetie wijst er dus op dat de smarten *en* het

lichaam *en* de ziel zouden treffen. Zelfs wijzen de woorden die de profeet gebruikt aan, dat die smarten de hevigste en bitterste smarten zullen zijn.

En als wij nu een blik in het Nieuwe Testament werpen, dan zien wij in het lijden van Christus deze profetie van Jesaja vervuld. Hoe bang en bitter leed hij; geheel zijn leven, doch in bijzonderen zin aan het einde van zijn leven hier op aarde. Hij werd veracht, niet alleen in zijn omwandeling onder het volk, maar ook bijzonder op dien laatsten dag des lijdens; men schudde het hoofd; men stak den lip hem toe; men wendde het gelaat van hem af. Hij werd miskend. Hij was hun Koning, doch zij wilden hem als hun Koning niet erkennen, maar rekenen hem onder de misdadigers. Hij werd verwond, door de geeselslagen, die zijn rug doorploegden, door den doornenkroon die men hem op de slapen drukte, door de nagelen die men door zijn handen en voeten dreef, door de speer die zijn zijde doorstak. Hij droeg de straf, die men alleen aan groote misdadigers uitdeelde. Hij droeg de straf, ook als Middelaar, van Gods wege. De straf der zonde. Hij werd verbrijzeld. Gedood door een volk dat zoo rijk van God gezegend en beweldadigd was. Zijn leven werd afgebroken. Werkelijk hij leed de bitterste smarten.

Doch vergeet bij dit alles den arbeid zijner ziele niet. Denk aan de bange worsteling in Gethsemané; aan de bede: "Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van mij voorbijgaan; doch niet gelijk ik wil maar gelijk Gij wilt"; aan de bange woorden: "Mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe"; aan de bittere klacht: "Mijn God, mijn God, waarom verlaat ge mij?" Zeg mij vertolkt dit alles u niet den bitteren strijd, en de bittere smart der ziele. Zeer zeker, beter zelfs dan wij ze u zouden *kunnen beschrijven.*

"Een man van smarten." Aldus sprak Jesaja van Christus. Doch zijn woord is een profetisch woord. Het is een goddelijk woord. Hij sprak het door den Heiligen Geest gedrongen. Het is dus Gods Woord. God zelve getuigt dus bij monde van den profeet, wat er in het leven van Christus doorworsteld zal worden. *God zelve* geeft in deze woorden "een man van smarten" een teekening waaraan we den *waren* Messias kunnen toetsen.

Aan dit woord beantwoordt slechts *één*. En die *eene* is Christus Jezus. In hem *alleen* is dit woord van den profeet vervuld. Maar in hem *is* dit woord vervuld. Die vervulling roept ons dan toe: Jezus is de *ware* Messias, de *ware* Zaligmaker.

Wel wordt hij nog steeds door de wereld verworpen. En onder de wijzen der wereld vindt Jezus gewoonlijk geen plaats. Men bespot hem, veracht hem, verwerpt hem, en lacht om een gelooven in Jezus als de *Zaligmaker*. Doch dit doen der wereld heeft hoegenaamd geen beteekenis tegenover het spreken Gods, dat wij beluisterd hebben in de woorden "een man van smarten". Getuigt *God* hiermee dat Jezus Christus de Zaligmaker is, dan heeft de verwerping van Christus door de wereld en de wijzen der wereld niet de minste kracht of beteekenis om de waarheid Gods te niet te doen.

Hoe staat gij tegenover dien "man van smarten", Jezus Christus, geachte lezer?—Kent gij hem als *de* Verlosser, van *God* gegeven?—Erkent *gij* hem?—Hebt gij reeds tot hem de toevlucht genomen om door hem zalig gemaakt te worden? Weet toch, er is geen andere Zaligmaker en niets of niemand anders kan u verlossen dan deze "*man van smarten*".

XLIV.

"Onze Smarten Gedragen."

I.

> "Waarlijk hij heeft onze krankheden op zich genomen, en onze smarten, die heeft hij gedragen; doch wij achten hem, dat hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was."
>
> Jes. 53:4.

Gedurig hooren wij spreken, of lezen wij iets, over een borg. Zoo hooren wij bijvoorbeeld van een borg spreken, wanneer iemand bij een winkelier goed spreekt voor hetgeen door een ander, bij dien winkelier, op crediet wordt gekocht. Zoo ook lezen we gedurig dat de rechter deze of gene onder eene borgstelling weer op vrije voeten heeft gezet.

Een borg is dan ook een persoon die zich voor een ander verantwoordelijk stelt. Dit verantwoordelijk stellen voor een ander zegt, dat er, bij het spreken over een borg, altijd gedacht moet worden aan *een schuld*. Waar geen schuld is kan van eene borgstelling geen sprake zijn, daar heeft eene borgstelling geene waarde of beteekenis. Nu is het wel waar, dat iemand bij den rechter borg kan worden voor een persoon die in hechtenis genomen is, waarvan later blijkt dat hij onschuldig is; doch dit verandert daarom de beteekenis van den borg niet; want toen die man in hechtenis genomen werd beschouwde en hield men hem voor de schuldige.

Verder blijkt uit ons leven, dat een borg, en eene borgstelling die gegeven wordt, altijd in verband staat met het recht. Een schuld moet immers betaald worden. Men kan dit naar recht eischen. Ga ik nu bijvoorbeeld voor iemand die een geldschuld heeft, of een geldschuld maken

wil, borg, dan sta ik voor de schuld en moet haar betalen, indien de persoon zelve die schuld niet betaald. De betaling kan dan, volgens het recht, van mij als borg geëischt worden.

Ten slotte blijkt ons ook nog, dat in de borgstelling het *plaatsbekleedende* ligt opgesloten. Een borg toch treedt in de plaats van den persoon voor wien hij borg gaat. Met dien borg wordt dan gehandeld en met *hem* worden de zaken afgehandeld, en hij, de borg, doet en moet doen, wat die persoon naliet voor wien hij borg ging. De borg treedt dus op in de plaats van den schuldenaar. Doch wat hij nu doet verricht hij niet wijl hij een eigenschuldige is, maar omdat hij in de plaats van den schuldenaar staat. Wat hij doet is dus plaatsbekleedend.

Nu worden wij in de profetie, die betrekking heeft op den waren Messias, ook gewezen op den borgtocht van den Messias. Die borgtocht wordt ons voorgesteld als een kenmerk, die wij in den *waren* Messias moeten terug vinden.

Met nadruk worden wij op dit borgtochtelijk werk van den Messias gewezen in het 53ste hoofdstuk van Jesaja.

Dat Jesaja in dit hoofdstuk werkelijk over den Messias spreekt, staat buiten kijf en is duidelijk uit het tweede vers.

En dat de profeet in dit hoofdstuk ook op den *borgtocht* van den Messias wijst is duidelijk. Luister maar naar hetgeen hij zegt. Hij getuigt van den Messias: "Waarlijk hij heeft *onze* krankheden op zich genomen, en *onze* smarten heeft hij gedragen. Hij is om *onze* overtredingen verwond, om *onze* ongerechtigheden is hij verbrijzeld; de straf die *ons* den vrede aanbrengt, *was op hem,* en door *zijne* striemen is *ons* genezing geworden. De HEERE heeft *ons* aller ongerechtigheden op *hem* doen aanloopen," enz.

Het staat dus boven allen twijfel vast, dat de profeet

hier ook wijst op den *waren* Messias als de *borg* voor zijn volk. En dan wijst hij tevens aan, dat die Messias, *als borg,* de schuld der zijnen moet betalen; de straf der zijnen moet dragen; en dat zijn borgtochtelijk werk plaatsbekleedend is.

Hij moet de schuld der zijnen dragen, daarom zegt de profeet, dat de Messias "verwond is om onze *overtredingen* en verbrijzeld is om onze *ongerechtigheden.*" Deze woorden "overtredingen en ongerechtigheden" wijzen op de schuld. En wat is die schuld? Het woord "overtredingen" dient ons in dezen tot verklaring. Het is de overtreding der goddelijke wet.

God heeft den mensch eene wet gesteld. Hij eischt dat de mensch naar die wet voor Gods aangezicht leven zal. En God heeft, als Schepper der menschen, het volste recht, om dit te eischen. En de mensch, als schepsel, is verplicht naar die wet te leven. Doet hij dit niet — en wij weten dat de mensch dit niet doet — dan doet de mensch niet wat hij doen moet. Dan leeft hij in overtreding. Dan heeft hij schuld. En nu leeft de mensch niet slechts een enkele maal in overtreding, integendeel zijn *geheele leven* is een leven dat tegen de wet indruischt, daarom spreekt de profeet van "overtredingen." Dit leven is een zondig leven, een leven dat indruischt tegen het recht, daarom spreekt hij er tegelijk van als "ongerechtigheden".

Deze schuld moet de Messias, als borg, voor de zijnen betalen, daarom zegt de profeet: "als die *geëischt* werd, toen werd hij verdrukt; als zijne ziel zich tot een *schuldoffer* gesteld zal hebben, zoo zal hij zaad zien; want hij zal hunne *ongerechtigheden dragen.*"

Het betalen van die schuld bestond daarin, dat de borg deed wat zijn volk moest doen n.l. de *wet* onderhouden. Daarom plaatste de Messias zich onder de wet, opdat hij de wet volbrengen zou.

XLV.

"Onze Smarten Gedragen."

II.

> "Waarlijk hij heeft onze krankheden op zich genomen, en onze smarten, die heeft hij gedragen; doch wij achten hem, dat hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was."
>
> Jes. 53: 4.

Hebben wij opgemerkt dat de Messias de schuld betalen moest, men vergete echter niet, dat hij ook de straf moest dragen. Het betalen der schuld alleen was niet voldoende ter verlossing. Door de schuld had de mensch zich strafwaardig gemaakt en de straf over zich ingeroepen. Zou er een volkomene verlossing aanbreken dan moest ook de straf worden gedragen; en *dan* zou de schuldige en strafwaardige mensch vrij uitgaan.

Ook die straf moest door den *borg* worden gedragen. Hierop wijst de profeet dan ook. Daarom zegt hij: "hij heeft onze *krankheden* op zich genomen, en onze *smarten* heeft hij gedragen; de *straffe*, die ons den vrede aanbrengt, was op hem en door zijne *striemen* is ons genezing geworden."

En wat is die straf? In het Paradijs zeide God: "ten dage als gij daarvan eet zult gij den dood sterven." Uit hetgeen Adam overkomt, namelijk het uitdrijven uit het Paradijs, het bang en angstig leven, het bewandelen van een kommer—en moeitevol levenspad, alsook zijn sterven en zijn vervreemding van God—hoewel Gods genade hem onderschepte—blijkt ons, dat de straf der zonde is het dragen van Gods toorn, hetwelk insluit een scheiding van Gods gemeenschap en liefde. In den natuurlijken dood ligt

die straf ten volle gesymboliseerd. Gelijk de natuurlijke dood een scheiding is van het leven, zoo ook scheidt ons de zonde van God, die *het* leven is.

Het dragen der straf door den borg is het dragen van dien toorn Gods, en daarom heeft hij ook in zijn menschelijk bewustzijn die verlating Gods ondervonden als hij uitriep: "Mijn God, mijn God, waarom verlaat gij mij." En dit alles zou ten slotte ook nog in den lichamelijken dood van den borg gesymboliseerd worden. Hierop wijst de profeet dan ook met nadruk. Daarom zegt hij niet alleen dat "hij onze krankheden op zich genomen heeft, en onze smarten heeft gedragen" maar zegt hij ook, dat hij is "*verwond, verbrijzeld, ter slachting* geleid en *afgesneden* is uit het land der levenden."

En dit alles was *plaatsbekleedend.* Als borg deed en droeg hij dit alles in de plaats van anderen. namelijk in de plaats van zijn volk. Ook op dit plaatsbekleedende wijst de profeet, daarom spreekt hij van "*onze* krankheden, *onze* smarten, *onze* ongerechtigheden" en zegt "die heeft de HEERE op hem doen aanloopen" en verder "om de overtreding *mijns volks* is de plage op hem geweest."

De Messias zou de borg voor zijn volk zijn. En de vraag moet nu gedaan worden: Is de Messias slechts voorwaardelijk of is hij absoluut borg geworden, dat wil zeggen, is hij een borg fidejussor of een borg expromissor? Een borg *fidejussor* wil zeggen: Een borg die belooft te zullen betalen in geval de oorspronkelijke schuldenaar niet betalen kan, zoodat de schuld voorloopig op den schuldenaar liggen blijft. Een borg *expromissor* wil zeggen: een borg die onvoorwaardelijk de schuld terstond overneemt. En dan antwoorden wij, dat de Messias in den laatsten zin borg is geworden. Hij is van eeuwigheid af gezalfd geweest. God rekende *terstond,* toen die Mesisas als borg in den Raad des

Vredes aangesteld werd, met den borg. En de borg nam in die stille eeuwigheid, in den Raad des Vredes, *terstond* den borgtocht onvoorwaardelijk op zich. Daarmee gingen dan ook de uitverkorenen in den Raad des Vredes *terstond* vrij uit. God beschouwt en behandelt daarom die uitverkorenen van den beginne aan als gerechtvaardigden. Daarom konden de Oud Testamentische geloovigen door den borg, die nog niet in het vleesch verschenen was, zalig worden. En waar nu die uitverkorenen om dezen *absoluten* borgtocht van den Messias—die hij echter in den tijd zou uitwerken—in den Raad des Vredes vrij uitgingen, dat is voor den rechterstoel van God werden vrijgesproken van de schuld en straf, daar zijn dan ook die uitverkorenen *van eeuwigheid gerechtvaardigd.*

En wie is nu die borg? Blikken wij in het Nieuwe Testament, dan zien wij, dat alles, wat hier door den profeet voorzegd wordt, in *Jezus Christus* vervuld is. Wij roepen daarom met vol vertrouwen uit: Jezus Christus is de *ware* Messias!

Blikken wij daartoe even in het Nieuwe Testament om dit zelf in te zien. Denk daarbij vooral aan het rechtsgeding bij Kajafas en Pilatus. Lang heeft men gezocht om Jezus gevangen te nemen, doch men kon niets vinden. Eindelijk is hij toch door het verraad van Judas in de handen zijner vijanden gevallen. En nu zocht men naar gronden om hem te veroordeelen, doch men vond er geen; want zoo lezen wij in Mattheus 26:60, "En hoewel er vele valsche getuigen toegekomen waren, zoo vonden zij toch niet." Pilatus, de Romeinsche rechter, vond ook geen schuld in hem en getuigde dit herhaaldelijk. In Gethsemané was het slot van Jezus' bede: "doch niet gelijk ik wil, maar gelijk Gij wilt." (Matth. 26:39c). En aan het kruis bad hij niet als een eigenschuldige: Vader vergeef mij. Geen zweem

zelfs van eenig eigen schuld kwam zelfs in die ure openbaar. Integendeel hij bad voor zijne vijanden zeggende: "Vader vergeef het *hun* want zij weten niet wat zij doen."

En waar hij geen eigenschuldige was, en toch den toorn Gods droeg, was en kon zijn straf dragen niet anders dan borgtochtelijk zijn. De Heilige Schrift wijst ons hierop dan ook met allen nadruk. Luister maar: "Jezus zeide tot hen: "Mijne spijze is, dat ik doe den wil desgenen die mij gezonden heeft en zijn werk volbrenge." (Joh. 4: 34.) "Gelijk de Zoon des menschen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en zijne ziele te geven tot een rantsoen voor velen." (Matth. 20: 28.) "Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus." (1 Cor. 5: 7.) "Want hiertoe zijt gij geroepen, dewijl ook Christus voor ons geleden heeft". (1 Petri 2: 21a.) "Want Christus heeft ook eens geleden voor de zonden, hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat hij ons tot God zoude brengen." (1 Petri 3: 18a.)

Doch genoeg. Uit deze enkele schriftuurplaatsen zien wij, dat in Christus Jezus werkelijk vervuld is wat Jesaja van hem profeteert, als hij uitroept: "Waarlijk hij heeft *onze* krankheden op zich genomen en *onze smarten* die heeft hij gedragen." En de Schriftuurplaatsen overtuigen ons dat Jezus is de *ware* Messias.

Is Christus ook in de werkelijkheid uw borg?—Hebt gij daartoe reeds tot hem de toevlucht genomen?—Moogt gij gelooven dat hij ook *uwe smarten* gedragen heeft?—Weet het, *dan alleen* hebt gij een vrijspraak bij God.

XLVI.

"Ik geef mijnen rug."

> "Ik geef mijnen rug dengenen, die mij slaan, en mijne wangen dengenen, die mij het haar uitplukken; mijn aangezicht verberg ik niet voor smaadheden en speeksel."
>
> Jes. 50: 6.

Uit het verband, waarin dit hoofdstuk staat met het vorige, is duidelijk af te leiden over wien Jesaja hier spreekt.

Het vorige hoofdstuk bepaalt ons bij de verlossing van Israël. In letterlijken zin kan het toegepast worden op de verlossing van Israël uit Babel. Toch vergete men niet, dat Israël type is van de gemeente Gods. De geloovigen zijn nu *het* Israël. Zoo heeft dan ook deze profetie een geestelijke strekking, namelijk, de verlossing van het uitverkoren volk des Heeren.

En dat er in het 49ste hoofdstuk werkelijk van de verlossing sprake is, blijkt uit onderscheidene verzen. Zoo ook uit vers 8, als daar geschreven staat: "Alzoo zegt de Heere, in den tijd des Welbehagens heb ik u verhoord, en ten dage des Heils heb ik u geholpen," enz. En eveneens blijkt het uit het 26ste vers: "En ik zal uwe verdrukkers spijzen met hun eigen vleesch, en van hun eigen bloed zullen zij dronken worden als van zoeten wijn, en alle vleesch zal gewaar worden, dat Ik de Heere uw Heiland ben en uw Verlosser, de Machtige Jacobs."

De Verlosser zal echter ten behoeve van deze verlossing, een staat der vernedering, en een lijdensweg, ja zelfs den dood, moeten doorloopen.

Op deze *vernedering,* alsook op dit *lijden* en *sterven* van den Verlosser, worden wij dikwerf in het O. T. gewezen. Ook in dit 50ste hoofdstuk van verzen 4 tot 9.

Nu is het echter onmogelijk, dat *God* zou kunnen lijden en sterven. En toch zou *God* de Verlosser zijn. Zou dit nu mogelijk zijn, dan moest de Verlosser, de menschelijke natuur moeten aannemen. En dit heeft de Verlosser gedaan. God heeft daartoe "in de volheid des tijds Zijnen Zoon gezonden, geworden uit eene vrouw, geworden onder de wet." De Evangelist Johannes drukt dit kort, doch veelzeggend en diepingrijpend, aldus uit: "En het Woord is vleesch geworden en heeft onder ons gewoond."

Die verlossing is het werk van den Drieëenigen God. De Vader zond immers den Zoon "geworden uit eene vrouw." En de Zoon heeft die zending op zich genomen en heeft zichzelven vernederd, en de dienstknechts gestalte aangenomen. En niet minder worden wij ook in deze menschwording van Christus gewezen op de werking des Heiligen Geestes, als de Engel tot Maria zegt: "En de Heilige Geest **zal over u komen,**" enz.

Is het verlossingswerk het werk van den Drieëenigen God, zoo is nochtans Christus *de* Verlosser.

Om zijn volk te verlossen moest de Verlosser, onder meer, ook den lijdensweg betreden. Hierop worden wij ook in dit 50ste hoofdstuk van Jesaja gewezen. En het 6de vers noemt zelfs eenige dingen, uit dat lijden, bij name. Het geeft ons te kennen, dat de Verlosser *gegeeseld* zal worden; want "hij geeft zijnen rug dengenen, die hem slaan." Nu weten wij, dat de geeselslagen iemand op den rug worden toegediend.

Meer nog, zij zullen hem, den Verlosser, op de wang slaan, en in het aangezicht spuwen; want de profeet getuigt, dat die Verlosser "zijn wang geven zal dengenen, die

hem het haar uitplukken, en dat hij zijn aangezicht niet verbergen zal voor smaadheden en speeksel."

Let er op, de profeet laat hier de Verlosser zelf spreken, daarom gebruikt hij het woordje *"Ik"*.

De Verlosser zal dit lijden ondergaan. Hij zal het *gewillig* ondergaan; want de Verlosser getuigt: *"Ik geef"*. Deze smaadheden *worden* hem aangedaan, 't is waar, doch vergeet daarbij niet *zijn* gewilligheid om die smaadheden te dragen, waarop zoo sterk in dit vers, de nadruk valt. Hij *wil* het ondergaan, opdat hij alzoo zijn volk ten volle zou verlossen; want daartoe is hij gekomen.

En wat hier uit dat lijden genoemd wordt, moeten wij in Jezus ook precies zoo terug vinden, toen hij den lijdensweg betrad, zullen wij hem als de *ware* Verlosser kunnen aanvaarden.

Blik dan even in het Nieuwe Testament, en gij behoeft niet langer te twijfelen of Jezus wel de Zaligmaker is; want wat hier gezegd wordt, dat over den Verlosser komen zal, is precies zoo over Jezus gekomen. Toen hij voor den Raad stond, werd hij na het verhoor, niet alleen bespot, maar ook op het *kinnebakken geslagen*, en in het aangezicht gespogen. En niet alleen herhaalt zich *dit* droevig tooneel in het wachthuis der Romeinsche soldaten, maar daar wordt ook het eerste gedeelte van dit 6de vers in vervulling gebracht. Toen ontblootte men zijnen rug, bond men hem aan den paal, scheurde men zijnen rug door de geeselslagen van een.

Ten volle is dit woord in Jezus vervuld; want hij *gaf* zich tot dit bitter lijden. Hij *liet* zich daarom niet alleen door de bende *binden* en wegleiden, maar was ook onder al die slagen en bespotting *stil* en *lijdzaam*.

Hij gaf zich over tot dit bitter lijden. Hij was stil. Waarom? Was het alleen maar om de profetie te vervul-

len? O neen! Dit lijden was een noodzakelijk deel van zijn lijden. Hij moest dit ondergaan als de Borg van zijn volk, om dat volk van de bespotting en de slagen Gods te verlossen. Hij liet zich aldus verwerpen, opdat dat volk door God aangenomen zou worden; want vanwege de zonden van dit volk, was dat volk verwerpelijk voor God, en door de zonde had dat volk de slagen van Gods hand verdiend.

In Christus is ook deze profetie vervuld. Wie twijfelt er dan nog aan of hij de *ware* Messias is? Doch niet meer te twijfelen aan Jezus als de ware Messias is niet voldoende ter zaligheid. Een historisch geloof zal u niet redden. Zal het wel met u wezen, geachte lezer, dan moet gij als een arm zondaar uzelven aan dezen waren *Messias* overgeven, voor tijd en eeuwigheid, naar lijf en ziel.

XLVII.

"Hij deed zijnen mond niet open."

> "Als die geeischt werd, toen werd hij verdrukt, doch hij deed zijnen mond niet open. Als een lam werd hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzoo deed hij zijnen mond niet open."
> Jes. 53:7.

Dat Jesaja in dit hoofdstuk spreekt over den Messias Jezus Christus; en dat in dit hoofdstuk de Messias als de lijdende knecht des Heeren wordt geteekend; als ook, dat het borgtochtelijk lijden van Christus in dit hoofdstuk wordt aangewezen, hebben wij vroeger reeds aangetoond. Dit behoeft thans geen betoog meer.

Het lijden van den Messias was borgtochtelijk. Dit kon niet anders, wijl de Messias niet leed en stierf om eigen

zonde, schuld, of ongerechtigheid; maar voor de zonden en schulden van zijn volk. Hij leed en stierf, omdat hij de Borg van een volk was, dat beladen was met schuld en straf.

Op het *borgtochtelijke,* het plaatsbekleedende, moet zeer zekerlijk, in het lijden van den Messias, *groote nadruk* worden gelegd. Doen wij dit niet, dan verstaan wij zijn lijden niet; dan zien wij in het lijden en sterven van den Messias, die het vlekkeloos heilig Lam is, een wreedheid en een onrecht, die wij ons niet verklaren kunnen; dan biedt dat lijden en sterven ook geen troost aan het bange zondaarshart.

De grondtoon in Jesaja's beschrijving van het lijden van den Messias:—"Maar hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is hij verbrijzeld; de straffe, die ons den vrede aanbrengt, was op hem, en door zijne striemen is ons genezing geworden."—moet ook steeds de onze zijn in het spreken over dat lijden.

Uit dat borgtochtelijk lijden vloeit nu van zelf weer een *andere waarheid* voort, en wel deze, dat de Messias, die als Borg het lijden ondergaat, tot dat lijden *niet gedwongen* kan worden.

Een borg moet zich vrijwillig aanbieden. Hij moet vrijwillig de schuld van een ander willen overnemen. Men kan niemand dwingen om voor een ander borg te gaan. Is men echter eenmaal borg voor een ander geworden, dan kan en mag men met recht eischen, dat die borg alles betaald. Dit wordt dan ook van den borg verwacht. Is hij niet gewillig om dit te doen, dan vervalt zijn borgtocht, en staat de oorspronkelijke schuldenaar weer voor de schuld.

Het lijden van den Messias mag dus ook geen dwanglijden zijn, noch een lijden waartoe hij geforceerd wordt en waaraan hij zich niet volkomen kan onttrekken en zich daar-

om maar aan dat lijden zal overgeven. Geenszins! Dat lijden en sterven moet de borg gewillig ondergaan, met het volle besef dat dit lijden tot zijn borgtocht behoort, omdat hij als de Borg van zijn volk, niet alleen de schuld moest betalen, maar ook de straf moest dragen. En dat straf dragen hield in een bang en bitter ziels- en lichaamslijden en een wegzinken in de wateren des eeuwigen doods.

Op dit *gewillige,* dat in het lijden van den Messias *moet* en *zal* worden aangetroffen, worden wij ook door Jesaja in dit 53ste hoofdstuk gewezen. Zeer sterk wijst hij er op in het 7e vers.

Hij wijst ons op dat gewillige, in het lijden van den Messias, door een beeld. Het schaap moet in dezen dienst doen. En niet het schaap zooals het in de weide loopt, maar het schaap dat onder de hand van den scheerder op den grond ligt of dat ter slachting geleid wordt. In beide gevallen is het schaap het tegenbeeld van elk dier. Het schaap ligt stil en gedwee ter neer, zoolang de schaar des scheerders hem de wol afscheert. Het is niet wederstrevig. Het schopt en slaat niet met zijn pooten. Het beproeft niet om telkens op te staan om aan den scheerder te ontkomen. Het doet zelfs zijnen mond niet open. Het blaat niet. Het is stil en gedwee. Het is lijdelijk en tevens rustig. Dit zelfde valt ook op te merken, als men een schaap ter slachting leidt. Men heeft geen moeite om het naar de slachtbank te voeren. De slachter heeft er geen moeite mee, als hij het dier het koude staal op de keel zet. Het dier ligt daar, o, zoo stil ter neder. Het verroert geen poot. Het geeft geen geluid. 't Gaat alles even stil en rustig toe. Slechts een traan welt op in elk oog van het schaap. En 't is alsof die tranen u toeroepen: "hebt gij geen medelijden met mij? Zijt gij zoo hard en verhard, dat gij onbewogen dit lijden aanschouwt en geen meedoo-

gen bezit? Wat kwaad heb ik u gedaan, en wat onrecht u aangedaan, dat gij mij dit lijden veroorzaakt?''

Op het *gewillige* in het lijden van den Messias drukt Jesaja in dit 7de vers; want tot twee malen zegt hij in dit vers: ''hij deed zijnen mond niet open.'' En op tweeërlei wijze wijst hij in het schaap op het stille en lijdzame.

Het stille en gelatene, het overgegevene en lijdelijke, het rustige en voor God zich buigende, en dat op elk terrein van het lijden, wordt hier dus als een kenmerk van den Messias gegeven. Aldus moet zijn lijden zijn. Wordt nu Jezus Christus ons in het Nieuwe Testament voor gehouden als de *ware* Messias, dan moet ook in zijn lijden dit stille, gelatene, overgegevene, lijdelijke, rustige en voor God zich buigende worden aangetroffen.

En nu is een vluchtigen blik in het lijden van Jezus Christus, zooals het ons in het Nieuwe Testament gegeven wordt, voldoende om ons te overtuigen, dat in Jezus Christus vervuld is wat Jesaja hier aanwijst. En het roept ons alweer toe: *Jezus Christus is de ware Messias!*

Blik slechts even in het Nieuwe Testament. Merk op de gewillige overgave aan de bende in den hof. Voorheen ontweek hij steeds aan de schare; maar nu zijn ure gekomen is, gaf hij zich gewillig over. Wij bespeuren dit niet alleen daarin, dat Jezus, hoewel hij wist dat de bende in aantocht was, den hof niet verliet; maar wij bemerken het ook in de vraag, die hij aan de bende deed: ''Wien zoekt gij?'' En toen men hem antwoordde: ''Jezus, den Nazarener,'' antwoordde hij: ''Ik ben het.'' Ziet hoe gewillig hij zich liet wegleiden ter slachting; want daartoe had men hem gegrepen. Hij was in alles lijdelijk, stil en gelaten. Hij liet zich wegleiden naar Annas, van daar naar Kajafas, vervolgens in den vroegen morgen naar den Romeinschen rechter, van daar naar Herodes en weer terug naar Pontius Pilatus, en

eindelijk van Gabbatha naar Golgotha. Hij was gedwee. "Hij deed zijnen mond niet open." Hij was stil. Als men hem op het aangezicht sloeg of in het aangezicht spoog, sloeg of spoog hij niet terug. Als men hem valschelijk beschuldigde, weerlegde hij de beschuldigingen niet, noch toonde de valschheid dier beschuldigingen aan. "Hij deed zijnen mond niet open." Als men hem met geeselen sloeg, den doornenkroon opzette, den versleten purperen mantel om de schouders wierp, en den rietstok in de hand gaf, vroeg hij zijne wederpartij niet af, waarom men hem dit aandeed. "Hij deed zijnen mond niet open." Als men zijnen dood eischte, hem wegleidde naar Golgotha en aan het vloekhout nagelde, vroeg hij zijne beschuldigers, noch den rechter, rekenschap af. Hij streefde niet tegen. Hij verzette zich niet tegen het vonnis. "Hij deed zijnen mond niet open." (Zie voor deze feiten de laatste hoofdstukken der vier Evangeliën.)

Christus was gewillig, in alles gewillig, zelfs gewillig om den vloekdood te ondergaan, opdat hij zijn volk zoude verlossen. Zonder het dragen dezer straf ware de verlossing van zijn volk onmogelijk. 't Was niet genoeg, dat hij de wet voor dat volk onderhield, en door de volbrenging der wet het leven zou verwerven. Indien hij de straf, die dat volk door zijne overtreding der wet verdiend had, niet droeg zou dat volk het leven, dat Christus door de vervulling der wet voor dat volk verworven had, niet deelachtig kunnen worden. Ook het dragen der straf, het ondergaan van al dat lijden, was een *noodzakelijk deel* van zijn borgtocht. Gods gerechtigheid eischte dit. Daarom boog hij zich stil en gewillig voor God, hetwelk zoo sterk uitgesproken wordt in de woorden: "Vader! niet gelijk ik wil, Uw wil geschiede!"

Ook dit woord der profetie is in Christus Jezus vervuld.

Ook deze vervulling roept het ons weer luidde toe: *Jezus Christus is de ware Messias!*

Hebt gij, geachte lezer, Jezus reeds leeren kennen als de *ware* Messias. Doch een historische kennis is niet voldoende. Gij moet een zielsgemeenschap met dit Lam, dat ter slachting geleid werd, hebben, zal het wel met u wezen. En nu is er geen zielsgemeenschap met hem, tenzij gij u gewillig aan hem overgeeft; even gewillig als hij zich gewillig aan het lijden voor de zijnen onderwierp. Van nature willen wij ons aan Christus niet overgeven. Hier toe moet God ons neigen. De Heere moet ons gewillig maken. Dit doet hij in en door de wedergeboorte, die door den Heiligen Geest tot stand gebracht wordt. Bidt Hem dan om die wederbarende werkingen des Heiligen Geestes.

XLVIII.

"Mijne handen en mijne voeten doorgraven."

> "Want honden hebben mij omsingeld, eene vergadering van boosdoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijne handen en mijne voeten doorgraven."
>
> Ps. 22: 17.

Zoo dikwerf een kind van God den 22sten Psalm leest, gevoelt hij, dat hij door den Psalm aangegrepen wordt. En weet gij waarom? Omdat de Psalm zoo diep in het lijden van den Heiland inleidt. Het lijden van Christus wordt in dezen Psalm duidelijk voor oogen gesteld. Zoo duidelijk zelfs, dat de Psalm bijna ophoudt een profetie te zijn, en ons een programma van het lijden van onzen Heer en Heiland geeft.

De Psalm is typisch profetisch. *Typisch* is de Psalm in

zooverre, als een toestand in het leven van David daaraan als voorbeeld ten grondslag ligt; waarin zich het toekomstig lijden van Christus afschaduwt. *Profetisch* is de Psalm in zooverre Davids woorden zich verheffen boven zijne werkelijke persoonlijke levenservaringen.

De Psalm kan alleen in zijn volle beteekenis en in zijn letterlijken zin verklaard worden, wanneer wij, in de woorden van dezen Psalm, niet meer David, maar Christus hooren spreken, die door zijnen Geest David boven zichzelven verheven heeft, en hem de woorden in den mond gelegd heeft om hem in den tegenwoordigen tijd de toekomst te laten bevatten.

Zoo is het ook gelegen met de woorden: "Want honden hebben mij omsingeld, eene vergadering van boosdoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijne handen en mijne voeten doorgraven." Ook deze woorden kunnen niet op David in letterlijken zin toegepast worden; in elk geval niet de woorden: "zij hebben mijne handen en mijne voeten doorgraven." Deze woorden wijzen immers op een vreeselijken dood, n.l. den kruisdood. En dit is David nimmer overkomen. Hij is in zijn eigen huis, op zijn bed, gestorven. Geen vijand heeft de hand aan zijn leven gelegd, noch zijn levensdraad afgesneden.

De woorden zijn profetisch. Ze wijzen ons op den Messias. Ze kondigen ons het lijden van den Messias aan. En ze wijzen ons in dat lijden op een *bijzonderheid,* en wel dit, dat de Messias door de vijanden zou *gekruisigd* worden. De woorden kunnen op niets anders toegepast worden. Het doorboren van handen en voeten is alleen bekend als een daad die bij het kruisigen plaats grijpt. Maar in het kruisigen had dat doorboren dan ook *werkelijk* plaats.

Als iemand gekruisigd zou worden, lag alles, wat voor de kruisiging noodig was, gereed. Daartoe was noodig de

kruispaal, de spade, de spijkers, en de touwen. Gewoonlijk had men ook nog een kan met gemyrrede wijn en een kan met edik, om daarvan de kruiselingen op de plaats der kruisiging, en als zij aan het kruis hingen, drinken te geven. Alles, behalve het kruis, werd door de soldaten, die het kruisigen voltrokken, gedragen. Het kruis moest de kruiseling zelf dragen. Aan de plaats der kruisiging gekomen, werd dan vervolgens door de soldaten een gat in den grond gegraven, den kruispaal daaringezet, en den grond aangetreden tot de paal goed vast stond. Daarna kleedde men den kruiseling uit, om hem dan aan het kruis te hechten.

Onder aan het kruis stak een kleine balk uit, waarop de kruiseling, met de beenen zijwaarts afhangende, gezet werd. Een der soldaten drukte dan den kruiseling tegen den kruispaal, en hield hem alzoo in positie, terwijl de andere soldaten, de handen aan den dwarsbalk van het kruis bonden, en de spijkers door de handen sloegen.

Ten slotte werden de beide voeten met de voetpalmen tegen het kruis gekeerd, en terwijl de eene soldaat de voeten alzoo vasthield, dreven de anderen ook door de voeten de spijkers heen.

In den kruisdood werden dus werkelijk, door die spijkers, de handen en voeten doorboord.

In vers 17 spreekt de Messias zelf door den Geest der profetie, en zegt, wat men eens met hem doen zal. *Hij* spreekt. Hij spreekt *van zich zelf*, daarom staat er "*mijne* handen" en "*mijne* voeten." Deze handen en voeten zullen ze *doorgraven* In den kruisdood, hierboven omschreven, zien wij dat dit in *werkelijkheid* geschiedt. De Messias spreekt hier dus van en wijst op zijn kruisdood, dien hij zal ondergaan.

Zelfs wat er letterlijk zal plaats grijpen, alsook door

wie en hoe het alles geschieden zal, wordt ons in dit vers aangezegd. Het zal woest en wild toegaan. Gelijk de honden het wild najagen en het omsingelen, opdat het aan hunne tanden niet ontkomt, alzoo zullen de vijanden den Messias omsingelen. Alles zullen zij doen om hem in de macht te krijgen, en zij zullen niet tevreden zijn voor zij hem den dood zien sterven.

Meer nog. Het gelieve ons, om dit woord "honden" op de heidenen te laten slaan. Zulks is niet onschriftuurlijk. De heidenen werden immers zoo door de Joden beschouwd en genoemd, wijl zij buiten het verbond en de Godsopenbaring stonden. Zij werden daarom als onreinen en onheiligen veracht. Jezus zelve zegt tegen de Kananeesche vrouw: "Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen, en den hondekens voor te werpen."

Heidenen zouden den Messias bij zijnen dood omsingelen. En een vergadering van boosdoeners zou hem omgeven. Boosdoeners zijn misdadigers. En een misdadiger is zeer zeker hij, die onrechtvaardiglijk iemand doodt. Een *vergadering* van misdadigers zou den Messias omgeven. Niet één, maar velen zouden dus den dood van den Messias onrechtvaardiglijk zoeken en eischen.

Wat hier nu van den Messias geprofeteerd wordt, vinden wij in Jezus Christus vervuld. Sla het Nieuwe Testament maar open. Lees nauwkeurig wat de Evangelisten ons van Christus' kruisdood mededeelen, en gij zult het zien, dat dit woord in Christus vervuld is.

Hij was omgeven van een vergadering van boosdoeners; want men eischte zijnen dood, hoewel men geene beschuldigingen tegen hem kon inbrengen, dan valsche beschuldigingen. De rechter, Pontius Pilatus, getuigde dit zelf; want hij riep herhaaldelijk de schare toe: "Ik vind geen schuld in hem." De vergadering bestond uit *boosdoeners,* wijl men onrechtvaardiglijk den dood des rechtvaardigen eischte.

Men hield niet op met het geroep: "Kruis hem! Kruis hem!" totdat de rechter hem aan de schare overgaf.

Jezus werd omsingeld door de Romeinsche soldaten, die het vonnis aan hem zouden voltrekken. En terwijl deze soldaten, deze heidenen, deze honden hem omsingelden, ging de groote schare, "de vergadering der boosdoeners", mee naar Golgotha; en daar heeft die vergadering der boosdoeners, zelfs in letterlijken zin, toen zij rondom het kruis stond, hem omgeven.

Hij droeg ook zijn eigen kruis, want Johannes zegt ons nadrukkelijk: "En hij dragende zijn eigen kruis ging uit naar de plaats genaamd Hoofdscheelplaats, welke in het Hebreeuwsch genaamd wordt Golgotha." En op Golgotha gekomen kruisten zij hem. Aldaar werd ook het laatste gedeelte van Psalm 22:17 vervuld. Aldaar werden "zijne handen en voeten doorgraven", toen men de nagelen door zijne handen en voeten dreef om hem aan het kruishout te nagelen.

Ook dit woord der profetie vinden wij in Jezus Christus, die u als *de* Messias wordt verkondigd, vervuld. Ook deze vervulling roept het ons luide toe: *Jezus Christus* is de *ware* Messias. Wel dan degenen, die tot hem in der waarheid de toevlucht nemen; tot hem roepen om verlossing; en zich aan hem toevertrouwen. De zoodanigen rusten op het ware fundament van het gebouw Gods. De zoodanigen *zullen niet* en *kunnen niet* verloren gaan. Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, en zal de verderving niet zien.

Maar diep ongelukkig zijn dan degenen, die dezen Jezus niet willen erkennen als de Messias, de Zaligmaker, de Verlosser. Voor hen bestaat er geen hoop, als zij zonder Christus sterven; want in niemand anders is het woord der profetie vervuld. En de profetie is gegeven om den Messias aan

te wijzen, opdat wij hem zouden kennen; want zonder kennis van Christus kunnen wij niet tot hem gaan, noch ons aan hem overgeven. Zonder Christus is er geen redding, geen verlossing, geen zaligheid mogelijk.

Kent gij Jezus Christus als de *ware* Messias? Meer nog. Hebt gij deel aan hem? Aan zijn lijden? Aan zijn sterven? Dit kunt gij alleen dan bevestigend beantwoorden, indien gij voor Jezus' voeten zijt neergevallen en u aan hem hebt overgegeven als een zondaar of zondares.

XLIX.

"Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten."

> "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten, verre zijnde van mijne verlossing, van de woorden mijns brullens."
>
> Ps. 22: 2.

In ons vorig artikel hebben wij er reeds opgewezen, dat wij in dezen Psalm het spreken beluisteren, niet alleen *over* den Messias, maar ook *door* Hem. 't Is waar, David is de dichter van dezen Psalm. Hij schreef deze woorden. Hij ook uitte de klacht: "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten." En toch, het waren woorden van den Messias zelf.

Hoe dit nu op te vatten en te verklaren? Aldus. In het vorige artikel hebben wij er met nadruk op gewezen, dat deze Psalm typisch profetisch was. Hierop moet gelet. En hieruit laat zich verklaren, dat gelijk het nu aan sommigen der geloovigen, die *na* Golgotha leven, soms geschonken wordt, om de litteekenen van den Heiland te dragen, zoo ook aan sommige geloovigen onder het oude Verbond geschon-

ken was om *voor* Golgotha, de litteekenen van het lijden des Heeren reeds vooruit te dragen. Hierin waren die geloovigen ook typen van Christus.

Tot de zoodanigen behoorde ook David, de dichter van dezen 22sten Psalm. Zelfs was David *de man* van God gesteld, die deze eere in de hoogste volkomenheid heeft ontvangen. David heeft dan ook in zijn leven daartoe bange wegen bewandeld. Hij heeft metterdaad "in den ondersten kuil zonder water" gelegen. En toen het hem uitermate bang werd, was het voor zijn ziel alsof hij werkelijk van God verlaten werd. En dat perste hem, die bange klacht van de lippen, als hij uitriep: "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten."

Zoo beelde David, als type, af, hoedanig de dood van den Messias zoude zijn. Die dood zou niet alleen een doorgangsdood zijn, maar den dood in zijne diepte, in zijn helsche benauwing, in zijne volheid van den toorn Gods.

De dood is een scheiding van het leven. En nu is God het Leven, dus is de dood, in zijn diepste beteekenis, scheiding van God. Het kan ook niet anders zijn. De dood toch is een vijand Gods. De dood is God op zij dringen. De dood is zonde. En God, omdat Hij het Leven en de Heilige is, kan niet anders dan eeuwig tegen den dood toornen. Die in den eeuwigen dood komt ligt derhalve onder den eeuwigen toorn Gods. De zoodanige is eeuwig van God gescheiden en van Zijne liefde verlaten.

Dien dood moest de Messias ondergaan. Hij moest indalen en afdalen in den diepsten kuil, ja, in de diepste diepten des doods. Hij moest werkelijk, voor zijn bewustzijn, doorleven de angst en de benauwdheid der verlating, omdat de Messias, als borg, ook de straf, de *volle* straf, der zijnen moest dragen.

Psalm 22:2 wijst dus aan hoedanig het sterven van den Messias moet zijn.

De Psalm is echter ook profetisch, dat wil zeggen, toen David zijn bange klacht van eigen lijden uitstortte, koos de Heilige Geest hem als instrument voor de openbaring van het lijden van den Messias, en heeft aldus, door inspiratie over Davids lippen de klacht der volstrekte verlatenheid laten komen, die in werkelijkheid eens moest komen over de lippen van den Messias.

De Geest der profetie teekent en verklaart ons dus in deze woorden: "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten" niet alleen hoedanig het lijden van den Messias zal zijn; maar de Geest zegt tevens, dat die diepte en die bitterheid van het lijden door den Messias geopenbaard zou worden. Dat lijden zou hem den mond openbreken. Hij zou bittere klachten uiten. Hij zou ook door woorden de bitterheid des lijdens te kennen geven. En nu wordt ons door den Geest medegedeeld, *welke woorden* men in de klacht zou vernemen. Die woorden zouden zijn: "Eli, Eli, Lamma Sabachtani! Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten."

Niet alleen *het lijden* van den Messias wordt geteekend en aangekondigd. Niet alleen het *lijden* moeten wij dus in hem, die als *de* Messias ons wordt verkondigd, weervinden. Neen, ook in dat lijden moet worden weergevonden *de klacht,* die hier in Psalm 22 wordt aangekondigd; de klacht, die over zijne lippen *moest* komen, niet als een *nazeggen* van hetgeen in Psalm 22 voorzegd was, maar als een klacht, die, vanwege het bitter, bang, en angstig lijden aan zijn boezem is ontwrongen; een klacht, die hij niet weerhouden kon, maar die uit het bewust gevoel van zijn lijden voortkwam.

Het "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten" moet in het lijden van den Messias terug gevonden. Ook deze bewoording. Letterlijk zelfs. Zij mogen in zijn lijden niet gemist. 't Is een kenmerk, dat de lijder, die wij voor den Messias houden, werkelijk de Messias is.

En in wien is nu dit woord vervuld? — Er zijn vele lijders, vele martelaren geweest. En het lijden dezer mannen en vrouwen was soms ook bang en bitter. En toch, wij gevoelen dat in niet een dezer het woord van den 22sten Psalm vervuld is.

Een is er echter, die leed precies zooals dit in de profetieën werd aangekondigd. *Een* is er, die stierf en den dood inging zooals Gods Geest er van getuigd had; zooals die *eene* dat doen zou en doen *moest*. *Een* is er, wiens dood niet was een doorgangsdood, maar een ondergaan en dragen van den toorn Gods; wiens ingaan in den dood hem de bittere klacht van de lippen perste: "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten." *Een* man is er dus aan te wijzen, wiens dood ten volle aan de profetie beantwoordde. En wie is die ééne? — Zijn naam vindt ge in het Nieuwe Testament. 't Is Jezus Christus. Hij alleen is de man in wien Psalm 22:2 zijne vervulling vindt. Maar in hem *volkomen* en *letterlijk*. Lees slechts hetgeen de Evangelisten van Christus' lijden en sterven verkondigen. En beluister het: "ELOI, ELOI, LAMMA SABACHTANI" dat van zijne lippen over Golgotha's heuvel klonk, toen hij aan het hout, het *vloekhout* genageld was, en den *vloekdood* stierf.

Het lijden in Psalm 22 geteekend, is het lijden van den Messias; is het lijden, dat de Messias *zou* en *moest* ondergaan. In wien wij dat lijden vervuld zien *is* de Messias, de *ware* Messias.

Nu vinden wij in niemand, behalve in Jezus Christus, de vervulling van dit woord, dies *is* en *moet* Jezus Christus

de ware Messias zijn. 'k Weet wel dat velen hem als zoodanig niet *willen* erkennen. 'k Weet ook, dat men het geloof in Jezus als de Verlosser en Zaligmaker belacht. Doch dit verandert de zaak niet. Dit vernietigt de waarheid niet. De vervulling der profetie in Jezus Christus kan door niemand weggeredeneerd worden, en noch veel minder voor onwaar worden verklaard. Ook kan men het niet ongedaan maken. Het is geschied. Het *woord* is een *feit* geworden.

Die derhalve dezen Jezus niet te voet wil vallen; hem als de Messias niet wil erkennen, die blijft ook buiten de zoenverdiensten van Christus staan. De zoodanige heeft geen deel aan Christus' werk. Ook niet aan zijn sterven. De zoodanige is en blijft derhalve in den dood, om daarin om te komen. De zoodanige zal, tenzij hij zich bekeert, eeuwig van het Leven, dat is God zelve, gescheiden zijn; eeuwig den toorn Gods dragen.

Kent gij Jezus Christus, en gelooft gij in hem als *de ware Zaligmaker?* — Vergeet het nimmer, geachte lezen, hij is de *eenige* Zaligmaker. Buiten hem is er geen leven te verkrijgen.

L.

"Veracht van het Volk."

> "Maar ik ben een worm en geen man; een smaad van menschen en veracht van het volk."
>
> Ps. 22: 7.

In ons vorig artikel hebben wij reeds gezegd, dat deze Psalm wijst naar den Messias die komen moest.

Vooral het *lijden* van dien Mesisas wordt ons in dezen Psalm voor oogen gesteld. En onder dat lijden neemt ook de *verachting* hare plaats in.

Zij is een deel van dat lijden; een deel van den drinkbeker dien de Messias drinken moest. Niet eenmaal, maar herhaaldelijk wordt dan ook in de Heilige Schrift door den Heiligen Geest op dit "veracht worden" gewezen. Behalve in Psalm 22 worden wij ook in Psalm 69 en 89 op de verachting gewezen. Luister maar:

"Want de ijver van uw huis heeft mij verteerd; en de smaadheden dergenen, die U smaden zijn op mij gevallen. En ik heb geweend in het vasten mijner ziele, maar het is mij geworden tot allerlei smaad". (Ps. 69:10, 11). "Gedenk, Heere, aan den smaad uwer knechten, dien ik in mijnen boezem draag van alle groote volken." (Ps. 89:51.)

En toen eeuwen later de Heilige Geest wederom een teekening van Golgotha gaf door de hand van Jesaja, werd de "verachting" er weer opzettelijk met diepen trek ingeteekend, als hij zegt: "Hij was veracht en de onwaardigste onder de menschen; een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor hem; hij was veracht en wij hebben hem niet geacht." (Jes. 53:3.)

Die verachting *moest* dus naar de profetieën des Ouden Testaments over den Messias komen. Zij was een wezenlijk deel van zijn lijden.

Waarom? Omdat zijn lijden plaatsbekleedend was, dat wil zeggen, de Messias leed in de plaats der zijnen, die hij van den vloek zou verlossen. Die vloek was een straf om der zonde wil. En tot die straf behoorde ook een zielslijden van den zondaar. En een stuk van dat zielslijden is de verachting, de smaad, de wezenlijke schande die over den zondaar zal worden uitgegoten, als eens, in den grooten dag des oordeels, al zijne zonden en booze gedachten voor de wereld der menschen en de wereld der engelen openbaar gemaakt zal worden, en de zondaar dan diep beschaamd in al zijne naakte schande wordt ten toon gesteld.

Ook van deze verachting, smaad, wezenlijke schande zou de Messias zijn volk verlossen. En om dit te kunnen doen moest hij veracht worden.

Die verachting behoorde tot den *vloekdood* des zondaars. Zij is dus een deel van de *helle angst en smart* die over den zondaar komen zal. Ook voor den Messias, die deze verachting ondergaan zou voor zijn volk, behoort dit lijden dus tot de helsche angsten die hij ondergaan zou. En de Messias is nooit in de hel geweest, want God zou zelf niet toelaten, "dat zijn Heilige de verderving zag."

Hoe moeten wij dit dan opvatten? Aldus. Die mannen en die vrouwen, die zoo diepe verachting over den Messias zouden brengen, en als het ware over hem zouden uitgieten, zouden dat niet uit zich zelven doen. Die daar achter zou zitten en hen zou aanzetten en de lippen dier mannen en vrouwen tot lasteren vergiftigen zou is de oude vijand, de oude slang, Satanas. Uit de hel zou dus die giftige taal van diepe verachting en krenkende versmading door Satan zelve aan die mannen en vrouwen, als instrumenten van zijn onheilige woede, worden ingegeven.

En in wien zien wij dit Schriftwoord vervuld? Niet in Mahomed, Buddha, Soroaster. Niet in de helden van het slagveld, hetzij van de eeuwen die achter ons liggen of van onze eeuw. Niet in hen, die voorbeelden mogen heeten van opofferende menschenliefde. Niet in de martelaren, die hun bloed lieten vloeien voor hun geloof in Gods Woord en in Jezus Christus als hun Zaligmaker. Maar dit woord is wel vervuld in Jezus Christus. In hem *alleen* is dit woord der profetie vervuld. In hem ten *volle*. Derhalve *moet* Jezus Christus de *ware* Zaligmaker zijn; de *Messias* van God beloofd en gezonden.

En nu is het waar, dat in onzen tijd van algemeen christendom, die verachting van Christus niet zoo sterk uitkomt.

Ja, zelfs het tegendeel waar blijkt te zijn, wijl men Jezus, zij het dan ook slechts als een voorbeeld ter navolging voor het leven, prijst. Het is in onze dagen zooals Dr. A. Kuyper Sr. schrijft: "Nog altoos is er om ons heen geen naam die zoo hoog, geen naam die zoo lieflijk, geen naam die zoo heilig klinkt, als de naam van onzen dierbren Jezus.

Hoe ook een deel der kerk van hem afviel, en de toongevende mannen hem den rug toekeerden, en de maatschappij al meer buiten hem omleeft, toch blijft de naam van Jezus in elken kring en onder alle groep nog met eere genoemd. Smaden durft men den Eenige nog niet.

Wel is men van den wezenlijken Middelaar op al verder afstand vervreemd, en heeft men voor den levenden Heiland een "Rabbi van Nazareth" in de plaats geschoven, dien men slechts eert als religieus genie, of als toonbeeld van zachtheden. Maar hoezeer ook het beeld van den Heiland vervalscht zij, toch blijft men ook onder die onjuiste trekken hem nog eere bieden. Ook voor de modernen, ja zelfs voor hen, die achter de modernen staan, is de naam van Jezus nog altoos een naam, die tot iets edels bezielt.

Wel zijn er reeds uitzonderingen, en als men gezien heeft de spotprenten, waarmee de Joden in Duitschland en de raddraaiers in België, de hoogheerlijke persoonlijkheid onzes Heeren nu reeds vervolgen durven, dan ijst men bij de gedachte, hoe misschien reeds in het derde geslacht ook die algemeen-menschelijke eere bieding voor onzen Jezus in de smadelijkste verguizing verkeeren zal."

Toch is dit woord der profetie in Jezus vervuld. In zijne omwandeling op aarde en in bijzonderen zin in de laatste dagen van zijn lijden is die verachting ten volle over Jezus gekomen. Die geen vreemdeling in het Nieuwe Testament is, en die het lijden van Jezus, zooals het ons door de vier Evangelisten medegedeeld is, met aandacht leest

en dan onbevooroordeeld oordeelt zal moeten getuigen: "In Jezus is dit Schriftwoord vervuld."

Bovengenoemd godgeleerde wijst dan ook op die vervulling met de volgende woorden: "Toen Jezus in den hof der olijven geboeid en met politieagenten naar het Joodsche rechthuis werd gevoerd, en op Gabbatha ten toon gesteld en op Golgotha aan het vloekhout gehangen,—toen was er voor Jezus' naam geen eere. Toen kleefde er aan dien heerlijken naam smaad en schande.

Zulk een drukkende, hinderlijke, ergerende smaad, dat zelfs de vurigste van Jezus' intiemste jongeren, dien smaad niet aandorst, en toen ze hem vroegen: "Zijt gij ook niet van die?", naar eeden greep en tot bezweringen zijn toevlucht nam, om toch maar den schijn zelfs te ontgaan, als moest die smaad en die verachting, waar zijn Heiland onder geborgen ging, afdruppen ook op hem.

En dien smaad, die verachting, die zoo krenkend en grievend was dat zelfs een Petrus er voor terugschrikte als voor een giftige slang die hem met haar beet dreigde, dien diepen hoon heeft uw Jezus gedragen. Hij die dien hoon, o, zooveel dieper nog dan Petrus voelde, hij heeft er mee gestaan voor aller oog en er mee gehangen voor aller blik, voor die blikken, zoo vol onbeschaamdheid. En toen zijn bloed om ons vergoten werd; en zijn adem stikte in de borst; toen doodde nog giftiger pijl, dan de doodsangst, de eere van zijn goddelijken naam voor het eerbesef van zijn doodgenepen hart.

De eere is beter dan het leven en de naam voor den man van eere heiliger dan de levenswarmte van zijn eigen bloed.

Eere te hebben, eere boven alle naam, was het heerlijk loon, dat de Man van smarte om den arbeid zijner ziel en voor zijn diepe krenking ontvangen heeft.

Maar om tot die eere boven alle glorie en dien naam

boven allen naam te kunnen doordringen, heeft onze Jezus dan ook niet alleen het kruis verdragen, maar ook de schande veracht, en diep, zeer diep het hoofd gebogen, onder den schrikkelijken hoon en smaad, dien booze nijd over hem uitspuwde.

Het was een vreeselijke keer te Jeruzalem.

Tot dusverre meed Jezus meest de kringen waarin men hem haatte.

Trouwhartige jongeren, bewonderende vrienden, vriendelijke vrouwen omringden hem. O, die schare, die aan zijn lippen hing, die geredden die hem dankten, die hopeloozen die den zoom van zijn kleed drukten, ze waren nauwelijks te bedwingen, ze wilden Jezus koning maken; en nog op Palmzondag had men de palmtakken voor zijne voeten gestrooid en de kleederen op zijn weg gespreid, en vroolijk en luidkeels in Jeruzalem's poorten geroepen: Hosanna den Zone Davids.

Tot dusverre had Jezus liefde ingedronken, dankbre blikken om zich heen gezien, o, in zoo veler hulde genoten.

Maar nu, in den hof der Olijven, keert dat alles plotseling om.

Het is de ure der duisternis.

De goeden wijken terug. De boozen treden op den voorgrond. Johannes vlucht en Judas blijft bij hem. En nu opeens begint de diepe, schrikkelijke verachting, de grievende smading en de krenkende hoon.

Toen eindelijk de ure der duisternis kwam, ja, toen heeft die menigte er werkelijk gestaan, die wilde hoop, die hem uitjouwde en nagilde en riep om zijn bloed; toen zijn ze er geweest die eer-vergeten soldaten, die hun spotzucht aan onzen lieven Heiland gekoeld hebben; en toen hebben ze met hun helsche tronieën daar voor den stervenden Jezus staan razen en tieren die onmenschelijke priesters en wij-

zen van Israël, toen ze schreeuwden: "Gij die den tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, verlos uzelven; indien gij de Zone Gods zijt, zoo kom af van het kruis. Anderen heeft hij verlost, hij kan zich zelven niet verlossen. Indien hij de Koning Israëls is, dat hij nu afkome van het kruis, en wij zullen hem gelooven." enz. (Matth. 27 : 40, 42.)

In Jezus is dit woord werkelijk vervuld. Hij werd veracht van het volk. Hij is dus de *ware Messias.*

Moogt gij, geachte lezer, gelooven dat gij waarlijk deel hebt aan Jezus' lijden? Dan eerst moogt gij de hope koesteren, dat de hemel der heerlijkheid u ten deel zal worden.

LI.

"Gal tot Spijze en Edik te Drinken Gegeven."

> "Ja zij hebben mij gal tot mijne spijze gegeven; en in mijnen dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven."
>
> Ps. 69: 22.

Gelijk Psalm 22 een spreken is van den Messias zelve door den Geest die zich van David meester maakt, zoo ook hebt ge het in dezen Psalm te doen met een spreken door den Messias bij monde van David. En gelijk de 22ste Psalm in bijzonderen zin wijst op het kruislijden van den Messias, zoo ook wordt in dezen Psalm dat lijden bezongen. Niet minder dan den 22sten Psalm, is ook deze typisch profetisch van karakter. Wij hebben dit vroeger reeds aangetoond. Dit nu slechts te noemen is voldoende.

Het lijden van den Messias wordt ook in dezen Psalm geteekend als een ziels- en lichaamslijden. En ze zijn als het ware, in dezen Psalm zoo dooreen gestrengeld, dat ze

ons wijzen op het *onafscheidbaar verband* tusschen dat ziels- en lichaamslijden.

De Messias, die kwam om zijn volk te verlossen, moest ter verlossing der zijnen de wet volbrengen en de straf der zijnen dragen. Dat volbrengen der wet was het betalen der schuld der zijnen. Het dragen der straf bestond in een lijden naar ziel en lichaam. Met minder kon het niet. Het lijden van den Messias was immers borgtochtelijk; want als Borg stond hij in de plaats der zijnen. Hij droeg daarom ook in de plaats van zijn volk de straf van dat volk. En die straf was een lijden, om der zonde wil, in ziel en lichaam. Daarom moest ook de Messias, die de Borg was, dat lijden in *beide* ondergaan.

Op ziels- *en* lichaamslijden worden wij ook in dezen Psalm gewezen. "Verlos mij, o God! want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel", zoo vangt de dichter aan. En straks luidt het weer: "Nader tot mijne ziel, bevrijd ze." Doch ook het lichaamslijden wordt even sterk en roerend bezongen. Hoor maar. "Ik ben vermoeid van mijn roepen, mijn keel is ontstoken, mijne oogen zijn bezweken, daar ik ben hopende op mijnen God." En in het 22ste vers zegt de dichter: "Ja zij hebben mij gal tot mijne spijze gegeven; en in mijnen dorst hebben zij mij edik te drinken gegeven."

De dorst, waarvan hier gesproken wordt, wijst op het lichaamslijden. En dat lijden zou bitter zijn, hetgeen duidelijk is uit den dorst, waarvan hier sprake is. De dorst wijst niet op eene begeerte maar op eene behoefte, op een dringende en groote behoefte des lichaams, die voortvloeit uit een groote kwelling het lichaam aangedaan. Dorst is zelfs een scherper zwaard dan honger, want dorst is als een giftige pijl, die doordringt tot in merg en nieren. Dorst is voor het lichaam zwaarder te verduren dan honger. De

oorzaak hiervoor is, dat de dorst voortkomt uit het bloed. En in dat bloed is de woeling, is de beweging van het menschelijk leven.

Dorst wordt dan ook in de Heilige Schrift meer dan honger gebruikt als beeld om de geestelijke toestanden te teekenen. En niet alleen de zaligheid des eeuwigen levens wordt er door geteekend, maar ook alle geestelijk lijden wordt er door afgemaald.

Op het lijden des Heilands. dat in het lichaam zou worden gedragen en dat uit al zijn geestelijk lijden voortvloeit, worden wij in dit vers gewezen.

Het zou een bang en bitter lijden zijn hetwelk de Messias zou moeten ondergaan. Een lijden dat hij in het lichaam zou moeten verduren. Een lijden dat uit zijn bloed zou voortkomen. Hij zal dorsten. Als een amechtige zou hij roepen om drinken. Door onlijdelijken dorst zou hij gekweld worden.

Hij zal dorsten vanwege een bitter lichamelijk lijden. En dat lijden zou zoo hevig zijn, dat het door de omstanders zal worden opgemerkt. Dat lijden zou niet verborgen blijven. Dat lijden zou hem den mond openbreken. De smarten zouden ondragelijk wezen. Hij zal om verzachting, om lafenis vragen. En.... men zal hem lafenis aanbieden.

Men zal beproeven die smarten te dooven, doch de poging zal een wreede handeling zijn, want men zal hem met *gal* spijzigen.

O, hoe *wreed!*

Men zal hem niet het koelste water uit de reinste en zuiverste bron met volle teugen laten drinken, maar hem de kan met gemyrreden wijn aanbieden. De dichter zegt: "zij hebben mij gal tot mijne spijze gegeven."

En nu zal door de smarten niet alleen het lichaam gekweld worden, maar ook het bloed wordt er door verhit.

Door die smarten zou een hevige koorts ontstaan. En de koortshitte zal de sappen des lichaams opdroogen. En "verdroogd als een potscherf" zal de tong aan het gehemelte kleven. Een hevige dorst zal zich van den Messias meester maken. En als hij over dien dorst zal klagen, zal men hem, zegt de dichter "*edik* te drinken geven."

Een trek uit het lijden van den Messias wordt ons hier medegedeeld. Een klacht, die over het lijden naar het lichaam geuit zal worden, wordt ons hier voorspeld. En die voorspelling is *een* van de vele teekenen die ons gegeven zijn om den Messias te kennen. Deze klacht over den dorst, in het lijden van den Messias, is ons als een herkenningsteeken gegeven, opdat wij ons van den persoon, die de Messias is, vergewissen zullen, en niet als een blinde naar den wand behoeven te tasten.

Wenden wij ons oog naar Jezus Christus, die ons in Gods Woord als de Messias wordt verkondigd, dan vinden wij in hem ook *dit woord* vervuld. Letterlijk zelfs. En die vervulling roept ons toe, dat Jezus de *ware* Messias is, al wordt hij ook door de wereld verworpen en al willen de modernen, die tegen Jezus als Zaligmaker den strijd hebben aangebonden, hem als de Messias uit het leven en de prediking bannen.

Hoe eenvoudig en onopgesmukt wordt ons de vervulling van dit profetisch woord in het lijden van Christus door de Evangelisten medegedeeld. En hoe weinig denken wij, bij het lezen van deze klacht in de lijdensgeschiedenis, aan de vervulling van dit profetisch woord. Hoe zelden zien wij in deze medegedeelde klacht het herkenningsteeken om Jezus Christus als de *ware* Messias aan te wijzen. Gewoonlijk bepaalt ons die klacht alleen bij de bitterheid van zijn lijden; bij de hevige smarten, die hij heeft gedragen om ons van de helsche pijn, van die natuurlijke dorstsmart der

hel te verlossen. Zeker, ook dit, ook deze rijke vertroostende waarheid mag niet vergeten worden bij het kruislijden; want de helsche pijn wordt ons in Gods Woord ook als een valsche branding en onheilige gloed, als een onuitblusschelijk vuur, dat om water roept, maar door geen stroom van water te blusschen is, geteekend. Maar met dat al mag het teeken der vervulling niet onopgemerkt blijven. Dat teeken moet men zien opdat het ons toeroept: Hij is de vervulling der profetie; hij is de beloofde; hij *het* vrouwenzaad; hij is *de* Zaligmaker.

In Jezus Christus vindt dit woord zijne vervulling, gelijk ons uit het Nieuwe Testament zoo duidelijk blijkt.

Toen men Jezus wegleidde naar Golgotha en op den heuveltop gekomen was bood men hem den gemyrreden wijn aan. Doch hij weigerde dien te drinken, want hij wilde zich niet laten bedwelmen. En hij mocht hem niet drinken, want hij moest *welbewust* het lijden der zijnen dragen.

Met vol bewustzijn hing hij dan ook aan het kruis. En als hij straks,—als het lichaam door de wondkoortsen verhit hevig dorsten zal, en hij smachten zal om een beker koud waters, en hij begeeren zal dat er een uit erbarmen en deernis het uiterste van zijn vinger in het water zou doopn en zijn brandende tong zou verkoelen,—uitroept "mij dorst" spreekt hij dit met vol bewustzijn.

En ziet, dat woord *werd gesproken.* En het *werd opgevangen* door de soldaten. Zij wisten van de profetieën niets. En toch ook zij moesten mee dit woord in vervulling brengen. En onwetend hebben zij gedaan wat de profetie geopenbaard heeft dat geschieden zou; want die soldaten hebben Jezus niet een beker koud waters aangeboden, maar zij vulden een spons met edik, die zij op een rietstok staken en toen tegen de brandende lippen des Heilands druk-

ten. En met dien druppel wrangen edik achtte de wereld haar tol van deernis aan den stervenden lijder betaald te hebben.

In Jezus Christus is dit woord vervuld. En die vervulling roept ons toe: *Hij is de ware Messias.* Hij alleen kan u dus, geachte lezer van de helsche dorst verlossen; want weet, die bange uitroep van uw Heiland "My dorst" vertolkt ons, dat het een dragen was van den dorst der zijnen, waarmee zij eeuwiglijk hadden moeten verdorsten, een dragen van dien dorst der zijnen om hen eeuwig van dien dorst te verlossen.

Zullen wij dan van de helsche dorst verlost worden, dan moeten wij Jezus' lijden deelachtig zijn. En om aan dat lijden deel te hebben moeten wij Jezus toebehooren. En om hem toe te behooren moeten wij ons aan hem overgeven, en hem als onzen *Zaligmaker* aannemen.

Hebt gij dit, door Gods genade, reeds gedaan?

LII.

"Voor de Overtreders Gebeden."

I.

> "Daarom zal Ik hem een deel geven van velen, en hij zal de machtigen als een roof deelen; omdat hij zijne ziele uitgestort heeft in den dood, en met de overtreders is geteld geweest, en hij veler zonden gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft."
> Jes. 53: 12.

Dat de profeet in dit hoofdstuk van den Messias spreekt is zeker, en is duidelijk voor een ieder die niet moedwillig de oogen daarvoor sluit. Het plaatsbekleedende van hem

over wien in dit hoofdstuk gesproken wordt, komt immers in dit hoofdstuk zoo helder uit. En dit borgtochtelijke is juist in den Messias zoo eenig.

Het *werk* van den Messias voor zijn volk is *veelzijdig*. Hij moest de zonden van dat volk op zich nemen; hun schuld betalen en hunne straf dragen; God verzoenen en den toorn Gods stillen; het hart zijns volks wederbaren door zijnen Geest en dat volk bekeeren; geloof schenken, heiligen, enz.

De *ambten* van den Messias zijn *drievoudig*. Hij is profeet, priester en koning. Als profeet zal hij dat volk leeren; als koning zal hij het regeeren en beschermen; als priester zal hij voor dat volk offeren en bidden.

De Messias moest voor dat volk offeren. En het offer dat hij brengen zou moest een volkomen offer zijn. Hij zelf was het offerlam.

Hij moest echter ook voor dat volk *bidden*. Op dit bidden worden wij hier gewezen, als de profeet zegt: "en voor de overtreders gebeden heeft."

De Messias zou voor zijn volk bidden. In den volsten zin des woords zou hij hun *voorbidder* zijn bij den Vader. Hunne nooden en behoeften zal hij gedenken, den Vader voorleggen, en de vervulling dezer nooden en behoeften zal hij van zijnen Vader afbidden.

De profeet wijst hier echter op een gebed van den Messias, dat opgezonden zal worden, niet ten behoeve van zijne vrienden of volgelingen, maar in het belang van zijne vijanden, van zijne haters. De profeet spreekt van *"overtreders"*.

Nu is het waar, volkomen waar, dat ook Gods volk, de wet van God overtreden heeft en nog in veel struikelt. In dien zin is ook Gods volk onder de overtreders te rekenen.

De Heilige Schrift zegt immers: "Er is niemand die goed doet, er is ook niet tot één toe. Er is niemand, die verstandig is, er is niemand die God zoekt."

Toch heeft de profeet hier het oog niet op de geloovigen. Hij denkt bij dit woord "overtreders" niet aan de kinderen Gods. Het verband van dit woord met het voorafgaande in den tekst verbiedt een verklaring van dit woord "overtreders" in bovengenoemden zin. Uit het verband blijkt duidelijk,(dat de profeet hier wijst op hen, die zich door een gruwelijk onrecht aan den Messias vergrijpen. Hij zinspeelt hier op degenen, die hem ter slachting, dat is ter dood, zullen leiden; op degenen, die aan den Messias de doodstraf zullen voltrekken. Deze menschen zijn overtreders, want zij zullen, tegen alle recht en gerechtigheid in, den onschuldige dooden. Zij vertreden het heilig recht, dat de rechtvaardige heeft te beschermen tegen alle onrecht en geweld. De zoodanigen dragen niet tevergeefs het woord *"overtreders"*.

En voor deze "overtreders" zal de Messias bidden. Hij zal ze niet verwenschen of vervloeken; ook niet tegen hen toornen; maar in zijn barmhartigheid voor hen bidden.

Ook deze trek door Jesaja gegeven moeten wij in den Messias terug vinden. En meer bepaald in zijn *lijden;* want dit gebed wordt aangegeven als een gebed dat hij bidden zal voor zijn vijanden terwijl men hem het gruwelijkste onrecht zal aandoen; terwijl men hem onrechtvaardiglijk onder de overtreders stellen zal, en als een overtreder de doodstraf zal doen ondergaan.

Bij het sterven van den Messias moet deze bede voor de overtreders terug gevonden worden.

Blikken wij nu op Jezus, staan wij stil bij zijn kruis, dan is het woord aldaar, bij den stervenden Jezus, terug te

vinden. Als een onrechtvaardige werd hij veroordeeld, als een der grootste booswichten door den rechter Pontius Pilatus gevonnisd. Aan de krijgsknechten overgegeven om den smadelijksten en smartelijksten dood, den kruisdood, te sterven. Door de ruwe handen dezer soldaten werd hij aan het vloekhout geklonken. Zonder mededoogen had men hem van zijne kleederen ontdaan; dreef men de nagelen door handen en voeten; stelde men hem tot een smaad en hoon aan de woeste menigte ten toon; en gaf men hem over aan den wreeden kruisdood.

Toch had Jezus niets gedaan dat den dood waardig was. Hij had geen onrecht gedaan, noch eenig bedrog gepleegd. Integendeel, hij was het land doorgegaan goeddoende. Niet een uit de menigte kon hem van eenig kwaad betichten. En noch veel minder had hij zich aan die krijgsknechten vergrepen.

Gewis, indien Jezus het recht zijn loop had laten gaan, dan had hij redenen om te toornen, om al die menschen, met de soldaten inbegrepen, door zijn almacht te dooden. Hij doet dit echter niet. Hij wil zich nog over hen erbarmen. Hij zal den toorn Gods, die over hen billijk is ontstoken, van hen afwenden. Hij bidt. Voor zijne discipelen heeft hij reeds gebeden, als blijkt uit het hoogepriesterlijk gebed, dat opgeteekend staat in Johannes 17. Thans bidt hij ook voor zijne vijanden, *voor de overtreders*. Hij, de Messias, vraagt om vergeving voor degenen die hier zoo gruwelijk het heilig recht van God vertreden. "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen." Dus klonk de bede, die hij van het kruis opzond voor de overtreders. Hoe roerend! Hoe ingrijpend! Zeg mij vindt ge in deze bede, geachte lezer, niet het woord van den profeet terug als hij zegt: "en voor de overtreders gebeden heeft." In *Jezus Christus* vinden wij de vervulling dezer profetie. In hem *alleen*. En die vervulling roept ons tevens toe: Jezus Chris-

tus is de ware Messias! Hij is de Zaligmaker van zondaren, die God zenden zou.

Aan deze voorbede van Jezus hebben wij behoefte. Ook hij moet de vergeving onzer zonden van den Vader afbidden, op grond van zijn zoenoffer, zal het wel met ons zijn.

Moogt gij gelooven, geachte lezer, dat hij ook uw voorbidder is? Onderzoek dit ernstig, want zonder Jezus Christus is er geen vergeving van zonden te verkrijgen.

LIII.

"Voor de Overtreders Gebeden."

II.

> "Daarom zal Ik hem een deel geven van velen, en hij zal de machtigen als een roof deelen; omdat hij zijne ziele uitgestort heeft in den dood, en met de overtreders is geteld geweest, en hij veler zonden gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft."
>
> Jes. 53: 12.

Teeder, innig, roerend, en o, zoo diep wordt het lijden van den Messias, in dit hoofdstuk, door Jesaja beschreven. Met zijn profetischen blik ziet hij dat lijden. En 't is alsof hij dat lijden aanschouwelijk doorleeft. Hij spreekt dan ook niet over dit lijden als iets dat in de toekomst gebeuren zal, maar hij spreekt over dit lijden als een zaak die geschied is. En toch, de wijze waarop hij alles mededeelt is zoo eenvoudig, dat wij haast niet weten wat wij het meest bewonderen zullen, *de diepte* zijner gedachten inzake dit lijden, of den *eenvoud* zijner mededeeling.

Een volkomen beeld van den lijdenden Messias wordt ons door den profeet geschilderd. En alle trekken van het

lijden zijn in dit beeld op te merken. Het angstige dat er voor den Messias zelve inligt. De o, zoo diepgaande verwerping door het volk. Het borgtochtelijke in dat lijden. De oorzaak des lijdens. De wijze waarop en het doel waartoe de Messias zou lijden. De handeling des volks en de trouwe zorg des Vaders. De diepe vernedering en de gewillige overgave van den Messias om den lijdensbeker te drinken. Zijn persoonlijke heiligheid en rechtvaardigheid, maar ook zijn liefde en ontferming. Bovendien laat de profeet u het offer zien, en bepaalt u bij den biddenden hoogepriester als hij zegt: "en voor de overtreders gebeden heeft."

De Messias bidt. Het gebed en de voorbede behoort ook tot zijn priesterlijk werk. Hij bidt niet alleen voor zijn volk. Hij moet ook voor zijne vijanden bidden. Ook dit bidden *voor* de vijanden, en wel te midden van het lijden dat hem door die vijanden aangedaan wordt, is gegeven als een herkenningsteeken om den Messias te kennen, en hem van de valsche Christussen te onderscheiden.

Hij zou bidden voor de *overtreders.*

Een scherpe tegenstelling wordt hier gegeven met de voorgaande uitdrukking in dit zelfde vers n.l. deze, dat hij, de Messias, "met de overtreders is geteld geweest." Het volk, de overpriesters, Kajafas en Pilatus telden hem onder de overtreders. Men beschouwde hem als een die kwaad gedaan had, als een die gruwelijk onrecht gepleegd had. Toch was Jezus de rechtvaardige, "hij heeft geen onrecht gedaan, noch was er bedrog in zijnen mond geweest." Dit was duidelijk gebleken. Men had niets dan valsche getuigen tegen Jezus gevonden. En de rechter, Pontius Pilatus, had herhaaldelijk getuigd, "ik vind geen schuld in hem." Jezus Christus, de Messias, was dus geen overtreder. Toch telde men hem, hoe onrechtvaardiglijk dan ook, onder de overtreders; opdat men hem konde dooden.

Vreeselijk niet waar!

De schijven moeten dus omgekeerd worden. Zij, die Jezus veroordeelden, en hem ter dood brachten, deden dit tegen alle billijkheid en recht in. Zij vertraden en verkrachten het recht. Hun doen was onrecht. Zij, en niet Jezus, waren de overtreders. Jezus weet dit. Hij beschouwt ze dan ook als overtreders. Hij doet dit met het volste recht; want zij zijn overtreders. "En heeft voor de overtreders gebeden."

Jesaja zegt niet, *wat* de Messias bad. De woorden worden niet medegedeeld. Toch laat hij gevoelen wat de inhoud zijn moet. Hij bidt *voor* de overtreders. Hij bidt dus in belang en ten behoeve van de overtreders. Het gebed zou in verband staan met de overtreding die zij plegen. En dies in verband met hun vergrijp aan hem den Messias.

En dit moet u niet verwonderen. De zonde toch, die aan den Christus Gods, op Golgotha, is gepleegd, is niet maar een zonde, maar *de* zonde in haar *voleinding* en *volstrektheid.*

De zonde op Golgotha gepleegd was niet een vergrijp van den mensch tegenover den mensch. Zekerlijk, ook zulk een daad is zonde. Als Kain zijnen broeder Abel doodslaat is dit niet alleen een ontzettende misdaad, maar ook een vreeselijke zonde. Als Herodes Johannes den Dooper onthoofd is dit niet alleen een gruwelijke daad maar ook een groote zonde.

En toch.... de zonde aan den Christus Gods gepleegd gaat verder. Het is zooals een zeker groot godgeleerde zegt: "Al die eeuwen, van het Paradijs af, was de zonde er op uit, er op belust geweest, om eens haar *volle* goddeloosheid. haar *diepste* onheiligheid, haar volkomen *duivelschen* zin te openbaren.

En de wereld was met gruwel en ontzetting vervuld. En

de eene misdaad haalde de andere in om haar te overtreffen en in de schaduw te stellen.

En toch, hoe onmenschelijk, dierlijk en duivelsch de zonde ook onder de volken en natiën was uit- en doorgebroken, nog altoos had de zonde het proefstuk van haar *absolute* goddeloosheid niet kunnen leveren.

Nog altoos hield de koorts van den hartstocht der zonde aan.

Nog altoos zon ze op meer; mikte ze naar hooger; was ze op *nog* onheiliger openbaring van haar demonisch wezen bedacht.

En nu, eindelijk, zal ze tot haar schrikkelijkste uiting komen, tot die daad van naakte, klare, principieele en rechtstreeksche vijandschap tegen God en zijn Gezalfde.

Verder kan ze niet.

Hier, op Golgotha rekte ze zich in haar volle booze kracht uit; treedt ze op in haar reusachtige slechtheid en gemeenheid.

Ze doet wat ze nooit had gedaan: *ze grijpt in Jezus God zelven aan.* Verder kon en kan de zonde niet gaan. Dieper is er voor haar geen doordringen. Goddeloozer kan ze niet ingaan tegen den levenden God. Vermeteler, roekeloozer, in meer duivelschen zin kan ze noch Gods majesteit noch Gods liefde wonden.

"En heeft voor de overtreders gebeden." Wat Jesaja hier eeuwen te voren, door den Geest der profetie ons mededeelt, moeten wij in de volheid des tijds in den Messias terug vinden. In de ure toen hij leed, bitter leed; toen hem het gruwzaamste onrecht werd aangedaan, toen moest deze bede gebeden worden voor de overtreders.

Wenden wij ons nu naar Golgotha. Blikken wij op de massa die rondom het kruis staat, op de soldaten die het kruis omsingelen, en op den rechtvaardigen Jezus die aan

het vloekhout genageld is, dan gevoelen en erkennen wij wie hier de overtreders zijn.

Maar die overtreders gevoelden en zagen geen zonde in hun doen, hoeveel te minder gevoelden ze dan de gruwelijkheid van hun vergrijp aan den Gezalfden Gods.

Ze waren geestelijk verblind, ze wisten, verstonden, begrepen niet wat ze deden, toen ze Jezus, den Middelaar Gods en der menschen, aan het kruis nagelden.

Jezus wist echter dat de zonde aan hem gepleegd de bangste en de meest verdoeemlijke zonde was. En hij, die dit wist, bad nu voor hen die zelven *niet* bidden konden of God hun die zonde vergeven mocht omdat zij in de daad geen zonde zagen. Jezus zou voor de overtreders bidden. Hij heeft het gedaan. De Evangelisten melden het ons.

In dat "Vader vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen!" vinden wij Jesaja's profetie verwezenlijkt als hij zegt: "en voor de overtreders gebeden heeft."

Deze vervulling is dus mede een bewijs, dat Jezus Christus de Messias is. Niet bloot een mensch, maar meer de Gezant van God. De Middelaar Gods en der menschen. De Zone Gods. die God gezonden heeft, opdat een iegelijk, die in hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Kent gij Jezus en erkent gij hem als de *Zaligmaker?* Zoo niet, dan is er voor u geen plaats in den hemel, want gij zijt een overtreder. En tenzij uwe overtreding vergeven is kunt gij niet met God samenwonen. Die vergeving moet gij ontvangen op de voorbede van Jezus.

Wat duntk u van Jezus geachte lezer? Is hij ook uwe voorbidder? Onderzoek het, eer ge voor eeuwig verloren zijt, want zonder Jezus komen wij gewis voor eeuwig om.

LIV.

"De Messias Uitgeroeid."

"En na die twee en zestig weken zal de Messias uitgeroeid worden, maar het zal niet voor hemzelven zijn."

Dan. 9: 26a.

Uitgeroeid! Wat een hard woord. Vooral als het in verband gebracht wordt met een *mensch*. En niet het minst als dit gezegd wordt van *den Messias*, den Middelaar Gods.

Uitroeien toch wil zeggen, iets ontwortelen, verdelgen, vernielen, uitrukken. Door het uitroeien van een boom heeft men ten doel om dien boom met wortel en tak weg te nemen, en voor goed uit het leven te bannen. Het uitroeien daalt dus af tot het leven, heeft betrekking op het leven, is een verbreken van het leven, een wegnemen uit het leven.

Een mensch uitroeien wil dus niets minder zeggen dan, dat gij de hand aan het leven van dien mensch slaat, hem het leven beneemt, dat is doodt, en hem uit het leven der menschen totaal uitbant, zoodat zelfs de minste gedachtenis aan hem voor goed wordt weggenomen.

In dezen zin nu getuigt de profeet van een handeling des menschen tegenover den Messias, als hij zegt: "En na die twee en zestig weken zal de Messias uitgeroeid worden."

De Messias, van God gezonden ter redding van arme zondaren, zal een bange toekomst tegemoet gaan. Hoewel hij met uitgebreide handen staan zal om de ellendigen te redden, zal men hem als de Redder verwerpen. Al zijn weldaden, zegeningen en woorden zal men in den wind slaan. Men zal zich tegen hem verzetten. Als een boom die onnut de aarde beslaat, zal men hem beschouwen. Men zal de bijl aan den wortel leggen: men zal de handen aan zijn

leven slaan. Wreed en onmeedoogend zal men zijn levensdraad afsnijden. Zijn plaats onder de menschen hem ontzeggen. Zijn naam trachtten uit te wisschen onder de volkeren.

En wat hier door den profeet gezegd wordt van den Messias, heeft Jezus Christus ondergaan. Juist omdat hij *de Messias* was. Men gevoelde en was overtuigd, dat hij de Erfgenaam was, daarom zeide men: "Kom laat ons den Erfgenaam dooden, opdat de erfenis de onze worde."

In Jezus is vervuld wat de profeet hier van den Messias getuigt, omdat Jezus de Messias is. Dat ligt in de vervulling zelve opgesloten.

Jezus werd uitgeroeid. Zijn levensdraad werd *afgebroken.* Hij stierf niet wegens een ziekte of uit zwakte des lichaams; en evenmin omdat hij uitgeleefd was; want hij was nog maar drie en dertig jaar oud toen hij stierf.

Zijn leven werd afgebroken. Men benam hem het leven. Men deed dit met geweld. Er waren geen redenen waarom men hem dooden zou en toch eischte men zijnen dood. Men begeerde niet dat hij langer een plaats zou hebben onder zijn volk, ja zelfs niet onder de levenden. Hij was het volk in den weg. Men haatte hem met een bitteren haat. Men verbitterde reeds als men zijn naam hoorde noemen.

Hij moest uitgeroeid. Zijn persoonlijkheid en zijn naam moesten wegsterven in den dood. Er moest niets meer van hem overblijven; zoodat zelfs de minste gedachte aan hem voor goed zou worden uitgewischt.

Men zal hem uitroeien. Daarom gaf men geen redelijk antwoord op de vraag van Pilatus: "Wat heeft hij dan kwaads gedaan." Maar eischte men zijnen dood in de woeste kreten: Kruis hem! Kruis hem! Zonder ook maar eene reden op te geven waarom men zijnen dood eischte.

Men heeft hem *uitgeroeid.* Zie in deze uitdrukking de handeling des volks, Jezus aangedaan, geteekend.

En toch, men ware niet bij machte geweest zijn levensdraad af te snijden, zoo Jezus dit niet gewillig toegestaan had. Meer dan eens heeft Jezus dit in zijne omwandeling op aarde betoond. Meer dan eens had men de bijl aan den wortel van zijn leven gelegd, en had men het plan om hem te dooden. Doch telkens weerde Jezus de slag af. Maar toen eindelijk de ure van sterven aangebroken was, toen liet hij zijne vijanden hun gang gaan. En toen, toen hieuw en beukte men er op los. Toen hakte men in dat leven om, totdat hij viel en hij in de wateren des doods wegzonk.

Men heeft Jezus, de Messias, uitgeroeid. Doch hij liet dit toe. En in dat toelaten lag zelfs een *handeling* van den Messias. Jesaja drukt dit uit door te zeggen: "Hij *heeft* zijne ziele uitgestort in den dood." In het sterven was dus de Messias, Jezus, niet alleenlijk *lijdelijk,* maar ook *actief* werkzaam. Hij gaf zich in den dood, opdat hij door zijnen dood den dood verslinden zou.

"De Messias zal uitgeroeid worden." Doch let er op, Daniël voegt er aan toe, "maar het zal niet voor hem zelven zijn."

Christus had voor zichzelf geen behoefte aan den dood. Hij behoefde niet door den dood te gaan om voor *zich* verzoening te doen bij den Vader, of om door den dood voor *zichzelven* het leven te verwerven; want Christus Jezus had geen persoonlijke schuld, en hij bezat het leven, want gelijk de Vader het Leven in Zichzelven heeft, alzoo heeft Hij ook den Zoon gegeven het leven in zichzelven te hebben. Omdat Jezus niet bloot mensch was, maar tegelijk God, daarom had hij het leven. Jezus getuigde daarom zelf: "Ik ben de weg, de waarheid en het *leven.*

Dat uitstorten van zijne ziele in den dood, was niet ten behoeve van Jezus zelve. Maar voor wie dan? Voor een ie-

gelijk, die in hem gelooft. Voor de gegevenen des Vaders. Voor de uitverkorenen. Zij hebben door de zonde het leven verloren. Zij zijn en hebben zichzelven in den dood gestort. Zij lagen op den bodem van de wateren des doods. En om hun te redden heeft de Messias zijne ziel in den dood uitgestort. Hij daalde af in de wateren des doods, opdat hij hen uit de diepte des doods zoude optrekken, en het leven met hem zoude schenken.

Hij *werd* uitgeroeid. En *nog* is men bezig om den Messias uit te roeien. 't Is waar niet meer in dien zin, dat men, gelijk de Joden deden, hem vleeschelijk aan het kruis nagelt. Dat kan niet meer geschieden. Maar wel in dezen zin, dat men Jezus, *als de Zaligmaker,* onder de volkeren *miskent.* Men is steeds bezig om zijn *naam* uit te roeien.

En hoe deed en doet men dat?

Eerst door het peillooze diepe Mysterie der verzoening uit Golgotha weg te nemen, en dat lijden voor te stellen als een *marteling,* en Jezus te verkondigen als een *Martelaar.*

Zoo werd Jezus van zijne Godheid beroofd en bloot als mensch voorgesteld.

Vooral het Modernisme heeft sterk in deze richting gearbeid.

En niet alleen door leeken, maar ook door ontrouwe Bedienaren des Evangelies werd verraad aan het heiligste gepleegd. En van zelf, toen in Christus' kerk dit verraad aan den Man van smarten was gepleegd, volgde de wereld met onheiligen aandrang. Al spoedig werd nu den gezegenden naam van den Heiland naast dien van Confusius, Mahomed, en Buddha geplaatst. Allen waren immers machtige figuren. Weldoeners der menschen.

Vreeselijk!

Maar wat doet *gij,* geachte lezer, met den Messias.

Buigt gij voor hem uw hart? Of doet gij ook nog mede aan het uitroeien van zijnen Naam? Laat ik u dan dit zeggen: Het zal tevergeefs zijn, want God heeft hem eenen naam gegeven boven allen naam, opdat alle knie zich voor hem buigen zal.

Jezus wordt als *Zaligmaker,* door de waanwijzen dezer wereld verworpen. Vergeet echter nimmer, dat *God* van hem getuigt heeft: "En gij zult zijnen naam heeten *Jezus,* want hij zal zijn volk *zalig maken.*" En onzen tekst toont aan, dat hij de Messias *is,* wijl dit woord in hem de vervulling vond.

LV.

"Zij Deelen Mijne Kleederen."

"Zij deelen mijne kleederen onder zich, en werpen het lot over mijn gewaad."

Ps. 22: 19.

In een vorig artikel hebben wij er reeds op gewezen, dat deze Psalm typisch profetisch is. Dat hij wijst op den Messias: in bijzonderen zin op het lijden dat hij ondergaan zou. Dat het een spreken van den Messias zelf was, die door den Heiligen Geest deze woorden in den mond van David heeft gelegd.

Uit dit 19de vers blijkt, dat er ook in dezen Psalm gesproken wordt over zijne *kleederen,* en wat men daarmede doen zal.

De handeling met zijne kleederen komt voor als een lijden, dat den Messias aangedaan wordt. En om te gevoelen, dat dit werkelijk tot des Messias' lijden kan behooren, moet men zich indenken *waartoe* wij een kleed dragen, en *waarom* ons een kleed van God gegeven is.

Dat het kleed ons van God geschonken werd is duidelijk uit Gen. 3:21 waar staat: "En de HEERE God maakte voor Adam en zijne vrouwe rokken van vellen, en toog ze hun aan." *God* gaf den mensch het kleed. Niet om het ijdel of ongebruikt te laten liggen; integendeel, Gods Woord zegt, dat God "ze hun aantoog."

Dit kleed had Adam niet in den staat der rechtheid. Hij had toen geen kleed van noode. *Na* de zondeval maakte God het kleed voor den mensch, en bedekte hem met dat kleed. Dat kleed moest nu de naaktheid der menschen bedekken, want die naaktheid is oorzaak van schaamte geworden voor het in zonden gevallen hart.

Waar nu het kleed de *schaamte* des menschen bedekt, ligt in het kleed des menschen eerbaarheid, en de achtbaarheid voor zijn zelfbesef. Daarom is het ook niet om het even *wat kleed* de mensch draagt, en op *welke wijze* hij gekleed is. Het kleed moet eerbaar zijn. De dracht moet in overeenstemming wezen met het doel waartoe God den mensch het kleed gaf.

Waar echter de zonde de overhand heeft, daar wordt ook het kleed misbruikt. Dit merken wij niet alleen op uit de dikwerf zoo onkiesche modes en uit de kleedij der komedianten, maar leert ons Gods Woord eveneens. Denk slechts aan Noach. Toen hij dronken van de wijn zijn tent binnen trad, wierp hij zijn kleed af en leide zich naakt voor het oog zijner kinderen te slapen.

Geen eerbaar mensch ontkleedt zich dan ook in het publiek. Veel minder zal een eerbaar mensch het gedoogen, dat iemand anders hem *in het publiek ontkleedt*. Indien er eene zaak is waartegen hij zich met al de kracht die in hem is verzet, dan is het de naakte ontkleeding in het openbaar. Het uittrekken der kleederen is het heilig privilegie van de eenzaamheid en van het huiselijk verborgene.

In het uittrekken van iemands kleederen, en dat publiek

op straat, niet alleen van zijn bovenkleed, maar van *al* zijn kleederen, tot eindelijk zijn naakte lijf te voorschijn komt, ligt een diepe versmading en een bitter lijden.

Dit lijden zou ook de Messias moeten verduren. Men zou hem publiek op de straat ontkleeden, want zoo lezen wij in Ps. 22 : 19, "Zij deelden mijne kleederen onder zich, en wierpen het lot over mijn gewaad."

De Messias zou dus in zijne omwandeling op aarde in menschelijke kleederen gezien worden. Als zoon des menschen droeg hij ook het kleed. En dat kleed was ook bij hem nauw en teeder met zijn lichaam, en daardoor met zijn persoon, verbonden. Daarom was die geheele ontkleeding voor den Messias, den Heilige, dan ook een ontzettende versmading, een bitterheid des geestes.

En waar nu *Jezus* door het Woord Gods ons als *de Messias* wordt voorgehouden, daar moeten wij dit woord in zijn omwandeling terug vinden. In hem moeten wij het dan vervuld vinden. Laat ons dit opsporen.

Vooreerst merken wij dan op hoe nauw dit kleed met zijn *persoon* verbonden is. Dit blijkt ons duidelijk uit twee incidenten. Het eene is de genezing van de bloedvloeiende vrouw. Zij raakte den zoom van Jezus' kleed aan en ziet er ging kracht van hem uit waardoor de vrouw genezen werd. Het andere is de verheerlijking van Jezus op Thabor. Hij werd verheerlijkt. Maar ook zijn kleedij deelde in die onbeschrijfelijke heerlijkheid die van hem uitstraalde want in Marcus 9 :3 lezen wij: "En zijne kleederen werden blinkende, zeer wit als sneeuw, hoedanige geen voller op aarde zoo wit maken kan."

Vervolgens merken wij op, dat de psalmist ons duidelijk laat gevoelen, dat dit ontkleeden niet ziet op een daad van den *Heiland zelve,* maar op een daad die *door anderen* verricht werd, en waarbij hem de kleederen werden ontno-

men, en onder de menschen werden verdeeld. Zelfs *de wijze* waarop die kleederen verdeeld zouden worden, wordt aangegeven. Zij zullen *het lot* over zijn gewaad werpen.

Wat hier betreffende de ontkleeding van den Messias gezegd wordt, vinden wij in Jezus vervuld. Die vervulling treffen wij aan op Golgotha. 't Is waar ook bij Herodes werd hem zijn kleed afgenomen en een purperen mantel om de schouderen geworpen. Men dreef den spot met hem. Maar toen kreeg hij toch zijn kleed nog weer terug.

Doch op Golgotha was het anders. Daar ontnam men hem zijn kleed voor goed. Daar werden zijn kleederen voor den prijs der beulen verklaard. Daar toog men eerst Jezus' opperkleed uit en nam hem daarna ook zijn andere kleederen van het naakte lijf af. Daar op Golgotha heeft men hem in den smaad der ontblooting omhoog geheven. En toen hij zoo voor aller oog aan het kruis opgericht was, zaten de soldaten aan den voet van het kruis bij zijne kleederen. Zij waren hun ten buit gevallen. Ze deelden die kleederen onder zich.

Het opperkleed werd eerst ter zijde gelegd. Dit kon niet wel gedeeld worden zonder het te scheuren. Maar dit kleed te verscheuren achten zij jammer, want de rok was zonder naad, van boven af geheel geweven. Men kwam overeen om hierover te loten, om te zien, wiens die zijn zou. (Joh. 19 : 14.)

Gemakkelijk lezen wij over deze zaak heen. En toch het heeft ons veel te zeggen. Niet alleen wijst het ons op de diepe smart en smaad die Jezus werd aangedaan, en hij om onzentwil heeft ondergaan, maar deze zaak roept ons ook luide toe, *dat Jezus waarlijk de Messias is,* omdat alles uit de profetieën, van den Messias voorzegd, in Jezus vervuld is.

Gelooft gij en ziet gij dit ook, geachte lezer? Eerst dan

kunt en durft gij u aan Jezus overgeven voor tijd en eeuwigheid. Daarom zijn ons de profetieën bewaard, opdat wij niet in het duister in dezen behoeven rond te tasten.

LVI.

"Geen Been Daaraan Breken."

> "In een huis zal het gegeten worden; gij zult van het vleesch niet buiten uit den huize dragen en zult geen been daaraan breken."
> Ex. 12: 46

Deze woorden hebben betrekking op het Paaschlam. Dit is duidelijk uit het 43ste vers van ditzelfde hoofdstuk, alwaar geschreven staat: "Voorts zeide de HEERE tot Mozes en Aaron: Dit is de inzetting van het Pascha. Geens vreemdelings zoon zal daar van eten."

De instelling van dit Pascha is u bekend. Het werd ingesteld in den laatsten nacht van Israëls verblijf in Egypte. Het diende tot vrijstelling van het slaan van den engel des doods. Deze engel zou door de straten van Egypte trekken. Hij zou alle eerstgeborenen slaan. Zij zouden sterven. Israël wordt met deze daad des HEEREN in kennis gesteld. Israël moest zich vrijwaren. Hoe zou dit geschieden? God zelve geeft daartoe een middel. Israël moest naar Gods bevel een lam nemen. Hij moest dit lam slachten. Het bloed moest Israël opvangen en aan de deurposten strijken. Alwaar de Engel dat bloed zou zien aldaar zou hij niet binnen stappen. Hij zou voorbijgaan. Deze huisgezinnen zou de Engel overspringen en verschoonen. De naam wijst dit ook aan. De naam Pesach van Pasach, beteekent *overspringen, verschoonen.*

Eenerzijds was er dus een handeling met het bloed.

Maar anderzijds moest er ook nog meer met het lam geschieden. Israël moest dat geslachte lam nemen, reinigen, braden en eten. Op *eene* bijzonderheid lette men thans bijzonder, het was dit, dat naar Gods bevel, dit lam in zijn *geheel* gebraden moest worden. Niet *een been* van dat lam mocht gebroken worden, daarom wordt er nadrukkelijk gezegd: "*en zult geen been daaraan breken.*"

Dit paaschlam zag symbolisch op den Messias die komen zou.

Dit is vooreerst duidelijk uit de handelingen en beteekenis, of wilt ge het doel, waartoe het paaschlam gegeven werd. Het lam diende ter redding van een *wissen* dood. Niemand zou bij machte zijn den slaanden Engel terug te houden. Geen deur, geen slot, geen grendel, geen rang of stand, geen natie of geslacht, geen levenstijd of schatten. Daar was geen middel, dat door menschen uitgedacht kon worden, om zich uit de hand van den slaanden Engel des doods te verlossen. En waar nu menschen hulp te kort schiet daar wijst God een middel aan. Hij opent een weg ter verlossing. Het is het bloed des lams. Het lam *door God* gegeven en van Hem daartoe aangewezen. Het lam zou in de plaats van den vrijgestelde sterven. Door zijn dood en bloed zou de verlossing aangebracht worden.

Dit scheen onmogelijk. Het was ondoorgrondelijk. Alleen door het geloof kon dit middel tot behoud dienen. Die dit woord van God gesproken geloofde deed het en werd behouden. Die het niet geloofde, verwierp het middel van God gegeven en.... kwam om.

De beteekenis dezer zaak is duidelijk.

Om der zonde wil—Pharao verzette zich immers tegen God—ligt elk mensch onder het oordeel des doods, dat is eeuwige uitbanning en verlating van God. Dit oordeel komt. Niemand kan zich aan dit oordeel ontwringen of het-

zelve vernietigen. Het komt. Het komt over een ieder mensch. *Van nature* is er niemand die aan dit oordeel ontkomt. Door menschen hulp of kracht kan geen verlossing aangebracht worden. God opent echter een weg ter verlossing. Die verlossing wordt gegeven in den Messias. Hij zal in de plaats treden der zijnen. Daartoe moet hij sterven. Zijn bloed moet gestort. Hij moet voor ons in het gericht verschijnen. De straf ondergaan. Doch door zijnen dood en zijne bloedstorting zouden wij vrijgesteld worden, zou God ons verschoonen uit gena. Het oordeel zal ons niet treffen. De Messias zou dus het paaschlam, het Pascha zijn. De beteekenis duidt dit duidelijk aan.

Vervolgens is dit duidelijk uit de nadrukkelijke uitspraken der Heilige Schrift. Johannes de dooper toch wijst Jezus nadrukkelijk aan met de woorden *"zie het lam Gods,* dat de zonden der wereld wegneemt." En nu geven wij gereedelijk toe, dat Johannes niet nadrukkelijk zegt het *paasch*lam. Doch dit doet aan de zaak niets af, of ge denkt dat Johannes hier denkt aan het paaschlam, dan wel aan een ander offerlam, wijl de grondgedachte dezelfde is, n.l. de verzoening en vrijstelling door dat offerdier aangebracht. En Paulus zegt nadrukkelijk "want ook ons Pascha is voor ons geslacht namelijk Christus."

Op *een* zaak willen wij echter bij dit paaschlam nu even in het bijzonder de aandacht vestigen. En dat eene is dit: het nadrukkelijk bevel, dat bij de slachting van dit lam gegeven wordt, namelijk dit: *"en zult geen been daaraan breken."*

Dit bevel wordt gegeven, omdat het van de gewone wijze afwijkt. Bij de slachting, of althans kort na de slachting worden de beenderen van het geslachte dier gebroken. Dit mocht bij het paaschlam *niet* geschieden. Dit lam wijkt in alles van het gewone af. Het is een bijzonder lam. Zijn

plaats is een bijzondere plaats. Zijn werk is een bijzonder werk. Zijn slachting mag niet gelijk staan met de gewone slachting, wijl hij een *eenige* plaats inneemt.

In dit bevel: "en zult geen been daaran breken" vinden wij dus onder meer ook een kenmerk aangegeven voor het *ware* paaschlam.

De Messias, die het paaschlam zijns volks zou zijn, moest dus sterven. Hij moet zijn leven voor zijn volk afleggen. Door zijnen dood hen verlossen. En hoe vreeselijk het in dien dood ook zou toegaan, wijl hij een slachting zou zijn, toch zou geen been gebroken worden.

Waar nu Jezus Christus, als *de* Messias ons gepredikt wordt, daar moeten wij ook dit in zijn sterven terug vinden. Hoe nietig het ook schijnen moge, juist de vervulling van dit nietige zal daarom zooveel te luider getuigen, dat hij *de Messias is,* indien wij ook dit in hem vervuld vinden.

Blikken wij nu op zijn sterven. Beluister dan wat de Heilige Schrift ons van dit sterven mededeelt. Lees en herlees, in die heilige bladen, de mededeeling van zijn lijden en sterven. Ga het nauwkeurig na. Merk op dat het de gewoonte was om de kruiselingen, als zij van het kruis genomen werden, de beenderen, bij de gewrichten te breken, om ze daarna in den kuil der goddeloozen, in het gedolven graf aan den voet van het kruis, te begraven. Jezus stierf ook aan het kruis. Zijn sterven was geen gewoon sterven. Zijn sterven was *plaatsbekleedend.* Hij was het offerlam. *Ons Pascha.* Zijn beenderen mochten niet gebroken, zoo hij het *ware* paaschlam is.—Welnu, merk op de vervulling. In het Evangelie van Johannes lezen wij, hoofdstuk 19: 31—33, "De Joden dan, opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op den Sabbath, dewijl het de voorbereiding was (want die dag des Sabbaths was groot) baden

Pilatus, dat hunne beenen zouden gebroken, en zij weggenomen worden. De krijgsknechten dan kwamen, en braken wel de beenen des eersten en des anderen, die met hem gekruisigd was; maar komende tot Jezus, als zij zagen dat hij nu gestorven was zoo braken zij zijne beenen niet."

In Jezus is dus ook dit schriftwoord vervuld, en het roept ons luide toe: Jezus *is* de Messias. God gaf ons dit kenteeken en hij liet ons de vervulling opteekenen, opdat wij gelooven zouden, dat hij de Messias is en hem zouden aannemen. Johannes schrijft dan ook ingrijpend in de volgende verzen (vs. 35 en 36), aangaande deze vervulling. In zijne mededeeling zegt hij: "En die het gezien heeft die heeft het gtuigd, en zijn getuigenis is waarachtig; en hij weet, dat hij zegt hetgeen dat waar is, opdat ook gij gelooven moogt. Want deze dingen zijn geschied, opdat de Schrift vervuld worde: "Geen been van hem zal verbroken worden."

Gelooft gij ook, geachte lezer, in Jezus Christus als de ware Messias?—Buiten hem om is er geen verlossing te vinden.

LVII.

"Dien Zij Doorstoken Hebben."

"Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem; zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden; en zij zullen mij aanschouwen, dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over hem rouwklagen, als met de rouwklage over eenen eenigen zoon; en zij zullen over hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over eenen eerstgeborene."

Zach. 12: 10.

In het vorige hoofdstuk heeft de profeet Zacharias reeds gesproken over den Messias, die onder het beeld van den herder werd voorgesteld. Reeds op het loon, dat men geven zou voor dezen herder, is gewezen. Zelfs de handeling met dit geld, dit loon, die dertig zilverlingen, wordt beschreven. Het zou geworpen worden in het huis des HEEREN, voor den pottenbakker.

In dit hoofdstuk spreekt de profeet vooral over de vruchten, die het werk van den Messias afwerpt. Hij spreekt over de geestelijke verlossing. De vijanden Gods, en daarom ook van de Kerke Gods, zullen tegen Jeruzalem, dat is Gods Kerk, opstaan. Zij zullen de geloovigen zeer benauwen. Doch de Heere zal hun te hulp komen. Hij zal zich tegen de vijanden van Gods Kerk stellen. "Hij zal alle heidenen, die tegen Jeruzalem aankomen, zoeken te verdelgen", en hij zal "de inwoners van Jeruzalem beschutten."

Meer nog.

Terwijl de Heere zich zoo tegenover de vijanden van Gods Kerk wendt, zal Hij tevens de Kerk opbouwen en uitbreiden. "Hij zal over het huis Davids, en over de inwo-

ners van Jeruzalem den Geest der genade en der gebeden uitstorten.'' Hij zal met en door zijnen Geest krachtdadig werken. Door dien Geest zal hij zijne genade uitstorten en betoonen. De Heere zal door dien Heiligen Geest de harten wederbaren. Hij zal door zijnen Geest het leven wekken. Hij zal dat leven doen uitbotten. Het werk van dien Geest zal tot verootmoediging brengen, tot waarachtige bekeering. Hij zal het hart stemmen tot bidden. Hij zal *doen* bidden. Men zal roepen tot den Heere der heirscharen, om vergeving en genade.

''Die geest der genade en der gebeden,'' zal dan ook ontdekkend werken. Dit kan niet anders. De zondaar wordt dan bij zichzelven bepaald. Hij ziet en beziet zich zelven. Hij ziet dan zijn zonde en schuld. Hij krijgt dan, gelijk de catechismus het leert, kennis aan zijn ellende.

Die kennis der ellende doet den zondaar zoeken naar de verlossing. Hij zoekt en bidt er om; en omgekeerd hij bidt en zoekt er om. In dat zoeken en bidden wordt hij ook alweer geleid door ''den Geest der genade en der gebeden.'' Die Geest leidt hem naar Gethsemané en Sabbatha, maar ook op Golgotha's kruis. Een blik, een diepen blik, wordt geworpen op den Christus Gods, maar ook op Zijn lijden en sterven. Zijn komst, Zijn werk, Zijn lijden en dood worden *verstaan.* Hij is gekomen om te redden en te verlossen. Om op te zoeken en zalig te maken, dat verloren was. Zoo leert die zoekende ziel den Christus kennen; zich aan hem overgeven; hem liefhebben; hem volgen.

Doch terwijl die ziel bij het lijden wordt bepaald, wordt zij ook in dat lijden *ingeleid.* Diep ingeleid. Zoo diep, dat die ziel niet alleen beseft dat dit lijden van den Christus voor haar is, maar ook beseft die ziel dat zij dit lijden den Christus aangedaan heeft door haar zonden en overtredingen. Zij zullen, zegt de profeet, ''mij aanschouwen, dien

zij doorstoken hebben.'' En wijl zij dit gevoelen, diep gevoelen zullen, daar zullen zij ''over hem rouwklagen.'' Diepe smart zal daarover in het hart ondervonden worden. Men zal niet meer uit de hoogte nederzien op Pilatus, de Farizeën en het volk. Want men blikt dan dieper in dat lijden, zoo men er met een geloovig hart bij stil staat. Men zal dan niet zeggen o, die groote boosdoeners, maar men zal met een betraand oog uitroepen: dit alles heb *ik*, Heer, door *mijne* zonden u aangedaan.

Getuigt de profeet hier van den Messias en van den geloovige, en zegt hij daarbij, dat de Messias doorstoken zal worden, dan ligt hierin weer een kenmerk, die wij in Christus, zoo hij de Messias is, terug vinden moeten. Alles toch moet in den Christus vervuld zijn wat van den Messias geprofeteerd is. Ook *dit* moeten wij dus bij Jezus terug vinden, waar hij ons als de Messias in de Heilige Schrift wordt voorgehouden.

Dat dit ''doorsteken'' betrekking heeft op het lijden behoeft niet gezegd. Een ieder gevoelt dit. En dat het in Jezus vervuld is weet gij zeer zeker, geachte lezer. Zoo niet, lees dan de geschiedenis Zijner kruisiging, beschreven door den Evangelist Johannes en gij zult hooren, dat dit woord in Christus vervuld is. Johannes wijst ons niet alleen op Zijn kruisiging en sterven, maar deelt ons ook mede, dat de krijgsknechten zijne zijde met eene speer doorstoken hebben. Zelfs wijst Johannes op deze daad als een *vervulling der Schrift* als hij zegt: ''En wederom zegt eene andere Schrift: zij zullen zien, in welken zij gestoken hebben'', (Joh. 19: 37.) Ook deze zaak wijst er ons dus op dat Christus *de ware* Mesisas is.

Hebt gij dit ook gezien? Moogt gij gelooven dat hij ook voor u leed en stierf? Gelooft gij waarlijk *in* Jezus als *de* Messias? Dan is het wel; maar dan moeten wij hem ook volgen, en volkomen op hem vertrouwen.

LVIII.

"Zijn Graf."

> "En men heeft zijn graf bij de goddeloozen gesteld en hij is bij den rijke in zijnen dood geweest; omdat hij geen onrecht gedaan heeft, noch bedrog in zijnen mond geweest is."
>
> Jes. 53: 9.

Dit 53ste hoofdstuk van Jesaja, waarin het beeld van den lijdenden Christus ons wordt ontrold, geeft ons een bewijs, dat de heilige schrijvers door eene goddelijke ingeving gedreven en door den Heiligen Geest bestuurd werden in hun schrijven. Geen mensch toch zou uit zichzelven in staat geweest zijn om, op grond van deze profetie, een geschiedenis te verzinnen en te schrijven, gelijk het Evangelie ons aanbiedt, waarin de bijzonderheden van deze profetie op zulk een samenhangende en toch geheel natuurlijke wijze tot verwezenlijking komen. Men moet dan ook moedwillig de oogen sluiten om dit niet te zien, en moedwillig zich verharden om niet te bekennen, dat zulk een geschiedenis alleen *van Gods hand* afkomstig kan zijn.

Zoo geeft dan deze profetie aan het Evangelie getuigenis, evenals het Evangelie wederkeerig den goddelijken oorsprong dezer profetie bewijst.

Aandoenlijk, maar ook zeer nauwkeurig spreekt Jesaja hier. Geheel Christus' lijden wordt ons beschreven, ja zelfs maakt hij melding van des Heilands graf als hij zegt: "Men heeft zijn graf bij de goddeloozen gesteld," enz.

Door het woordje "*men*" wijst de profeet het volk aan, en dat wel in algemeenen zin. Werp slechts even een blik in de lijdensgeschiedenis van den Heiland om de juistheid hiervan in te zien; en dan zullen wij tevens zien *waar* men dat graf stelde.

Het was immers *het volk,* dat Christus bij den rechter als een schuldige aanklaagde. hoewel hij onschuldig was. Het was het volk, dat woest en wild uitriep: "zijn bloed kome over ons en onze kinderen." Het volk rekende hem onder de misdadigers. Als een uitvaagsel der maatschappij werd hij door het volk beschouwd, en daarom eischte het volk, dat hij den smadelijksten en den smartelijksten dood zou sterven. Het was naar den eisch des volks, dat men hem aan het hout uitrekte, zoodat men zijn beenderen kon tellen, een voor een. Het volk stelde hem dus onder de boosdoeners; onder de goddeloozen.

En waar nu het volk Christus niet alleen onder de misdadigers rekende, maar onder de *goddelooze* misdadigers, daar kon het ook niet wel anders of dat volk moest *zijn graf* onder de goddeloozen stellen.

Het graf der goddeloozen noemde men den kuil, die aan den voet van het kruis werd gedolven en waarin men de kruiselingen begroef. Bij het volk bleef er, voor Christus, geen ander graf over. Te meer nog, dewijl hij op Vrijdag aan het kruis geklonken werd. Eer de Vrijdag avondzon daalde moest hij weer van den schandpaal zijn weggenomen; want geen kruiseling mocht over den Sabbath blijven hangen. Waren de lijders bij het aanbreken van den Sabbath niet gestorven, en dit was van Jezus en de twee moordenaren, naar den gewonen loop, niet te verwachten, dan werd er door de laatste maar allerpijnlijkste marteling, het breken van al hunne gewrichten, een einde aan hun leven gemaakt. Het *volk* kon geen andere gedachte koesteren of Jezus zou ook tegen den avond in den kuil nederdalen, en in het graf der goddeloozen, aan den voet van het kruis begraven worden. Dit moest, zoo dacht het volk, als gevolg op de kruisiging volgen; want wie zou komen om een kruiseling te begraven.

"*Men* heeft zijn graf bij de goddeloozen gesteld" aldus zegt ons Jesaja.

Op Golgotha met de boosdoeners en moordenaren in den kuil der goddeloozen, zou hij begraven worden. Daar zou volgens het volk zijn graf zijn. Op Golgotha, waar reeds menige strafoefening uitgeoefend was, en de beenderen van zoovelen, die op dezen heuvel den dood ondergaan hadden, begraven waren, was zijn graf gesteld.

Maar ziet, het voornemen Gods was anders. Jesaja door den Heiligen Geest gedreven, zegt het reeds eeuwen te voren: "En hij is bij *den rijke* in zijnen dood geweest."

Een korte doch scherpe tegenstelling met de vorige zinsnede: "Men heeft zijn graf bij de goddeloozen gesteld."

Jesaja spreekt alsof het reeds geschied is. Hij zegt immers niet, hij *zal,* maar hij *is* bij den rijke in zijnen dood geweest. Reeds eeuwen te voren heeft Jehova, het graf van zijnen Zoon beschoren en door den mond van Jesaja aangduid. Het volk wilde hem bij de goddeloozen neerleggen, maar God heeft het anders besloten. Hij zal in zijnen dood bij den rijke zijn.

Hoe nauwkeurig is de profetie. Ook hier bespeuren wij dit. Let er op, dat hier het enkelvoud *"rijke"* staat. De vertaling "rijken", gelijk in sommige bijbels gevonden wordt is onjuist. In het Hebr. vindt men het enkelvoud. Het graf zou aan *een* toebehooren. En wijl hier over het graf en niet over de begrafenis gesproken wordt, getuigt Jesaja niet van rijken, maar van *een* rijke.

Waar, volkomen waar, is het, dat rijken Jezus begraven hebben, want aan de begrafenis van onzen Heiland namen beide, Jozef en Nicodemus, deel, maar het graf, waarin Jezus gelegd werd, hoorde slechts aan Jozef toe.

God zorgt voor zijnen Zoon. Zekerlijk! God is rechtvaardig,—zoo rechtvaardig, dat Hij zijnen Zoon overgaf tot den dood, ja tot den kruisdood, om ons te verlossen; maar Hij zal niet toelaten, dat Zijn Heilige met de goddeloozen in den kuil wordt geworpen. Jezus bad aan het kruis: "Vader in uwe handen beveel ik mijnen geest." En de Vader zal waken. Waken over het graf zijns Zoons. Hij zal, hij kan niet bij de goddeloozen zijn in zijnen dood, "omdat hij geen onrecht gedaan heeft, noch bedrog in zijnen mond geweest is."

In Jezus zien wij dit woord vervuld. Ten volle vervuld. En deze vervulling roept het ons alweer toe: Jezus is *de* Christus, de *Beloofde,* degene die komen zou. En daarom moest hij ook weer opstaan uit den dood, al was hij ook weggezonken in de wateren des doods, en al waren die wateren des doods boven zijn hoofd toegesloten. Hij zal opstaan; want hij heeft zich door den dood laten binden, opdat hij, de Levensvorst, door zijnen dood den dood zou verslinden.

Moogt gij, geachte lezer, gelooven, dat Christus voor u is gestorven? Ja, meer nog, dat gij ook deel hebt aan zijne begrafenis, en dat Christus ook uw graf geheiligd heeft, waaruit gij in den jongsten dag als een begenadigde des Heeren zult opstaan tot een eeuwig zalig leven?—Dit alles kunt gij alleen door Christus verkrijgen, maar ook door *hem alleen.*

LIX.

"Uw Heilige."

"Want Gij zult mijne ziele in de hel niet verlaten; Gij zult niet toelaten; dat uw Heilige de verderving zie."

Ps. 16: 10.

David, de dichter van dezen Psalm, bidt God om bewaring. Hij erkent dat dit een genade daad is, want hij zegt dat zijne goedheid niet tot den HEERE raakt. Hij getuigt verder, dat hij de afgoderij verfoeit, doch een lust heeft tot de heiligen. Hij gewaagt ook van zijn geloof in den HEERE, zijn verbonds God, en daarmede ook van zijn geloof in den Messias, want het is alleen door middel van den Messias, dat hij en al de geloovigen gemeenschap hebben met God, en de zalige opstanding en het eeuwige leven deelachtig zullen zijn.

Zoo leeft nu de dichter, in dit lied, met zijne gedachten in het verlossings werk van Christus in. Hij overdenkt wat Christus voor zijn volk doen *zal* en doen *moet*. En zoo gewaagt hij dan, door den Geest der profetie, aan het einde van dezen psalm, van den dood van Christus, als hij zegt: "Want Gij zult mijne ziele in de hel niet verlaten"; maar hij gewaagt eveneens van Christus' *opstanding* als hij zegt: "Gij zult niet toelaten, dat uw Heilige de verderving zie."

Dat David in deze woorden wijst op Christus is duidelijk, als hij spreekt van *uw Heilige*. Het woordje *uw* wijst terug op den HEERE, de verbonds God, die herhaaldelijk in dezen Psalm genoemd wordt. De *Heilige* is dus de Heilige van dien verbonds God. En de Heilige van dien verbonds God kan niemand anders dan *Christus* zijn, die het hoofd van het genade verbond is. Bovendien niemand onder de menschenkinderen kan de *Heilige* genoemd worden want

ze zijn allen in zonden en ongerechtigheden geboren. *Alleen* Christus maakte daarop, ook als mensch, eene uitzondering; daarom zegt de Engel van hem tot Maria: "dat Heilige dat uit u geboren zal worden."

De Heilige des HEEREN zal de verderving niet zien. Van het lijden en sterven kan hij niet vrijgesteld worden. Als Borg heeft hij zich in de plaats gesteld, dergenen die hij verlossen zou. Als Borg kwamen dus de schuld en straf der zijnen voor zijne rekening. Hij moest nu als Borg de schuld, dat is de wet volbrengen, maar hij moest ook als Borg de straf dragen. Het schuldoffer moest door hem gebracht worden, daarom zegt Jesaja: "Als zijne ziel zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zoo zal hij zaad zien." Van dat sterven kon Christus, door den Vader, niet vrijgesteld worden. Hij heeft zich dan ook gewillig aan dat lijden en sterven onderworpen.

Moest Christus' lijden en sterven, omdat de gerechtigheid Gods een volkomene genoegdoening van den Borg eischte, toch zou de Heilige *de verderving* niet zien. Hij zou niet aan de verteering, die in het graf plaats grijpt, overgegeven worden. Christus zou zich aan den dood overgeven, maar hij zal niet in den doood blijven. De dood zal zijn verwoestende macht niet over hem uitoefenen. Integendeel, de macht des doods zal door den Levensvorst verbroken worden. Hij zal door zijnen dood den dood verslinden. Hij zal de banden des doods verbreken. Hij zal uit den dood opstaan als de overwinnaar over dood en graf.

"Gij zult *niet toelaten*," zegt de profeet David, "dat uw Heilige de verderving zie." God zou het niet toelaten, omdat Gods rechtvaardigheid dit niet toeliet. Gods gerechtigheid eischte, dat de Borg *alles* doen zou wat tot verzoening noodig was, dat is, dat hij aan Gods gerechtigheid volkomene genoegdoening geven zou.

Daartoe behoorde ook het lijden en sterven. Maar toen Christus aan die gerechtigheid voldaan had, eischte ook die zelfde gerechtigheid Gods, dat hij in het leven zou terugkeeren. Hij kon dus niet in den dood blijven. Hij zou en moest opstaan, daarom zegt de dichter: "Gij zult niet toelaten; dat uw Heilige de verderving zie."

Christus moest opstaan. Dit was voor Gods volk noodig; want het was niet genoeg, dat Christus slechts het leven voor zijn volk *verwierf;* hij moest ook dat leven aan zijn volk *toepassen.* Een Borg die in den dood ging en in den dood bleef zou Gods volk niet baten. En waar nu *en* Gods gerechtigheid het niet toelaten kon, dat Christus, de Borg, in den dood bleef, nadat hij in alles, zelfs in het dragen van de straf, volkomene genoegdoening aan Gods recht gegeven had, *en* waar de zaligheid van Gods volk eischte, dat de Borg uit den dood in het leven terugkeerde, daar heeft God hem uit den dood opgewekt.

God wekte hem op. Ook dit ligt opgesloten in de woorden van den dichter: "*Gij zult niet toelaten;* dat uw Heilige de verderving zie." En die opwekking door God den Vader, dat terug roepen in en schenken van het leven aan den Borg, is een bewijs, dat de Borg *volkomen* aan alle eischen van het recht heeft voldaan.

God wekte hem op. Door Gods kracht opgewekt, is hij tevens in en door zijn eigen kracht opgestaan. Dit kon Christus, omdat hij niet alleen mensch, maar ook tegelijk God was. Hij had het leven in zichzelven. Hij was de Levensvorst. Hij had daarom macht om dat leven af te leggen, maar ook weer aan te nemen.

Dat nu dit schriftwoord in Ps. 16 : 10 waarlijk op Christus ziet, en op zijne *opstanding* wijst, is duidelijk uit Hand. 2 : 31. Petrus beroept zich, in zijn pinksterrede, als hij over de opstanding van Christus spreekt, op dezen Psalm.

In Christus is dus ook dit woord der profetie vervuld.

Ook hierin vinden wij dus weer een bewijs, dat Jezus Christus de *ware* Messias is en moet zijn. Die *hem* verwerpt verwerpt daarmee dan ook *elke hoop* op de zaligheid. Die hem niet wil aannemen kan nimmer behouden worden, want er is geen anderen naam onder den hemel te vinden, in wien al de profetieën, of ook maar *een* profetie vervuld werd.

Christus zou opstaan, ja hij moest opstaan uit de dooden en.... hij *is* opgestaan. Voldoende bewijzen hebben wij hiervoor in het N. T. Die bewijzen op te sommen is onnoodig. Gij kent ze.

Christus is opgestaan! Is hij ook voor u opgestaan, geachte lezer? Hebt gij deel aan zijne opstanding? Zijt gij met Christus opgestaan? Zoo ja, dan is er wat aan voorafgegaan. En weet gij wat? Dit, dat gij dan ook met Christus zijt gestorven. Die geen deel heeft aan zijn lijden en sterven heeft ook geen deel aan zijne opstanding. Dit moet dus naarstig onderzocht worden.

Weet gij echter dat gij met Christus gestorven zijt, dan zijt gij ook met hem opgewekt, ja met hem in den hemel gezet. Dan predikt u de opstanding van Christus een verlossing, een *volkomene* verlossing; want dan weet gij, dat gij in den jongsten dag niet slechts uit de groeve zult opstaan, maar dat uwe opstanding, in tegenstelling van de opstanding der goddeloozen, een *zalige* opstanding zal zijn.

LX.

"Opdat de Koning der Eere Inga."

'Heft uwe hoofden op, gij poorten! ja, heft op, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der eere inga.
Wie is Hij, deze Koning der eere? De HEERE der heirscharen, die is de Koning der eere."
Ps. 24: 9, 10.

Deze Psalm, door David gedicht, was bestemd voor den feestelijken optocht om de ark uit het huis van Obed Edom op te voeren naar den Zionsberg.

Davids ziel had er steeds naar gehunkerd, om zelf den tempel voor de arke Gods te mogen bouwen. Maar dit mocht niet. De Heere wilde dat Salomo den tempelbouwer zou wezen. En toen David dit zeker wist morde hij niet en dwong den Heere niet, maar liet hij deze zaak varen om het aan zijnen zoon Salomo over te geven.

En terwijl nu de ark opgevoerd werd, verkwikte David zich met zijnen geest in hetgeen Salomo eens volbrengen zou. In den geest ziet hij reeds den tempel voltooid, en de arke Gods in dien voltooiden tempel ingedragen. Het was of de morgen van dien dag reeds voor hem was aangebroken. Hij zag dien prachtigen tempel en die statig gerezen muren. Hij zag de arke Gods den heiligen heuvel, de glooiing van Zions heiligen berg opgaan, gevolgd door een feeststoet die huppelde en jubelde van blijdschap. Eindelijk was men tot aan den muur van Zions vesting brug genaderd. En daar stuitte de voortgang, want in die muur zijn poorten. En in die poorten deuren, maar die deuren zijn gesloten, want niemand mag door die poorten doorgaan, dan die recht heeft om binnen Zions muren te wonen. Doch de ark kon niet buiten Zion blijven staan. Haar plaats is

binnen Zion, en in Zion in den tempel Gods, en in den tempel is haar plaats in het heilige der heiligen. De ark moet door de poort, daarom roept de schare daar buiten: "Heft uwe hoofden op, gij poorten! ja, heft op, gij eeuwige deuren! opdat de Koning der eere inga". 't Is de Koning, die hier buiten bij de poort staat. 't Is Zions Koning. Open daarom uwe poorten, heft uwe deuren op, gij Zions vestingburg! Ja, heft de deuren hoog op, verwijdt, verbreedt, en verhoogt den ingang gij wachters op Zions muren want het is "de Koning der eere." Ontsluit, ontsluit de valdeuren, want ziet, hij die tot u komt, hij "de Koning der eere", is "de HEERE der heirscharen", de Heirvorst der hemelsche legerscharen.

Is de opvoering van de ark de historischen grond voor het dichten van dezen Psalm, toch is dit het *wezenlijke* niet, omdat Zion zelf het wezenlijke niet was.

Er was veel in Israëls volksleven en zijn godsdienstvormen dat schaduwachtig was.

De profeten, priesters en koningen onder dat volk waren schaduwbeelden van den Messias in zijn profetisch, priesterlijk en koninklijk ambt.

Zoo ook was Jeruzalem schaduw, de tempel was schaduw, en schaduw was de ark die er in stond, alsook het verzoendeksel, de gouden kandelaar, de tafel der toonbrooden, de offeranden die in den tempel geofferd werden, de indeeling des tempels in voorhof, heilige en heilige der heiligen, ja zelfs was de Zionsmuur, die Jeruzalem van den tempel scheidde, schaduw.

Het was alles aanschouwelijk onderricht; een voorbeelding der zaak; een zinnebeeld van het ware, een duiden en doelen op blijvende, op wezenlijke, op eeuwige dingen, gelijk duidelijk blijkt uit den brief aan de Hebreën.

Dit vatten de wijzen der wereld niet, maar wel de kerke

Gods, en in die Kerke Gods, de geloovigen. En daarom heeft die kerke Gods, door alle eeuwen niet gissend, maar wetend, vast, beslist en stellig uitgeroepen: Dat zong David, in het beeld der ark, van de heilige hemelvaart van Jezus!

Door den Geest der profetie sprak hier David uit, dat de Messias, die op deze aarde in ons vleesch verschenen is als de lijdende knecht des Heeren, als de man der smarten, dat die Messias opvaren zal naar het hemelsch Jeruzalem als "de Koning der eere en de HEERE der heirscharen."

De hemelpoort was gesloten voor den zondaar. Hij was Gods vijand geworden door de zonde. En nu was voor dien zondaar, dien vijand Gods de poort des hemels gesloten. Hij mocht er niet binnenkomen. God zou die vijanden niet toelaten om door de poort in het Zion Gods binnen te treden. Hoe gij ook klopt en stampt, het baat u niet. Die deur is dicht, zoo dicht als een muur, en ze wordt zoo dicht gehouden. Ze gaat nooit voor u open. Het zijn eeuwige deuren. Eeuwig zullen ze u buiten houden.

Maar de dichter ziet in den Geest de Koning opstijgen. Ook hij vond die deur gesloten, maar door zijn bloed heeft hij de verzoening te weeg gebracht. En nu vraagt hij als recht- en gezaghebbende, dat de poort geopend wordt. "Wie zijt gij," zoo klinkt het over Zions muur. En het antwoord klinkt: "Ik ben de Koning der eere, de HEERE der heirscharen". En.... de poorten gaan open, de eeuwige deuren verheffen zich wijd, zeer wijd om hem te ontvangen. Met welkom wordt hij binnen gehaald. Hij was "de Koning der eere", het Hoofd der hemelsche heirscharen, der engelen Gods.

En wie is de man, de Koning, in wien dit woord is vervuld? Het is de Messias, de Koning van Gods kerke, die de eere Gods handhaaft en herstelt tegenover Satan en den mensch, die Gods eer vertreden. De Messias handhaaft en

herstelt Gods eere. Hij is "de Koning der eere". Ook hem "zullen zij eeren gelijk zij den Vader eeren", ook hem zal worden toegebracht "alle lof, eer, aanbidding en dankzegging."

Wie is die Messias? Hij, geachte lezer, in wien ook dezen psalm zijne vervulling vindt. En waar moet ik hem zoeken? Wie zal hem mij aanwijzen? — In het Nieuwe Testament wordt hij ons aangewezen. Die Messias, die Koning der eere, die HEERE der heirscharen is *Jezus Christus.*

In hem is vervuld wat de dichter in den 24sten Psalm bezingt.

Veertig dagen na zijne opstanding heeft Jezus dezen triumphtocht naar het hemelsch Jeruzalem gemaakt. Van den Olijfberg is hij opgevaren voor het oog zijner jongeren, terwijl zij het zagen. Als rechthebbende en als gezaghebbende vaart hijop, stond hij voor de hemelpoort, en eischte hij dat de eeuwige deuren geopend zouden worden. Gods Geest getuigt in Hand. 3:21 er van in de volgende woorden: "Welken de hemelen moeten ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft, door den mond aller zijner heilige profeten van alle eeuwen." En de engelen, die bij Jezus' hemelvaart aanwezig waren, getuigden aan de discipelen op den Olijfberg: "Gij Galileesche mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus die van u opgenomen is *in den hemel,* zal alzoo komen, gelijkerwijs gij hem *naar* den hemel hebt zien henenvaren." (Hand. 1:11.)

In Jezus Christus is dit woord vervuld. Hij is dus de "Koning der eere", en "de HEERE der heirscharen." Hij is de *Messias.* Voor hem zal alle knie zich buigen dat boven in den hemel is en dat op de aarde is.

Hij heeft de poort geopend. Hij heeft nu de macht over het openen en sluiten der poort. Hij ontsluit en laat door

de poort in om het Zion Gods te betreden. Maar hij ook sluit en houdt ons buiten het hemelsche Jeruzalem. Door Jezus, door Jezus alleen kunnen wij ingaan in de eeuwige rust. Val hem dan te voet. Bidt dien "Koning der eere" om redding en gena. en dan zult gij de poort geopend vinden.

Wilt ge Jezus niet als *de Messias* erkennen en aannemen, noch u aan hem als de Redder overgeven, dan vindt ge de deur gesloten. En weet, het zijn *eeuwige deuren.* Dan zullen die deuren nooit voor u opengaan. Dan zullen ze u eeuwig buiten doen staan, in duisternis, angst en wroeging. En al klopt ge dan aan de pooort, en al roept ge dan: "Heere, Heere, doe ons open!" het zal u in dien dag niet meer baten. Hij zal u toeroepen: "Gaat weg van mij! Ik heb u nooit gekend. Gij hebt niet gewild dat Ik Koning over u zou zijn, toen Ik u riep, thans heb Ik geen behoefte aan u." En de eeuwige deuren vallen op het eeuwig slot. Te laat! Voor eeuwig te laat!

LXI.

"Zit Aan Mijne Rechterhand."

> "De HEERE heeft tot mijnen Heere gesproken: Zit aan mijne rechterhand, totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot eene voetbank uwer voeten."
>
> Ps. 110: 1.

Hebben we in onze vorige artikelen, kort en zeer eenvoudig, de beloften en de profetieën, die betrekking hebben op den Messias, en die ons in het Oude Testament gegeven worden, besproken; we hebben tevens aangetoond uit het Nieuwe Testament, dat de profetieën in Jezus Christus de vervulling vinden. Uit die vervulling volgt derhalve van zelve, dat Jezus Christus de *Messias* moet zijn.

Tegenover de verwerping van Jezus Christus als de Zaligmaker, de Messias, hebben wij met opzet die profetieën behandeld. Hieraan is behoefte. Om te weten en om overtuigd te zijn of Jezus de Messias, de Zaligmaker is, moeten wij niet vragen, wat denkt die wijsgeer van hem, of wat getuigt de wetenschap van hem, of waarvoor erkent de massa hem. Maar wat zegt de Schrift van hem, dat wil zeggen, welke kenteekenen worden er in de profetieën van den Messias gegeven; en zijn deze kenteekenen in Jezus vervuld. Zoo niet, dan is Jezus ook de aangekondigde Zaligmaker *niet;* dan vergissen wij ons in hem; dan moeten wij hem als Zaligmaker loslaten, zoo wij niet bedrogen willen uitkomen. Doch indien de profetieën in hem vervuld zijn, dan *is* hij de Zaligmaker, al zou ook de geheele wereld hem verwerpen, en al zou ook de geheele wetenschappelijke wereld hem loochenen, en dan zal alleen diegene zalig worden die in Jezus gelooft als de Zaligmaker.

Nu is ons uit de voorgaande artikelen gebleken, dat de profetieën hare vervulling in Jezus vinden, dies volgde onze conclusie telkens: *Jezus is de ware Messias.*

Tot zooverre heeft de behandeling der profetieën ook waarde voor den ongeloovige, want tot aan de hemelvaart van Jezus was de vervulling in Jezus *zichtbaar* voor al zijne tijdgenooten. In die vervulling ligt een stuk historie. Een historie, die door niet een van Jezus tijdgenooten, noch van de tijdgenooten der Evangelisten, die ons deze gewijde historie mededeelden is weersproken. Zij die er over konden oordeelen hebben dus erkend, dat deze gewijde historie *waarheid is.* Wel hebben zij ontkend, dat Jezus de Zaligmaker is, doch de historie als zoodanig nooit miskend.

Na Jezus hemelvaart was zijn Middelaarsleven voor ons menschelijk oog verborgen. Wat de profetie hiervan zegt, en in het N. Testament inzake de vervulling hiervan opgeteekend staat, heeft alleen waarde voor degenen die geloo-

ven. Om echter eenigszins een geheel te vormen in onze artikelen bespreken wij ook deze profetieën nog kortelijks en evenzoo op eenvoudige wijze.

Psalm 110 : 1 wijst ons op Jezus zitten aan de rechterhand Gods.

Dit moet van hem verstaan worden als Middelaar. Als zoodanig heeft hij plaats ontvangen aan de rechterhand Gods.

Deze uitdrukking geeft ons te kennen, dat Jezus verheven is tot de hoogste *eer* en *macht*. De beteekenis daarvan ligt opgesloten in het zijn aan de *rechterhand*....

Om die uitdrukking wel te verstaan, moet men denken aan een koning, die op zijn troon gezeten is. Nu is er een plaats aan beide zijden van den koning. Men kan aan des konings rechter- of aan zijn linkerhand zitten. Wordt nu aan iemand dat voorrecht verleend dan ontvangt de zoodanige van den koning een groote onderscheiding, een *groote eer*. Het is de grootste eer, die iemand te beurt vallen kan, en door den koning aan iemand gegeven kan worden.

Het zitten aan de *rechterhand* Gods wijst derhalve reeds op de hoogste eerbetooning, die door God aan den Middelaar gegeven wordt. De Heilige Schrift gewaagt dan ook van deze eere die Christus geschonken wordt. Jezus zelve zegt: "Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft het oordeel den Zoon gegeven, opdat zij allen *den Zoon eeren* gelijk zij den Vader eeren." (Joh. 5 : 22, 23a.)

Het zitten aan de *rechterhand* zegt echter nog meer. Het wijst ons er ook op, dat aan Jezus de hoogste *macht is gegeven*. De macht der regeering en des oordeels.

In de rechterhand hielden de vorsten immers den gouden scepter. Het symbool van hun macht en regeeren. Dat symbool *ruste* in de *rechterhand*. Plaatst God nu Jezus als Middelaar aan zijne rechterhand, dan spreekt God daar-

mede uit dat Hij de *macht* en de *regeering* en het *oordeel* plaatst in de hand des Middelaars. Dit is bovendien ook nog hieruit af te leiden, dat de rechterhand de hand is waarin onze grootste kracht schuilt. Dit is bij menschen die linksch zijn wel anders. Doch linksch zijn is een uitzondering.

De psalmist door den geest der profetie getuigt dan ook: "zit aan mijne rechterhand, totdat *Ik uwe vijanden gezet zal hebben tot eene voetbank uwer voeten.*"

Dat de psalmist van den Messias en niet van zich zelven spreekt, is duidelijk uit hetgeen hij zegt:

De dichter zegt: "De HEERE heeft tot mijnen Heere gesproken." Nu lezen wij in het Hebreeuwsch voor het woord HEERE twee onderscheidene woorden. Voor het eerste "HEERE" staat Jehova, voor het tweede adonai. De profeet wil dus zeggen: Jehova, de verbonds God, heeft tot mijnen Heere gesproken. Davids Heere, tot wien Davids verbonds God spreekt, wordt dus door David in verband gebracht met het verbond Gods. En nu is, volgens dat verbond van God, Davids Heere de Beloofde in het verbond. En die Beloofde is de Messias. Die Messias is zijn Verlosser, maar tevens zijn Heere en God.

David wil dus zeggen: "Jehova heeft tot mijnen Heere, den Mesias, gezegd: Zit aan mijne rechterhand totdat Ik uwe vijanden gezet zal hebben tot eene voetbank uwer voeten."

De eer, de macht, en de regeering van den Messias worden ons hier door den dichter voor oogen gesteld.

En wat David hier door den geest der profetie getuigt is ook *in Jezus Christus vervuld.* Jezus zelve zegt: "Voorwaar, voorwaar zeg ik u, de ure komt, en is nu, wanneer de dooden zullen hooren de stemme des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven. Want gelijk de Vader het leven heeft in zichzelven, alzoo heeft Hij ook den Zoon ge-

geven, het leven te hebben in zichzelven *en heeft hem macht gegeven ook gericht te houden, omdat hij des menschen Zoon is.''* (Joh. 5 : 25—27.) En bij de hemelvaart getuigt de Heiland: ''Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.'' (Matth. 28 : 18.)

En ook over zijn zitten ter rechterhand Gods getuigt het N. Testament meer dan eens. Hoor maar. Stephanus, toen hij gesteenigd werd, ''vol zijnde des Heiligen Geestes en de oogen houdende naar den hemel, zag de heerlijkheid Gods, en Jezus staande ter rechterhand Gods''; en hij zeide: ''Zie, ik zie de hemelen geopend *en den Zoon des menschen staande ter rechterhand Gods.''* (Hand. 7 : 55, 56.) Paulus getuigt in den brief aan de Romeinen: ''Wie is het die verdoemt? Christus is het, die gestorven is, ja wat meer is, die ook opgewekt is; *die ook ter rechterhand Gods is;* die ook voor ons bidt.'' (Rom. 8 : 34.) En in der Hebreën brief lezen wij van Christus getuigen: ''Dewelke, alzoo hij is het afschijnsel zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord zijner kracht, nadat hij de reinigmaking onzer zonden door zichzelven heeft teweeggebracht, *is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen.''* (Hebr. 1 : 3.) ''Maar deze, een slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, *is in eeuwigheid gezeten aan de rechterhand Gods''* (Hebr. 10 : 12.)

Christus is dus wel gestorven, doch niet in den dood gebleven. Hij leeft. Hij is in den hemel. Hij bezit alle macht en ontvangt alle eer. Leeft hij ook in den hemel voor u, geachte lezer? Brengt ook gij hem eere toe of wordt hij nog door u verworpen?—Vergeet dit echter niet: Christus zal eenmaal wederkomen op de wolken des hemels om oordeel en gericht te houden. Dan zal hij voor eeuwig uitwerpen die hem niet hebben aangenomen, en tot zich nemen die zijne verschijning lief gehad hebben.

LXII.

"Ik zal mijnen Geest uitgieten over alle vleesch."

> "En daarna zal het geschieden dat Ik mijnen Geest zal uitgieten over alle vleesch, en uwe zonen en uwe dochteren zullen profeteeren; uwe ouden zullen droomen droomen, uwe jongelingen zullen gezichten zien; ja ook over de dienstknechten, en over de dienstmaagden zal Ik in die dagen mijnen Geest uitgieten."
>
> Joël 2: 28, 29.

De profeet Joël spreekt hier over de uitstorting der gaven des Heiligen Geestes. Let er op wat wij zeggen, *niet* de uitstorting des Heiligen Geestes, maar de uitstorting van *de gaven* des Heiligen Geestes.

De Heere spreekt hier immers tot de kinderen Sions, als blijkt uit het 23ste vers waar staat: "En gij kinderen Sions, verheugt u en zijt blijde in den HEERE uwen God." Die kinderen Sions zijn geen heidenen, geen ongeloovigen die zonder God in de wereld leven. Integendeel, die kinderen Sions zijn het volk des Heeren, in wier midden de Heere woont. Zij zijn des Heeren eigendom, en de Heere behoort hun toe. Hij zelve getuigt tot dat volk "uwen God". Daar bestond een *werkelijke* relatie tusschen God en dat volk.

Er was een levensrapport tusschen die twee. Dat volk was, als verbondsvolk van God, een levend volk, een wedergeboren volk. En de grond daarvoor school in het verbond Gods met dat volk. Daarom staat er ok in het 23ste vers: "Verheugt u en zijt blijde in den HEERE (Jehova) uwen God." Men versta ons echter goed, dit wil niet zeggen, dat alles wat Israël heette Israël was.

Als volk van God was dit volk een *levend volk.* Krachtens Gods verbond woonde Hij in het midden van dat volk, bezat dat volk den Heiligen Geest, en werkte de Heilige Geest ook in het midden van dat volk. Als zoodanig kan er dan ook geen sprake zijn, dat de Heilige Geest, als persoon, nog over dat volk uitgegoten zou worden. En dies ook op den pinksterdag is het niet een uitstorten van den persoon des Heiligen Geestes; want de discipelen en de 120 waren *geloovigen.* Zij bezaten als geloovigen den Heiligen Geest en zijne inwoning; want zonder dien Geest konden zij niet gelooven. En het geloof is een gave Gods, die Hij werkt en schenkt door den Heiligen Geest. En van het *waarachtig* geloof kan bij den mensch geen sprake zijn, tenzij hij wederomgeboren is. En de wedergeboorte is het werk des *Heiligen Geestes,* hetwelk hij zelfs *onmiddellijk* in den mensch tot stand brengt. Jezus getuigt dan ook: "Voorwaar, voorwaar, zeg ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien." (Joh. 3:3.) "Voorwaar, voorwaar zeg ik u, zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan het Koninkrijk Gods niet ingaan". (Joh. 3:5.)

Ook op den pinksterdag hebben wij dus te denken aan een uitstorting van de rijke gaven des Heiligen Geestes; gelijk ook hier bij Joël van die uitstorting der gaven sprake is. De Kantteekenaren vatten het ook aldus op, want zij merken aan bij Joël: "Dat is, de gave mijns Heiligen Geestes", en bij Handelingen 2, "dat is, met de extraordinaire "buitengewone) gaven des Heiligen Geestes."

De profeet Joël wijst er op, dat de gaven des Heiligen Geestes in een *milde* en op een bijzondere wijze zullen worden medegedeeld. De profeet spreekt immers van een uitgieten". Dit woord wijst er op, dat de mededeeling niet spaarzaam zal zijn. 't Zal niet met druppels komen, nu en

dan een enkele gave. Het zal niet zijn gelijk een zachte regen, maar gelijk een stortregen. Met kracht, en geweld, en overvloedig zal die mededeeling zijn. Het zal een *uitgieten* zijn.

Deze mededeeling zal zich ook daarin onderscheiden, dat zij niet beperkt zal blijven tot *enkele* personen, maar algemeen zal wezen. In het O. T. beperkte zich die *bijzondere* werkingen des Heiligen Geestes tot enkele personen, en dan nog meest voor een korten tijd. En met een enkele uitzondering bepaalden zich die bijzondere werkingen, onder de Oud Testamentische bedeeling, alleen tot de profeten, hoogepriesters en koningen. Zeer zeker, de Geest der profetie greep hen krachtdadig aan. Zij spraken met kracht, met klem, met overtuiging. Zij spraken van en schilderden de toekomst als zaken die zij reeds zagen geschieden, of reeds lang geschied waren. Maar niettegenstaande dit alles, was de geest der profetie gewoonlijk slechts voor een korten tijd. Hij was niet het blijvend deel der profeten. Hij kwam over hen, greep hen aan, maakte Zich van hunne krachten en gaven meester, gebruikte hen geheel in Zijnen dienst; doch week ook weer van hen.

Maar de tijd zal komen, zegt de profeet, dat die Geest des Heeren uitgegoten zal worden *"over alle vleesch"*. Niet alleen over de profeten, priesters en koningen, maar ook over het gemeene volk. Niet alleen over de Joden maar ook over de heidenen.

De uitdrukking *"alle vleesch"* wil echter niet zeggen, alle en een ieder mensch. De Heilige Schrift leert, dat er velen zijn die niet met den Geest van God, maar met den geest dezer eeuw, met den geest van Satan vervuld zijn. De uitdrukking "alle vleesch" wil zeggen allerlei soort menschen. Het zal niet meer een mededeeling zijn aan enkele standen, of aan een enkel volk. En dat wij door de uitdrukking "alle vleesch" allerlei soort

menschen moeten verstaan blijkt duidelijk uit de opsomming van den profeet. Hij spreekt van zonen en dochteren, van ouden en jongelingen, van dienstknechten en dienstmaagden. Alle onderscheid van tijd, jaren, geslachten, rang, stand, enz. wordt door den profeet opgeheven.

En wanneer zou dit uitgieten van den Geest des Heeren plaats grijpen? De profeet zegt: "En daarna zal het geschieden."

De vraag is, waarop ziet dit "daarna".

Het woord zelve wijst er op, dat er iets aan de uitstorting van dien Geest moet voorafgaan. Het woord "daarna" wijst dus op het geen de profeet vooraf zegt.

Gaan wij nu na wat de profeet vooraf zegt, en wel vooral wat hij zegt in betrekking tot Sion, dan is er vooral *een* zaak waarop dit "daarna" terug slaat. Die eene zaak wordt ons beschreven in vers 23, en wel dit, als hij tot Sion zegt: "want Hij zal u geven den Leeraar ter gerechtigheid."

Aan die uitstorting van de gaven des Heiligen Geestes moet voorafgaan een Leeraar in Israël van God gegeven, en wel een Leeraar, die zich van alle leeraren onder Israël zou onderscheiden. Hij zou dan ook "den Leeraar ter gerechtigheid" zijn. Dien Leeraar, waarvan Mozes reeds gesproken had in het boek Deuteronomium, die aangekondigd was, en door het volk verwacht werd. Een Leeraar *ter gerechtigheid*, en wel voor Sion. Dat juist zou Sion tot vreugde en blijdschap zijn. Hij zou de gerechtigheid zijn der kinderen Sions. De gerechtigheid, die zij zochten en noodig hadden om door God vrijgesproken te worden van schuld en straf. De gerechtigheid die hen het leven zoude schenken. Die Leeraar ter gerechtigheid zou niemand anders kunnen zijn dan de beloofde Messias, die als Borg van zijn volk hun schuld zou betalen en hunne straf zou dragen.

Als de Messias gekomen was *dan* zou die mededeeling der gaven des Heiligen Geestes geschonken worden, die over alle vleesch zou komen. En nu is het uit de profetie zelve, en ook uit de rede van Petrus op den pinksterdag, duidelijk, dat deze profetie vervuld is op dien pinksterdag, die ons in Handelingen 2 wordt beschreven. Wij moeten de verschijning van den Messias dus niet zoeken *na* het pinksterwonder maar er *voor*.

En na welken Leeraar in Israël wordt dit woord vervuld. Niet terstond na Jesaja of Maleachi. Zelfs is na Maleachi Israël voor bijna vijf eeuwen zonder profeet, dat is zonder leeraar, geweest. In die eeuwen vond de profetie hare vervulling niet. De leeraar waarvan door Joël gesproken wordt moest dies nog komen.

Johannes de Dooper werd geboren. Hij trad op als een krachtig prediker, als een machtig leeraar. Zou hij het zijn van wien de profeet sprak? Doch Johannes getuigde: ik ben dien niet. Want hij getuigde aan de afgezanten der Joden, toen zij hem vroegen: "Zijt gij Elias? En hij zeide: Ik ben die niet. Zijt gij de profeet? En hij antwoordde: neen." (Joh. 1:21.) Hij getuigde echter ook van dien profeet, zeggende: "die *na* mij komt."

En wie kwam *na* Johannes als Leeraar? Niemand anders dan Jezus Christus, waarvan Nicodemus getuigt: "wij weten dat Gij zijt een Leeraar van God gekomen, want niemand kan deze teekenen doen die Gij doet, zoo God met hem niet is."

Indien nu Jezus die leeraar is, waarvan Joël getuigt, die eerst komen moet, en *na* wiens komst de Heere zijnen Geest uitgieten zal, dan moet de uitstorting na Christus verschijning plaats grijpen. En nu weten wij uit de gewijde geschiedenis, dat het zoo is geschied. Tien dagen *na* Jezus' hemelvaart kwam deze profetie van Joël in vervulling. Het woord en de vervulling roepen het ons dies luide

toe: *Jezus Christus is de Leeraar ter gerechtigheid, hij is de Messias, de Zaligmaker, de Verlosser.*

Gelooft gij dit ook, geachte lezer? Hebt gij hem door zijnen Geest reeds leeren kennen als de Leeraar ter gerechtigheid?

Bezit gij door Gods genade die gerechtigheid als de uwe? Dan alleen is het wel met U.

LXIII.

"Tot een Hoofd des Hoeks geworden."

> "De steen dien de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden."
>
> Ps. 118: 22.

De historische beteekenis van deze woorden wordt niet door allen gelijk aangegeven. Onze Kantteekenaren zeggen er van: "Verstaat bij dezen steen vooreerst David, die eenen tijd lang van de vorsten in Israël, en van de voornaamsten des rijks, is veracht en verworpen geweest, doch de Heere heeft hem evenwel nog eindelijk tot het koninkrijk verheven, om hetzelve te regeeren, en als de hoeksteen des zelven te zijn."

Gerlach meent, dat de dichter daarmee uitdrukken wil de beteekenis van Israël onder de volkeren. "Het gebouw is dat der wereldgeschiedenis. Het kleine arm volk scheen der wereld geheel onnut en ongeschikt eene plaats in te nemen. Het werd weggeworpen. Maar God heeft het door een wonder Zijner almacht en genade te voorschijn gebracht, en het eene voorname plaats aangewezen, de plaats van den steen, die het geheel stut en opsluit, d.i. Hij heeft het verheven tot een heerschend volk, dat ten grondslag moest dienen,

en waarop voortaan het rijk Gods onder de menschen rusten zou, en dat bestemd was een beslissenden invloed op andere volken uit te oefenen."

Anderen meenen, dat wij hier denken moeten aan een werkelijken steen, die vroeger door de bouwlieden verworpen werkelijk tot een hoeksteen geworden is van den tempel, die men in het jaar 534 vóór Christus bouwde.

Wij gaan op de historische beteekenis niet in. Ze heeft voor het doel van ons schrijven geen waarde. Het is toch duidelijk uit onderscheidene plaatsen van het N. Testament, dat deze woorden van toepassing zijn op den Heere Jezus Christus.

Jezus zelve laat ons duidelijk gevoelen, dat de dichter dit, door den geest der profetie, van den Messias, dat is van Jezus, getuigt. (Zie Matth. 21:41; Marcus 12:10, 20:17.)

En de apostelen getuigen eveneens, dat dit woord op Jezus ziet en zijne vervulling in hem vindt. Petrus getuigde er van toen hij stond voor de oversten des volks en de ouderlingen Israëls zeggende: "Zoo zij u allen kennelijk en den ganschen volke Israëls, dat door den naam van Jezus Christus den Nazarener, dien gij gekruisigd hebt, welken God van de dooden heeft opgewekt, door hem, zeg ik, staat deze hier voor u gezond. Deze is de steen, die van u, de bouwlieden, veracht is, welke tot een hoofd des hoeks geworden is." (Hand. 4:10, 11, zie ook 1 Petrus 2:7.)

De geest der profetie wijst Jezus dus aan als de hoeksteen, waarop het gebouw rust, hoewel deze steen door de bouwlieden verworpen was.

Jezus de hoeksteen.—De hoeksteen nu van een gebouw is die steen die voor het gebouw de bind- en sluitsteen is. Heel de samenhang, hechtheid en vastigheid hangt af van dien hoeksteen. Jezus Christus is de hoeksteen, de sluit-

steen van het gebouw. Hij bindt dat gebouw te zamen. Hij is het fundament, waarop het gebouw rust.

Wat gebouw? Het gebouw onzes Gods. Het koninkrijk Gods. De zaligheid en de verlossing van zondaren. De herstelling aller dingen. De kerk des Heeren heeft Christus als haar hoofd en fundament. Op hem rust de hope zijns volks. Op dezen steen bouwen de geloovigen hunne zaligheid.

Doch dezen steen zouden de bouwlieden verwerpen. Brengen wij dit in verband met Jezus dagen, dan wordt het ons duidelijk, wie deze bouwlieden zijn. De bouwlieden waren de ouderlingen en de oversten Israëls. Ze waren de leiders onder het volk. Zij moesten dat volk onderwijzen in den weg des Heeren. Zij hadden het volk op Jezus Christus moeten wijzen, en dat volk tot hem moeten leiden. Het tegendeel geschiedde. De geest der profetie had het reeds voorzegd. De bouwlieden zouden den hoeksteen verwerpen. De ouderlingen des volks, de oversten, de overpriesters, de schriftgeleerden zouden Jezus verwerpen. De steen zou afgekeurd worden. Ze zullen hem in het bouwen niet opnemen. Er zou voor hem geen plaats zijn. Als onbruikbaar, ongeschikt, ja, als een waardelooze steen, zouden zij hem verwerpen. En zoo is het immers ook met Jezus gegaan onder Israël. Het woord vond werkelijk in hem de vervulling.

De steen werd nochtans tot een hoofd des hoeks, al wilden de bouwlieden der wereld hem niet gebruiken.

Het was God zelve, die het aldus bewerkstelligde, dat Christus de *hoeksteen* werd. De hoeksteen in het *Godsgebouw*. Op hem rust het al. Hij, Christus, nam het werk der verlossing op zich, Hij gaf zich over om der uitverkorenen schuld te betalen en hunne straf te dragen. Hij gaf zichzelven ten zoenoffer om den toorn Gods te stillen. In

een woord, Hij heeft *alles* volbracht, dat ter verlossing noodig was. Hij *heeft* het volbracht. *Volkomen* volbracht. Zijne opstanding uit de dooden is van deze volkomene voldoeningen het bewijs.

In en door Christus Jezus is de weg tot God den Vader geopend. Hij is *de eenige* weg ten eeuwigen leven. Op zijn zoenoffer rust de gansche verlossing. Meer nog. Niet alleen rust de verlossing op Christus' offer, maar de verlossing moet ook door Christus tot stand gebracht worden. Hij moet de uitverkorenen des Vaders *toebrengen, bewaren* en in de eeuwige zaligheid *invoeren*. Daarom getuigt Jezus: "En dit is de wil des Vaders die mij gezonden heeft, dat al wat Hij mij gegeven heeft, ik daaruit niet verlieze, maar het opwekke ten uiterste dage." (Joh. 6:39.) Ook het oordeel en gericht werd daarom in Christus' handen geplaatst door God den Vader.

Christus Jezus de hoeksteen. Helaas! hoevelen zijn er, die hem nog verwerpen. Vele bouwlieden dezer wereld willen van hem niets weten. Hij past niet in het raam der wereldsche philosophie. De wetenschappelijke wereld kan hem niet gebruiken. Men verwerpt hem als een steen, die in het gebouw van ons denken niet gebruikt kan worden. Hij wordt verworpen en als onbruikbaar terzijde gelegd, niet alleen op de universiteiten en wetenschappelijke inrichtingen, maar ook op de lagere scholen; niet alleen in de wetenschappelijke geschriften, maar ook in het dagelijksch leven. Christus is een steen die de wereld meent niet te kunnen gebruiken, en daarom *verwerpt zij hem* ook voor het gebouw, dat de wereld optrekt.

Toch is Christus een hoeksteen geworden. *Niet* in het gebouw dat de wereld optrekt, maar dat *God bouwt* En in dat gebouw Gods is Christus niet een steen, maar de *hoek*steen, de sluit- en bindsteen in dat gebouw. Hij is het,

waarop de Kerke Gods rust. Hij is de steen, die alles draagt. Een steen van God verkoren. *De* steen die dat gebouw Gods, het gebouw der verlossing, tot in der eeuwigheid draagt. *Dit gebouw* stort nimmer ineen, doch het gebouw dat de wereld optrekt mist den hoeksteen. Dat gebouw der wereld kan derhalve niet blijven bestaan. Het heeft niets dat samenbindt. Eer het voltooid is zal het ineen storten, en de bouwlieden zullen met dat gebouw omkomen.

Is Christus ook de hoeksteen van uw leven, van uw geloof, van uwe hoop, geachte lezer? — Dan alleen kan het bestaan blijven. Zonder Christus is het een ijdel leven, een ijdel geloof, een ijdele hoop.

LXIV.

"Zijne kudde weiden gelijk een herder."

> "Hij zal zijn kudde weiden gelijk een herder; Hij zal de lammeren in zijne armen vergaderen, en in zijnen schoot dragen; de zoogenden zal hij zachtjes leiden."
> Jes. 40: 11.

Met dit 40ste hoofdstuk begint het tweede hoofddeel van Jesaja's profetisch boek. Dit tweede deel heeft vooral betrekking op de *geestelijke* verlossing, die God aanbrengen zal. Deze verlossing zou God te weeg brengen door Zijnen Zoon. Het zou tot stand gebracht worden langs den weg van bitter lijden. Duidelijk wordt dit vooral in het 53ste hoofdstuk medegedeeld.

Ook dit hoofdstuk wijst ons op die verlossing en den Verlosser. Vers 10a zegt: "Ziet de Heere HEERE zal komen tegen den sterke en zijn arm zal heerschen." Er is sprake van een komen van den HEERE. Een komen tegen

den sterke. Een komen ten strijde tegen Gods vijand, die tevens de vijand van Gods volk is. Hij zal tegen den sterke komen om zijn volk te verlossen en.... Hij zal overwinnen. Hij zal de verlossing *tot stand brengen;* want de profeet zegt "en zijn arm zal *heerschen.*

Deze verlossing zal aangebracht worden door den heere HEERE (adonai Jehova) dus door den Verbonds God. Nu is het waar, dat de verlossing het werk is van den Drieeenigen God, Vader, Zoon en Heiligen Geest; want de Vader zendt den Zoon (Joh. 3:16) en de Zoon voldoet in alles aan de gerechtigheid Gods ter verlossing der zondaren, (zie de Evangeliën) terwijl de Heilige Geest ons de weldaden door Christus verworven toepast; (Efeze 2:18) maar in beperkten zin denken wij bij het woord "Verlosser" aan *Jezus Christus,* die van den Vader gezonden werd in de volheid des tijds; "die ontvangen is van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria; die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruist, gestorven, begraven, nedergedaald ter helle; ten derden dage wederom opgestaan van de dooden; opgevaren ten hemel, zittende ter rechterhand Gods, des almachtigen Vaders, van waar Hij komen zal om te oordeelen de levenden en de dooden."

"Hij zal zijne kudde weiden." *Hij,* de Verbonds Gods, want dit woordje slaat terug op den persoon in het 10de vers genoemd n.l. "Heere HEERE". Nu hebben wij hierboven gezien, dat de verlossing tot stand gebracht wordt door Jezus Christus, den Zone Gods. Ook hier hebben wij dus, in verband met dien aangekondigden Verlosser, te denken aan den Heere Jezus Christus. Hij wordt dan ook elders genoemd, "De HEERE (Jehova) onze gerechtigheid". (Jer. 23:6.)

En dit behoeft ons niet te verwonderen, want de uitverkorenen des Vaders zijn den Zoon gegeven. Zij zijn *het*

erfdeel des Zoons. Jezus spreekt het dan ook nadrukkelijk en herhaaldelijk uit. Hoor maar: "Ik heb uwen naam geopenbaard den menschen, die Gij mij uit de wereld gegeven hebt. Zij waren uwe, en Gij hebt mij dezelve gegeven; en zij hebben uw woord bewaard." (Joh. 17:6.) "Ik bid voor hen, ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij mij gegeven hebt, want zij zijn Uwe." (Joh. 17:9.) "En ik ben niet meer in de wereld, maar deze zijn in de wereld en ik kome tot U, heilige Vader! bewaar ze in uwen naam, die Gij mij gegeven hebt, opdat zij een zijn, gelijk als wij. Toen ik met hen in de wereld was, bewaarde ik ze in uwen naam. Die Gij mij gegeven hebt, heb ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schrift vervuld worde." (Joh. 17: 11, 12.)

Door de kudde verstaan wij die uitverkorenen, de geloovigen, de gemeente des Heeren, de Kerke Gods.

Deze kudde zal hij weiden gelijk een herder. In die uitdrukking ligt het herderschap van Jezus Christus over zijn volk uitgedrukt. *Hij* is de Herder over zijn volk. Hij zal dat volk, die kudde weiden. Hij zal het doen als een *getrouw herder.*

In dat weiden ligt heelwat opgesloten. Dat weiden zegt, dat de herder de kudde in grazige weiden zal voeren. Dat hij de kudde voedsel zal geven. Dat de herder op de kudde zal passen. Het gevaar van de kudde zal afwenden, ja zelfs voor haar, zoo dit geschieden moet, zijn leven zal afleggen.

Ook deze teekening vinden wij in Christus verwezenlijkt. Hij weidt zijne kudde gelijk een herder. *Hij* is het die de hongerende en dorstende zielen naar de gerechtigheid voedt en laaft met zijne gerechtigheid, die hij voor arme zondaren verworven heeft. Hij schenkt den behoeftigen mensch, die bij brood alleen niet leven kan, de woor-

den Gods. Hij geeft den armen zondaar, die tot hem roept, genade, vrede, rust, zaligheid. Hij bouwt den geloovige op in het geloof. Hij verwekt bij zijn volk de hope des eeuwigen levens en houdt die hope levendig. In een woord hij schenkt ons *alles*, zoo wij in hem gelooven, wat wij voor den tijd maar ook voor de eeuwigheid van noode hebben.

Hij heeft die kudde geweid en hij weidt haar nog steeds. Hij houdt de kandelaar des lichts brandende. Hij zendt zijne dienaren uit om het woord te ontvouwen door geschrift en prediking. Hij houdt steeds een wakend oog over de kudde.

Hij was en is een *getrouw* herder. Toen de vijand op hem aanviel is hij niet op de vlucht gegaan. Integendeel, toen het offer van zijne hand geëischt werd heeft hij zijn leven voor de kudde afgelegd. Hij viel den vijand der kudde aan. Hij liet zich wegslepen in den dood. 't Is waar, maar opdat hij den vijand der kudde in zijn eigen hol aangrijpen zou; opdat hij door zijnen dood den dood verslinden zou.

Niet op slinksche of sluwe wijze heeft hij de kudde beschermd en verlost. O, neen, hij heeft haar door *recht* verlost. Hij ging recht op den vijand in. Hij sloop hem niet achterna om hem van achteren in de hielen te steken, maar liep recht op hem aan en heeft hem *den kop* vermorzeld.

Jesaja getuigt van hem: "Hij zal zijne kudde weiden gelijk een herder." Jezus getuigt van zich zelven: "Ik ben de goede Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen." (Joh. 15:11.) En hij heeft betoond dat *hij* de goede herder *was*, dat hij de *herder* zijner kudde *is*.

Moogt ge gelooven, geachte lezer, een schaap te zijn van Jezus' stal? Moogt gij gelooven dat Jezus uw herder is? Dat gij tot de kudde van den Heere Jezus behoort? Niemand anders leidt en kan u ten eeuwigen leven leiden. Die

Jezus niet toebehoort kan de zaligheid niet ingaan. Zonder Jezus gaat gij voor eeuwig verloren. Doch met Jezus kunt gij niet verloren gaan. Hij leeft en gij zult dan met hem leven. Doch vergeet dan ook nimmer, dat hij de herder en gij het schaap zijt. Niet gij moet uzelven maar hij moet u weiden. Door hem moet gij u laten leiden, dan komt gij in een grazige weide, waar gij voedsel vindt voor uw ziele leven. Dan alleen is er sprake, en kan er sprake zijn, van een opwassen in het geloof; van een toenemen in de genade; van een opbouwing in het geestelijk leven.

Gelooft gij in den Heere Jezus Christus als *de* Herder van God gegeven die ons leidt ten eeuwigen leven???

LXV.

"De Heidenen zullen vragen naar den wortel van Isai."

I.

> "Want het zal geschieden ten zelven dage, dat de heidenen naar den wortel van Isai, die staan zal tot een banier der volkeren, zullen vragen, en zijne ruste zal heerlijk zijn."
>
> Jes. 11: 10.

Dat de profeet hier over den Messias spreekt is duidelijk uit het eerste vers als de profeet zegt: "Want er zal een rijsken voortkomen uit den afgehouwen tronk van Isai, en een scheut uit zijne wortelen zal vrucht voortbrengen."

In een vorig artikel hebben wij deze uitdrukking van den profeet, die, in gewijzigden vorm, meermalen in dit boek voorkomt, besproken. Wij hebben toen aangetoond, dat de uitdrukking op niemand anders zien kan, noch toege-

past kan worden, dan op den Messias, welke is Christus Jezus.

Uit het verband blijkt, dat in dit hoofdstuk gesproken wordt over de regeering en het rijk van den Messias. In hoofdstuk 9 : 6—10 :4 heeft de profeet, op last van God, gewezen op het naderend Godsgericht over Israël, waardoor land en volk zouden worden prijs gegeven aan de heidenen. Het erfvolk des Heeren zou donkere tijden doorleven. Het zou wezen alsof Gods rijk, in Israëls bestaan afgebeeld, en Gods volk het onderspit zouden ondergaan, en alsof Satan met zijn rijk, afgebeeld in het heidendom, dat zonder God en de Godsopenbaring leefde, de overwinning zou behalen. Doch ziet, opeens komt er in de profetie een heerlijke wending. De schijven zullen worden omgekeerd. God zal verlossing aanbrengen. Uit den afgehouwen tronk van Isai zal een rijsken voortkomen. De tronk van Isai was afgehouwen. Het koningschap en het huis van David tot aan den grond toe afgebroken. Doch *de wortel* was er nog. Zij lag verscholen in de aarde. Zij was verborgen voor der menschen oog. Doch de wortel was niet gestorven. Uit den wortel zou een rijsken, eene scheut voortkomen en.... *zou vrucht dragen.* Die vrucht zou zijn, dat hij het rijk Gods wederom zou oprichten, en tot zijn heerlijkheid en luister zou opvoeren. Hij zou vrucht dragen. Hij zou regeeren. Hij zou in den strijd de zegevierende zijn.

Hij zou de vijanden nederwerpen. Hij zou het vrederijk stichten. Zoo roerend schoon wordt dit door den profeet geteekend als hij zegt: "Maar hij zal de armen met gerechtigheid richten, en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen; doch hij zal de aarde slaan met de roede zijns monds, en met den adem zijner lippen zal hij den goddelooze dooden. Want gerechtigheid zal de gordel zijner lendenen zijn; ook zal de waarheid de gordel zijner lendenen zijn. En de wolf zal met het lam verkeeren,

en het luipaard bij den geitenbok nederliggen; en het kalf, en de jonge leeuw, en het mestvee te zamen, en een klein jongsken zal ze drijven. De koe en de berin zullen te zamen weiden, hare jongen zullen te zamen nederliggen, en de leeuw zal stroo eten, gelijk de os. En een zoogkind zal zich vermaken over het hol van den adder, en een gespeend kind zal zijne hand uitsteken in den kuil van den basilisk. Men zal nergens leed doen nog verderven op den ganschen berg mijner heiligheid; want de aarde zal vol van de kennisse des HEEREN zijn, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken." (vs. 4—9.)

De Messias zal een vrederijk stichten. Dit blijkt duidelijk uit de boven aangehaalde verzen.

Wat moeten wij door dit vrederijk verstaan?

Niet een vleeschelijk chiliasme. Niet het duizendjarig rijk, zooals het door sommigen wordt opgevat, n.l. dat Christus nog eens weer komen zal op deze aarde, duizend jaren, om vleeschelijk onder zijn volk alhier te wonen te midden van de geloovigen. Een wonen als Koning in koninklijke heerlijkheid. Het verband laat zulk een opvatting niet toe, afgedacht van de bezwaren die het vleeschelijk chiliasme drukken. De profeet gebruikt hier beeldspraak.

Ook mogen wij door deze teekening niet *alleen* verstaan de stichting en de uitbreiding van Gods kerk. Zekerlijk ook dat, en dat in de *eerste* plaats wordt door den profeet bedoeld. Doch hij ziet die kerke Gods ook in haar uitgebreidheid, in haar reddende en verlossende kracht, in haar wezen, als het vrederijk onzes Gods; het rijk, binnen welks grenzen vrede, innerlijke vrede, heerscht.

En volgens onze bescheiden meening ligt in deze teekening van Christus' kerk nog iets meer. Hij ziet de *heerlijkheid* van die kerke, zooals de kerk die heerlijkheid *nu* innerlijk bezit, en zooals die heerlijkheid der kerk *eens* wezen zal

in de voleinding, en zooals die heerlijkheid dan *geopenbaard zal worden.* Het zal de herstelling aller dingen zijn. Zooals het rijk Gods aanvankelijk geweest is moet het ten laatste weer worden.

Tot dit heerlijk koninkrijk van den Messias, tot de kerke des Heeren zullen ook de heidenen worden toegebracht. want de profeet zegt: "dat de heidenen naar den wortel van Isai zullen vragen."

Door dit woord "heidenen" moeten wij verstaan al wat niet naar den vleesche uit Abraham is geboren. Men had in die dagen van den profeet de onderscheiding tusschen Jood en Heiden. En nu waren de heidenen zij, die niet uit Israël geboren waren.

De Messias zou, volgens deze en andere beloften, uit *Israël* voortkomen. Meer nog, hij zou zelve een Israëliet naar den vleesche zijn; want hij zou uit Davids huis voortkomen, hij zou een rijsken zijn uit den afgehouwen tronk van Isai en een scheut uit zijne wortelen. Naar den Woorde Gods is het dus duidelijk dat noch Buddha, noch Mahomed, *de* Verlosser, *de* groote Profeet kan zijn, die door God beloofd is, al hebben zij ook, elk voor zich, een groot gebied en vele onderdanen en volgelingen verworven. Noch Mahomed, noch Buddha is uit Isai voortgekomen. Die op hen vertrouwt als *de* Verlosser steunt op een valschen grond. En die hen aankondigt als *de* Redder misleidt het volk. Zij zijn niet eens een Verlosser of Redder, want zij trekken ons af van *den* Verlosser.

Er is zelfs nog iets waarop wij letten moeten. In vers één wordt hij genoemd "een scheut uit zijne wortelen", d.i. Isai's. En in vers tien wordt hij genoemd, "den wortel van Isai." De profeet leert dus, dat hij eenerzijds een scheut uit den wortel en tegelijk anderzijds den wortel van Isai zelve is. Naar den vleesche is hij een scheut uit den wortel,

maar naar zijn wezen, naar zijn Godheid, is de Messias de wortel van Isai. En dit vinden wij alleen in Jezus Christus, den Zone Gods, vervuld. *Hij is dus die Messias.*

En naar deze Messias zullen de heidenen vragen. Er zal dus volgens de profetie een tijd aanbreken, dat de zaligheid niet alleen den Joden zal zijn. Dat niet alleen Israël den Messias zal verwachten, maar dat ook de heidenen, zij, die geen Joden zijn, naar den Messias zullen vragen. Er zal een tijd aanbreken, dat ook de heidenen voor Christus de knie zullen buigen, zich aan hem als *de* Verlosser en Redder, als *de* Koning van God gegeven zullen overgeven. Hem zullen vreezen, dienen en liefhebben.

Wanneer zal het wezen, "dat de heidenen naar den wortel van Isai zullen vragen?" De profeet zegt: "tenzelven dage." Die uitdrukking slaat terug op de voorgaande teekening van het rijk van den Messias. Het zal *dan* zijn aanvang nemen als dat rijsken zal voortgekomen zijn uit den afgehouwen tronk van Isai. Als hij in het *vleesch verschenen* zal zijn. En bij den voortgang zijner oprichting van zijn koninkrijk, het koninkrijk Gods, zullen er steeds *meer* heidenen gevonden worden die vragen naar den wortel van Isai.

En waarom zullen zij naar dien wortel vragen? Omdat hij staan zal als een banier der volkeren. Een banier is het veldteeken van een bepaald rijk. Die zich onder de banier van een bepaald rijk schaart, verbindt zich aan den Koning van dit rijk, en wederkeerig zal nu de Koning van dit rijk dien onderdaan beschermen. Meer nog, een banier is het veldteeken in den strijd werwaarts de strijders verzameld worden.

De heidenen zullen tot den wortel van Isai gaan, omdat hij staan zal als de banier der volkeren. Omdat zij dit rijk

als *het* rijk Gods zullen erkennen. Omdat zij zich door Gods genade aan dezen Koning en zijn rijk willen verbinden. Omdat zij gelooven en erkennen, dat hij, en hij alleen, hen beschermen kan voor den toekomenden toorn Gods, die zij door hunne zonden hebben ontstoken. Omdat de Messias als de banier hen vergadert onder zijn regeering als zijne onderdanen, die hem van den Vader gegeven zijn en door het geloof zijn toegebracht.

Het kenmerk hier van den Messias gegeven is dus dit, dat hij ook tot een licht en tot zaligheid der heidenen zoude zijn. Niet van *een* heidensch volk, maar van *alle* natiën, geslachten, talen en tongen, want hij "zal staan tot een banier der *volkeren.*"

En wat hier van den Messias gezegd wordt, vinden wij nu immers in Christus Jezus vervuld. Ja, van een enkele heiden wordt melding gemaakt, onder de Oud Testamentische bedeeling, dat hij overgebracht wordt tot het koninkrijk Gods. Maar het was dan ook slechts *een enkele.* Doch toen Christus in het vleesch verschenen was trad ook deze profetie in vervulling. 't Is waar, Jezus zelve bepaalde zich, in zijne omwandeling bij het Joodsche volk; maar bij zijne hemelvaart zegt hij het nadrukkelijk tot zijne jongeren: Gaat dan henen en predikt het Evangelie aan alle creaturen. En zij zijn heengegaan op het bevel van hun Heer en Koning. En sedert dien tijd hebben *vele* heidenen, door de prediking en de bijzondere werkingen des Heiligen Geestes, gevraagd naar den wortel van Isai. En nog heeft dat vragen niet opgehouden. Nog worden er uit alle natiën tot de banier vergadert; tot dat vrederijk van Christus geroepen en toegebracht. En dit zal voortgaan, totdat de laatste uitverkorene zal zijn toegebracht, ook der heidenen. Dan zal de volheid, ook der heidenen, zijn ingegaan.

Dan zal Christus weerkomen ten gericht, en zijn vrederijk in zijn volle luister tot openbaring brengen.

In Christus Jezus is dit woord vervuld. Hij is de Messias. Gelooft gij ook in hem, geachte lezer, als de Messias? Zijt gij ook een onderdaan van zijn vrederijk.

LXVI.

"De Heidenen zullen vragen naar den wortel van Isai."

II.

> "Want het zal geschieden ten zelven dage, dat de heidenen naar den wortel van Isai, die staan zal tot een banier der volkeren, zullen vragen, en zijne ruste zal heerlijk zijn."
>
> Jes. 11: 10.

In ons vorig artikel hebben we, aan de hand van bovenstaand Schriftwoord, er op gewezen, dat Jezus Christus volgens de profetie ook de Zaligmaker der heidenen zal zijn. De bijzondere openbaring Gods zou dus niet alleen voor den Jood zijn, en niet binnen de grenzen van Kanaan besloten blijven. Het Evangelie, de blijde boodschap, dat God Zijnen Zoon in deze wereld gezonden heeft, opdat een iegelijk die in hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe, zou ook den heidenen gepredikt worden. En dat Evangelie zou in veler heiden harten weerklank vinden. Zij zouden vragen naar den wortel van Isai.

Ook de vervulling dezer profetie willen we even in enkele trekken uit de geschiedenis aantoonen. Slechts met enkele trekken. Het veld der verbreiding des Evangelies in alle details aan te geven zou veel te wijdloopig zijn voor ons doel. Doch een kort overzicht is bij deze profetie niet overbodig. Wij stippen slechts hier en daar enkele dingen

aan, en men verwachte daarom ook niet een zeer juiste chronologische orde, want vele zaken, die kortheidshalve worden weggelaten, brengen van zelve een gaping tusschen de feiten die aangestipt worden.

De verbreiding van het Evangelie en de bekeering der heidenen tot Jezus Christus, zou eerst *na* de verschijning des Heilands in ons vleesch aanvangen. Duidelijk is dit dan ook uit Gods Woord op te merken. Slechts een enkele kwam uit het heidendom onder de O. Testamentische bedeeling tot bekeering. Ook Jezus bepaalde zich in zijne omwandeling op aarde in zijne prediking bij de Joden. Doch na zijne opstanding luidt het bevel tot de Apostelen, en in hen mede tot de kerk: "Gaat henen in de geheele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen." (Marc. 16:15.)

Aan dit bevel waren de Apostelen gehoorzaam. En dit gebod heeft de kerk immer betracht, de eene tijd wel wat meer dan de andere, maar nooit heeft de kerk zich geheel aan dit gebod onttrokken.

Op den Pinksterdag opende Christus zelve deze baan zijner triumphtocht, toen hij drie duizend harten op eenmaal heilbegeerig maakte naar de wateren des levens en deed vragen naar den wortel van Isai, als zij uitriepen: "Wat zullen wij doen, mannen broeders?"

Weldra gingen nu de apostelen alom het Evangelie prediken. Volgens John F. Hurst (president van de American University, te Washington, D. C.) en anderen, heeft *Johannes* de eerste twintig jaren gearbeid in Palestina, later in de vallei van de Tigris en de Euphraat en eindelijk te Efeze; *Jacobus*, de oude, hoofdzakelijk te Jeruzalem; *Philippius*, in Phrygie; *Simon Zelotus*, in Egypte en de omliggende Afrikaansche kust; *Thomas*, in Indië; *Andreas*, in Scythië, Klein Azië, Thracië en Griekenland; *Matthias* in Ethiopië; *Judas*, genaamd Thaddeus, in Perzië; en *Bartholomeus*, in Lycaonië; Armenië en Indië. *Paulus*, zooals wij

weten uit de H. S., heeft drie groote zendingsreizen gemaakt, en het Evangelie gepredikt in onderscheidene plaatsen van Klein Azië en zuidelijk Europa.

Het Evangelie nam dus reeds terstond een snellen loop. Doch weldra begon men ook het Christendom tegen te staan. Dit kwam vooral van de zijde der Romeinsche keizers. Het streven der Romeinen was om de geheele wereld te regeeren. In 't christendom zagen zij echter een macht opkomen voor het bezit der wereld. En waar de Romeinsche keizers gevoelden, dat juist de Mythologie de kracht was voor hunne regeering, daar stonden zij dit christendom tegen, wijl het de Mythologie der heidenen verbrak.

Het Evangelie werd nu bitter bestreden, en naarmate het christendom zich helderder openbaarde, naar die mate werden de maatregelen om het te onderdrukken, strenger. Bittere vervolgingen braken tegen de Christenen los. Men ontzag zelfs het bloedvergieten van de belijders des Heeren niet. Doch Jezus Christus was de banier van zijn volk. Hij hield hun staande. En des Heeren zaak won gaande weg meer veld; kreeg steeds meerdere belijders; want hoewel de Christenen in menigte verbannen werden, daar kon men nochtans het geloof niet uit hunne harten bannen. De bannelingen droegen door de verbanning het Evangelie weer naar andere plaatsen, en maakten alzoo anderen weer met den Heere Jezus Christus bekend, den wortel van Isai.

In deze vervolging kwam echter een gunstige wending toen Constantijn zich ten gunste der Christenen verklaarde en tot het christelijk geloof overging. Onderscheidene gunsten werden nu den Christenen bewezen, en eindelijk verhief hij in het jaar 323 den christelijken godsdienst tot den staatsgodsdienst in zijn gebied.

Het was ontegenzeggelijk een blijde dag voor de Christenen toen zij zonder vrees voor vervolging zich vrij bewe-

gen konden. Doch een ander gevaar dreigde de kerk toen Constantijn zich verhief tot Pontifex Maximus, de hoogepriester, der kerk.

Tot dusverre was de kerk vrij geweest. De eenige banden die zij kende waren de banden der liefde en der Waarheid. Maar nu werd zij door den staat verzwolgen. Dit was *een groote fout*. De verheffing van het christendom tot den godsdienst van den staat, bracht het christendom onder den staat, en was een overvleugelen der kerk door den staat. Alle krachten der kerk werden nu ontzenuwd. De onderwerping en de dienstbaarheid der kerk aan den staat verwekten het groote kwaad voor de volgende twaalf eeuwen, n.l. superstitie, zedelijke verdorvenheid onder de geestelijken, onkunde onder het volk etc. En ten hoogsten top steeg dit gevaar en dit kwaad toen de bedorven geestelijken zich allengskens meer macht wisten te verwerven en eindelijk in den paus van Rome alle macht wist te concentreeren, zoo zelfs dat de vorsten aan de macht van den paus onderworpen werden, en in den paus niet alleen het hoofd der kerk maar ook tevens van een politieke macht zich openbaarde.

De wortel van Isai zou echter staan als de banier der volkeren, daarom ging ook nog te midden van al deze beroeringen en worstelingen de prediking en uitbreiding des Evangelies zijnen gang.

De zeven kruistochten naar het heilige land brachten een groote opschudding onder de volkeren, en een bekendheid met den grooten Kruiseling. De kruistochten, zoo meent men, heeft Frankrijk, Midden Duitschland, Scandinavië, en zelfs Brittannië gevrijwaard voor de overheersching door de Saracenen. Midden en westelijk Europa waren verbrokkeld door het leenstelsel en de roofzucht der vorsten, doch de kruistochten maakten hieraan een einde,

en bonden het volk te zamen door een algemeene wet. De wreedheden der vorsten waren aan banden gelegd, en de koningen hadden ingezien, dat hunne macht niet onbeperkt was. Handel en nijverheid werden op breeder schaal gevoerd. De verafgelegen oostersche landen werden in nauwe verbinding met de westersche landen gebracht. En dit alles begunstigde de uitbreiding van het Evangelie.

Te midden van deze beroeringen en worstelingen werd het Evangelie tot verscheidene volkeren en landen uitgedragen.

Columban en Gallus, beide van Brittannië, waren de pioniers in de evangelizeering der Duitschers. Deze werden gevolgd door Winfried (Bonifacius) en Willebrord, die doordrongen tot Nederland.

Weldra werkten de zendelingen van Duitschland, Frankrijk, Ierland en Engeland te zamen om het Evangelie uit te dragen naar die heidenen, die de verdere afgelegen streken van Europa bewoonden. Monniken door hen uitgezonden betraden de dikke wouden en beklommen de hooge bergen om de ruwe en barbaarsche volken te bezoeken, en brachten hunne jaren door te midden van allerlei gevaren, om het Evangelie te verbreiden. En menigeen moest zijn leven voor dit werk afleggen.

Zoo vertrok Anskar, een monnik, met Harold, koning van Jutland, in 826 naar diens land om aldaar te arbeiden, en werkte onder de Denen. En toen later in een opstand tegen Harold de monnik Anskar Denemarken moest verlaten, wendde hij zijn oog naar Zweden, werwaarts hij met Witmar, eveneens een monnik, zich in 831 begaf met geschenken voor den koning. Op zijn reis derwaarts werd hij door zeeroovers overvallen. Alles werd hem ontnomen en de beide monniken ontkwamen ter nauwernood aan den dood. Hij bereikte echter zijn doel en arbeidde voor een geruimen tijd onder de Zweden. En toen hij in 856 stierf

had het christendom reeds een sterke uitbreiding in Scandinavië verkregen.

In 1019 werd reeds in Noorwegen een kerk gesticht door Olaf de Dikke. Van uit Noorwegen verspreidde zich het Evangelie over IJsland en van daar drong het door in Groenland.

Cyrill en Methodius, twee Grieksche monniken, waren de eersten om het Evangelie onder de Bulgaren en de Moraviers te brengen. Zij vertaalden zelfs gedeelten der H. S. in de Slavonische taal.

In Polen werd het Evangelie het eerst verbreid door de vluchtende Christenen uit Moravie. Doch genoeg. De enkele feiten hier genoemd, toonen aan hoe het christendom zich reeds uitbreidde gedurende de jaren 768—1517 en bevestigen het Schriftwoord: "de heidenen zullen vragen naar den wortel van Isai", al zal het ook in deze uitbreiding zeer waar zijn: "dat alles wat Israël heet geen Israël is."

Toch bevestigt deze uitbreiding van het Evangelie, dat na dien tijd nog veel sterker is uitgebreid, het woord der profetie. Ook deze historie laat het ons duidelijk zien dat Jezus Christus *de* Beloofde is, *de* Profeet van God gezonden, *de* Messias, *de* Zaligmaker.

Ook gij, geachte lezer, werd met het Evangelie bekend gemaakt. Ook aan U werd Jezus Christus verkondigd als *de* Zaligmaker. Ook gij draagt den christennaam. Zijt gij waarlijk een volgeling van Christus?—Hebt gij ook reeds in der waarheid naar dien wortel van Isai gevraagd?—Zonder hem is er geen behoud te wachten; geen verzoening met God te verkrijgen!—En weet, deze Christus zal eens van zee tot zee regeeren. Zijn Koninkrijk bestaat tot in der eeuwigheid. En aan de worsteling tegen Christus komt eens een einde.

LXVII.

"Der Grootheid dezer Heerschappij en des Vredes zal geen Einde zijn."

> "Der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op den troon van David en in zijn koninkrijk, om dat te bevestigen. en dat te sterken met gericht en met gerechtigheid van nu aan tot in der eeuwigheid toe. De ijver des HEEREN der heirscharen zal zulks doen."
>
> Jes. 9: 6.

Dit Schriftwoord bevat eenerzijds een troostrijke gedachte n.l. voor de geloovigen, voor hen die zich bukken voor den Heere Jezus Christus en zich op genade aan dezen Koning der koningen overgeven; anderzijds bevatten deze woorden een bange gedachte en wel voor hen, die Jezus Christus verwerpen en steeds tegen zijn koninkrijk strijden. En weet ge waarom? omdat de H. Schrift ons zegt van Christus' heerschappij: "der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn."

Ook deze woorden van Jesaja 9: 6 hebben betrekking op Christus; zijn rijk; zijn heerschappij; en zijn koningschap. Dit blijkt duidelijk uit het voorgaande vers alwaar de profeet zegt: "Want een kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op zijnen schouder; en men noemt zijnen naam Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst."

Deze woorden van den profeet kunnen niet toegepast worden op iemand die bloot mensch is. Zoo iemand kan niet genoemd worden "Sterke God, Vader der eeuwigheid." Ook kunnen de woorden niet toegepast worden op het God-

delijk Wezen, want er is sprake van een *"geboren kind"*, een *"gegeven Zoon"*.

De woorden zijn alleen van toepassing en vinden alleen de vervulling in Jezus Christus, die God was en de menschelijke natuur heeft aangenomen, en dat in *eenigheid* des persoons.

Van hem nu wordt gezegd, "en de heerschappij is op zijnen schouder." En van die heerschappij wordt nu weer in het zesde vers gezegd: "der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn."

Christus zal dus heerschen. Hij is door den Vader ook tot een Heerscher aangesteld. Hij zal het Koninkrijk Gods, dat door den Satan en de zonde verstoord is, herstellen. En in dat koninkrijk werd Christus niet alleen als Koning, maar zelfs als *de Koning der koningen aangesteld*. En als de Koning der koningen bezit hij een *groote* macht. Ja, alle macht, want Christus zelve zegt: "Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde." Hieruit volgt van zelf dat ook zijne heerschappij *groot* zal zijn.

Hij zal over alles heerschen. Alles zal hem onderworpen worden. Ook zijne vijanden. Zelfs Satan. De geloovigen, als zijne onderdanen, zullen met hem, den Koning, in zijne heerlijkheid zijn. De goddeloozen, als opstandelingen, zullen door de macht des Konings nedergeworpen en in den kerker, dat is de hel, opgesloten worden.

Er is een *strijd*, een *machtige* strijd tegen Christus als *de* Koning, en tegen zijn koninkrijk. De strijd wordt gevoerd door Satan en de ongeloovigen. Satan zelve is in dien strijd de aanvoerder. Hij wist des menschen hart aan God ongehoorzaam te maken. Hij wist het afvallig te maken aan zijnen Schepper. Hij blies in des menschen hart, dat zich voor Satan opende, haat en vijandschap tegen God;

maar daarmede dan ook tegen het *Koninkrijk* van God en tegen *Jezus Christus* den Koning van God gegeven. *Alle* machten worden door Satan in het werk gesteld, en alle krachten worden door de menschen kinderen, de ongeloovigen, aangegrepen om dien strijd tegen Jezus Christus, den Koning en tegen God en zijn rijk vol te houden; opdat men Gods rijk zou vernietigen, of althans tegenhouden.

Doch die strijd tegen God en zijn rijk en den Koning in dat Godsrijk is ijdel. Men zal tegenover dien Koning niet staande kunnen blijven. Ja, zelfs zal die strijd niet eeuwig voortduren. Hij, Jezus, zal aan den strijd eenmaal een *einde maken*. Hij zal heerschen en zijne heerschappij is groot. Hij zal regeeren en zijne regeering zal zijn van zee tot zee en van de rivieren tot aan de einden der aarde. Hij zal regeeren tot in der eeuwigheid, want "der grootheid dezer heerschappij zal geen einde zijn."

Er is in deze bedeeling een worsteling om te zien wie het winnen zal, doch de uitkomst *is zeker*. Jezus zal de overwinnaar zijn. Aan den strijd komt eens een einde.

Dat einde zal komen ten jongsten dage. In dien dag zal Christus zelve weer verschijnen. Die verschijning zal in de lucht zijn. Thans is hij in den hemel, gezeten aan des Vaders rechterhand. Vandaar bestuurt hij thans den strijd en hij leidt hem ter overwinning. En als hij alles in den hemel voorbereid heeft, komt hij zelf weder. Dan is de laatste dag van den strijd aangebroken. Dan komt hij weder om dat koninkrijk te *bevestigen* en te *sterken* met gericht en gerechtigheid.

Er zal een dag des gerichts aanbreken. Dan zal hij *recht* doen. Dat recht zal op gerechtigheid gebaseerd zijn. Een ieder zal dan voor hem verschijnen. Hij zal als de Koning

het recht handhaven en dat recht zijnen loop doen hebben. De goddeloozen, die in hun opstand en hunne goddeloosheid gestorven zijn, zullen dan als onverzoende vijanden voor hem staan. En dan zal hij die vijanden, als opstandelingen, door zijne macht laten binden, en doen opsluiten in den eeuwigen kerker, waar zij machteloos zullen zijn tegenover het Koninkrijk van den Heere.

Ook zal hij recht doen aan zijne onderdanen, de geloovigen. Zij hebben verzoening gezocht bij den Koning. Hij heeft hun die verzoening geschonken. Hun schuld uitgedelgd en hen erkend als onderdanen van zijn rijk. Als onderdanen des konings zullen zij nu ook met den Koning in zijn rijk *samen wonen.* Die geloovigen zal hij daarom opnemen. Zij zullen de erfgenamen zijn van den nieuwen hemel en de nieuwe aarde, erfgenamen en onderdanen van en in dat *herstelde* koninkrijk van God.

Ziedaar, geachte lezer, de eind crisis. Ziedaar, waarop de worsteling der machten, zoowel in de lucht als onder de menschen kinderen uitloopt. Dit eind resultaat komt! Ze komt *zeker* en *gewis!* Wanneer? Ik weet het niet. Die dag en die ure is bij geen menschenkind bekend. Doch dit is zeker, wij naderen dien dag met rasse schreden, en wij zijn er zeker nader bij dan menigeen vermoed. De teekenen der tijden roepen het ons toe: de komst is nabij!

Wat zal die dag u baren, geachte lezer? Vergeet nimmer, gij zijt een strijder. De eene strijd met Satan *tegen* Jezus en het koninkrijk Gods. De andere strijd achter de banier van Jezus, voor het koninkrijk Gods *tegen* Satan. Alleen de laatsten zijn gelukkig.

Menigeen strijd nog *tegen* Jezus Christus. Velen verwerpen hem nog als *de* Koning van God gegeven. Duizenden zijn er die van Jezus, *als de Zaligmaker,* niets willen weten. Tegenover die bestrijding en verwerping hebben wij juist de profetieën die betrekking hebben op Jezus Chris-

tus kortelijks voor u toegelicht, opdat gij uit en door *de Schrift* overtuigt zult zijn dat *Jezus* waarlijk de Zaligmaker is en moet zijn. Opdat gij door die overtuiging, door Gods genade, dien Christus te voet moogt vallen; indien gij het tot dusverre nog niet gedaan hebt. Of opdat gij, indien gij reeds een geloovige zijt, in uw geloof in den Christus als de Zaligmaker *versterkt* moogt worden, en door deze korte toelichting van de vele profetieën moogt uitroepen: *Waarlijk, hij is de Christus; want de profetie is in hem ten volle vervuld!*

SOLI DEO GLORIA.

INHOUD:

Bladz.

I. Het pad voor den geloovige door Gods Woord ververlicht. (Ps. 119:105.) 7
II. Gij zijt mijn Zoon. (Ps. 2:7) 10
III. En men noemt zijnen naam. (Jes. 9:5.) 14
IV. En in uwen zade. (Gen. 22:18) 19
V. Aan David eene rechtvaardige Spruite verwekken. (Jes. 23:5.) 23
VI. Aan David eene rechtvaardige Spruite verwekken. (Jes. 23:15.) 26
VII. Totdat Silo komt. (Gen. 49:10.) 29
VIII. Zeventig weken tot op Messias den vorst. (Dan. 9:24—26a.) 34
IX. Zeventig weken tot op Messias den vorst. (Dan. 9:26a.) 38
X. Bethlehem Ephratha. (Micha 5:1.) 41
XI. Zie, eene maagd zal eenen zoon baren. (Jes. 7:14) 45
XII. Immanuël. (Jes. :14.) 49
XIII. De koningen zullen geschenken aanbrengen. (Ps. 72:10.) 53
XIV. Eene klage, een zeer bitter geween. (Jer. 31:15) 56
XV. En ik heb mijnen zoon uit Egypte geroepen. (Hosea 11:1.) 59
XVI. Zie, Ik zende mijnen Engel. (Mal. 3:1.) 62
XVII. En op hem zal de Geest des HEEREN rusten. (Jes. 11:2.) 66
XVIII. En op hem zal de Geest des HEEREN rusten. (Jes. 11:2.) 69
XIX. Eenen profeet, zal u de HEERE uwen God verwekken. (Deut. 18:15.) 71

Bladz.
XX. Eenen profeet, zal u de HEERE uwen God verwekken. (Deut. 18:15.) 75
XXI. Gij zijt priester in eeuwigheid. (Ps. 110:4.).. 79
XXII. Gij zijt priester in eeuwigheid. (Ps. 110:4.).. 82
XXIII. Die zal koning zijnde regeeren. (Jer. 23:5.) 86
XXIV. Die zal koning zijnde regeeren. (Jer. 23:5.).. 89
XXV. Die zal koning zijnde regeeren. (Jer. 23:5.).. 92
XXVI. De HEERE heeft mij gezalfd om een blijde boodschap te brengen. (Jes. 61:1, 2.) 95
XXVII. Aan Galilea der heidenen. (Jes. 8:23.) 98
XXVIII. Der blinden oogen opengedaan. (Jes. 35:5, 6a.) 102
XXIX. Rijdende op eenen ezel. (Zach. 9:9.) 106
XXX. Hij zal niet schreeuwen, noch zijne stemme verheffen. (Jes. 42:2, 3.) 111
XXXI. De ijver van uw huis heeft mij verteerd. (Ps. 69:10.) 116
XXXII. En de smaadheden zijn op mij gevallen. (Ps. 69:10.) 120
XXXIII. En de smaadheden zijn op mij gevallen. (Ps. 69:10.) 123
XXXIV. De gordel zijner lendenen. (Jes. 11:5.) ... 127
XXXV. Mijnen broederen vreemd geworden. (Ps. 69:9.) 131
XXXVI. Zonder oorzaak haten. (Ps. 69:5a.) 135
XXXVII. Tot eenen steen des aanstoots. (Jes. 8:14.) 140
XXXVIII. En de vorsten beraadslagen te zamen. (Ps. 2:2.) 145
XXXIX. De verzenen tegen mij grootelijks verheven. (Ps. 4:10.) 149
XL. Sla dien herder. (Zach. 13:7.) 152
XLI. De schapen zullen verstrooid worden. (Zach. 13:7.) 156
XLII. Dertig zilverlingen. (Zach. 11:12, 13.) 160

Bladz.
XLIII. Een man van smarten. (Jes. 53:3.) 165
XLIV. Onze smarten gedragen. (Jes. 53:4.) 169
XLV. Onze smarten gedragen. (Jes. 53:4.) 172
XLVI. Ik geef mijnen rug. (Jes. 50:6.) 176
XLVII. Hij deed zijnen mond niet open. (Jes. 53:7.) 179
XLVIII. Mijne handen en mijne voeten doorgraven. (Jes. 32:17.) 184
XLIX. Mijn God mijn God, waarom hebt gij mij verlaten. (Ps. 22:2.) 189
L. Veracht van het volk. (Ps. 22:7.) 193
LI. Gal tot spijze en edik te drinken geven. (Ps. 69:22.) 199
LII. Voor de overtreders gebeden. (Jes. 53:12.) 204
LIII. Voor de overtreders gebeden. (Jes. 53:12.) ... 208
LIV. De Messias uitgeroeid. (Dan. 9:26a.) 213
LV. Zij deelden zijne kleederen. (Ps. 22:19.) 217
LVI. Geen been daaraan breken. (Ex. 12:46.) 221
LVII. Dien zij doorstoken hebben. (Zach. 12:10.) .. 226
LVIII. Zijn graf. (Jes. 53:9.) 229
LIX. Uw Heilige. (Ps. 16:10.) 233
LX. Opdat de Koning der eere inga. (Ps. 24:9, 10.) 237
LXI. Zit aan mijne rechterhand. (Ps. 110:1.) 241
LXII. Ik zal mijnen Geest uitgieten over alle vleesch. (Joël 2:28,29.) 246
LXIII. Tot een hoofd des hoeks geworden. (Ps. 118:22.) 251
LXIV. Zijne kudde weiden gelijk een herder. (Jes. 40:11.) 255
LXV. De heidenen zullen vragen naar den wortel van Isai. (Jes. 11:10.) 259
LXVI. De heidenen zullen vragen naar den wortel van Isai. (Jes. 11:10.) 265
LXVII. De grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn. (Jes. 9:6.) 271